

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Τριμηνιαία Έκθεση

03/25

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Οι Συγγραφείς

Η ανάλυση της πορείας της Ελληνικής Οικονομίας αποτελεί προϊόν συλλογικής εργασίας των ερευνητών του IOBE. Οι απόψεις που εκφράζονται εδώ δεν ανταποκρίνονται κατ' ανάγκη προς αυτές των οργανισμών που υποστηρίζουν, χρηματοδοτούν ή συνεργάζονται με το Ίδρυμα.

Το IOBE

Το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών είναι ιδιωτικός, μη κερδοσκοπικός, κοινωφελής ερευνητικός οργανισμός. Ιδρύθηκε με σκοπό να προωθεί την επιστημονική έρευνα για τα τρέχοντα και αναδυόμενα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας και να παρέχει αντικειμενική πληροφόρηση και να διατυπώνει προτάσεις οι οποίες είναι χρήσιμες στη διαμόρφωση πολιτικής.

Copyright © 2025 Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών

ISSN 1106 – 4315

Χορηγός τεύχους

Απαγορεύεται η με οιονδήποτε τρόπο ανατύπωση ή μετάφραση οποιουδήποτε μέρους της μελέτης, χωρίς την άδεια του εκδότη.

Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE)
Τσάμη Καρατάσου 11, 117 42 Αθήνα | Τ.: 210 9211200-10
Email: info@iobe.gr, <http://www.iobe.gr>

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	5
1 ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ.....	13
2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	21
2.1 Τάσεις και προοπτικές της διεθνούς οικονομίας.....	21
Α. Το παγκόσμιο περιβάλλον	21
Β. Οικονομίες της ΕΕ και της Ευρωζώνης.....	30
2.2 Το οικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα	37
Α. Οικονομικό κλίμα	37
Β. Δημοσιονομικές εξελίξεις.....	44
Γ. Χρηματοπιστωτικό σύστημα	53
3 ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.....	61
3.1 Συνιστώσες του ΑΕΠ.....	61
Α. Πρόσφατες εξελίξεις	61
Β. Παραδοχές και προβλέψεις	65
3.2 Τάσεις σε βασικούς τομείς.....	76
3.3 Εξωτερικό ισοζύγιο.....	84
Α. Ανάλυση εξαγωγών και εισαγωγών από εθνικούς λογαριασμούς	84
Β. Ισοζύγιο Πληρωμών	89
3.4 Αγορά εργασίας	94
3.5 Τιμές καταναλωτή και παραγωγού.....	107
4 ΤΑΣΕΙΣ, ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	121
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	127

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το ΙΟΒΕ εκδίδει την έκθεσή του για το τρίτο τρίμηνο του 2025, στο πλαίσιο των περιοδικών επισκοπήσεων της ελληνικής οικονομίας. Η έκθεση αναπτύσσεται σε τέσσερις ενότητες, ενώ συνοδεύεται από ένα παράρτημα μακροοικονομικών δεικτών, συγκρίνοντας την επίδοση της Ελλάδας με τις υπόλοιπες χώρες στην Ευρωζώνη. Προηγείται εισαγωγικό κείμενο στο οποίο επισημαίνεται η ανάγκη ενίσχυσης της οικονομίας ενόψει προκλήσεων. Οι υπόλοιπες ενότητες περιλαμβάνουν τα εξής.

Η πρώτη ενότητα αποτελεί τη συνοπτική επισκόπηση της έκθεσης, στην οποία παρουσιάζονται τα βασικά σημεία της, που αναλύονται λεπτομερώς στις επόμενες ενότητες. Η δεύτερη ενότητα εστιάζει στο γενικότερο οικονομικό περιβάλλον και περιλαμβάνει: α) την ανάλυση του διεθνούς περιβάλλοντος στο δεύτερο τρίμηνο του 2025, καθώς και τις εξελίξεις και προοπτικές για το υπόλοιπο του έτους και το 2026, β) την αποτύπωση του οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα στο τρίτο τρίμηνο του 2025, σύμφωνα με τα αποτελέσματα των ερευνών οικονομικής συγκυρίας του ΙΟΒΕ, γ) την εξέλιξη του ισοζυγίου του Κρατικού Προϋπολογισμού την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2025 και δ) τις τάσεις στο εγχώριο χρηματοπιστωτικό σύστημα έως και τον Αύγουστο του 2025.

Η τρίτη ενότητα εστιάζει στις μακροοικονομικές επιδόσεις και προοπτικές της ελληνικής οικονομίας. Καταγράφονται οι πρόσφατες μακροοικονομικές εξελίξεις με έμφαση στο δεύτερο τρίμηνο του 2025, ενώ παρουσιάζονται προβλέψεις για το 2025 και το 2026, στη βάση παραδοχών και λαμβάνοντας υπόψη τα πλέον πρόσφατα στοιχεία. Καταγράφονται οι εξελίξεις σε βασικούς παραγωγικούς τομείς στα μέσα του 2025, ενώ παρουσιάζονται οι εξαγωγικές επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας την ίδια περίοδο, μέσα από στοιχεία τόσο εθνικών λογαριασμών όσο και ισοζυγίου πληρωμών. Κατόπιν, αναδεικνύονται οι εξελίξεις στην αγορά εργασίας κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2025. Εν συνεχεία, αναλύεται η τάση του πληθωρισμού στο τρίτο τρίμηνο του 2025.

Η τέταρτη ενότητα περιλαμβάνει την παρουσίαση των βασικών ευρημάτων από πρόσφατη μελέτη του ΙΟΒΕ, σχετικά με τάσεις, προκλήσεις και προοπτικές στον κλάδο των κατασκευών (Κεφάλαιο 4). Η τρέχουσα έκθεση περιλαμβάνει τρία ειδικά πλαίσια. Το πρώτο καταγράφει την πρόσφατη εξέλιξη και τις προβλέψεις για κύριους δημοσιονομικούς δείκτες σε επιλεγμένες χώρες της ΕΕ και τις ΗΠΑ σε σύγκριση με αντίστοιχους ελληνικούς δείκτες (ενότητα 2.1Α). Το δεύτερο αναδεικνύει πρόσφατες και μελλοντικές τάσεις των δημοσίων δαπανών σε σχέση με την μακροχρόνια φροντίδα σε Ελλάδα και Ευρώπη (ενότητα 2.2Β). Το τρίτο εξετάζει την εξέλιξη της παραγωγικότητας εργασίας, ανά μέγεθος επιχείρησης (ενότητα 3.4).

Σε μεθοδολογικό επίπεδο, η έκθεση αναφέρεται και στηρίζεται σε στοιχεία που ήταν διαθέσιμα μέχρι και τις 15/10/2025. Η επόμενη τριμηνιαία έκθεση του ΙΟΒΕ για την ελληνική οικονομία θα εκδοθεί τον Ιανουάριο του 2026.

ΑΝΑΓΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΕΝΟΨΕΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΩΝ

Η ελληνική οικονομία συνεχίζει την πορεία της με παρόμοια χαρακτηριστικά, όπως και στο προηγούμενο χρονικό διάστημα. Αποκτά, όμως, ολοένα μεγαλύτερο ενδιαφέρον και σημαντικότητα η ανάλυση της τρέχουσας πορείας και των αναμενόμενων εξελίξεων στο ευρωπαϊκό και το παγκόσμιο πλαίσιο της. Ισχύει ότι σε πολλές πλευρές της, η εξέλιξη της παγκόσμιας οικονομίας έχει υπάρξει ομαλότερη από ό,τι μπορεί να αναμενόταν μετά την ανακοίνωση πρόθεσης έντονων παρεμβάσεων στο διεθνές εμπόριο από τον πρόεδρο των ΗΠΑ. Όμως, πλέον συσσωρεύονται μεγάλες ανισορροπίες και δημιουργούνται ερωτήματα για τις περαιτέρω προοπτικές μεγέθυνσης των μεγάλων οικονομιών μέσα σε ένα σταθερό διεθνές πλαίσιο. Με αυτό ως δεδομένο, αποτελεί άμεση πρόκληση η ενίσχυση της ελληνικής οικονομίας με τρόπο που θα επιτρέψει τη διατηρήσιμη ανάπτυξη της μεσοπρόθεσμα με ικανοποιητικά υψηλούς ρυθμούς.

Όσον αφορά το παγκόσμιο εμπόριο, φαίνεται πως έχει βρεθεί μια προσωρινή ισορροπία, με υποβολή δασμών από τις ΗΠΑ σε σημαντικούς εμπορικούς εταίρους τους, που δεν φτάνουν όμως τα εξαιρετικά υψηλά επίπεδα που αρχικά είχαν αναφερθεί. Σε κάθε περίπτωση όμως, εκκρεμεί η διευθέτηση, σε πολλαπλά επίπεδα, των εμπορικών σχέσεων ανάμεσα σε ΗΠΑ και Κίνα, εξέλιξη που θα επηρεάσει κρίσιμα το σύνολο της παγκόσμιας οικονομίας. Είναι επίσης ανοικτό το ερώτημα σε ποιο βαθμό η επιβολή δασμών προς τις ΗΠΑ θα επηρεάσει τις εξαγωγές και τον ρυθμό μεγέθυνσης των ευρωπαϊκών οικονομιών - προς το παρόν, η σχετική επίδραση δεν εκτιμάται ιδιαίτερα υψηλή, αλλά αυτό μπορεί να αλλάξει. Παραμένει επίσης ανοικτό κατά πόσο οι δασμοί που επιβάλλονται μπορεί να συμβάλλουν στη δημοσιονομική εξισορρόπηση των ΗΠΑ - κάτι τέτοιο

Αβεβαιότητες
στο παγκόσμιο
περιβάλλον

παραμένει ιδιαίτερα αμφίβολο. Συνολικά, υπάρχουν πολλές αβεβαιότητες στο παγκόσμιο εμπόριο, συμπεριλαμβάνοντας ζητήματα τεχνολογίας αιχμής, κατευθύνσεις της πράσινης μετάβασης και προτεραιότητες στην αγορά ενέργειας.

Ενώ στα χρηματιστήρια και στις αγορές ακινήτων των μεγάλων οικονομιών δεν έχει υπάρξει, τουλάχιστον προς το παρόν, σημαντική επίδραση, στις αγορές ομολόγων αντανακλάται για το δίπολο που μπορεί να δημιουργείται, αφενός από σχετικά ασθενείς ρυθμούς μεγέθυνσης και αφετέρου από υψηλό δημόσιο χρέος. Ενδεχομένως, αναδύονται χαρακτηριστικά «δημοσιονομικής κυριαρχίας» με τη νομισματική πολιτική να αναγκάζεται να ακολουθεί προτεραιότητες των κυβερνήσεων ιδίως στη δημοσιονομική τους πολιτική. Στον βαθμό που μελλοντικά δεν εφαρμοστούν πολιτικές για ουσιαστική τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας, ιδίως μέσω επενδύσεων που θα ενσωματώνουν νέες τεχνολογίες και δεν σταθεροποιηθεί το δημοσιονομικό πλαίσιο, η νομισματική πολιτική και η πορεία των επιτοκίων μπορεί να δεχτεί πίεση δεδομένων των υψηλών επιπέδων του δημόσιου χρέους σε πολλές σημαντικές οικονομίες.

Όσον αφορά την Ευρώπη, με δεδομένες τις παγκόσμιες προκλήσεις και άλλες ενδογενείς, περίπου ένα έτος από τη δημοσίευση της έκθεσης Draghi σχετικά λίγα έχουν συμβεί για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας. Αυτές είναι πλευρές υστέρησης και στις οποίες η πρόοδος είναι απαραίτητη για τη διατήρηση της ευημερίας των ευρωπαίων πολιτών και μιας σημαντικής θέσης στην παγκόσμια οικονομία. Αναπόφευκτα η ευρωπαϊκή οικονομία δέχεται πιέσεις και από τις γεωπολιτικές εντάσεις στα σύνορά της, ενώ η στροφή σε υψηλότερες δαπάνες για άμυνα μπορεί να αποτελέσει πλήγμα, εφόσον δεν συνδυαστεί με ευρύτερη ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και της ευρωπαϊκής μεταποίησης σε τομείς αιχμής.

Μεγάλες προκλήσεις για την Ευρώπη

Για την Ελλάδα, οι δείκτες καταγράφουν μια πορεία παρόμοια με αυτή των τελευταίων μηνών, με κάποια μικτά επιμέρους μηνύματα. Οι ρυθμοί μεγέθυνσης, αν και παραμένουν σημαντικά υψηλότεροι από τον μέσο όρο της ευρωζώνης, εμφανίζουν κάποια χαρακτηριστικά κόπωσης, με κεντρικό ερώτημα πώς θα μπορέσουν να ενισχυθούν οι επενδύσεις, ιδίως μετά τη λήξη της περιόδου του ταμείου ανάκαμψης. Ο πληθωρισμός παραμένει επίσης υψηλότερα από τον μέσο όρο της ευρωζώνης και θα είναι κρίσιμης σημασίας η μείωσή του κατά το επόμενο διάστημα, αφενός για την ανακούφιση των νοικοκυριών και αφετέρου για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας. Δημοσιονομικά, η πορεία των εσόδων καταγράφεται σταθερά θετική, σε συνέχεια της ανάπτυξης της οικονομίας, τη σταδιακή μείωση της άτυπης οικονομίας αλλά και του σχετικά υψηλού πληθωρισμού. Στον τουρισμό, οι πιο πρόσφατες τάσεις εμφανίζονται θετικές και φαίνεται ότι θα υπάρξει μια ακόμη χρόνια με

Θετικές εγχώριες επιδόσεις αλλά και υστέρηση σε επί μέρους τομείς

θετική συμβολή στην ελληνική οικονομία. Η μεταποιητική βιομηχανία διεκδικεί ενίσχυση της θέσης της στην εγχώρια οικονομία και διεύρυνση των εξαγωγών της, αντιμετωπίζει όμως ακόμη προκλήσεις που την κρατούν σε σαφώς χαμηλότερο σχετικά επίπεδο από ότι στις περισσότερες ευρωπαϊκές οικονομίες. Συνολικά, το ερώτημα παραμένει ανοικτό σε ένα διεθνές περιβάλλον με εντεινόμενους κινδύνους.

Οι πρόσφατες ανακοινώσεις νέων μέτρων οικονομικής πολιτικής στη ΔΕΘ είχαν τρία σκέλη, μείωση συντελεστών στη φορολογία εισοδήματος και επιπλέον μείωση σε νοικοκυριά με παιδιά, άλλες αναπροσαρμογές για συνταξιούχους και νέους εργαζόμενους, καθώς και πρόθεση μεταρρυθμιστικών παρεμβάσεων στην εκπαίδευση, την υγεία, τις πολεοδομίες και την ενέργεια. Εκτός από τις άμεσες επιδράσεις που αναμένονται, το πιο ενδιαφέρον ερώτημα είναι η σηματοδότηση του πώς θα εξελιχθεί η οικονομική πολιτική στη συνέχεια. Κέντρο των παρεμβάσεων είναι η μείωση των συντελεστών στη φορολογία εργαζόμενων και συνταξιούχων. Αυτή, εκτός από κοινωνικά δίκαιη, αναμένεται να επιδράσει συνολικά θετικά στην οικονομία. Η επιβάρυνση των εισοδημάτων, ιδίως των εργαζόμενων μετά τα χαμηλά κλιμάκια, ήταν υπέρμετρη και αυξανόταν απότομα, ιδίως όταν συνυπολογιστούν οι ασφαλιστικές εισφορές. Η χώρα μας φορολογεί τα εισοδήματα εργασίας, από τα μεσαία και πάνω, σημαντικά υψηλότερα από τις περισσότερες άλλες ευρωπαϊκές, δημιουργώντας αντικίνητρα για συστηματική εργασία και τη δημιουργία υψηλής αξίας. Αυτό το κομβικό πρόβλημα στην οικονομία μας επιδεινώθηκε πρόσφατα με τον πληθωρισμό των ονομαστικών εισοδημάτων. Οι μειώσεις των φορολογικών συντελεστών αμβλύνουν το υφιστάμενο πρόβλημα στην πραγματική οικονομία.

Εφόσον υπάρξει συνέχεια σε αυτή την κατεύθυνση, μπορεί να ανατραπούν τα στρεβλά κίνητρα που ωθούν σε χαμηλή συμμετοχή στην αγορά εργασίας, ιδίως για νέους, γυναίκες και όσους επιλέγουν νωρίς τη συνταξιοδότηση, ή σε άτυπη εργασία, ακόμη και σε μετανάστευση στο εξωτερικό. Σε σύγκριση με προηγούμενες πολιτικές επιδομάτων που είχαν ακολουθηθεί, τόσο η επίδραση στα νοικοκυριά όσο και ευρύτερα στην οικονομία θα είναι θετικότερη. Η στόχευση της επιπλέον μείωσης των συντελεστών σε νέους φορολογούμενους και οικογένειες με παιδιά είναι επίσης θετική, σε μια χώρα που πρέπει να υποστηρίξει πολλαπλά τη νέα γενιά. Το ζητούμενο για μια απλούστερη και σταθερότερη κλίμακα φορολογίας παραμένει, ιδίως με ενσωμάτωση εισοδημάτων από το κατά το δυνατόν περισσότερες πηγές, και περαιτέρω βήματα προς αυτό θα ήταν ευεργετικά.

Με τις συγκεκριμένες παρεμβάσεις να κινούνται στη σωστή κατεύθυνση, αλλά και περιθώριο περαιτέρω διορθώσεων, επανέρχεται το ζήτημα της συστηματικής ενίσχυσης της παραγωγικής δομής. Η οικονομία μας έχει την ανάγκη αλλά και την ευκαιρία να κινηθεί έντονα ανοδικά, εφόσον

Παράθυρο ευκαιρίας από τις πρόσφατες οικονομικές παρεμβάσεις

Περιθώρια για περαιτέρω τόνωση της παραγωγικής δομής

απλουστευτούν διαδικασίες ώστε να υπάρχει συστηματικά διαφάνεια στο κράτος, ανάλογα με το αν θα υποστηριχθούν νέες επενδύσεις που αυξάνουν την παραγωγικότητα και τον ανταγωνισμό και στο μέτρο που ενισχυθεί ουσιαστικά η έρευνα και η καινοτομία. Υπάρχουν εδώ επιμέρους ζητήματα που αξίζουν ανάλυση και προσοχή.

Η πρώτη διάσταση είναι ότι η αύξηση των φορολογικών εσόδων κατά το τελευταίο διάστημα, εκτός από την πραγματική μεγέθυνση της οικονομίας και τον πληθωρισμό οφείλεται επίσης και στη σταδιακή μείωση της άτυπης οικονομίας και την εμφάνιση δραστηριότητας η οποία προηγουμένως δεν καταγραφόταν. Αυτό συμβαίνει λόγω τεχνολογικών εξελίξεων αλλά και διοικητικών μέτρων που εντείνουν τις ηλεκτρονικές πληρωμές, αλλά και την παρακολούθηση της εργασίας, μέσω της ψηφιακής κάρτας. Συναφώς, υπάρχουν τρία ζητήματα ενδιαφέροντος. Πρώτον, σε ποιο βαθμό η σταδιακή μετατόπιση δραστηριότητας από την άτυπη στην τυπική οικονομία υποστηρίζει την θετική πορεία των καταγραφόμενων μακροοικονομικών επιδόσεων. Δεύτερον, ποια επίδραση μπορεί να υπάρχει στις επιμέρους αγορές και συνολικά στην οικονομία καθώς αλλάζουν τα σχετικά κίνητρα συμπεριφοράς, ιδίως ανάμεσα σε μικρότερες και μεγαλύτερες επιχειρήσεις. Τρίτον, εάν υπάρχει τελική επίδραση στους μισθούς των εργαζομένων, όπως αυτοί καταγράφονται, όπως και στις τιμές προϊόντων και υπηρεσιών.

Μια άλλη διάσταση ενδιαφέροντος είναι η επίδραση της αρνητικής δημογραφικής δυναμικής που δεν φαίνεται να αμβλύνεται. Το ΙΟΒΕ, με ειδικές του μελέτες και παρεμβάσεις έχει εκτιμήσει εγκαίρως τα χαρακτηριστικά του προβλήματος και τη διασύνδεση με πολλαπλές πλευρές της οικονομικής δραστηριότητας. Πολλές από τις εκτιμώμενες επιδράσεις σταδιακά έρχονται στην επιφάνεια και πολλές άλλες θα εμφανιστούν προσεχώς. Η προσαρμογή της οικονομίας και κατευθύνσεων πολιτικής παραμένει ανάγκη κατά προτεραιότητα, καθώς ο πληθυσμός της χώρας θα μικραίνει και η μέση ηλικία του θα αυξάνεται κατά τα επόμενα χρόνια, πριν επέλθει μια αναστροφή της τάσης μελλοντικά. Σχετικά, η παρούσα έκθεση περιλαμβάνει και μια εκτίμηση της κατάστασης και των αναγκών για τη μακροχρόνια φροντίδα στη χώρα μας, ως ένα σημαντικό παράδειγμα των προσαρμογών που πρέπει να γίνουν.

Συνολικά, η οικονομία μας διανύει μια περίοδο σταθερότητας, με ρυθμούς μεγέθυνσης που υπερβαίνουν τους μέσους ευρωπαϊκούς όρους, αξιοπιστία του δημοσιονομικού ισοζυγίου, εξομάλυνση του κόστους χρηματοδότησης και βελτίωση των όρων απασχόλησης, με σταδιακή μείωση της ανεργίας και αύξηση των περισσότερων αμοιβών. Την ίδια ώρα, οι επιδόσεις της οικονομίας μας ακόμη απέχουν σημαντικά από τις επιθυμητές. Τα εισοδήματα πολλών νοικοκυριών δεν είναι ικανοποιητικά, καθώς χρειάζονται περαιτέρω τομές που θα φέρουν

Στόχος ο υψηλός μακροχρόνια ρυθμός ανάπτυξης

κράτος και αγορές πλησιέστερα στα ευρωπαϊκά επίπεδα και θα σπάσουν τον εγκλωβισμό σε χαμηλή παραγωγικότητα. Από τη σημερινή αφετηρία είναι, λοιπόν, κρίσιμο οι όποιες παρεμβάσεις πολιτικής να μην διακινδυνεύσουν τη σταθερότητα που έχει επιτευχθεί, αλλά να απελευθερώσουν νέες δυνατότητες ανάπτυξης.

1 ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Διεθνές περιβάλλον: Επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας

Η παγκόσμια οικονομία συνέχισε να μεγεθύνεται το δεύτερο τρίμηνο του 2025, με επιβραδυμένο ρυθμό. Οι οικονομίες των ανεπτυγμένων χωρών-μελών του ΟΟΣΑ αναπτύχθηκαν με ετήσιο ρυθμό 1,8%, οριακά υψηλότερο σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο (1,7%) και το αντίστοιχο τρίμηνο του 2024 (1,6%). Η αβεβαιότητα εμπορικής πολιτικής, σε συνέχεια της κορύφωσης σε ιστορικά υψηλά επίπεδα που καταγράφηκαν την άνοιξη του 2025, μειώνεται σταδιακά, αν και παραμένει υψηλή. Οι αγορές προσδοκούν ότι η νέα παγκόσμια ισορροπία θα περιλαμβάνει μεν σημαντικά υψηλότερους δασμούς από την προ-2025 περίοδο, ωστόσο πολύ χαμηλότερους από αυτούς που ανακοινώθηκαν τον Απρίλιο. Οι κεντρικές τράπεζες των κυριότερων οικονομιών διεθνώς προχώρησαν σε στοχευμένες προσαρμογές της νομισματικής τους πολιτικής, με τις πληθωριστικές πιέσεις, αν και σαφώς χαμηλότερες από το 2022-2023, να διαφοροποιούνται σημαντικά ανά περιοχή, καθώς εντείνονται στις ΗΠΑ, δείχνουν ανθεκτικότητα στην ΕΕ, ενώ είναι σχεδόν μηδενικές στην Ασία. Η νομισματική πολιτική καλείται να ισορροπήσει μεταξύ προκλήσεων πληθωρισμού και οικονομικής ανάπτυξης, με αποτέλεσμα να αναμένονται μόνο μικρές περαιτέρω μεταβολές στα επιτόκια στο υπόλοιπο του 2025 και το 2026.

Βάσει των προβλέψεων του ΟΟΣΑ (Σεπτέμβριος 2025), εκτιμάται ανάπτυξη κατά 3,2% της παγκόσμιας οικονομίας το 2025 και 2,9% το 2026, σε σχέση με 3,3% το 2024. Η αύξηση του όγκου του παγκόσμιου εμπορίου εκτιμάται ότι θα επιβραδυνθεί σε 2,9% το 2025 και το 2026, από 3,5% το 2024 (ΔΝΤ, Οκτώβριος 2025). Ο πληθωρισμός έχει αποκλιμακωθεί, χωρίς να φθάσει τα επιθυμητά επίπεδα σε πολλές οικονομίες, ενώ ο δομικός πληθωρισμός αποδεικνύεται επίμονος. Ενδεικτικά, τον Αύγουστο του 2025 ο πληθωρισμός στις 38 χώρες του ΟΟΣΑ άγγιξε το 4,1%, ενώ ο δομικός πληθωρισμός (εξαιρώντας δηλαδή ενέργεια και τρόφιμα) υποχώρησε στο 4,3%. Ταυτόχρονα, οι τιμές της ενέργειας κατέγραψαν σχετική σταθερότητα, ενώ των τροφίμων αυξήθηκαν κατά 5,0% τον ίδιο μήνα. Οι νομισματικές αρχές διατηρούν επιφυλακτική στάση, προχωρώντας είτε σε διατήρηση είτε σε σταδιακή χαλάρωση των επιτοκίων. Εκτενέστερη ανάλυση των εξελίξεων στο διεθνές περιβάλλον παρουσιάζεται στην ενότητα 2.1Α. Ειδικό πλαίσιο στο τέλος της ενότητας αναδεικνύει πως μεγάλες ανεπτυγμένες οικονομίες όπως οι ΗΠΑ και η Γαλλία αντιμετωπίζουν αυξανόμενες δημοσιονομικές προκλήσεις.

Ευρωπαϊκή οικονομία: Μικρή επιτάχυνση το 2025, επιφυλακτικότητα το 2026

Το δεύτερο τρίμηνο του 2025, ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ σε ΕΕ-27 και Ευρωζώνη διατηρήθηκε σε 1,6% και 1,5% αντίστοιχα. Σε ετησιοποιημένη μορφή, σε 2 μόνο από τις 20 χώρες μέλη της ΕΖ εξακολουθεί να καταγράφεται αρνητικός ετήσιος ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ, μεταξύ αυτών η Γερμανία. Το οικονομικό κλίμα ανέκαμψε ελαφρά στην Ευρώπη το τρίτο τρίμηνο του 2025, καθώς μειώθηκε η αβεβαιότητα σχετικά με την εμπορική πολιτική των ΗΠΑ.

Ο ρυθμός πληθωρισμού σε ΕΕ-27 και Ευρωζώνη κυμάνθηκε το δεύτερο τρίμηνο του 2025, σε 2,5% και 2,1% αντίστοιχα, από 2,3% και 2,0% στο προηγούμενο τρίμηνο. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΚΤ διατήρησε αμετάβλητα τα βασικά επιτόκια, σε συνέχεια διαδοχικών μειώσεων, σωρευτικά κατά τουλάχιστον 200 μονάδες βάσης από τα μέσα του 2024. Οι αγορές δεν αναμένουν μεγάλες περαιτέρω μεταβολές των βασικών επιτοκίων το 2026, παραμένοντας σε επίπεδα υψηλότερα από τις αρχές του 2022.

Σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (Σεπτέμβριος 2025), η οικονομία της Ευρωζώνης προβλέπεται να αναπτυχθεί με ρυθμό +1,2% το 2025 (έναντι 0,9% τον Ιούνιο) και +1,0% το 2026 (έναντι 1,1%). Ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη αναμένεται να ανέλθει στο 2,1% το 2025 και να υποχωρήσει στο 1,7% το 2026, 0,1 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερα των προβλέψεων του προηγούμενου τριμήνου. Ταυτόχρονα, καταγράφεται ιδιαίτερα ενισχυμένη ισοτιμία του ευρώ έναντι του δολαρίου.

Η νέα εμπορική συμφωνία μεταξύ ΗΠΑ και ΕΕ συνεπάγεται υψηλότερους δασμούς στις εξαγωγές της Ευρωζώνης προς τις Ηνωμένες Πολιτείες, αλλά και χαμηλότερη αβεβαιότητα σχετικά με την εμπορική πολιτική. Ο συνεχιζόμενος πόλεμος σε Ουκρανία, καθώς και τα υψηλά δημοσιονομικά ελλείμματα σε χώρες του πυρήνα της Ευρωζώνης, αποτελούν κινδύνους για την ανάκαμψη της Ευρωπαϊκής οικονομίας και την ομαλή αποκλιμάκωση του πληθωρισμού. Οι τάσεις στην Ευρωπαϊκή οικονομία παρουσιάζονται αναλυτικά στην ενότητα 2.1B.

Ηπιότερη εγχώρια οικονομική μεγέθυνση στο δεύτερο τρίμηνο

Επιβραδύνθηκε ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ στο 1,7% το δεύτερο τρίμηνο του 2025 (από 2,2% στο προηγούμενο τρίμηνο), αλλά παρέμεινε υψηλότερος από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης (+1,4%). Σε εποχικά διορθωμένα στοιχεία, το ΑΕΠ αυξήθηκε σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο κατά 0,6%.

Η αύξηση του ΑΕΠ προήλθε εν μέρει από την αύξηση της ιδιωτικής και της δημόσιας κατανάλωσης (+1,1% y-o-y και +0,7% y-o-y αντίστοιχα) και των παγίων επενδύσεων (+6,5% y-o-y). Εν αντιθέσει, οι συνολικές επενδύσεις συρρικνώθηκαν κατά -10,4% y-o-y, λόγω μείωσης των αποθεμάτων. Στο εξωτερικό ισοζύγιο, η θετική επίδοση των συνολικών εξαγωγών (+1,9%), λόγω αύξησης των εξαγωγών υπηρεσιών (+3,9%) που υπερκάλυψε τη μείωση των εξαγωγών αγαθών (-1,1%), συνδυάστηκε με υποχώρηση των συνολικών εισαγωγών (-3,2%), λόγω μείωσης των εισαγωγών αγαθών (-4,8%) που υπερκάλυψε την αύξηση των εισαγωγών υπηρεσιών (+1,5%). Ως εκ τούτου, το έλλειμμα του εξωτερικού ισοζυγίου σε εθνικολογιστικούς όρους υποχώρησε κατά περίπου €1 δισ. σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Στις θετικές εξελίξεις κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2025, συνεχίζεται η επίδοση υψηλότερου ρυθμού εγχώριας ανάπτυξης σε σχέση με τον μέσο όρο στην Ευρωζώνη (βλέπε Παράρτημα), η

ανθεκτικότητα των εξαγωγών, παρά την άνοδο της ισοτιμίας του ευρώ και τα προστατευτικά μέτρα στο διεθνές εμπόριο. Στις αρνητικές εξελίξεις συγκαταλέγεται η αρνητική επίδοση των συνολικών επενδύσεων, το επίμονα αρνητικό εμπορικό ισοζύγιο και ο υψηλότερος ρυθμός πληθωρισμού από τον μέσο όρο στην Ευρωζώνη. Αναλυτική παρουσίαση των μακροοικονομικών επιδόσεων το δεύτερο τρίμηνο του 2025 περιλαμβάνεται στην ενότητα 3.1Α.

Μικτή εικόνα ανά τομέα: ενίσχυση στο Λιανεμπόριο, επιβράδυνση σε Τουρισμό και Κατασκευές, στασιμότητα στη Βιομηχανία

Η Βιομηχανική παραγωγή υποχώρησε οριακά στο πρώτο οκτάμηνο του 2025, κατά 0,1%, χαμηλότερα σε σύγκριση με άνοδο 6,8% το 2024. Στις Κατασκευές επιβραδύνθηκε η οικονομική δραστηριότητα στο πρώτο εξάμηνο κατά 1,7%, αντί αύξησης κατά 18,3% το 2024. Αύξηση στον κύκλο εργασιών στους περισσότερους κλάδους των Υπηρεσιών καταγράφηκε στα μέσα του 2025, αν και οι δείκτες προσδοκιών καταγράφουν επιφυλακτικότητα. Στον Τουρισμό, το πρώτο εξάμηνο καταγράφηκε αύξηση στον δείκτη κύκλου εργασιών σε καταλύματα κατά 3,2% (αντί 11,5% το 2024), αλλά πτώση στην Εστίαση κατά 4,7%, αντί αύξησης 7,6% το 2024. Τέλος, το Λιανικό Εμπόριο κατέγραψε ανάκαμψη του όγκου κατά 1,9% στο πρώτο επτάμηνο του 2025, έναντι πτώσης κατά 1,0% ένα έτος νωρίτερα. Ωστόσο, οι προσδοκίες στο Λιανικό Εμπόριο κατέγραψαν αρνητικές τάσεις. Οι βραχυχρόνιες τάσεις σε βασικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας αναδεικνύονται στην ενότητα 3.2.

Μικρή βελτίωση στο έλλειμμα στο εξωτερικό ισοζύγιο

Στην πλευρά των εξαγωγών προϊόντων στους εθνικούς λογαριασμούς, καταγράφηκε μείωση σε ονομαστικούς όρους, στο πρώτο επτάμηνο του 2025, με ρυθμό -5,3%, ενώ εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών και πλοίων καταγράφηκε άνοδος κατά 4,9%. Στην πλευρά των εισαγωγών προϊόντων, καταγράφηκε μείωση την ίδια περίοδο σε τρέχουσες τιμές, με ετήσιο ρυθμό 3,3%. Ως αποτέλεσμα, μειώθηκε το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου κατά €0,3 δισεκ., σε €19,5 δισεκ. στο επτάμηνο. Στα θετικά, διατηρήθηκε υψηλός ο βαθμός εξωστρέφειας (σύνολο εμπορικών ροών προς ΑΕΠ) για την ελληνική οικονομία στα μέσα του 2025.

Από την πλευρά του Ισοζυγίου Πληρωμών, στο πρώτο επτάμηνο του 2025, καταγράφηκε έλλειμμα στο Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών στα €7,6 δισεκ., έναντι €9,1 δισεκ. το 2024. Βελτίωση σημειώθηκε σε όλα τα επιμέρους ισοζύγια, με το ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων να καταγράφει τη μεγαλύτερη μεταβολή, ενώ ακολούθησαν το ισοζύγιο υπηρεσιών και αγαθών. Σημειώνεται ότι το έλλειμμα του Ισοζυγίου Αγαθών και Υπηρεσιών χωρίς καύσιμα και πλοία διαμορφώθηκε το πρώτο τετράμηνο στα €4,4 δισεκ. από €4,7 δισεκ. το 2024. Αναλυτικότερα οι εξελίξεις στο εξωτερικό ισοζύγιο περιγράφονται στην ενότητα 3.3.

Μείωση ανεργίας, αύξηση απασχόλησης και συμμετοχής το δεύτερο τρίμηνο

Το δεύτερο τρίμηνο του 2025 καταγράφηκε πτώση του ποσοστού ανεργίας στο 8,6% από 9,8% το ίδιο τρίμηνο του 2024. Η μείωση του ποσοστού ανεργίας ήταν αποτέλεσμα της μείωσης του αριθμού των ανέργων (-55,9 χιλ.) και της ταυτόχρονης αύξησης του αριθμού των απασχολούμενων (+59,0 χιλ.). Θετικό ήταν το ισοζύγιο προσλήψεων-αποχωρήσεων στον ιδιωτικό

τομέα το β' τρίμ. του 2025, κατά 287,4 χιλ. άτομα, οριακά υψηλότερο από το β' τρίμ. του 2024 (+282,9 χιλ.).

Οι τομείς με τη μεγαλύτερη ετήσια άνοδο στην απασχόληση ήταν το Χονδρικό και Λιανικό Εμπόριο, Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων και Μοτοσικλετών (+53,6 χιλ. απασχολούμενοι), οι Κατασκευές (+25,0 χιλ. απασχολούμενοι) και οι Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες (+22,7 χιλ. απασχολούμενοι). Αύξηση επίσης κατέγραψε το μερίδιο της πλήρους απασχόλησης έναντι της μερικής. Επιπλέον, μεγάλη άνοδο κατέγραψε ο εποχικά διορθωμένος δείκτης μισθολογικού κόστους το β' τρίμ. του 2025 κατά 8,7% συγκριτικά με το ίδιο τρίμηνο του 2024.

Στις θετικές τάσεις, το ποσοστό απασχόλησης του ηλικιακά ενεργού πληθυσμού αυξήθηκε σε ετήσια βάση το β' τρίμηνο του 2025, μειώνοντας την απόκλιση από τον μέσο Ευρωπαϊκό όρο σε 5,9 π.μ. Παράλληλα, αύξηση σημείωσε το ποσοστό συμμετοχής στην αγορά εργασίας το β' τρίμ. του 2025 (48,7% για τους άνω των 15 ετών), κατά 0,7 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με πέρυσι.

Η απασχόληση αναμένεται να ενισχυθεί, αν και ηπιότερα, το 2026, κυρίως λόγω της ανοδικής τάσης σε επενδύσεις και σε επιμέρους τομείς της βιομηχανίας και των υπηρεσιών. Το ποσοστό ανεργίας για το 2025 και το 2026, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του IOBE, αναμένεται να διαμορφωθεί στην περιοχή του 9,1% και 8,8% αντίστοιχα. Αναλυτικότερα οι εξελίξεις και προσδοκίες για την τάση στην αγορά εργασίας περιλαμβάνονται στην ενότητα 3.4.

Το Ειδικό Πλαίσιο στο τέλος της ενότητας εξετάζει τη συσχέτιση παραγωγικότητας, ωρών εργασίας και κατά κεφαλήν ΑΕΠ ανά τις χώρες της Ευρώπης.

Πληθωριστική πίεση σε υπηρεσίες και μη ενεργειακά αγαθά

Ο πληθωρισμός καταγράφηκε στο 2,5% (ΔΤΚ) και 3,0% (ΕνΔΤΚ) στο πρώτο εννεάμηνο του 2025, έναντι πληθωρισμού 2,8% (ΔΤΚ) και 3,0% (ΕνΔΤΚ) το ίδιο διάστημα του 2024. Ο εγχώριος ρυθμός πληθωρισμού παραμένει υψηλότερος του μ.ό. της ΕΖ (Παράρτημα, διάγραμμα 4). Σημαντικό μέρος της πίεσης στα μέσα του 2025 αφορά τα μη ενεργειακά αγαθά και κυρίως τις υπηρεσίες, όπως στέγαση, διαμονή και εστίαση. Ενδεικτικά, ο ρυθμός μεταβολής του ΕνΔΤΚ με σταθερούς φόρους και χωρίς την ενέργεια ήταν στο 3,2% το πρώτο οκτάμηνο του 2025, από 3,5% ένα έτος πριν, αλλά και σε σύγκριση με 2,4% στην Ευρωζώνη την ίδια περίοδο.

Βασικές υποθέσεις για την πρόβλεψη του πληθωρισμού αποτελούν: (α) η εξέλιξη της τιμής του πετρελαίου Brent αποτιμημένη σε ευρώ, η οποία αναμένεται ετησίως μεσοσταθμικά να καταγράψει κάμψη το 2025 και το 2026, με τις εξελίξεις αναφορικά με τα μέτρα προστατευτισμού να ασκούν περαιτέρω καθοδικές πιέσεις στην αγορά ενέργειας (β) η εξέλιξη της καταναλωτικής ζήτησης, η οποία αναμένεται να καταγράψει ηπιότερη άνοδο το 2025 και 2026, κατά περίπου 1,2% και 1,0% αντίστοιχα. Σε αυτό το πλαίσιο, αναμένεται πως ο εγχώριος ρυθμός πληθωρισμού θα κυμανθεί στην περιοχή του 2,8% το 2025 και 2,3% το 2026. Η ενότητα 3.5 περιγράφει αναλυτικότερα τις πρόσφατες τάσεις στις τιμές καταναλωτή και παραγωγού, καθώς και προσδοκίες για την εξέλιξή τους το 2025 και 2026.

Ήπια βελτίωση στο εγχώριο οικονομικό κλίμα το τρίτο τρίμηνο

Μικρή βελτίωση κατέγραψε ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος στην Ελλάδα κατά το γ' τρίμηνο του 2025 σε σχέση με το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο (108,4 μον. από 106,7 μον.). Μικρή ενίσχυση καταγράφηκε σε σύγκριση και με το αντίστοιχο περυσινό τρίμηνο (107,4 μον.). Οι επιχειρηματικές

προσδοκίες εξασθένησαν ήπια στο γ' τρίμηνο του τρέχοντος έτους σε σύγκριση με το αμέσως προηγούμενο στις Κατασκευές και στο Λιανικό εμπόριο, ενώ παρέμειναν ουσιαστικά αμετάβλητες στη Βιομηχανία και στις Υπηρεσίες. Ο Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης εξασθένησε ήπια την περίοδο Ιουλίου-Σεπτεμβρίου έναντι του προηγούμενου τριμήνου, στις -47,3 (από -45,5) μονάδες. Παράλληλα, κινείται οριακά υψηλότερα σε σχέση με ένα χρόνο νωρίτερα (-47,8 μον.). Αναλυτική περιγραφή των τάσεων στις συνιστώσες του οικονομικού κλίματος περιλαμβάνεται στην ενότητα 2.2Α.

Συστηματικά θετικές δημοσιονομικές επιδόσεις

Το πρώτο οκτάμηνο του 2025, η εκτέλεση του κρατικού προϋπολογισμού συνέχισε να κινείται ταμειακά καλύτερα από τον στόχο, αφού καταγράφηκε πλεόνασμα €1.964 εκατ. (0,8% του ΑΕΠ), έναντι στόχου για έλλειμμα €1.381 εκατ. στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού 2025. Παράλληλα καταγράφηκε ταμειακό πρωτογενές πλεόνασμα ύψους €8.499 εκατ. (3,4% του ΑΕΠ), έναντι στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα €4.929 εκατ.. Η βελτίωση του ταμειακού ισοζυγίου σε σχέση με πέρυσι, οφείλεται τόσο στην μεγάλη αύξηση των καθαρών εσόδων η οποία αντιστάθμισε την αύξηση των δαπανών, καθώς και σε ετεροχρονισμούς στην καταγραφή δαπανών. Η αποτύπωση των εξελίξεων στα δημόσια οικονομικά παρουσιάζεται στην ενότητα 2.2Β.

Το Ειδικό Πλαίσιο στο τέλος της ενότητας εξετάζει την εξέλιξη των δαπανών μακροχρόνιας φροντίδας στην Ελλάδα σε σύγκριση με τις υπόλοιπες χώρες στην Ευρώπη.

Σε υψηλό 16-ετίας η πιστωτική επέκταση προς τις επιχειρήσεις

Μεταξύ των θετικών τάσεων στα θεμελιώδη μεγέθη των τραπεζών συνεχίστηκε η υψηλή πιστωτική επέκταση προς τις επιχειρήσεις ενώ ανακόπηκε η πιστωτική συρρίκνωση προς τα νοικοκυριά έπειτα από 15 έτη και μειώθηκε το κόστος ιδιωτικού δανεισμού σε χαμηλά τριετίας. Οι ιδιωτικές καταθέσεις κατέγραψαν αυξητική πορεία, ενώ τα ΜΕΔ μειώθηκαν περαιτέρω, στο ιστορικά χαμηλό ποσοστό 3,6%. Το περιθώριο επιτοκίου μειώθηκε περαιτέρω αλλά παραμένει σε υψηλά επίπεδα.

Μεταξύ των αρνητικών τάσεων και προκλήσεων στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, παραμένει αδύναμη η ζήτηση για στεγαστική πίστη, υψηλή η έκθεση των τραπεζών σε κρατικά ομόλογα, καθώς και το ποσοστό των κόκκινων δανείων εκτός τραπεζικών ισολογισμών παραμένει υψηλό. Η επιτάχυνση στην εφαρμογή του δανειακού σκέλους του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας αποτελεί προτεραιότητα, καθώς αυτό οδεύει στο τελευταίο έτος

Οι πρόσφατες τάσεις και προκλήσεις για το εγχώριο χρηματοπιστωτικό σύστημα περιγράφονται αναλυτικά στην ενότητα 2.2Γ.

Μακροοικονομικές προβλέψεις για το 2025 και το 2026

Η ήπια μεγέθυνση της οικονομίας της Ευρωζώνης το 2025 και 2026, ο εμπορικός προστατευτισμός, η γεωπολιτική αστάθεια, το χαμηλότερο κόστος χρήματος, το ιστορικά υψηλό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων καθώς και η επιτάχυνση στην υλοποίηση του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, είναι οι πλέον καθοριστικοί παράγοντες της εξέλιξης του ΑΕΠ το 2025 και 2026.

Οι παραδοχές του βασικού σεναρίου παρουσιάζονται αναλυτικά στην ενότητα 3.1B, ενώ περιλαμβάνουν (α) ανάπτυξη στην Ευρωζώνη κατά 1,2% το 2025 και 1,0% το 2026, πληθωρισμό στο 2,1% το 2025 και 1,7% το 2026, σύμφωνα με το βασικό σενάριο της ΕΚΤ (Σεπτέμβριος 2025) (β) διατήρηση της οικονομικής αβεβαιότητας σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο λόγω επαναφοράς του εμπορικού προστατευτισμού, υποθέτοντας ότι ο βαθμός επαναφοράς μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ θα είναι μετριοπαθής και η απόκριση της ΕΕ ως προς νέους δασμούς θα είναι στοχευμένη. (γ) παράταση της γεωπολιτικής έντασης στην Ουκρανία, (δ) οι διεθνείς τιμές των ενεργειακών αγαθών ακολουθούν το βασικό σενάριο της ΕΚΤ, με πτωτικές τάσεις το 2025 και 2026, οι οποίες ενισχύονται από την υποτίμηση της αξίας του δολαρίου έναντι του ευρώ (ε) τα επιτόκια ακολουθούν την τάση των σημερινών προθεσμιακών συμβολαίων, δηλαδή το Euribor σταδιακά υποχωρεί στην περιοχή του 2,0% στα τέλη του 2025 (στ) επιτάχυνση στην εφαρμογή του σχεδίου «Ελλάδα 2.0» έως το 2026, (ζ) επίδοση εσόδων από τουρισμό το 2025 και 2026 παρεμφερής με το 2024 σε πραγματικούς όρους.

Αναλυτικά οι προβλέψεις ανά συνιστώσα του ΑΕΠ περιγράφονται στην ενότητα 3.1B. Για το 2025, το IOBE αναθεωρεί οριακά προς τα κάτω την πρόβλεψή του για ετήσια ανάπτυξη 2,1%, σε σταθερές τιμές, με καθοδικούς κινδύνους που απορρέουν από το διεθνές περιβάλλον, όπως ο εμπορικός προστατευτισμός και η γεωπολιτική αστάθεια. Ως προς τις συνιστώσες της ανάπτυξης το 2025, αναμένεται αύξηση των πάγιων επενδύσεων (+7,5%), επιβράδυνση της ιδιωτικής κατανάλωσης (+1,9%) και των εισαγωγών, με βελτίωση του ελλείμματος στο εξωτερικό ισοζύγιο, με τις εξαγωγές να αυξάνονται ετησίως κατά 2,4% και τις εισαγωγές να αυξάνονται ετησίως κατά +0,2%. Ο μέσος πληθωρισμός για το 2025 αναμένεται υψηλότερος από τον μέσο όρο στην Ευρωζώνη, στην περιοχή του 2,8%, ενώ η ανεργία εκτιμάται ότι θα μειωθεί περαιτέρω, στην περιοχή του 9,1%.

Για το 2026, το IOBE αναθεωρεί προς τα κάτω την πρόβλεψη της ανάπτυξης, αναμένοντας οριακή επιτάχυνση του ρυθμού μεγέθυνσης της ελληνικής οικονομίας σε 2,2%, σε σταθερές τιμές, με κινητήριο μοχλό τη σημαντική ενίσχυση των επενδύσεων και την ανθεκτική κατανάλωση. Ο ρυθμός πληθωρισμού αναμένεται να αποκλιμακωθεί στην περιοχή του 2,3%, υψηλότερα του μέσου όρου στην Ευρωζώνη, ενώ η ανεργία εκτιμάται ότι θα κυμανθεί στην περιοχή του 8,8%.

Η πρόβλεψη στο βασικό σενάριο μακροοικονομικών προβλέψεων του IOBE (Πίνακας 1.1) εγκυμονεί θετικές προοπτικές αλλά και κινδύνους για το 2025 και το 2026, οι οποίοι και αναφέρονται αναλυτικά στην ενότητα 3.1B. Συνοψίζοντας, για το 2025 αναθεωρείται προς τα κάτω η προηγούμενη εκτίμηση για ανάκαμψη της εγχώριας οικονομίας σε +2,1%, με αρνητική προοπτική, κυρίως λόγω των προαναφερθέντων κινδύνων, με κυριότερους το ασταθές εξωτερικό περιβάλλον. Για το 2026, η επιτάχυνση στην υλοποίηση του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το υψηλό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, το χαμηλότερο κόστος χρήματος και η μεγέθυνση στην Ευρωζώνη αναμένεται να επιταχύνουν ελαφρά το ρυθμό μεγέθυνσης της ελληνικής οικονομίας στην περιοχή του 2,2%, με μικρή περαιτέρω αποκλιμάκωση του πληθωρισμού και του ποσοστού ανεργίας.

Πίνακας 1.1

Μακροοικονομικές προβλέψεις IOBE (Οκτώβριος 2025)

(σε σταθερές αγοραίες τιμές, ετήσιες % μεταβολές, εκτός αν αναγράφεται διαφορετικά)

	2024 (πραγμ.)	2025 (πρόβλεψη)	2026 (πρόβλεψη)
ΑΕΠ	2,1%	2,1%	2,2%
Κατανάλωση	1,3%	1,7%	1,4%
Ιδιωτική Κατανάλωση	2,5%	1,9%	1,3%
Δημόσια Κατανάλωση	-2,6%	1,1%	1,8%
Ακαθάριστες Επενδύσεις	17,4%	-1,0%	11,7%
Ακαθάριστες Πάγιες Επενδύσεις	4,5%	7,5%	10,0%
Εξαγωγές	1,0%	2,4%	2,4%
Εισαγωγές	3,8%	0,2%	4,9%
Ρυθμός πληθωρισμού (ΕνΔΤΚ)	3,0%	2,8%	2,3%
Ανεργία (% εργατικού δυναμικού)	10,1%	9,1%	8,8%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ για το 2024, εκτιμήσεις IOBE για το 2025, 2026

Ειδική μελέτη: Τάσεις, προκλήσεις και προοπτικές των Κατασκευών στην Ελλάδα

Η μελέτη παρουσιάζει πρόσφατες τάσεις και μελλοντικές προκλήσεις στον τομέα των κατασκευών. Η αποκατάσταση της σταθερότητας και τα βήματα προόδου που συντελέστηκαν στην ελληνική οικονομία τα τελευταία χρόνια, η διασφάλιση σημαντικού ύψους δημόσιων και ευρωπαϊκών πόρων για αναπτυξιακά έργα και η ανάκαμψη της ιδιωτικής οικοδομικής δραστηριότητας είχαν ιδιαίτερα θετική επίδραση στις Κατασκευές. Η αξία παραγωγής των κατασκευαστικών έργων υποδομών και κατοικιών έφτασε το 2024 τα 15,7 δις. ευρώ, έχοντας υπερδιπλασιαστεί από το 2020, ενώ εκτιμάται ότι θα παραμείνει σε ανοδική τροχιά και την περίοδο 2025-2026. Στις ευρύτερες προκλήσεις για τον κλάδο περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων ζητήματα που σχετίζονται με το ανθρώπινο δυναμικό και τη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων του κλάδου, την προοπτική των Κατασκευών μετά την ολοκλήρωση του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας το 2026, το θεσμικό πλαίσιο του συστήματος παραγωγής δημοσίων έργων και τον εθνικό σχεδιασμό για τις υποδομές, την ενσωμάτωση τεχνολογίας και τη ψηφιοποίηση των Κατασκευών, την προσαρμογή του κλάδου στην κλιματική αλλαγή και, τέλος, την υιοθέτηση των προτύπων ESG από τις κατασκευαστικές επιχειρήσεις. Μια περίληψη των βασικών ευρημάτων παρουσιάζεται στο Κεφάλαιο 4.

2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

2.1 Τάσεις και προοπτικές της διεθνούς οικονομίας

A. Το παγκόσμιο περιβάλλον

- Βάσει της έκθεσης Σεπτεμβρίου του ΟΟΣΑ, για το 2025 προβλέπεται ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας κατά 3,2% και επιβράδυνση σε 2,9% το 2026.
- Ο πληθωρισμός αποκλιμακώνεται αλλά παραμένει υψηλότερος από τον στόχο, με τον γενικό δείκτη στις χώρες του ΟΟΣΑ να διαμορφώνεται στο 4,1% και τον δομικό στο 4,3% τον Αύγουστο.
- Οι κεντρικές τράπεζες προχωρούν σε στοχευμένες προσαρμογές του βασικού τους επιτοκίου, λαμβάνοντας υπόψη τόσο την αποκλιμάκωση των πληθωριστικών πιέσεων όσο και τις ενδείξεις επιβράδυνσης της παγκόσμιας δραστηριότητας.
- Η επιστροφή σε προστατευτικές εμπορικές πολιτικές, ιδίως από τις ΗΠΑ, εντείνει τις πληθωριστικές πιέσεις και περιπλέκει τον σχεδιασμό της νομισματικής πολιτικής.

Η παγκόσμια οικονομία συνέχισε να μεγεθύνεται το δεύτερο τρίμηνο του 2025, με ασθενή ρυθμό. Οι οικονομίες των χωρών του ΟΟΣΑ αναπτύχθηκαν με ετήσιο ρυθμό 1,8% το δεύτερο τρίμηνο, οριακά υψηλότερο σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο (1,7%) και σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2024 (1,6%). Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ στις πλέον αναπτυγμένες οικονομίες (G7) παρέμεινε αμετάβλητος στο 1,5%, σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο, ενώ το αντίστοιχο τρίμηνο του 2023 ήταν 1,6%. Οι 20 μεγαλύτερες οικονομίες του ΟΟΣΑ αναπτύχθηκαν με ρυθμό 3,5% το δεύτερο τρίμηνο του έτους, υψηλότερο σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο (3,3%), και κατόπιν ανάπτυξης 3,0% το αντίστοιχο τρίμηνο του 2024.

Ο πληθωρισμός διατηρείται σε υψηλότερα από τα επιθυμητά επίπεδα, παρά την σημαντική αποκλιμάκωση που έχει καταγραφεί, ενώ και ο δομικός πληθωρισμός αποδεικνύεται επίμονος σε

πολλές οικονομίες. Τον Αύγουστο του 2025, ο πληθωρισμός στις 38 χώρες του ΟΟΣΑ καταγράφηκε στο 4,1%, ενώ ο δομικός πληθωρισμός (εξαιρώντας δηλαδή ενέργεια και τρόφιμα) υποχώρησε στο 4,3%. Ταυτόχρονα, οι τιμές της ενέργειας αυξήθηκαν κατά 0,7% ετησίως, ενώ οι τιμές των τροφίμων αυξήθηκαν κατά 5,0% τον ίδιο μήνα.

Κατά το τελευταίο τρίμηνο, οι κεντρικές τράπεζες των κυριότερων οικονομιών διεθνώς προχώρησαν σε στοχευμένες προσαρμογές της νομισματικής τους πολιτικής, με την αποκλιμάκωση των πληθωριστικών πιέσεων να παραμένει ανομοιόμορφη και με ύπαρξη σαφών ενδείξεων επιβράδυνσης της παγκόσμιας δραστηριότητας. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) διατήρησε το βασικό της επιτόκιο στο 2%, κρατώντας ουδέτερη νομισματική στάση. Ωστόσο, η ΕΚΤ εξακολουθεί να τονίζει την ανάγκη προσεκτικής στάσης, καθώς ο δομικός πληθωρισμός στην Ευρωζώνη παραμένει υψηλός, στηριζόμενος κυρίως από τις αυξημένες τιμές στις υπηρεσίες και στην αγορά κατοικίας. Στις Ηνωμένες Πολιτείες, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα (Fed) προχώρησε σε μείωση του βασικού επιτοκίου κατά 25 μονάδες βάσης τον Σεπτέμβριο, στο εύρος 4,00%-4,25%, ως απάντηση στη σαφή επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας και στην εξομάλυνση των πληθωριστικών προσδοκιών. Η Τράπεζα της Αγγλίας ακολούθησε αντίστοιχη κατεύθυνση, επιχειρώντας να στηρίξει την ασθενή εγχώρια ζήτηση και την υποτονική αγορά κατοικίας. Παράλληλα, η επανενεργοποίηση εμπορικών φραγμών από τη διοίκηση του προέδρου Τραμπ, μέσω νέων δασμών σε κινεζικά και ευρωπαϊκά προϊόντα υψηλής τεχνολογίας, ενισχύει τις ανισορροπίες στις αλυσίδες εφοδιασμού και συντηρεί ανοδικές πιέσεις στις τιμές πρώτων υλών. Οι εξελίξεις αυτές περιπλέκουν τη διαμόρφωση νομισματικής πολιτικής, καθώς οι κεντρικές τράπεζες καλούνται να ισορροπήσουν ανάμεσα στην ανάγκη στήριξης της ανάπτυξης και στη διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών σε ένα περιβάλλον υψηλής αβεβαιότητας.

Πίνακας 2.1

Διεθνές Περιβάλλον (ετήσια % μεταβολή ΑΕΠ σε σταθερές τιμές, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά)

Οικονομία	2024	2025		2026	
		Πρόβλεψη	Διαφορά από προηγούμενη πρόβλεψη*	Πρόβλεψη	Διαφορά από προηγούμενη πρόβλεψη*
Παγκόσμια	3,3	3,2	0,3	2,9	0,0
ΗΠΑ	2,8	1,8	0,2	1,5	0,0
Ιαπωνία	0,1	1,1	0,4	0,5	0,1
Καναδάς	1,0	1,1	0,1	1,2	0,1
Ηνωμένο Βασίλειο	1,1	1,4	0,1	1,0	0,0
Ευρωζώνη	0,8	1,2	0,2	1,1	-0,1
Γερμανία	-0,5	0,3	-0,1	1,1	-0,1
Γαλλία	1,1	0,6	0,0	0,9	0,0
Ιταλία	0,7	0,6	0,0	0,6	-0,1
Τουρκία	3,3	3,2	0,3	3,2	-0,1
Κίνα	5,0	4,9	0,2	4,4	0,1
Ινδία	6,5	6,7	0,4	6,2	-0,2
Βραζιλία	3,4	2,3	0,2	1,7	0,1

*Διαφορά σε ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με τις προηγούμενες εκτιμήσεις του ΟΟΣΑ (OECD Economic Outlook, Ιούνιος 2025).

Πηγή: OECD Interim Economic Outlook, Σεπτέμβριος 2025.

Σύμφωνα με την πιο πρόσφατη έκθεση του ΟΟΣΑ, προβλέπεται για το 2025 ανάπτυξη 3,3%, υψηλότερα κατά 0,3 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με την προηγούμενη έκθεση. Στον Πίνακα 2.1

περιλαμβάνονται οι ετήσιες μεταβολές του ΑΕΠ το 2024 και οι πλέον πρόσφατες προβλέψεις του ΟΟΣΑ (Σεπτεμβρίου 2025) για τις ετήσιες μεταβολές του τα έτη 2025 και 2026, στην παγκόσμια οικονομία και σε επιλεγμένες αναπτυσσόμενες και αναπτυσσόμενες χώρες. Σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΔΝΤ (Οκτώβριος 2025), η αύξηση του όγκου του παγκόσμιου εμπορίου εκτιμάται ότι θα επιβραδυνθεί σε 2,9% το 2025 και το 2026, από 3,5% το 2024.

Στην συνέχεια αναλύονται οι πρόσφατες και αναμενόμενες τάσεις στις οικονομίες των σημαντικότερων κρατών και ενώσεων κρατών για το τρέχον και το επόμενο έτος.

Μεταξύ των πλέον ανεπτυγμένων χωρών, οι ΗΠΑ κατέγραψαν ανάπτυξη το δεύτερο τρίμηνο του 2025, με το ΑΕΠ να αυξάνεται κατά 2,1% σε ετήσια βάση, οριακά υψηλότερα από το 2,0% του πρώτου τριμήνου του 2025 και έναντι ρυθμού 3,0% στο δεύτερο τρίμηνο του 2024. Σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο, καταγράφηκε ετήσια αύξηση 3,8%, σημειώνοντας την ισχυρότερη ανάπτυξη από το τρίτο τρίμηνο του 2023. Η αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά το δεύτερο τρίμηνο αντανάκλασε κυρίως τη μείωση των εισαγωγών και την αύξηση των καταναλωτικών δαπανών. Οι κινήσεις αυτές αντισταθμίστηκαν εν μέρει από τη μείωση των επενδύσεων και των εξαγωγών. Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ μείωσε το βασικό της επιτόκιο κατά 25 μονάδες βάσης τον Σεπτέμβριο του 2025, φέρνοντάς το στο εύρος 4,00%-4,25%, σύμφωνα με τις προσδοκίες. Ήταν η πρώτη μείωση του κόστους δανεισμού από τον Δεκέμβριο. Οι περισσότεροι αξιωματούχοι της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ σημείωσαν ότι ήταν σκόπιμο να μετακινηθεί το επιτόκιο των ομοσπονδιακών κεφαλαίων προς ένα πιο ουδέτερο επίπεδο, καθώς έχουν αυξηθεί οι κίνδυνοι επιβράδυνσης της απασχόλησης. Ωστόσο, σύμφωνα με τα τελευταία πρακτικά της FOMC, η πλειοψηφία εξακολούθησε να τονίζει ότι οι κίνδυνοι για τις προοπτικές του πληθωρισμού παραμένουν ανοδικοί. Επιπλέον, οι περισσότεροι συμμετέχοντες θεωρούν σκόπιμη τη περαιτέρω χαλάρωση της πολιτικής κατά το υπόλοιπο του έτους, με περίπου τους μισούς αξιωματούχους να προβλέπουν δύο επιπλέον μειώσεις των επιτοκίων έως το τέλος του 2025. Ωστόσο, συνέχισαν να δηλώνουν ότι θα σταθμίσουν τους κινδύνους τόσο για τον πληθωρισμό όσο και για την απασχόληση. Για το σύνολο του 2025, η αμερικανική οικονομία προβλέπεται ότι θα αναπτυχθεί με ρυθμό 1,8%, με περαιτέρω επιβράδυνση του το 2026 σε 1,5%.

Η οικονομία της Ευρωζώνης επεκτάθηκε κατά 1,5% σε ετήσια βάση το δεύτερο τρίμηνο του 2025, επιταχύνοντας από ανάπτυξη 1,6% το προηγούμενο τρίμηνο. Το ΑΕΠ στην ευρωζώνη αυξήθηκε κατά 1,5% σε ετήσια βάση το δεύτερο τρίμηνο του 2025, υψηλότερο από το 1,4% των αρχικών εκτιμήσεων, και μετά από μια ανοδική αναθεώρηση του 1,6% το πρώτο τρίμηνο. Οι μεγαλύτερες συνεισφορές προήλθαν από τις δαπάνες των νοικοκυριών και τις μεταβολές των αποθεμάτων, ακολουθούμενες από τις ακαθάριστες επενδύσεις παγίου και τις εξαγωγές. Από την άλλη πλευρά, οι εισαγωγές επιβράδυναν την ανάπτυξη. Μεταξύ των μεγαλύτερων οικονομιών της ευρωζώνης, το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 0,2% στη Γερμανία, 0,8% στη Γαλλία, 0,4% στην Ιταλία και 2,8% στην Ισπανία. Ο πληθωρισμός των τιμών καταναλωτή στην ευρωζώνη αυξήθηκε στο 2,2% τον Σεπτέμβριο του 2025, από 2,0% τους προηγούμενους τρεις μήνες, υπερβαίνοντας ελαφρώς τον ενδιάμεσο στόχο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας του 2,0%. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στη μικρότερη μείωση του κόστους της ενέργειας, το οποίο μειώθηκε μόλις 0,4% σε σύγκριση με τη μείωση 2,0% τον Αύγουστο. Ο πληθωρισμός των υπηρεσιών αυξήθηκε ελαφρά από 3,1% σε 3,2%, ενώ οι τιμές των τροφίμων, του αλκοόλ και του καπνού αυξήθηκαν με βραδύτερο ρυθμό 3,0% έναντι 3,2% προηγουμένως, αντανakλώντας τον ασθενέστερο πληθωρισμό των μη επεξεργασμένων τροφίμων. Ο πληθωρισμός των μη ενεργειακών βιομηχανικών προϊόντων παρέμεινε αμετάβλητος στο 0,8%. Εν τω μεταξύ, ο δομικός πληθωρισμός -ο οποίος εξαιρεί την ενέργεια, τα τρόφιμα, το αλκοόλ και τον καπνό- παρέμεινε σταθερός στο 2,3%, διατηρώντας το

χαμηλότερο επίπεδο του από τον Ιανουάριο του 2022. Για το σύνολο του 2025, προβλέπεται ανάπτυξη 1,2% και μικρή επιτάχυνση σε 1,1% το 2026.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα διατήρησε το επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων αμετάβλητο στο 2% για δεύτερη συνεχόμενη συνεδρίαση τον Σεπτέμβριο, διατηρώντας μια προσεκτική στάση αναμονής εν μέσω σταθερού πληθωρισμού, ανθεκτικής οικονομίας, ρεκόρ χαμηλής ανεργίας και συνεχιζόμενης αβεβαιότητας στην εμπορική πολιτική. Από τον Ιούνιο του 2024 έως τον Ιούνιο του 2025, η ΕΚΤ μείωσε το κόστος δανεισμού κατά συνολικά 200 μονάδες βάσης, κάνοντας μια παύση τον Ιούλιο. Οι αγορές αναμένουν πλέον ότι τα επιτόκια θα παραμείνουν αμετάβλητα μέχρι το τέλος του έτους, με πιθανή επιστροφή σε πολιτική σύσφιξης στα τέλη του 2026. Οι αξιωματούχοι της ΕΚΤ συμφώνησαν σε γενικές γραμμές ότι η τρέχουσα πολιτική παραμένει συνεπής με τον μεσοπρόθεσμο στόχο πληθωρισμού 2%, όπως δείχνουν τα πρακτικά της συνεδρίασης της ΕΚΤ για τη χάραξη πολιτικής τον Σεπτέμβριο. Ενώ αρκετά μέλη θεώρησαν ότι οι κίνδυνοι για τον πληθωρισμό κλίνουν προς τα κάτω και μερικά να κλίνουν προς τα πάνω, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής συμφώνησαν ότι το τρέχον επίπεδο των επιτοκίων είναι αρκετά ισχυρό για να αντιμετωπίσει πιθανές διαταραχές εν μέσω κινδύνων για τον πληθωρισμό. Εν τω μεταξύ, οι συμμετέχοντες σημείωσαν ότι η οικονομία της ευρωζώνης παραμένει σχετικά ισχυρή, αλλά η ανάπτυξη είναι αδύναμη και αντιμετωπίζει διάφορους κινδύνους, με τους αξιωματούχους να εκφράζουν ανησυχίες για τις αυξανόμενες γεωπολιτικές εντάσεις και τις πιθανές επιπτώσεις των υψηλότερων αμυντικών δαπανών στη δημοσιονομική πολιτική.

Αναλυτικότερα οι προοπτικές και προκλήσεις για την Ευρωπαϊκή οικονομία παρουσιάζονται στην ενότητα 2.1B.

Η βρετανική οικονομία σημείωσε ετήσια αύξηση 1,4% το δεύτερο τρίμηνο του 2025, αναθεωρημένη προς τα πάνω από 1,2% στην αρχική εκτίμηση και σε σύγκριση με την αναθεωρημένη προς τα πάνω αύξηση 1,7% το πρώτο τρίμηνο. Οι δαπάνες των νοικοκυριών αυξήθηκαν κατά 1,1%, οι δημόσιες δαπάνες αυξήθηκαν με ρυθμό ταχύτερο από τον αναμενόμενο (2,1%). Επίσης, οι εξαγωγές ενισχύθηκαν 3,7%, ενώ η αύξηση των εισαγωγών επιβραδύνθηκε. Εν τω μεταξύ, η αύξηση των ακαθάριστων επενδύσεων παγίου κεφαλαίου επιβραδύνθηκε σε 2,9%. Για το τρέχον έτος προβλέπεται μεγέθυνση 1,4%, ενώ για το επόμενο έτος προβλέπεται ανάπτυξη 1,0%.

Στην Ιαπωνία, το ΑΕΠ αυξήθηκε ετησίως κατά 1,7% στο δεύτερο τρίμηνο του 2025, από 1,6% το προηγούμενο τρίμηνο και υποχώρησης 0,7% ένα χρόνο πριν. Σε εποχικά διορθωμένο ετησιοποιημένο ρυθμό, η οικονομία της Ιαπωνίας σημείωσε αύξηση 2,2% το δεύτερο τρίμηνο του 2025, ξεπερνώντας την αρχική εκτίμηση του 1,0% και επιταχύνοντας σημαντικά από την προς τα κάτω αναθεωρημένη ανάπτυξη 0,3% το πρώτο τρίμηνο. Ήταν το πέμπτο συνεχόμενο τρίμηνο ετήσιας ανάπτυξης και ο ταχύτερος ρυθμός από το τρίτο τρίμηνο του 2024, ενισχυμένος από τη σταθερή ιδιωτική κατανάλωση, καθώς τα κυβερνητικά μέτρα συνέβαλαν στην άμβλυνση των πιέσεων στο κόστος από την αύξηση των τιμών των τροφίμων και της ενέργειας. Οι κεφαλαιουχικές δαπάνες αυξήθηκαν επίσης στο τρίτο τρίμηνο και το εξωτερικό εμπόριο συνέβαλε θετικά, ωθούμενο από την απότομη ανάκαμψη των εξαγωγών, καθώς οι εταιρείες προχώρησαν σε αποστολές προς τις ΗΠΑ πριν από την επιβολή των νέων γενικών δασμών 15%. Οι οικονομολόγοι προειδοποιούν ότι οι δασμολογικές αντιξοότητες ενδέχεται να ενταθούν τα επόμενα τρίμηνα, ενώ η αυξανόμενη πολιτική αβεβαιότητα μετά την παραίτηση του πρωθυπουργού Shigeru Ishiba ενδέχεται να περιπλέξει τη χάραξη πολιτικής. Συνολικά για το 2025

η ιαπωνική οικονομία προβλέπεται ότι θα αναπτυχθεί με ρυθμό 1,1%, ενώ για το 2026 προβλέπεται επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης σε 0,5%.

Στη συνέχεια της τρέχουσας υποενοτήτας παρουσιάζονται οι πρόσφατες τάσεις και οι προκλήσεις οικονομικής πολιτικής σε τέσσερις αναπτυσσόμενες χώρες, οι οποίες παράγουν συνολικά σχεδόν το 1/3 του παγκόσμιου ΑΕΠ.

Η οικονομία της Κίνας αναπτύχθηκε κατά 5,2% σε ετήσια βάση το δεύτερο τρίμηνο του 2025, επιβραδύνοντας από 5,4% τα προηγούμενα δύο τρίμηνα και σημειώνοντας τον χαμηλότερο ρυθμό από το τρίτο τρίμηνο του 2024. Ωστόσο, τα τελευταία στοιχεία ξεπέρασαν ελαφρώς τις προσδοκίες της αγοράς για 5,1%, υποστηριζόμενα εν μέρει από τα μέτρα πολιτικής του Πεκίνου εν μέσω μιας εύθραυστης εμπορικής εκχειρίδας. Τον Ιούνιο, η αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής επιταχύνθηκε απροσδόκητα στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων 3 μηνών, ενώ το ποσοστό ανεργίας παρέμεινε στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 6 μηνών. Ωστόσο, οι λιανικές πωλήσεις σημείωσαν τη μικρότερη αύξηση των τελευταίων 4 μηνών, παρά τις κρατικές επιδοτήσεις για ηλεκτρονικά είδη. Στο εμπορικό μέτωπο, οι εξαγωγές επιταχύνθηκαν καθώς τα εργοστάσια έσπευσαν να αποστείλουν τα προϊόντα τους, ενώ οι εισαγωγές αυξήθηκαν για πρώτη φορά φέτος. Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2025, η οικονομία σημείωσε αύξηση 5,3%. Η δυναμική της ανάπτυξης το δεύτερο εξάμηνο προβλέπεται να εξασθενήσει περαιτέρω εν μέσω αυξανόμενων αντιξοοτήτων, όπως οι εμπορικές εντάσεις, οι αποπληθωριστικές πιέσεις και η παρατεταμένη ύφεση στον τομέα των ακινήτων. Εν τω μεταξύ, η στατιστική υπηρεσία επισήμανε τις συνεχιζόμενες εξωτερικές αβεβαιότητες και προειδοποίησε ότι η εγχώρια ζήτηση παραμένει «ανεπαρκής». Για το 2025 προβλέπεται μικρή επιβράδυνση της ανάπτυξης στο 4,9%, από τον ΟΟΣΑ, και περαιτέρω επιβράδυνση το 2026 στο 4,4%.

Η οικονομία της Ινδίας κατέγραψε ρυθμό μεγέθυνσης 7,3% το δεύτερο τρίμηνο του 2025, σημειώνοντας άνοδο σε σχέση με 6,9% το προηγούμενο τρίμηνο. Ήταν ο υψηλότερος ρυθμός ανάπτυξης των τελευταίων πέντε τριμήνων, δείχνοντας ότι η ινδική οικονομία συνέχισε την ανοδική της πορεία μετά την επιβράδυνση που σημειώθηκε το δεύτερο εξάμηνο του 2024, υποστηριζόμενη από την αύξηση των καταναλωτικών δαπανών, καθώς ο πληθωρισμός επιβραδύνθηκε και βελτιώθηκε η αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών. Η ιδιωτική κατανάλωση αυξήθηκε κατά 7% ετησίως κατά την περίοδο αυτή, ενώ οι δημόσιες δαπάνες αυξήθηκαν κατά 7,4% και οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου αυξήθηκαν κατά 7,8%. Εν τω μεταξύ, η καθαρή εξωτερική ζήτηση συνέβαλε αρνητικά στο ΑΕΠ εν μέσω των απειλών για επιβολή δασμών από την κυβέρνηση των ΗΠΑ, με τις εισαγωγές να αυξάνονται κατά 10,9% ετησίως παρά τη μείωση των τιμών των καυσίμων, ενώ οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 6,3%. Για το 2025 προβλέπεται ανάπτυξη 6,7%, ενώ για το 2026 προβλέπεται ανάπτυξη 6,2%.

Η τουρκική οικονομία σημείωσε ετήσια αύξηση 4,8% το δεύτερο τρίμηνο του 2025, τον ταχύτερο ρυθμό από το πρώτο τρίμηνο του 2024, ξεπερνώντας τις προσδοκίες της αγοράς για 4,1% και επιταχύνοντας από το αναθεωρημένο 2,3% του προηγούμενου τριμήνου. Η επέκταση αντανάκλα την ισχυρότερη κατανάλωση των νοικοκυριών (5,1% έναντι 1,6%), την αύξηση των επενδύσεων (8,8% έναντι 1,8%) και την αύξηση των εξαγωγών (1,7% έναντι 0,1%) και των εισαγωγών (8,8% έναντι 2,7%). Αντίθετα, οι δημόσιες δαπάνες συρρικνώθηκαν απότομα (-5,2% έναντι 1,9%), επιβραδύνοντας τη συνολική ανάπτυξη. Η Κεντρική Τράπεζα της Τουρκίας μείωσε το βασικό επιτόκιο κατά 250 μονάδες βάσης στο 40,5% στη συνεδρίασή της τον Σεπτέμβριο, ακολουθώντας τα σημάδια επιβράδυνσης του υποκείμενου πληθωρισμού τον Αύγουστο, αν και οι τιμές των τροφίμων και των υπηρεσιών συνεχίζουν να ασκούν πίεση στον πληθωρισμό. Οι υπεύθυνοι

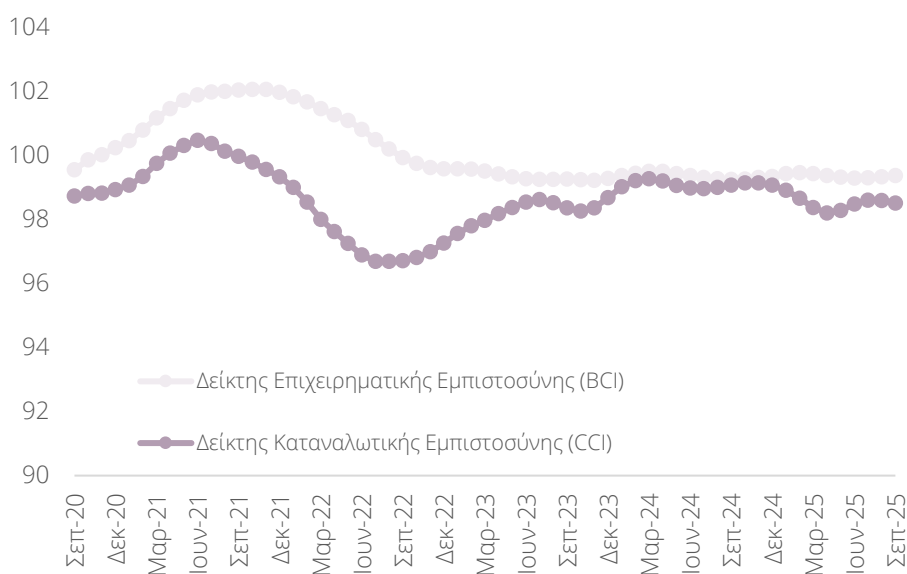
χάραξης πολιτικής τόνισαν ότι η αυστηρή νομισματική πολιτική θα παραμείνει σε ισχύ έως ότου επιτευχθεί σταθερότητα των τιμών, μέσω των καναλιών της ζήτησης, της συναλλαγματικής ισοτιμίας και των προσδοκιών. Ταυτόχρονα, θα αξιολογήσει προσεκτικά τα μέτρα πολιτικής, με βάση τις τάσεις του πληθωρισμού και τους ενδιαμέσους στόχους, με περιθώριο σύσφιξης εάν ο πληθωρισμός αποκλίνει σημαντικά. Για το σύνολο του 2025, η τουρκική οικονομία προβλέπεται ότι θα αναπτυχθεί με ρυθμό 3,2%, με διατήρηση του ίδιου ρυθμού και το 2026.

Από τις χώρες της Λατινικής Αμερικής, η οικονομία της Βραζιλίας κατέγραψε μεγέθυνση 2,6% στο δεύτερο τρίμηνο του 2025, από 3,7% το προηγούμενο τρίμηνο και 2,8% το αντίστοιχο τρίμηνο του 2024. Για το 2025 προβλέπεται ανάπτυξη 2,3%, ενώ για το 2026 προβλέπεται επιβράδυνση σε 1,7%.

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης υποχωρεί τον Σεπτέμβριο του 2025 μετά από άνοδο τα προηγούμενα 4 τρίμηνα, ενώ ο δείκτης επιχειρηματικής εμπιστοσύνης σημειώνει μικρή άνοδο (Διάγραμμα 2.1).

Διάγραμμα 2.1

Δείκτες οικονομικού κλίματος για τις χώρες του ΟΟΣΑ (στοιχεία εποχικά διορθωμένα,
100 = μακροχρόνιος μέσος όρος)

Υποχωρεί ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης, ενώ μικρή άνοδο καταγράφει ο δείκτης επιχειρηματικής εμπιστοσύνης.

Πηγή: ΟΟΣΑ

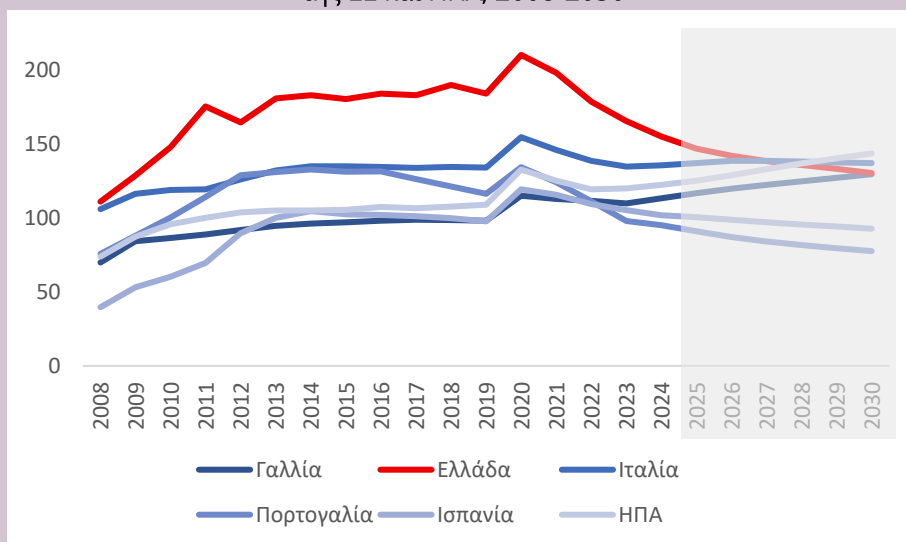
Ειδικό Πλαίσιο ενότητας 2.1.Α

Πρόσφατες εξελίξεις σε δημοσιονομική επίδοση και δημόσιο χρέος σε Ευρώπη, ΗΠΑ και Ελλάδα

Η ελληνική κρίση χρέους με τη συνεπακόλουθη οικονομική ύφεση αποτελεί μάθημα της πρόσφατης οικονομικής ιστορίας που αναδεικνύει τη σημασία της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Την πρώτη δεκαετία του ευρώ, σε αντίθεση με ορισμένες χώρες του πυρήνα της Ευρωζώνης που επέδειξαν δημοσιονομική πειθαρχία, οι μικρές οικονομίες της περιφέρειας της Ευρωζώνης κατέγραφαν συστηματικά υψηλά δημοσιονομικά ελλείμματα, που οδήγησαν στην οικονομική κρίση. Έπειτα από την εφαρμογή προγραμμάτων δημοσιονομικής προσαρμογής στις χώρες αυτές, τα τελευταία τρίμηνα καταγράφεται μια αντίστροφη εικόνα, όπου οι χώρες της περιφέρειας της Ευρωζώνης καταγράφουν τις υψηλότερες δημοσιονομικές επιδόσεις σε επίπεδο ρών, ενώ ορισμένες χώρες του πυρήνα αντιμετωπίζουν υψηλά ελλείμματα. Ενδεικτικά, όπως φαίνεται στο Παράρτημα (Διάγραμμα 3), Κύπρος, Ιρλανδία, Ελλάδα και Πορτογαλία εμφανίζουν κατά σειρά τα υψηλότερα δημοσιονομικά πλεονάσματα στις αρχές του 2025, ενώ Γαλλία, Αυστρία, Σλοβακία και Βέλγιο καταγράφουν τα υψηλότερα δημοσιονομικά ελλείμματα.

Το δημόσιο χρέος της Ελλάδας ως ποσοστό του ΑΕΠ αυξήθηκε από 110,9% το 2008 σε 209,9% το 2020 (Διάγραμμα Π2.1.1). Από το 2021, ωστόσο, έχει σημειώσει σημαντική αποκλιμάκωση κατά 55,1 ποσοστιαίες μονάδες, φτάνοντας στο 154,8% το 2024 - το χαμηλότερο επίπεδο από το 2010. Στην εξέλιξη αυτή συνέβαλαν καθοριστικά η πραγματική αύξηση του ΑΕΠ και ο πληθωρισμός, καθώς και οι ευνοϊκοί όροι αναδιάρθρωσης του χρέους στο πλαίσιο του PSI και των προγραμμάτων στήριξης.

Διάγραμμα Π.2.1.1. Εξέλιξη δημόσιου χρέους γενικής κυβέρνησης ως % του ΑΕΠ, επιλεγμένες χώρες της ΕΕ και ΗΠΑ, 2008-2030

Πηγή: ΔΝΤ, ιστορικά στοιχεία και προβλέψεις για 2025-2030, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE.

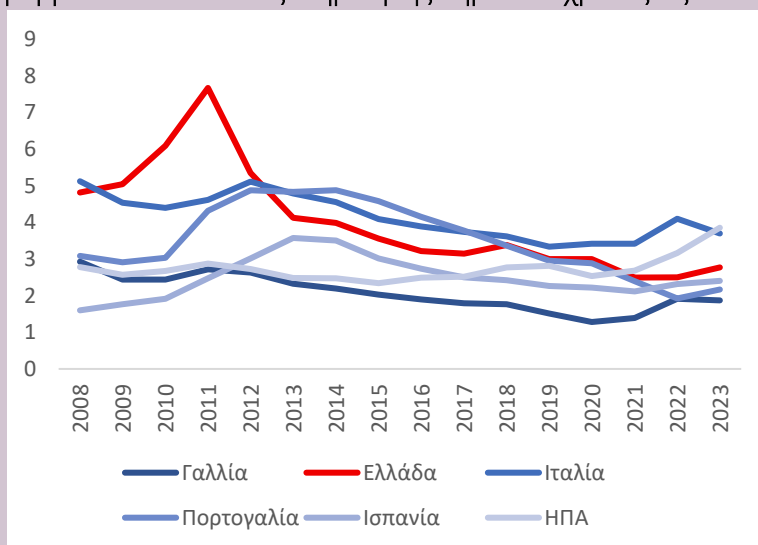
Οι παρεμβάσεις αυτές περιλάμβαναν επιμήκυνση του ορίζοντα αποπληρωμής, μείωση των επιτοκίων και μεταφορά σημαντικού μέρους του χρέους σε επίσημους φορείς, συμβάλλοντας στη βιωσιμότητα και τη σταθερότητα του δημόσιου χρέους. Ενδεικτικά, βάσει πρόσφατων στοιχείων του ΟΔΔΗΧ, ο σταθμισμένος μέσος χρόνος ωρίμανσης του χρέους ανέρχεται στα 18,7 έτη, το οποίο αποτελεί υπερδιπλάσιο χρόνο από τον αντίστοιχο σε πολλές άλλες ανεπτυγμένες οικονομίες καθώς και σε σύγκριση με τον αντίστοιχο του ελληνικού χρέους πριν από την κρίση. Παράλληλα, περίπου το 74%

του ελληνικού δημόσιου χρέους βρίσκεται στα χέρια επίσημων φορέων του δημόσιου τομέα (διεθνών οργανισμών), με ευνοϊκούς όρους, γεγονός που ενισχύει το μακροπρόθεσμο προφίλ του και μειώνει το μέσο κόστος εξυπηρέτησης.

Παρότι το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ παραμένει υψηλότερο σε σύγκριση με τις περισσότερες χώρες, το κόστος εξυπηρέτησής του είναι χαμηλότερο, χάρη στην ευνοϊκή αναδιάρθρωση του χρέους που συμφωνήθηκε κατά τη διάρκεια των προγραμμάτων οικονομικής προσαρμογής. Όπως φαίνεται στο Διάγραμμα Π.2.1.2, το κόστος εξυπηρέτησης έχει μειωθεί από 7,7% το 2011 σε μόλις 2,8% το 2023, επίπεδο χαμηλότερο από αυτό χωρών όπως η Ιταλία και οι Ηνωμένες Πολιτείες.

Διάγραμμα Π.2.1.2. Τόκοι εξυπηρέτησης δημόσιου χρέους ως % του ΑΕΠ

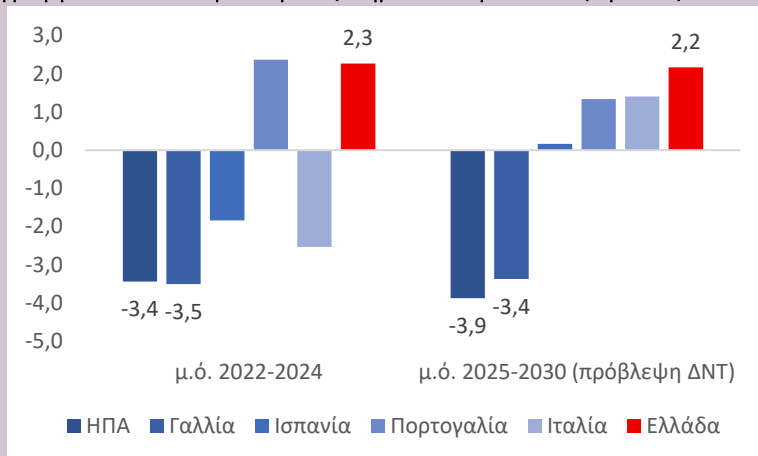
Πηγή: ΔΝΤ, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι σε πολλές ανεπτυγμένες οικονομίες, όπως η Γαλλία και οι ΗΠΑ, το δημόσιο χρέος ακολουθεί ανοδική πορεία τα τελευταία χρόνια. Σύμφωνα με προβλέψεις του ΔΝΤ, έως το 2030 το ελληνικό δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ αναμένεται να υποχωρήσει σε επίπεδα χαμηλότερα από εκείνα της Ιταλίας και των ΗΠΑ, ενώ θα βρίσκεται οριακά υψηλότερα από αυτό της Γαλλίας. Σε μεγάλο βαθμό, αυτό εξηγείται από τη δημοσιονομική επίδοση στο ισοζύγιο κάθε χώρας τα τελευταία χρόνια, αλλά και τις εκτιμήσεις για τη μεσοπρόθεσμη τάση, όπως φαίνεται από το Διάγραμμα Π.2.1.3. Ενδεικτικά, κάτι τέτοιο βασίζεται στην υπόθεση ότι η Ελλάδα θα καταγράψει κατά μέσο όρο πρωτογενές πλεόνασμα ίσο με 2,2% του ΑΕΠ έως το 2030.

Σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες προβλέψεις διεθνών οργανισμών, χώρες όπως η Γαλλία και οι ΗΠΑ αναμένεται ότι θα συνεχίσουν να καταγράφουν υψηλά δημοσιονομικά ελλείμματα εγείροντας προκλήσεις για την μακροχρόνια ισορροπία και βιωσιμότητα του χρέους τους. Αντίθετα, χώρες όπως η Ιταλία, η Ελλάδα και η Πορτογαλία, παρά το υψηλό απόθεμα χρέους, καταγράφουν σημαντική βελτίωση στο ισοζύγιο, με αποτέλεσμα να αμβλύνουν τις προκλήσεις βιωσιμότητας του χρέους μακροχρόνια. Το μάθημα της κρίσης χρέους στην Ευρωζώνη είναι σκόπιμο να αφυπνίσει τους ασκούντες πολιτικής σε μεγάλες ανεπτυγμένες οικονομίες, προκειμένου να αναγνωριστεί η δημοσιονομική ισορροπία ως απαραίτητη προϋπόθεση για σταθερή, μακροχρόνια ανάπτυξη.

Διάγραμμα Π.2.1.3. Πρωτογενές δημοσιονομικό ισοζύγιο ως % του ΑΕΠ

Πηγή: ΔΝΤ, ιστορικά στοιχεία και προβλέψεις για 2025-2030, Επεξεργασία στοιχείων: ΙΟΒΕ

Β. Οικονομίες της ΕΕ και της Ευρωζώνης

- Θετικός ετήσιος ρυθμός μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ στην ΕΕ και την Ευρωζώνη το δεύτερο τρίμηνο του 2025, κατά 1,6% και 1,5% αντίστοιχα.
- Υψηλότερος ρυθμός ανάπτυξης και οριακά υψηλότερος πληθωρισμός το 2025 στην Ευρωζώνη σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας σε σχέση με τις καλοκαιρινές.
 - ο Ευρωζώνη: 1,2% και 1,0% ανάπτυξη, 2,1% και 1,7% πληθωρισμός το 2025 και το 2026
 - ο ΕΕ27: 1,1% και 1,5% ανάπτυξη, 2,3% και 1,9% πληθωρισμός το 2025 και το 2026
- Διατήρηση των τριών βασικών επιτοκίων της ΕΚΤ σε σταθερά επίπεδα το τρίτο τρίμηνο. Στόχος η σταθεροποίηση του πληθωρισμού γύρω από τον μεσοπρόθεσμο στόχο του 2%.
- Η νέα εμπορική συμφωνία μεταξύ ΗΠΑ και ΕΕ συνεπάγεται υψηλότερους δασμούς στις εξαγωγές της Ευρωζώνης προς τις Ηνωμένες Πολιτείες, αλλά και χαμηλότερη αβεβαιότητα σχετικά με την εμπορική πολιτική.

Οι εμπορικοί δασμοί και η συναφής αβεβαιότητα που προκάλεσαν συνέβαλαν σε έντονες διακυμάνσεις της οικονομικής δραστηριότητας της Ευρώπης κατά το πρώτο εξάμηνο του 2025, κυρίως λόγω της εμπροσθοβαρούς αύξησης της οικονομικής δραστηριότητας. Η εξασθένηση αυτών των παραγόντων κατά το δεύτερο εξάμηνο αναμένεται να οδηγήσει σε περαιτέρω αστάθεια. Η νέα εμπορική συμφωνία μεταξύ ΗΠΑ και ΕΕ συνεπάγεται υψηλότερους δασμούς στις εξαγωγές της Ευρωζώνης προς τις Ηνωμένες Πολιτείες, αλλά έχει συμβάλει και στη μείωση της αβεβαιότητας ως προς την εμπορική πολιτική. Ο συνολικός αντίκτυπος της μεταβολής των εμπορικών σχέσεων θα φανεί μονάχα σε βάθος χρόνου. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα προβλέπει οικονομική ανάπτυξη στην Ευρωζώνη τα επόμενα έτη, υποστηριζόμενη από διάφορους παράγοντες. Η αύξηση των πραγματικών μισθών και της απασχόλησης, μαζί με τις αυξημένες κρατικές δαπάνες για υποδομές και άμυνα, ειδικά στη Γερμανία, αναμένεται να ενισχύσουν την εγχώρια ζήτηση. Επιπλέον, οι λιγότερο περιοριστικοί όροι χρηματοδότησης - που αντανakλούν κυρίως τις πρόσφατες αποφάσεις νομισματικής πολιτικής - καθώς και η προβλεπόμενη ανάκαμψη της εξωτερικής ζήτησης το 2027 υποστηρίζουν τις προοπτικές ανάπτυξης.

Η ενίσχυση της Ευρωζώνης και της οικονομίας της στο παρόν γεωπολιτικό περιβάλλον κρίνεται σημαντική. Οφείλουν να υλοποιηθούν δημοσιονομικές και διαρθρωτικές πολιτικές που θα κάνουν την οικονομία πιο παραγωγική, ανταγωνιστική και ανθεκτική. Ένα χρόνο μετά τη δημοσίευση της έκθεσης του Μάριο Ντράγκι σχετικά με το μέλλον της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας, παραμένει απαραίτητο να συνεχίσουν να υλοποιούνται οι συστάσεις της και να επιταχυνθεί η εφαρμογή της, σύμφωνα με τον οδικό χάρτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να δώσουν προτεραιότητα στις στρατηγικές επενδύσεις και τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που ενισχύουν την ανάπτυξη, διασφαλίζοντας παράλληλα βιώσιμα δημόσια οικονομικά. Είναι ζωτικής σημασίας να ολοκληρωθούν σύντομα η τραπεζική ένωση και η ένωση αποταμιεύσεων και επενδύσεων καθώς και να θεσπιστεί άμεσα το νομοθετικό πλαίσιο για την πιθανή εισαγωγή ενός ψηφιακού ευρώ.

Οικονομική δραστηριότητα το δεύτερο τρίμηνο του 2025

Η οικονομική δραστηριότητα βελτιώθηκε το δεύτερο τρίμηνο του 2025 τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) όσο και στην Ευρωζώνη (ΕΖ). Σε ετήσια βάση, το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 1,6% στην ΕΕ και

1,5% στην Ευρωζώνη από αύξηση 1,7% και 1,6% αντίστοιχα το προηγούμενο τρίμηνο. Σε όρους εποχικά διορθωμένης τριμηνιαίας μεταβολής, το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 0,1% στην ΕΖ και 0,2% στην ΕΕ.¹ Μεταξύ των μεγάλων κρατών-μελών, το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε, σε ετήσια βάση, στην Ισπανία, την Ολλανδία, τη Γαλλία και την Ιταλία στο δεύτερο τρίμηνο του 2025. Στη Γερμανία, το ΑΕΠ μειώθηκε κατά 0,3% ενώ στη Λετονία κατά 1,4%. Στο Παράρτημα (Διάγραμμα 1) παρουσιάζεται ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης το δεύτερο τρίμηνο του 2025 ανά χώρα της ΕΖ.

Η ιδιωτική κατανάλωση ακολούθησε ανοδική τάση το δεύτερο τρίμηνο του 2025. Αυξήθηκε κατά 0,7% σε ετήσια βάση στην ΕΖ και κατά 0,9% στην ΕΕ, μετά από αύξηση κατά 0,8% σε αμφότερες το προηγούμενο τρίμηνο. Η δημόσια κατανάλωση αυξήθηκε κατά 0,4% σε αμφότερες σε ετήσια βάση, μετά από αυξήσεις κατά 0,5% στην ΕΖ και 0,4% στην ΕΕ το προηγούμενο τρίμηνο. Οι επενδύσεις αυξήθηκαν κατά 1,22% στην ΕΕ και 1,3% στην ΕΖ το δεύτερο τρίμηνο του 2025 κατόπιν αύξησης κατά 9,88% και 0,9% αντίστοιχα το πρώτο τρίμηνο. Το δεύτερο τρίμηνο του 2024 είχε σημειωθεί μεγάλη μείωση κατά 1,25% και 1,4% αντίστοιχα. Στις εξαγωγές καταγράφηκε αύξηση 0,3% στην ΕΕ και 0,2% στην ΕΖ σε ετήσια βάση, κατόπιν αύξησης κατά 1,2 σε αμφότερες το προηγούμενο τρίμηνο και αύξησης κατά 0,8% και 0,7% αντίστοιχα στο δεύτερο τρίμηνο του 2024. Οι εισαγωγές αυξήθηκαν σε ετήσια βάση, κατά 1,3% στην ΕΕ και 1,1% στην ΕΖ, κατόπιν αύξησης κατά 1,7% σε αμφότερες στο προηγούμενο τρίμηνο και κατόπιν μείωσης κατά 0,1% και 0,9% αντίστοιχα το δεύτερο τρίμηνο του 2024.

Τον Σεπτέμβριο του 2025 εκτιμάται ότι σημειώθηκε οριακή αύξηση του ετήσιου πληθωρισμού στην Ευρωζώνη σε 2,2%, από 2,0% τον Αύγουστο. Οι υπηρεσίες και τα τρόφιμα, ο καπνός και τα αλκοολούχα ποτά είχαν την πιο μεγάλη αυξητική επίδραση στον πληθωρισμό του Ιουνίου. Τα ενεργειακά αγαθά είχαν αρνητική επίδραση στον πληθωρισμό. Η διασπορά του πληθωρισμού εντός της ΕΖ είναι παρόμοια σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο (βλέπε Παράρτημα, Διάγραμμα 4).

Η απασχόληση αυξήθηκε κατά 0,1% σε αμφότερες τις ΕΕ και ΕΖ σε ετήσια βάση το δεύτερο τρίμηνο του 2025. Στο πρώτο τρίμηνο, η απασχόληση είχε αυξηθεί κατά 0,2% στην ΕΖ και 0,0% στην ΕΕ. Οι υψηλότερες αυξήσεις στην απασχόληση καταγράφηκαν στη Μάλτα, την Κύπρο και την Πορτογαλία. Οι πιο μεγάλες μειώσεις σημειώθηκαν στη Γερμανία, την Εσθονία, και τη Σλοβακία. Στο Παράρτημα (Διαγράμματα 5 και 6) παρουσιάζονται το ποσοστό απασχόλησης και η μεταβολή απασχόλησης ανά χώρα της ΕΖ.

Το εποχικά διορθωμένο ποσοστό ανεργίας ήταν 6,3% τον Αύγουστο του 2025 στην ΕΖ, από 6,2% τον Ιούλιο Απρίλιο και επίσης 6,3% τον Αύγουστο του 2024. Στην ΕΕ το ποσοστό ανήλθε σε 5,9% όσο και τον Ιούλιο αλλά και τον Αύγουστο του 2024. Στο β' τρίμηνο το ποσοστό ανεργίας κυμάνθηκε από 2,7% στη Μάλτα έως 10,0% στην Ισπανία. Μεταξύ των μεγάλων-κρατών μελών, διαμορφώθηκε στο 3,7% στη Γερμανία, 3,1% στην Ολλανδία, 6,8% στη Γαλλία και 6,6% στην Ιταλία. Στο Παράρτημα (Διάγραμμα 7) παρουσιάζεται το ποσοστό ανεργίας ανά χώρα της ΕΖ.

Ο λόγος του εποχικά διορθωμένου δημοσιονομικού ελλείμματος γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ στο πρώτο τρίμηνο του 2025 ανήλθε στο 2,9% τόσο στην ΕΕ όσο και στην ΕΖ από 3,2% στην ΕΖ και 2,3% στην ΕΕ το προηγούμενο τρίμηνο. Στο τέλος του πρώτου τριμήνου του 2025, ο λόγος του ακαθάριστου χρέους της γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ στην Ευρωζώνη διαμορφώθηκε στο 88,0% από 87,4% στο τέλος του τέταρτου τριμήνου του 2024. Στην ΕΕ, ο λόγος επίσης αυξήθηκε από 81,0% σε 81,8%. Σε σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο του 2024, ο λόγος του δημόσιου

¹Eurostat GDP release, 5 Σεπτεμβρίου 2025

χρέους προς το ΑΕΠ αυξήθηκε σε αμφότερες (87,8% σε 88,0% στην ΕΖ και 81,2% σε 81,8% στην ΕΕ). Στο Παράρτημα (Διαγράμματα 2 και 3) παρουσιάζεται ο λόγος δημοσίου χρέους προς ΑΕΠ και το δημοσιονομικό ισοζύγιο ανά χώρα της ΕΖ.

Σύμφωνα με ανακοίνωσή της στις 11 Σεπτεμβρίου 2025, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αποφάσισε να διατηρήσει τα τρία βασικά επιτόκιά της αμετάβλητα, σε συνέχεια παρόμοιας απόφασης τον Ιούλιο. Η τελευταία μείωση έλαβε χώρα τον Ιούνιο και ήταν η όγδοη μείωση των βασικών επιτοκίων από τον Ιούνιο του 2024 έως σήμερα. Ο πληθωρισμός βρίσκεται επί του παρόντος γύρω από τον μεσοπρόθεσμο στόχο του 2% και η αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου για τις προοπτικές του πληθωρισμού παραμένει σε γενικές γραμμές αμετάβλητη. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ είναι αποφασισμένο να διασφαλίσει ότι ο πληθωρισμός θα σταθεροποιηθεί γύρω από τον μεσοπρόθεσμο στόχο του 2%. Δεδομένης των συνθηκών υψηλής αβεβαιότητας του οικονομικού περιβάλλοντος, δεν υπάρχει σχέδιο για την πορεία των επιτοκίων στο άμεσο μέλλον. Η έκθεση της ΕΚΤ στο πλαίσιο του χαρτοφυλακίου του προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού (asset purchase programme – APP) μειώνεται με σταθερό ρυθμό, καθώς το Ευρωσύστημα δεν επανεπενδύει πλέον τις πληρωμές κεφαλαίου από τίτλους που λήγουν. Το Διοικητικό Συμβούλιο διέκοψε τις επανεπενδύσεις στο πλαίσιο του PEPP στα τέλη του 2024. Τέλος, το μέσο για την προστασία της μετάδοσης (Transmission Protection Instrument – TPI) είναι διαθέσιμο για να αντισταθμιστούν ανεπιθύμητες, μη προβλέψιμες μεταβολές στην αγορά που μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά τη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής στην ευρωζώνη, με στόχο την σταθερότητα των τιμών.

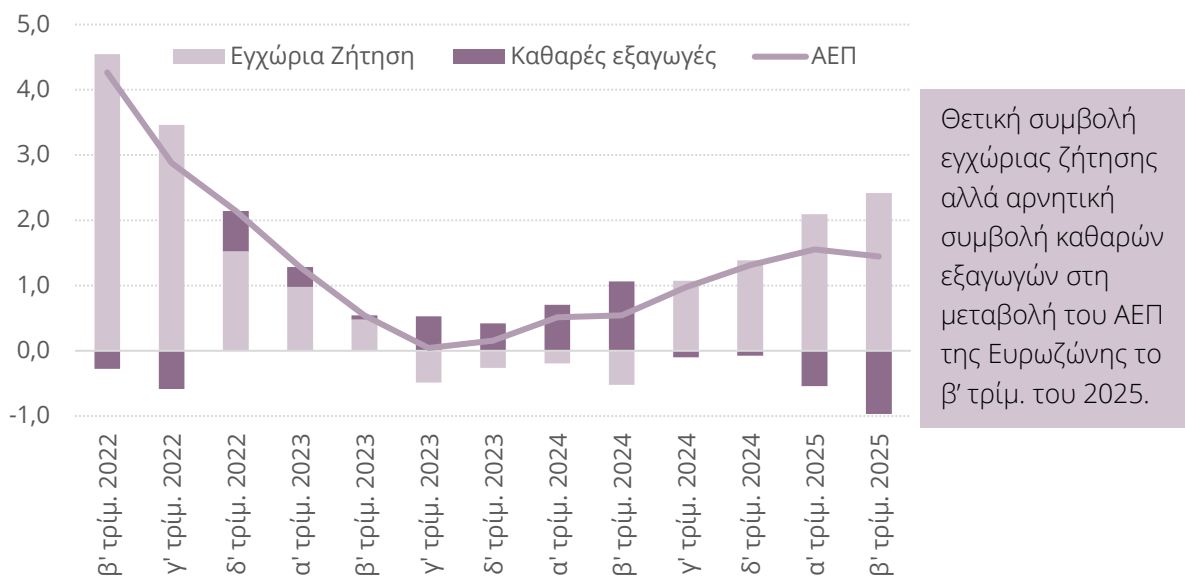
Συμβολή συνιστωσών ΑΕΠ

Βάσει αυτών των εξελίξεων στις συνιστώσες του ΑΕΠ στην Ευρωζώνη (Διάγραμμα 2.2), η συμβολή των καθαρών εξαγωγών ήταν αρνητική (-1,0%), από λιγότερο αρνητική στο προηγούμενο τρίμηνο (-0,5%). Η επιδείνωση της συμβολής των καθαρών εξαγωγών στο δεύτερο τρίμηνο του 2025 προήλθε από τη μεγαλύτερη μείωση της θετικής συμβολής των εξαγωγών σε σχέση με τις εισαγωγές. Η συμβολή της εγχώριας ζήτησης ήταν της τάξης του 2,4% του ΑΕΠ, από επίδραση 2,1 ποσοστιαίες μονάδες το προηγούμενο τρίμηνο. Η συμβολή της ιδιωτικής κατανάλωσης μειώθηκε οριακά στο 0,7% στο δεύτερο τρίμηνο του 2025 από 0,8% στο πρώτο τρίμηνο ενώ η συμβολή της δημόσιας κατανάλωσης μειώθηκε στο 0,4% από 0,5% στο προηγούμενο τρίμηνο. Η συμβολή των ακαθάριστων επενδύσεων αυξήθηκε στο 1,3% από 0,9% στο προηγούμενο τρίμηνο.

Διάγραμμα 2.2

Ευρωζώνη – Συμβολή συνιστωσών ΑΕΠ στον πραγματικό ρυθμό μεταβολής του (σε ποσοστιαίες μονάδες)

Πηγή: Eurostat

Δείκτης €-COIN και δείκτης οικονομικού κλίματος

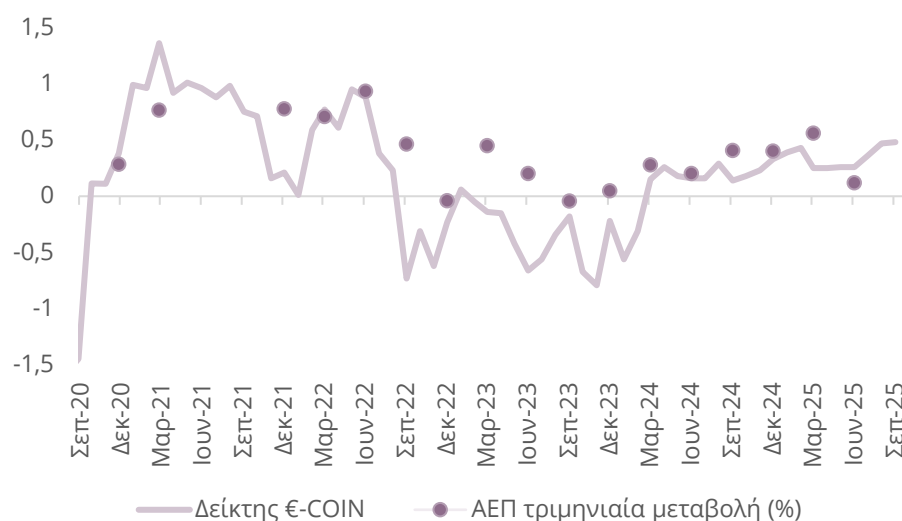
Ο βασικός πρόδρομος δείκτης οικονομικής δραστηριότητας σε Ευρωζώνη και Ευρωπαϊκή Ένωση κινήθηκε ανοδικά στο πρώτο δίμηνο του 2025, αλλά κατέγραψε μεγάλη πτώση τον Μάρτιο. Στη συνέχεια παρέμεινε σταθερός, καταγράφοντας οριακή αύξηση τον Μάιο. Τον Ιούλιο σημειώθηκε απότομη άνοδος ενώ τον Αύγουστο ο δείκτης αυξήθηκε ακόμα περισσότερο. Τον Σεπτέμβριο αυξήθηκε οριακά στις 0,48 μονάδες (Διάγραμμα 2.3). Η άνοδος του τελευταίου τριμήνου προμηνύει πιθανή άνοδο του ΑΕΠ στο επόμενο τρίμηνο.

Ο δείκτης Οικονομικού Κλίματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην ΕΕ-27 και την Ευρωζώνη βελτιώθηκε στο τρίτο τρίμηνο του 2025. Το πρώτο τρίμηνο του 2025 σημειώθηκε ανοδική πορεία αλλά υπήρξε επιδείνωση τον Μάρτιο. Τον Απρίλιο ο δείκτης κατέγραψε επιπλέον πτώση ενώ τον Μάιο ανέκαμψε οριακά. Τον Ιούνιο υπήρξε επιστροφή στα επίπεδα του Απριλίου. Τον Ιούλιο σημειώθηκε αύξηση η οποία αναχαιτίστηκε εν μέρει τον Αύγουστο. Τον Σεπτέμβριο, καταγράφηκε και πάλι αύξηση του δείκτη. Πιο συγκεκριμένα, τον Σεπτέμβριο του 2025 ο δείκτης Οικονομικού κλίματος διαμορφώθηκε στις 95,5 μονάδες σε αμφότερες τις ΕΕ-27 και Ευρωζώνη, σε επίπεδα υψηλότερα σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα αλλά χαμηλότερα σε σχέση με πέρυσι (Πίνακας 2.2).

Διάγραμμα 2.3

Μηνιαίος Δείκτης €-COIN & ΑΕΠ Ευρωζώνης*

Ο δείκτης €-COIN κινήθηκε ανοδικά στο τρίτο τρίμηνο του 2025.

*Το ερευνητικό κέντρο Centre of Economic Policy Research σε συνεργασία με την Τράπεζα της Ιταλίας εκτιμά κάθε μήνα τον πρόδρομο δείκτη οικονομικής δραστηριότητας €-COIN για την Ευρωζώνη. Ο δείκτης συνιστά πρόβλεψη της τριμηνιαίας ανάπτυξης του ΑΕΠ και προκύπτει από τη σύνθεση ποικίλων διαφορετικών δεδομένων, όπως η πορεία της βιομηχανικής παραγωγής, των τιμών, στοιχείων από την αγορά εργασίας, καθώς και χρηματοοικονομικών στοιχείων.

Πηγές: CEPR, Bank of Italy, Eurostat

Πίνακας 2.2

Δείκτης Οικονομικού Κλίματος ΕΕ-27 & Ευρωζώνης (μ.ό. 2000-2020=100)

Μήνας	Οκτ-23	Νοε-23	Δεκ-23	Ιαν-24	Φεβ-24	Μαρ-24	Απρ-24	Μάι-24	Ιουν-24	Ιουλ-24	Αυγ-24	Σεπ-24
ΕΕ-27 (2020)	93,5	94	96,3	95,9	95,5	96,1	96,1	96,2	96,4	96,2	96,6	96,4
Ευρω-ζώνη	93,5	94	96,6	95,8	95,2	96	95,9	96	96,1	95,9	96,4	95,8

Μήνας	Οκτ-24	Νοε-24	Δεκ-24	Ιαν-25	Φεβ-25	Μαρ-25	Απρ-25	Μάι-25	Ιουν-25	Ιουλ-25	Αυγ-25	Σεπ-25
ΕΕ-27 (2020)	96,5	96,3	94,3	95,7	96,9	96	94,6	95,2	94,2	95,2	94,9	95,5
Ευρω-ζώνη	96,1	95,8	93,5	95,2	96,2	95,2	93,9	95	94,2	95,8	95,3	95,5

Πηγή: Eurostat, Οκτώβριος 2025

Προκλήσεις

Η οικονομία της Ευρώπης, και ειδικότερα αυτή της Ευρωζώνης, αντιμετωπίζει μια σειρά από προκλήσεις. Επιγραμματικά, οι κυριότερες είναι:

- Επιβολή δασμών στις εξαγωγές της ΕΕ προς τις ΗΠΑ από την κυβέρνηση Τραμπ με σοβαρές συνέπειες για την Ευρωπαϊκή και την παγκόσμια οικονομία.
- Αβεβαιότητα σχετικά με τις παγκόσμιες εμπορικές πολιτικές.
- Οι εμπόλεμες συρράξεις στην Ουκρανία και την Μέση Ανατολή και οι οικονομικές επιπτώσεις υψηλής έντασης και διάρκειας.
- Νέες διαταραχές στον ενεργειακό εφοδιασμό (ειδικά στο πετρέλαιο και στο φυσικό αέριο) θα μπορούσαν ενδεχομένως να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις προοπτικές ανάπτυξης της ΕΕ και στον πληθωρισμό.
- Έλλειμμα ανταγωνιστικότητας σε σχέση με τις ΗΠΑ και την Κίνα.
- Αυξανόμενη δημοσιονομική πίεση σε χώρες όπως η Γαλλία και η Ιταλία.
- Αυξανόμενοι κίνδυνοι φυσικών καταστροφών που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή.

Προβλέψεις για την εξέλιξη βασικών μακροοικονομικών μεγεθών (Σεπτέμβριος 2025)

Στον πίνακα 2.3, παρουσιάζονται οι προβλέψεις για τις κύριες οικονομικές μεταβλητές της ΕΕ και της Ευρωζώνης σε ετήσια βάση. Οι προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δεν ανανεώνονται πλέον τους θερινούς μήνες, οπότε είναι ίδιες με τις εαρινές. Για την Ευρωζώνη, χρησιμοποιούνται οι προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Οι φθινοπωρινές προβλέψεις της ΕΚΤ για το ρυθμό μεγέθυνσης του ΑΕΠ το 2025 στην Ευρωζώνη έχουν αναθεωρηθεί προς τα πάνω σε σχέση με τις προβλέψεις του Ιουνίου. Προς τα πάνω έχουν αναθεωρηθεί επίσης οι προβλέψεις για τις επενδύσεις και τις εμπορικές ροές.

Πίνακας 2.3

Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη, ΕΕ-27, Ευρωζώνη (πραγματικές ετήσιες % μεταβολές, εκτός αν δηλώνεται διαφορετικά)

	ΕΕ			Ευρωζώνη*		
	2024	2025	2026	2024	2025	2026
ΑΕΠ	1,0	1,1	1,5	0,8	1,2	1,0
Ιδιωτική Κατανάλωση	1,3	1,5	1,6	1,1	1,3	1,3
Δημόσια Κατανάλωση	2,7	1,7	1,3	2,3	1,6	1,1
Ακαθάριστες επενδύσεις	-1,8	1,5	2,4	-2,1	2,1	1,7
Εξαγωγές αγαθών – υπηρεσιών	1,2	0,7	2,1	0,7	1,3	1,1
Εισαγωγές αγαθών – υπηρεσιών	0,6	1,7	2,3	-0,2	2,8	2,0
Απασχόληση	0,8	0,5	0,5	1,0	0,6	0,5
Ανεργία (% εργατικού δυναμικού)	5,9	5,9	5,7	6,4	6,4	6,3
Πληθωρισμός	2,6	2,3	1,9	2,4	2,1	1,7
Ισοζύγιο Γεν. Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	-3,2	-3,3	-3,4	-3,1	-2,9	-3,2
Χρέος Γεν. Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	82,2	83,2	84,5	87,4	88,0	89,1
Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	3,2	3,0	3,0	2,6	2,4	2,5

Πηγή: European Economic Forecasts, Spring 2025, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μάιος 2025

*Πηγή: ECB staff macroeconomic projections, September 2025, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Σεπτέμβριος 2025

Βάσει των πλέον πρόσφατων προβλέψεων, η ανάπτυξη στην Ευρωζώνη εκτιμάται πως διαμορφώθηκε σε 0,8% το 2024 ενώ το 2025 προβλέπεται μεγαλύτερος ρυθμός ανάπτυξης 1,2%. Για το 2026 προβλέπεται ανάπτυξη 1,0%. Για την ιδιωτική κατανάλωση προβλέπεται αύξηση 1,3% τόσο το 2025 όσο και το 2026 (Πίνακας 2.3). Για τη δημόσια κατανάλωση, προβλέπεται αύξηση 1,6% το 2025 και 1,1% το 2026. Η μείωση στις ακαθάριστες επενδύσεις εκτιμάται ότι διαμορφώθηκε στο 2,1% το 2024. Για το 2025, προβλέπεται αύξηση κατά 2,1% ενώ για το 2026 αύξηση 1,7% που αποτελεί αναθεώρηση 1,4 μονάδων προς τα πάνω σε σχέση με τις προβλέψεις του Ιουνίου. Οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών εκτιμάται ότι αυξήθηκαν κατά 0,7% το 2024 ενώ προβλέπεται να αυξηθούν κατά 1,3% το 2025 και 1,1% το 2026. Αντίστοιχα, οι εισαγωγές εκτιμάται ότι μειώθηκαν κατά 0,2% το 2024 και προβλέπεται αύξηση κατά 2,8% το 2025 και 2,0% το 2026. Οι προβλέψεις για τις εμπορικές ροές το 2025 έχουν αναθεωρηθεί προς τα πάνω. Για το 2024, εκτιμάται ότι ο πληθωρισμός διαμορφώθηκε στο 2,4% στην ΕΖ ενώ το 2025 θα μειωθεί στο 2,1%. Το 2026 προβλέπεται μείωση στο 1,7%. Η απασχόληση εκτιμάται ότι αυξήθηκε κατά 1,0% το 2024 ενώ προβλέπεται αύξηση 0,6% τόσο το 2025 και 0,5% το 2026. Το ποσοστό ανεργίας εκτιμάται ότι ανήλθε στο 6,4% το 2024 με διατήρηση στα ίδια επίπεδα το 2025 και οριακή μείωση στο 6,3% το 2026. Το χρέος της ΕΖ εκτιμάται ότι διαμορφώθηκε στο 87,4% το 2024 ενώ προβλέπεται να φτάσει το 88,0% το 2025 και το 89,1% το 2026. Τέλος, το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών εκτιμάται ότι έφτασε το 2,6% το 2024 ενώ προβλέπεται μείωση στο 2,4% το 2025 και αύξηση στο 2,5% το 2026.

2.2 Το οικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα

A. Οικονομικό κλίμα

- Ήπια βελτίωση του Δείκτη Οικονομικού Κλίματος στην Ελλάδα κατά το γ' τρίμηνο του 2025 σε σχέση με το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο (108,4 από 106,7 μον.). Μικρή ενίσχυση σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό τρίμηνο (107,4 μον.).
- Οι επιχειρηματικές προσδοκίες εξασθένησαν ήπια στο γ' τρίμηνο του τρέχοντος έτους σε σύγκριση με το αμέσως προηγούμενο στις Κατασκευές και στο Λιανικό εμπόριο, ενώ παρέμειναν ουσιαστικά αμετάβλητες στη Βιομηχανία και στις Υπηρεσίες.
- Ο Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης εξασθένησε ήπια την περίοδο Ιουλίου-Σεπτεμβρίου έναντι του προηγούμενου τριμήνου, στις -47,3 (από -45,5) μονάδες. Παράλληλα, κινείται οριακά υψηλότερα σε σχέση με ένα χρόνο νωρίτερα (-47,8 μον.).

Οι έρευνες οικονομικής συγκυρίας του IOBE προσφέρουν σημαντική πληροφόρηση για τις εξελίξεις στην οικονομία, τόσο από την πλευρά των επιχειρήσεων, όσο και από την πλευρά της τελικής ζήτησης, δηλαδή των καταναλωτών. Εξάλλου, βασικοί δείκτες που περιλαμβάνονται σε αυτές αποτελούν πρόδρομους δείκτες για διάφορα μεγέθη της οικονομίας και μπορούν να χρησιμοποιηθούν με επάρκεια για την πρόβλεψη των άμεσων εξελίξεων, ακόμα και για την πορεία του ΑΕΠ².

Στο τρίτο τρίμηνο του 2025 ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος ενισχύθηκε σε σύγκριση με το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο, κατά 1,6 μονάδες. Η μικρή αυτή βελτίωση του δείκτη προήλθε από τη διατήρηση των επιχειρηματικών προσδοκιών στις Υπηρεσίες και την οριακή ενίσχυση στη Βιομηχανία, με τις προσδοκίες στο Λιανικό εμπόριο και τις Κατασκευές να εξασθενούν ήπια. Παράλληλα, ο Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης διαμορφώθηκε σε ήπια υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο, στις -47,3 (από -45,5) μονάδες.

Σαφώς, η οικονομία παραμένει σε μια περίοδο έντονων αβεβαιοτήτων, κυρίως στο διεθνές περιβάλλον, με τον τομέα της Βιομηχανίας που είναι περισσότερο εκτεθειμένος στις διεθνείς εξελίξεις στον εμπορικό προστατευτισμό και στις σχετικές συμφωνίες να επηρεάζεται γενικά περισσότερο. Ταυτόχρονα, η ανθεκτικότητα της εγχώριας κατανάλωσης και οι προσδοκίες για ικανοποιητικές τουριστικές ροές που επιβεβαιώθηκαν οδήγησαν σε μια διατήρηση των προσδοκιών στις Υπηρεσίες. Στις Κατασκευές η διόρθωση του δείκτη ήταν αναμενόμενη κυρίως στα Ιδιωτικά Έργα, καθώς ο δείκτης κινείται γενικά σε πολύ υψηλά επίπεδα για αρκετούς μήνες, ενώ στο Λιανικό εμπόριο, μόνο ο κλάδος Τροφίμων-Ποτών ανέκοψε την περαιτέρω υποχώρηση του σχετικού δείκτη. Τα νοικοκυριά, όπως καταγράφεται στην καταναλωτική εμπιστοσύνη, είναι γενικά πιο απαισιόδοξα. Τα μακροοικονομικά και δημοσιονομικά δεδομένα της οικονομίας διατηρούνται σταθερά το τελευταίο διάστημα, με τη μείωση της ανεργίας να δημιουργεί εισοδήματα σε περισσότερα νοικοκυριά, ωστόσο με τον πληθωρισμό να εμμένει σε τιμές άνω του

² Επισημαίνεται ότι από τον Μάρτιο του 2018, οι σειρές που παρουσιάζονται στους επιμέρους δείκτες επιχειρηματικών προσδοκιών, δηλαδή οι δείκτες στη Βιομηχανία, το Λιανικό Εμπόριο, τις Υπηρεσίες και τις Κατασκευές έχουν αλλάξει ως προς την περίοδο βάσης τους. Συγκεκριμένα, ως νέα βάση ορίστηκε η περίοδος 2000-2010 (=100), διαφοροποιώντας έτσι τους δείκτες, οι οποίοι μέχρι και τον Φεβρουάριο 2018 διαμορφώνονταν με βάση την περίοδο 1996-2006. Οι σειρές όμως έχουν αναθεωρηθεί πλήρως προς τα πίσω, έτσι ώστε τα στοιχεία να είναι μεταξύ τους συγκρίσιμα. Ως αποτέλεσμα οι δείκτες με τη νέα περίοδο βάσης είναι συνολικά υψηλότεροι συγκριτικά με εκείνους με την παλαιότερη περίοδο βάσης. Η αλλαγή περιόδου βάσης από το IOBE δεν επηρεάζει το συνολικό δείκτη οικονομικού κλίματος για την Ελλάδα ή οποιαδήποτε άλλη χώρα.

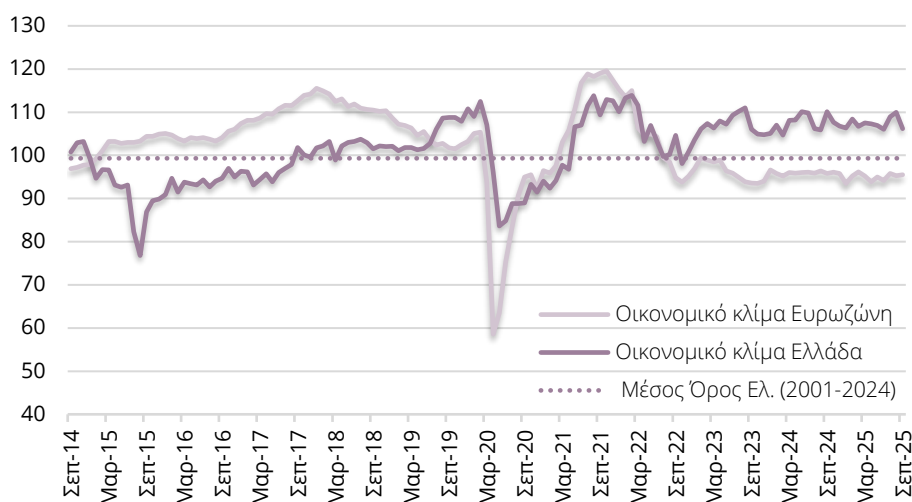
2%, το οποίο εξακολουθεί να επηρεάζει αρνητικά την καταναλωτική εμπιστοσύνη, συνιστώντας την πλέον ρυθμιστικό παράγοντα στην διαμόρφωση του οικονομικού κλίματος.

Αναλυτικά, ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος στην Ελλάδα το τρίμηνο Ιουλίου-Σεπτεμβρίου του 2025 ήταν ήπια βελτιωμένος σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο (Διάγραμμα 2.4), στις 108,4 από 106,7 μονάδες, ενώ παράλληλα κυμάνθηκε σε υψηλότερο επίπεδο σε σχέση με το μέσο αντίστοιχο περσινό (107,4 μον.).

Στην Ευρώπη, ο αντίστοιχος μέσος δείκτης ενισχύθηκε ελαφρά κατά την εξεταζόμενη περίοδο σε σύγκριση με την προηγούμενη, τόσο στην ΕΕ, όσο και στην Ευρωζώνη. Συγκεκριμένα, ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος διαμορφώθηκε στις 95,2 (από 94,7) μονάδες το τρίτο τρίμηνο του 2025 στην ΕΕ, και στις 95,5 (από 94,4) μονάδες στην Ευρωζώνη.

Διάγραμμα 2.4

Δείκτες Οικονομικού Κλίματος: ΕΕ-27, Ευρωζώνη και Ελλάδα (2000-2020=100, εποχικά εξομαλυσμένα στοιχεία)

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος το γ' τρίμηνο του 2025 ενισχύθηκε σε σύγκριση με το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο κατά 1,6 μονάδες

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG ECFIN

Σε επίπεδο τομέων, οι επιχειρηματικές προσδοκίες στην Ελλάδα ενισχύθηκαν οριακά στη Βιομηχανία, ενώ εξασθένησαν ήπια στις Κατασκευές και στο Λιανικό εμπόριο και παρέμειναν αμετάβλητες στις Υπηρεσίες. Στην πλευρά των καταναλωτών, ο Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης υποχώρησε ελαφρά έναντι του προηγούμενου τριμήνου. Σε σύγκριση με το αντίστοιχο περσινό τρίμηνο, οι μέσοι δείκτες ενισχύθηκαν αισθητά στη Βιομηχανία και εντονότερα στις Κατασκευές, ενώ εξασθένησαν ήπια στις Υπηρεσίες και έντονα στο Λιανικό εμπόριο. Αναλυτικότερα:

Ο Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης στην Ελλάδα το τρίμηνο Ιουλίου-Σεπτεμβρίου του 2025 διαμορφώθηκε ελαφρώς χαμηλότερα κατά μέσο όρο από το δεύτερο τρίμηνο του τρέχοντος έτους, στις -47,3 από -45,5 μονάδες, σε επίπεδο οριακά υψηλότερο του αντίστοιχου περσινού (-47,8 μον.). Ο αντίστοιχος μέσος δείκτης ενισχύθηκε ελαφρά στην ΕΕ, στις -14,5 (από -15,1) μονάδες, και στην Ευρωζώνη (-15,0 από -15,7 μονάδες). Αυτά τα επίπεδα είναι ελαφρώς χαμηλότερα σε σχέση με τα αντίστοιχα ένα έτος πριν (-12,0 και -13,0 μον. αντίστοιχα).

Οι τάσεις στα επιμέρους βασικά ισοζύγια απαντήσεων που απαρτίζουν το συνολικό δείκτη ήταν κυρίως πτωτικές στο τρίτο τρίμηνο του 2025 σε σχέση με το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο. Έτσι, οι δυσοίωνες προβλέψεις των καταναλωτών στην Ελλάδα για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους το επόμενο 12μηνο ενισχύθηκαν ελαφρά, όπως και εκείνες για την οικονομική κατάσταση της χώρας. Παράλληλα οι θετικές εκτιμήσεις των νοικοκυριών για την τρέχουσα κατάστασή τους περιορίστηκαν, ενώ η πρόθεση για μείζονες αγορές το προσεχές χρονικό διάστημα εξασθένησε.

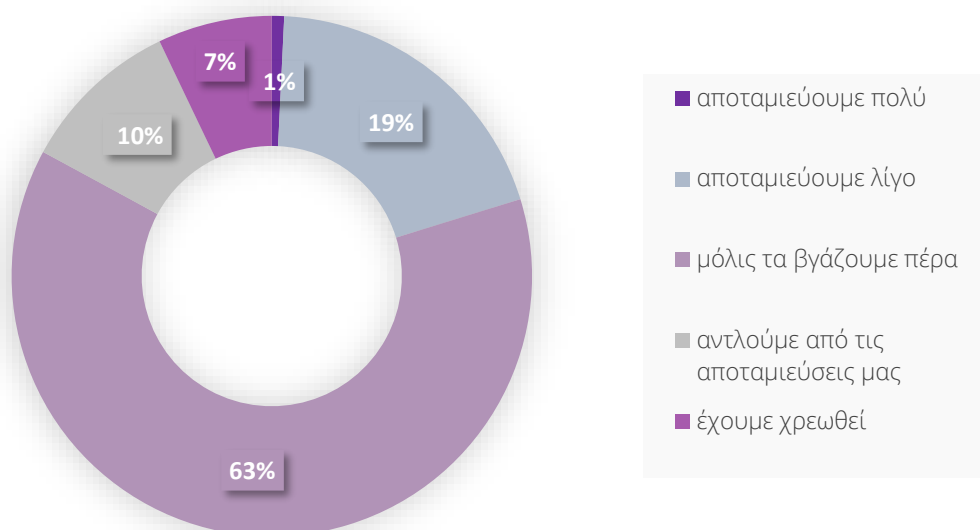
Αναλυτικότερα, το ποσοστό εκείνων οι οποίοι είναι απαισιόδοξοι για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους το επόμενο 12μηνο ενισχύθηκε στο 57%, ενώ εξασθένησε οριακά στο 5% το ποσοστό όσων δηλώνουν το αντίθετο. Παράλληλα, ενισχύθηκε στο 65% (από 62%) το ποσοστό των καταναλωτών στην Ελλάδα οι οποίοι διατυπώνουν δυσοίωνες προβλέψεις σχετικά με την οικονομική κατάσταση της χώρας, με το 9% (από 10%) να αναμένει βελτίωση. Ως προς την πρόθεση για αποταμίευση, το ποσοστό των νοικοκυριών που δεν αξιολογούν ως πιθανή την αποταμίευση το επόμενο 12μηνο υποχώρησε οριακά στο 83%, ενώ διατηρήθηκε στο 16% το ποσοστό εκείνων που τη θεωρούν πιθανή. Στις προβλέψεις για την εξέλιξη της ανεργίας, ενισχύθηκε στο 36% (από 33%) το ποσοστό όσων εκτιμούν ότι η κατάσταση θα επιδεινωθεί, με το 17% (από 21%) κατά μέσο όρο να διατυπώνει αντίθετη άποψη. Το ποσοστό των καταναλωτών που αναφέρει ότι είναι «χρεωμένο» το γ' τρίμηνο του 2025 υποχώρησε στο 7% (από 9%), σε χαμηλότερο επίπεδο σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2024 (9%). Επίσης, διατηρήθηκε στο 19% το ποσοστό των ερωτηθέντων που δηλώνουν ότι αποταμιεύουν λίγο (18% στο αντίστοιχο τρίμηνο του 2024). Τέλος, το ποσοστό εκείνων που αναφέρουν ότι «μόλις τα βγάζουν πέρα» ενισχύθηκε οριακά στο 62% (από 61%) και το ποσοστό των νοικοκυριών που αναφέρουν ότι «αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους» περιορίστηκε στο 10%, όσο και το αντίστοιχο ποσοστό για το 2024 (Διάγραμμα 2.5).

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στη Βιομηχανία το τρίτο τρίμηνο του 2025 διαμορφώθηκε στις 110,6 (από 110,5 το β' τρίμηνο του 2025) μονάδες, ελαφρώς υψηλότερα σε σύγκριση με την αντίστοιχη επίδοση το 2024 (103,8 μονάδες). Στα βασικά στοιχεία δραστηριότητας, ο δείκτης στις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής από τις +35,9 μονάδες στο β' τρίμηνο του 2025 υποχώρησε ελαφρά το εξεταζόμενο τρίμηνο και διαμορφώθηκε κατά μέσο όρο στις +27,0 μονάδες. Παράλληλα, εξασθένησαν οι ήπια αρνητικές εκτιμήσεις για το επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης (στις +0,8 από -3,8 μονάδες ο σχετικός δείκτης). Οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα έτοιμων προϊόντων διαμορφώθηκαν σε ήπια χαμηλότερα επίπεδα (στις +7,1 από +11,5 μον. ο σχετικός δείκτης), ενώ οι τάσεις στις εξαγωγικές μεταβλητές είναι μικτές: οι προβλέψεις για την εξαγωγική δυναμική του επόμενου τριμήνου ενισχύθηκαν ελαφρά (+12,5 από +8,4 μον.) με τις εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού να εξασθενούν ήπια (-13,1 από τις -6,0 μον.). Στις προβλέψεις για την απασχόληση, το σχετικό μέσο τριμηνιαίο ισοζύγιο κινήθηκε ήπια ανοδικά, στις +13,8 (από +11,1) μονάδες κατά μέσο όρο. Το ποσοστό χρησιμοποίησης του εργοστασιακού δυναμικού κυμάνθηκε αισθητά χαμηλότερα, στο 71,8% (από 79,1%), ενώ παράλληλα οι μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής των επιχειρήσεων υποχώρησαν σημαντικά, στους 5,0 (από 7,2) μήνες κατά μέσο όρο.

Διάγραμμα 2.5

Στοιχεία έρευνας καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους (Ιούλιος-Σεπτέμβριος 2025)

Πηγή: IOBE

Υποχώρηση σε σχέση με το β' τρίμηνο του 2025 του ποσοστού των νοικοκυριών που δηλώνει ότι έχει χρεωθεί (7%) και όσων αναφέρουν πως αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους.

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο το υπό εξέταση τρίμηνο ήταν αισθητά χαμηλότερος σε σχέση με το προηγούμενο, στις 94,1 μονάδες (από τις 101,6), επίδοση έντονα χαμηλότερη σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο πέρυσι (106,6 μον.). Από τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, το μέσο ισοζύγιο για τις εκτιμήσεις των τρεχουσών πωλήσεων κινήθηκε ήπια πτωτικά και διαμορφώθηκε στις +3 μονάδες από τις +15 το προηγούμενο τρίμηνο. Από τις επιχειρήσεις του κλάδου, το 35% (από 30%) κρίνει ότι οι πωλήσεις του μειώθηκαν, με το 38% να εκτιμά το αντίθετο. Ως προς τις προβλεπόμενες πωλήσεις, ο δείκτης των +33 μονάδων εξασθένησε σημαντικά και διαμορφώθηκε στις +24 μονάδες, με τα αποθέματα να κλιμακώνονται ελαφρά (στις +26 μον. ο δείκτης). Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, στις +20 μονάδες διαμορφώθηκε το ισοζύγιο των προβλέψεων για τις παραγγελίες προς προμηθευτές από τις +8 μονάδες το προηγούμενο τρίμηνο, ενώ παράλληλα, ως προς την απασχόληση του τομέα, το μέσο ισοζύγιο προβλέψεων ενισχύθηκε ελαφρά στις +20 (από +14) μονάδες. Τέλος, σε όρους τιμών, το αντίστοιχο ισοζύγιο διατηρήθηκε σε έντονα πληθωριστικά επίπεδα (+14 από +18 μονάδες), με το μόλις 2% των επιχειρήσεων να εκφράζει προσδοκίες αποκλιμάκωσης των τιμών και το 16% (από 24%) να προβλέπει το αντίθετο. Υποχώρηση των επιχειρηματικών προσδοκιών καταγράφηκε το τρίτο τρίμηνο του 2025 στους περισσότερους από τους επιμέρους εξεταζόμενους κλάδους του Λιανικού εμπορίου πλην του κλάδου Τροφίμων - Ποτών που σημειώθηκε μικρή βελτίωση και του κλάδου Ειδών οικιακού εξοπλισμού που διατηρήθηκε στα επίπεδα του προηγούμενου μήνα.

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στις Κατασκευές εξασθένησαν ελαφρά το τρίτο τρίμηνο του 2025, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις 164,9 μονάδες κατά μέσο όρο, από 167,6 μονάδες το προηγούμενο τρίμηνο. Αυτή η επίδοση βρίσκεται σε σημαντικά υψηλότερο επίπεδο σε σχέση με εκείνη στο αντίστοιχο τρίμηνο του 2024 (149,2 μον.). Στις βασικές μεταβλητές, οι προβλέψεις για την απασχόληση του τομέα υποχώρησαν έντονα στις +14 (από +43) μονάδες, με το 34% (από 46%) των επιχειρήσεων να αναμένουν περισσότερες θέσεις εργασίας, όταν το 20% αναμένει μείωσή τους. Οι αρνητικές προβλέψεις των επιχειρήσεων για τις προγραμματισμένες εργασίες εξασθένησαν σημαντικά και στράφηκαν θετικές (στις +19 από -7 μον. ο δείκτης), ενώ παράλληλα οι εκτιμήσεις για το τρέχον επίπεδο του προγράμματος εργασιών βελτιώθηκαν έντονα (στις +53 από +36 μον. το σχετικό ισοζύγιο).

Οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας των επιχειρήσεων του τομέα ενισχύθηκαν σημαντικά, στους 12,4, ενώ αντίθετα το ισοζύγιο στις προβλέψεις των τιμών κινήθηκε έντονα πτωτικά στις +15 (από +31) μονάδες, με το 6% των επιχειρήσεων να αναμένει μείωσή τους βραχυπρόθεσμα και το 22% (από 37%) αύξηση. Τέλος, το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρει ότι δεν αντιμετωπίζει προσκόμματα στη λειτουργία του διαμορφώθηκε στο 10%, ενώ από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις, το 58% (από 39%) κρίνει ως σημαντικότερο εμπόδιο την έλλειψη εργατικού δυναμικού, το 15% τη χαμηλή ζήτηση, το 2% την ανεπάρκεια μηχανολογικού εξοπλισμού, και ένα 11% (από 28%) παράγοντες όπως η γενική οικονομική κατάσταση της χώρας, οι υψηλές τιμές των πρώτων υλών, η έλλειψη έργων, η καθυστέρηση πληρωμών από το κράτος, κ.ά. ως τα μεγαλύτερα προσκόμματα στη λειτουργία του. Σε κλαδικό επίπεδο, οι επιχειρηματικές προσδοκίες κινήθηκαν έντονα ανοδικά στον κλάδο των Ιδιωτικών Κατασκευών, ενώ αντίθετα υποχώρησαν σημαντικά στον κλάδο των Δημόσιων Κατασκευών.

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις Υπηρεσίες το υπό εξέταση τρίμηνο ήταν αμετάβλητος σε σχέση με το προηγούμενο, στις 113,6 μονάδες, επίδοση ήπια χαμηλότερη συγκριτικά με εκείνη το αντίστοιχο τρίμηνο του 2024 (115,6 μον.). Από τις βασικές μεταβλητές, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση βελτιώθηκαν ήπια, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις +34 μονάδες, από +31 μονάδες το προηγούμενο τρίμηνο. Βελτιώθηκαν ελαφρά οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση της επιχείρησης (+38 από +30 μον. το μέσο ισοζύγιο), με το ισοζύγιο στις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη ζήτηση των επιχειρήσεων του τομέα να εξασθενεί ήπια (+25 από +36 μονάδες). Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, μικρή υποχώρηση παρουσίασε το ισοζύγιο προβλέψεων των ερωτηθέντων σχετικά με την απασχόληση, το οποίο εξασθένησε κατά 9 μονάδες, στις +23 μονάδες, ενώ στις τιμές ο μέσος δείκτης προσδοκιών των επιχειρήσεων υποχώρησε σημαντικά και διαμορφώθηκε στις +12 (από +25) μονάδες. Τέλος, διαμορφώθηκε στο 78% κατά μέσο όρο το ποσοστό των ερωτηθέντων που αναφέρουν απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 10% να δηλώνει την ανεπάρκεια ζήτησης και το 4% την ανεπάρκεια εργατικού δυναμικού, ως βασικότερα εμπόδια στη λειτουργία τους, και το 5% λοιπούς παράγοντες, οι οποίοι συνδέονται με τη γενική οικονομική κατάσταση, τις τιμές στην ενέργεια κ.ά. Από τους εξεταζόμενους κλάδους των Υπηρεσιών, οι επιμέρους δείκτες ενισχύθηκαν σημαντικά στο τρίτο τρίμηνο του 2025 στον κλάδο Πληροφορικής, ήπια στον κλάδο Ξενοδοχείων-Εστιατορίων-Τουριστικών πρακτορείων και στις Διάφορες επιχειρηματικές δραστηριότητες, ενώ υποχώρησαν ήπια στις Χερσαίες μεταφορές. Αντίθετα, παρέμειναν αμετάβλητες στους Ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς.

Πίνακας 2.4

Δείκτες Οικονομικού Κλίματος

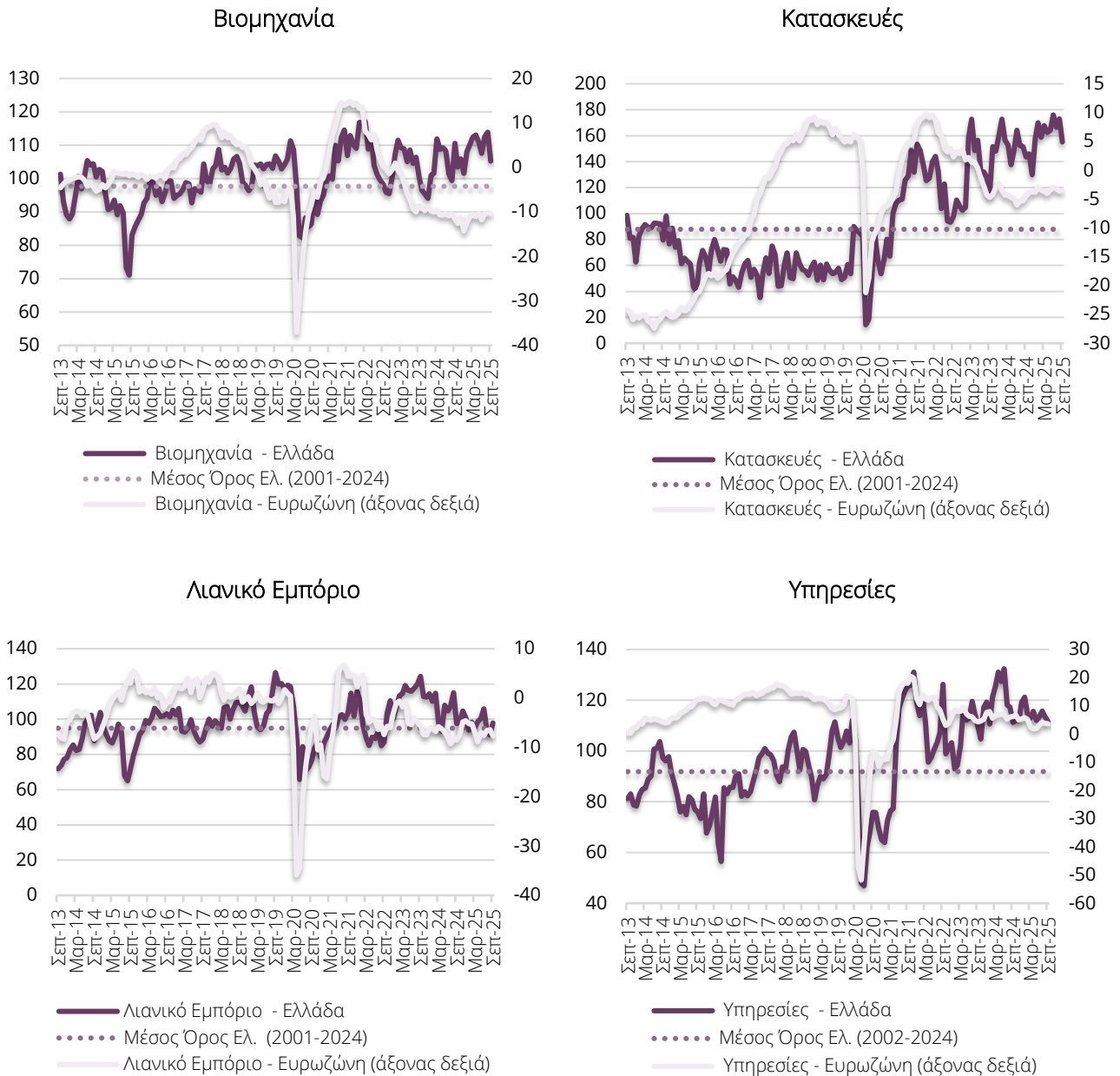
Χρονική περίοδος	Δείκτης Οικονομικού Κλίματος			Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών				Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης (Ελλάδα)
				(Ελλάδα)				
	ΕΕ-27	Ευρωζώνη	Ελλάδα	Βιομηχανία	Κατασκευές	Λιανικό Εμπόριο	Υπηρεσίες	
2010	98,6	98,3	85,5	79,9	52,2	61,3	68,1	-57,9
2011	98,3	98,4	83,9	81,1	37,7	60,9	66,1	-69,8
2012	89,0	89,0	83,6	81,4	47,5	59,1	58,8	-73,8
2013	91,9	91,8	93,6	92,6	71,5	72,6	75,3	-69,7
2014	98,6	98,3	101,7	99,7	88,4	92,3	93,3	-53,0
2015	102,9	102,8	91,6	86,3	62,0	83,9	78,2	-51,6
2016	104,4	104,1	95,0	96,1	61,3	101,4	79,3	-61,3
2017	110,7	110,5	98,5	98,1	55,4	94,6	92,7	-58,0
2018	111,1	110,9	103,3	102,8	58,1	104,5	97,0	-44,1
α' τρίμ. 2019	106,9	106,5	102,1	101,8	56,7	105,8	85,7	-32,8
β' τρίμ. 2019	104,3	104,3	103,8	103,8	54,8	97,8	92,6	-30,9
γ' τρίμ. 2019	102,0	101,9	108,7	104,8	52,7	115,5	108,2	-10,6
δ' τρίμ. 2019	102,3	101,7	109,1	104,1	68,1	119,1	104,4	-4,2
α' τρίμ. 2020	102,0	101,5	109,9	108,6	84,9	115,1	106,5	-14,4
β' τρίμ. 2020	65,9	67,5	89,1	87,6	28,1	80,3	58,6	-38,3
γ' τρίμ. 2020	88,5	89,8	90,0	86,7	67,0	73,5	68,8	-37,0
δ' τρίμ. 2020	93,9	94,5	93,1	92,6	70,7	83,0	70,0	-40,2
α' τρίμ. 2021	99,2	99,1	96,5	98,2	106,2	90,2	70,9	-40,7
β' τρίμ. 2021	109,5	110,6	105,5	105,0	121,9	97,9	99,3	-28,3
γ' τρίμ. 2021	115,8	117,4	111,6	111,3	144,7	102,0	123,4	-33,6
δ' τρίμ. 2021	115,1	115,9	112,8	110,7	137,2	110,7	125,4	-38,8
α' τρίμ. 2022	110,7	111,2	113,4	116,9	137,2	98,8	115,7	-43,6
β' τρίμ. 2022	103,1	103,9	105,2	108,0	119,6	87,9	97,9	-53,0
γ' τρίμ. 2022	96,3	96,9	102,3	99,6	95,2	88,3	112,3	-53,6
δ' τρίμ. 2022	94,2	95,3	101,6	97,3	106,2	104,8	101,2	-52,6
α' τρίμ. 2023	97,7	99,2	106,9	109,4	145,2	111,6	96,6	-43,3
β' τρίμ. 2023	96,1	97,2	108,6	107,5	145,8	117,2	113,8	-36,7
γ' τρίμ. 2023	94,0	94,3	109,5	103,8	125,0	120,7	114,5	-36,3
δ' τρίμ. 2023	94,9	94,8	105,3	95,3	153,2	113,3	113,8	-43,5
α' τρίμ. 2024	96,3	95,7	107,2	104,8	160,8	107,6	119,1	-46,1
β' τρίμ. 2024	96,0	95,8	109,4	108,7	150,0	101,9	130,3	-42,7
γ' τρίμ. 2024	96,4	96,1	107,5	103,8	149,2	106,6	115,6	-47,8
δ' τρίμ. 2024	95,8	95,2	107,1	103,7	144,5	101,2	114,5	-47,1
α' τρίμ. 2025	96,2	95,5	107,5	110,2	165,6	95,7	116,2	-43,1
β' τρίμ. 2025	94,7	94,4	106,7	110,5	167,6	101,6	113,6	-45,5
γ' τρίμ. 2025	95,2	95,5	108,4	110,6	164,9	94,1	113,6	-47,3

Πηγές: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG ECFIN, IOBE

Διάγραμμα 2.6

Δείκτες Επιχειρηματικών Προσδοκιών

Πηγή: IOBE

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες υποχώρησαν ελαφρά στο γ' τρίμηνο του τρέχοντος έτους σε σύγκριση με το αμέσως προηγούμενο στις Κατασκευές και στο Λιανικό εμπόριο και παρέμειναν ουσιαστικά αμετάβλητες στη Βιομηχανία και στις Υπηρεσίες.

Β. Δημοσιονομικές εξελίξεις

- Ισοζύγιο Κρατικού Προϋπολογισμού, Ιανουάριος-Αύγουστος 2025: ταμειακό πλεόνασμα στο ισοζύγιο του κρατικού προϋπολογισμού ύψους €1.964 εκατ. (0,8% του ΑΕΠ) έναντι στόχου για έλλειμμα €1.381 εκατ. που έχει περιληφθεί για το αντίστοιχο διάστημα του 2025 στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού 2025 και πλεονάσματος €1.044 εκατ. (0,4% του ΑΕΠ) το αντίστοιχο διάστημα του 2024.
- Πρωτογενές αποτέλεσμα Κρατικού Προϋπολογισμού, Ιαν.-Αύγουστος 2025: ταμειακό πλεόνασμα ύψους €8.499 εκατ. (3,4% του ΑΕΠ), έναντι στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα €4.929 εκατ. και πρωτογενούς πλεονάσματος €7.567 εκατ. (3,2% του ΑΕΠ) για την ίδια περίοδο το 2024.
- Η βελτίωση οφείλεται στη μεγαλύτερη αύξηση των καθαρών εσόδων (+7,4% ή +€3,33 δισεκ.) σε σχέση με τις δαπάνες (+5,5% ή +€2,41 δισεκ.).
- Στόχοι στο προσχέδιο Κρατικού Προϋπολογισμού 2026: Πρωτογενές πλεόνασμα κρατικού προϋπολογισμού 3,6% του ΑΕΠ το 2025 και 2,8% του ΑΕΠ το 2026. Χρέος γενικής Κυβέρνησης 145,4% του ΑΕΠ το 2025 και 137,6% το 2026.

Εκτέλεση Κρατικού Προϋπολογισμού το 2025 (Ιανουάριος – Αύγουστος)

Στις αρχές Οκτωβρίου κατατέθηκε στη Βουλή το προσχέδιο του κρατικού προϋπολογισμού του 2026. Το διεθνές οικονομικό περιβάλλον χαρακτηρίζεται από αυξημένη αβεβαιότητα τόσο σε γεωπολιτικό όσο και σε δημοσιονομικό επίπεδο. Οι γεωπολιτικές εντάσεις στην Ουκρανία και τη Μέση Ανατολή σε συνδυασμό με την ενίσχυση του προστατευτισμού και της επιβολής δασμών αλλά και των δημοσιονομικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν μεγάλες οικονομίες της Ευρώπης, εντείνουν την αβεβαιότητα ως προς τις προοπτικές της παγκόσμιας ανάπτυξης. Παρά την αυξημένη αβεβαιότητα στο παγκόσμιο οικονομικό περιβάλλον, η ελληνική οικονομία προβλέπεται να συνεχίσει να καταγράφει υψηλότερο ρυθμό πραγματικής ανάπτυξης σε σχέση με τον μέσο όρο της Ευρωζώνης. Ο ρυθμός ανάπτυξης αναμένεται να ανέλθει σε 2,2% το 2025 και 2,4% το 2026, ενώ το ελληνικό ονομαστικό ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί από τα €249,6 δισεκ. το 2025 σε €260,9 δισεκ. το 2026. Παράλληλα, ο εγχώριος πληθωρισμός αναμένεται να αποκλιμακωθεί από 2,8% το 2025 σε 2,3% το 2026 (ΥΠΟΙΚ). Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο ρυθμός ανάπτυξης για την Ευρωζώνη εκτιμάται σε 0,9% για το 2025 και 1,4% για το 2025, ενώ σύμφωνα με τις πρόσφατες προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, τον Σεπτέμβριο του 2025 ο ρυθμός ανάπτυξης της Ευρωζώνης προβλέπεται σε 1,2% το 2025 και σε 1,0% το 2026.

Ο ρυθμός μεταβολής των επενδύσεων αναμένεται να αυξηθεί από 4,5% το 2024 σε 5,7% το 2025 και 10,2% το 2026, ενώ αναμένεται να υλοποιηθεί ένα διευρυμένο πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων με πόρους ύψους €16,7 δισεκ., έναντι €14,6 δισεκ. το 2025. Το ποσοστό ανεργίας, έχοντας υποχωρήσει σε μονοψήφιο αριθμό ήδη από το 2025, προβλέπεται να βελτιωθεί περαιτέρω το 2026 κατά μισή ποσοστιαία μονάδα του εργατικού δυναμικού, διαμορφούμενο σε 8,6%, βάσει της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού, το οποίο αντιστοιχεί στο χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα μετά το 2008. Το πρωτογενές αποτέλεσμα του κρατικού προϋπολογισμού αναμένεται να διαμορφωθεί σε 3,6% του ΑΕΠ για το 2025 και σε 2,8% το 2026, ενώ το συνολικό αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης σε 0,6% το 2025 και σε -0,1% το 2026. Σε αυτό το πλαίσιο, το

χρέος της Γενικής Κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ αναμένεται να διαμορφωθεί σε 137,6%, που είναι το χαμηλότερο επίπεδο από το 2010.

Ο προϋπολογισμός του 2026 περιλαμβάνει τόσο τη φορολογική μεταρρύθμιση όσο τις λοιπές παρεμβάσεις που ανακοινώθηκαν στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης. Οι παρεμβάσεις ανέρχονται στα €1,76 δισεκ. για το 2026 και €2,5 δισεκ. για το 2027. Τα μέτρα εστιάζουν στην αναμόρφωση της φορολογικής κλίμακας εισοδήματος, τη στήριξη της νέας γενιάς, το δημογραφικό πρόβλημα, τη στέγαση και την αποκέντρωση, τους συνταξιούχους, τους δημόσιους υπαλλήλους, τις ένοπλες δυνάμεις και τα σώματα ασφαλείας και την αναμόρφωση τεκμηρίων διαβίωσης.

Ισοζύγιο και πρωτογενές Ισοζύγιο Κρατικού Προϋπολογισμού

Σύμφωνα με τα στοιχεία εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού, σε τροποποιημένη ταμειακή βάση, για την περίοδο του Ιανουαρίου – Αυγούστου 2025, παρουσιάζεται πλεόνασμα στο ισοζύγιο του κρατικού προϋπολογισμού ύψους €1.964 εκατ. (0,8% του ΑΕΠ) έναντι του στόχου για έλλειμμα €1.381 εκατ. που έχει περιληφθεί για το αντίστοιχο διάστημα του 2025 στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού 2025 και πλεονάσματος €1.044 εκατ. (0,4% του ΑΕΠ) το αντίστοιχο διάστημα του 2024. Το πρωτογενές αποτέλεσμα σε τροποποιημένη ταμειακή βάση διαμορφώθηκε σε πλεόνασμα ύψους €8.499 εκατ. (3,4% του ΑΕΠ), έναντι στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα €4.929 εκατ. και πρωτογενούς πλεονάσματος €7.567 εκατ. (3,2% του ΑΕΠ) για την ίδια περίοδο το 2024. Σημειώνεται ότι ποσό €1.895 εκατ. που αφορά σε ετεροχρονισμό μεταβιβαστικών πληρωμών του τακτικού προϋπολογισμού και ποσό €540 εκατ. που αφορά σε ετεροχρονισμό των πληρωμών των εξοπλιστικών προγραμμάτων, δεν επηρεάζουν το αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης σε δημοσιονομικούς όρους. Επιπλέον, ποσό ύψους €342 εκατ. φορολογικών εσόδων του πρώτου διμήνου προσμετράται δημοσιονομικά στο έτος 2024. Εξαιρώντας τα ανωτέρω ποσά, η υπέρβαση στο πρωτογενές αποτέλεσμα σε τροποποιημένη ταμειακή βάση, έναντι των στόχων του προϋπολογισμού, εκτιμάται σε €793 εκατ. Η βελτίωση του ισοζυγίου του ΚΠ σε σχέση με πέρυσι, οφείλεται στην μεγαλύτερη αύξηση των καθαρών εσόδων (+7,4% ή +€3,33 δισεκ.) σε σχέση με τις δαπάνες (+5,5% ή +€2,41 δισεκ., Πίνακας 2.5).

Επισημαίνεται ότι το πρωτογενές αποτέλεσμα σε δημοσιονομικούς όρους διαφέρει από το αποτέλεσμα σε ταμειακούς όρους. Επιπρόσθετα, τα ανωτέρω αφορούν στο πρωτογενές αποτέλεσμα της Κεντρικής Διοίκησης και όχι στο σύνολο της Γενικής Κυβέρνησης, που περιλαμβάνει και τα δημοσιονομικά αποτελέσματα των Νομικών Προσώπων και των υποτομικών των ΟΤΑ και ΟΚΑ.

Πίνακας 2.5

Εκτέλεση Κρατικού Προϋπολογισμού: Ιανουάριος-Αύγουστος 2025* (εκατ. €)

	Ιαν. – Αύγουστος		% Μεταβ. 25/24	2024*	2025* Προϋπ.	% Μεταβ. 25Ε/24
	2024*	2025*				
I. ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΚΠ (1+2)	45.133	48.458	7,4	74.110	75.463	1,8
1. Καθαρά έσοδα ΤΠ	41.826	44.420	6,2	68.526	67.518	-1,5
Έσοδα προ επιστροφών φόρων	46.325	50.601	9,2	76.537	75.047	-1,9
Μείον επιστροφές φόρων	4.499	6.181	37,4	8.011	7.529	-6,0
2. Έσοδα ΠΔΕ ³	3.307	4.038	22,1	5.584	7.945	42,3
II. ΔΑΠΑΝΕΣ ΚΠ (3+4)	44.089	46.494	5,5	73.742	79.871	8,3
3. Δαπάνες ΤΠ	37.540	39.453	5,1	60.428	65.771	8,8
Πρωτογενείς δαπάνες ΤΠ	30.985	32.825	5,9	52.055	58.070	11,6
Τόκοι	6.555	6.628	1,1	8.373	7.701	-8,0
4. Δαπάνες ΠΔΕ ⁴	6.549	7.041	7,5	13.314	14.100	5,9
III. Έλλειμμα(-)/Πλεόνασμα (+) ΚΠ	1.044	1.964		369	-4.408	
% στο ΑΕΠ	0,4	0,8		0,2	-1,8	
IV. Πρωτογενές Πλεόνασμα ΚΠ	7.567	8.499		8.698	3.293	
% στο ΑΕΠ	3,2	3,4		3,7	1,3	
ΑΕΠ (σε τρέχουσες τιμές) ⁵	237.600	248.500	4,6	237.600	248.500	4,6

Πηγή: Μηνιαίο Δελτίο Εκτέλεσης Κρατικού Προϋπολογισμού Αυγούστου 2025, Υπουργείο Οικονομικών, Σεπτέμβριος 2025.*Σε τροποποιημένη ταμειακή βάση. Σύμφωνα με τη νέα κατάταξη εσόδων που ισχύει από 01/01/2019

Έσοδα τακτικού προϋπολογισμού

Την περίοδο Ιανουαρίου – Αυγούστου 2025, το ύψος των καθαρών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού ανήλθε σε €48.458 εκατ., παρουσιάζοντας αύξηση κατά €184 εκατ. ή 0,4% έναντι του στόχου που έχει περιληφθεί για το αντίστοιχο διάστημα στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού 2025. Σε σχέση με πέρυσι καταγράφηκε αύξηση κατά €3,33 δισεκ. ή 7,4%. Σημειώνεται ότι στο ύψος των καθαρών εσόδων εμπεριέχεται, τόσο στα έσοδα (στην κατηγορία «Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών»), όσο και στις επιστροφές φόρων (ΦΠΑ), το ποσό των €784,8 εκατ. από τις συναλλαγές που απαιτήθηκε να γίνουν κατά τον μήνα Ιανουάριο 2025 για την ολοκλήρωση της νέας Σύμβασης Παραχώρησης της Αττικής Οδού, οι οποίες αφορούν στο έτος 2024 και είναι δημοσιονομικά ουδέτερες.

Η αύξηση των καθαρών εσόδων έναντι του στόχου παρατηρείται, παρότι στη στοχοθεσία της εισηγητικής έκθεσης είχε συμπεριληφθεί η είσπραξη τον μήνα Ιούνιο του τιμήματος ύψους €1.350 εκατ. από τη Σύμβαση Παραχώρησης υπηρεσιών για τη χρηματοδότηση, λειτουργία, συντήρηση και εκμετάλλευση του αυτοκινητοδρόμου της Εγνατίας Οδού και των τριών (3) κάθετων οδικών αξόνων, η οποία υπογράφηκε στις 29 Μαρτίου 2024, μεταξύ αφενός του Ελληνικού Δημοσίου και του ΤΑΙΠΕΔ (νυν ΕΕΣΥΠ) και αφετέρου της εταιρείας «ΝΕΑ ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε» ως Παραχωρησιούχου. Τα επόμενα βήματα της διαδικασίας έως την καταβολή του τιμήματος

³ Η κατηγορία «έσοδα ΠΔΕ» πλέον περιλαμβάνει και τις εισροές του Ταμείου Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης

⁴ Η κατηγορία «δαπάνες ΠΔΕ» πλέον περιλαμβάνει και τις πληρωμές από το Ταμείο Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης

⁵ Πηγή: Εκτίμηση για το 2024 και πρόβλεψη για το 2025 όπως αποτυπώνονται στην ετήσια έκθεση προόδου έτους 2025, αναφορικά με τους στόχους που έχουν τεθεί στο Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό-Διαρθρωτικό Σχέδιο (ΜΔΣ) 2025-2028, Απρίλιος 2025

αναμένεται να ολοκληρωθούν τους επόμενους μήνες. Εξαιρουμένου του ανωτέρω ποσού, τα καθαρά έσοδα παρουσιάζουν αύξηση κατά €1.534 εκατ. ή 3,3% έναντι του στόχου, εξαιτίας κυρίως των αυξημένων φορολογικών εσόδων.

Πίνακας 2.6

Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού: Ιανουάριος-Αύγουστος 2025* (εκατ. €)

	Ιαν. – Αύγουστος		% Μεταβ. 25/24	2024*	2025* Προϋπ.	% Μεταβ. 25Ε/24
	2024*	2025*				
Καθαρά Έσοδα ΚΠ	45.133	48.458	7,4	74.110	75.463	1,8
Καθαρά Έσοδα ΤΠ	41.826	44.420	6,2	68.526	67.518	-1,5
Έσοδα ΤΠ	46.325	50.601	9,2	76.537	75.047	-1,9
Επιστροφές φόρων	4.499	6.181	37,4	8.011	7.529	-6,0
Φορολογία Εισοδήματος	14.938	17.306	15,9	23.992	25.519	6,4
Εκ των οποίων:						
--Φυσικών Προσώπ.	9.530	10.961	15,0	14.277	15.163	6,2
--Νομικών Προσώπ.	4.083	4.696	15,0	7.664	8.368	9,2
Φορ. Ακίνητης Περιουσίας	1.941	1.983	2,2	2.467	2.394	-3,0
Φορ. Κληρ., Δωρεών, κλπ.	153	168	9,8	235	235	0,0
Δασμοί και φόροι Εισαγ.	237	265	11,8	366	362	-1,1
Φόροι επί αγαθών και υπ.	24.043	25.654	6,7	37.552	37.982	1,1
Εκ των οποίων:						
--ΦΠΑ	16.796	18.185	8,3	26.346	26.645	1,1
--Ειδικό Φόρο Κατ'οψης	4.744	4.857	2,4	7.251	7.272	0,3
Λοιποί φόροι παραγωγής	353	379	7,4	586	386	-34,1
Λοιποί τρεχ. φόροι	1.337	764	-42,9	3.589	2.522	-29,7
Κοινωνικές Εισφορές	41	41	0,0	61	60	-1,6
Μεταβιβάσεις	3.189	4.495	41,0	5.738	8.131	41,7
Πωλήσεις αγαθών & υπηρ.	672	1.740	158,9	3.448	2.417	-29,9
Εκ των οποίων:						
Λοιπά τρέχοντα έσοδα	2.696	1.822	-32,4	4.048	2.949	-27,1
Πωλήσεις παγίων	33	22	-33,3	40	37	-7,5
Έσοδα ΠΔΕ ⁶	3.307	4.038	22,1	5.584	7.945	42,3

Πηγή: Μηνιαίο Δελτίο Εκτέλεσης Κρατικού Προϋπολογισμού Αύγουστου 2025, Υπουργείο Οικονομικών, Σεπτέμβριος 2025.

*Σε τροποποιημένη ταμειακή βάση. Σύμφωνα με τη νέα κατάταξη εσόδων που ισχύει από 01/01/2019

Οι περισσότερες κατηγορίες παρουσίασαν αύξηση σε σχέση με πέρυσι. Τα έσοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού αυξήθηκαν κατά 9,2%, ενώ τα καθαρά έσοδα του ΤΠ αυξήθηκαν κατά 6,2%, με αύξηση των επιστροφών φόρων κατά 37,4%. Οι επιστροφές φόρων ενσωματώνουν το ποσό επιστροφής ΦΠΑ ύψους €784,8 εκατ. από τη νέα Σύμβαση Παραχώρησης της Αττικής Οδού, όπως προαναφέρθηκε, το οποίο δημοσιονομικά επηρεάζει το έτος 2024. Αν εξαιρεθεί το ποσό αυτό, οι επιστροφές φόρων ανήλθαν σε €5.396 εκατ. και είναι αυξημένες κατά €685 εκατ. έναντι του στόχου (€4.711 εκατ.), που έχει περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού 2025. Η υπερτέρηση οφείλεται κυρίως στις αυξημένες επιστροφές φόρων – από την εκκαθάριση των φορολογικών δηλώσεων – που είχαν προϋπολογισθεί για τον επόμενο μήνα.

Τα έσοδα από τη φορολογία εισοδήματος ενισχύθηκαν κατά 15,9% σε σχέση με πέρυσι, τόσο από την αύξηση των εσόδων από τη φορολογία νομικών προσώπων (+15,0%) όσο και από την αύξηση

⁶ Η κατηγορία «έσοδα ΠΔΕ» πλέον περιλαμβάνει και τις εισροές του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

των εσόδων από τη φορολογία φυσικών προσώπων (+15,0%). Σημειώνεται ότι αναφορικά με τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων, μέρος των εισπράξεων εμφανίζεται εμπροσθοβαρώς, λόγω του ότι τέθηκε σε λειτουργία ήδη από τα μέσα Μαρτίου η εφαρμογή για την υποβολή των φορολογικών δηλώσεων. Τα έσοδα από φόρους επί αγαθών και υπηρεσιών διευρύνθηκαν από πέρυσι κατά 6,7%, πρωτίστως από την αύξηση κατά 8,3% των εσόδων από ΦΠΑ. Τα έσοδα από φόρους, γενικότερα, ανήλθαν σε €46.519 εκατ., αυξημένα κατά €2.042 εκατ. ή 4,6% έναντι του στόχου, κυρίως εξαιτίας της καλύτερης απόδοσης στην είσπραξη των φόρων του τρέχοντος έτους (φόροι εισοδήματος, ΦΠΑ, ΕΦΚ, κ.λπ.) όσο και από την καλύτερη απόδοση των φόρων εισοδήματος του προηγούμενου έτους που εισπράχθηκαν σε δόσεις μέχρι και το τέλος Φεβρουαρίου 2025.

Οι μεταβιβάσεις ανήλθαν σε €4.495 εκατ., μειωμένες κατά €8 εκατ. έναντι του στόχου που έχει περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού 2025 αλλά αυξημένες κατά 41,0% σε σχέση με πέρυσι λόγω της πρώιμης εκταμίευσης τον Δεκέμβριο του 2023 της δόσης του ΤΑΑ που οδήγησε σε χαμηλή εισροή εσόδων το 2024. Οι πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών ανήλθαν σε €1.740 εκατ. και είναι αυξημένες κατά 158,9% σε σχέση με πέρυσι. Περιλαμβάνουν το ποσό των €784,8 εκατ. από τη νέα Σύμβαση Παραχώρησης της Αττικής Οδού, ενώ στη στοχοθεσία εμπεριέχεται το ποσό των €1.350 εκατ. από το τίμημα για την εκμετάλλευση της Εγνατίας Οδού, όπως προαναφέρθηκε. Αν εξαιρεθούν τα ανωτέρω ποσά, τα έσοδα της μείζονας κατηγορίας «Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών» ανέρχονται σε €955 εκατ., αυξημένα κατά €259 εκατ. έναντι του στόχου. Μείωση σε σχέση με πέρυσι κατέγραψαν τα λοιπά τρέχοντα έσοδα (-32,4%), οι λοιποί τρέχοντες φόροι (-42,9%) και οι πωλήσεις παγίων (-33,3%, Πίνακας 2.6).

Δαπάνες Τακτικού Προϋπολογισμού

Οι δαπάνες του Κρατικού Προϋπολογισμού για την περίοδο του Ιανουαρίου – Αυγούστου 2025 ανήλθαν στα €46.494 εκατ. και παρουσιάζονται μειωμένες κατά €3.161 εκατ. έναντι του στόχου (€49.655 εκατ.), που έχει περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού 2025. Ωστόσο, είναι αυξημένες σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2024, κατά €2.405 εκατ. ή 5,5%.

Στο σκέλος του Τακτικού Προϋπολογισμού οι πληρωμές παρουσιάζονται μειωμένες έναντι του στόχου κατά €3.054 εκατ. αλλά αυξημένες σε σχέση με πέρυσι κατά 5,1%. Η αύξηση σε σχέση με πέρυσι οφείλεται κυρίως στον ετεροχρονισμό των μεταβιβαστικών πληρωμών προς τους ΟΚΑ και λοιπούς φορείς γενικής κυβέρνησης κατά €1.895 εκατ. και των ταμειακών πληρωμών των εξοπλιστικών προγραμμάτων κατά €540 εκατ. Σημειώνεται, ότι τα προαναφερθέντα ποσά δεν επηρεάζουν το αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης σε δημοσιονομικούς όρους.

Οι πρωτογενείς δαπάνες του ΤΠ αυξήθηκαν κατά 5,9% σε σχέση με πέρυσι με αύξηση να καταγράφεται στις περισσότερες υποκατηγορίες. Οι παροχές σε εργαζομένους αυξήθηκαν κατά 2,3% ενώ οι κοινωνικές παροχές αυξήθηκαν κατά 0,8%. Οι μεταβιβάσεις αυξήθηκαν κατά 9,2% με αυτές που αφορούν σε ΟΚΑ να αυξάνονται κατά 13,4% (λόγω του ετεροχρονισμού που προαναφέρθηκε). Οι αγορές αγαθών και υπηρεσιών αυξήθηκαν κατά 2,5% ενώ οι επιδοτήσεις αυξήθηκαν σημαντικά (+€90 εκατ.). Μεγάλη μείωση σημειώθηκε στις λοιπές δαπάνες (-89,4%) ενώ μειώθηκαν και οι αγορές παγίων (-14,3%, Πίνακας 2.7).

Ως αξιοσημείωτες μεταβιβαστικές πληρωμές μπορούν να αναφερθούν: οι μεταβιβάσεις προς τα νοσοκομεία και τις ΥΠΕ-ΠΕΔΥ ύψους €897 εκατ., η μεταβίβαση ύψους €400 εκατ. για την κάλυψη

κόστους παροχής υπηρεσιών κοινής ωφελείας στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας (ΥΚΩ), σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 55 του Ν.4508/2017 (Α' 200), η επιχορήγηση ύψους €377 εκατ. προς την Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας (Ε.Κ.Α.Π.Υ.) για την προμήθεια φαρμακευτικών σκευασμάτων, προϊόντων και υπηρεσιών υγείας, για λογαριασμό των δημόσιων νοσοκομείων, οι επιχορηγήσεις προς τους συγκοινωνιακούς φορείς (ΟΑΣΑ, ΟΑΣΘ και ΟΣΕ) ύψους €251 εκατ. και η επιχορήγηση προς τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα ύψους €145 εκατ.

Πίνακας 2.7

Δαπάνες Κρατικού Προϋπολογισμού: Ιανουάριος-Αύγουστος 2025* (εκατ. €)

	Ιανουάριος- Αύγουστος		% Μεταβ. 25/24	2024*	2025* Προϋπ.	% Μεταβ. 25Ε/24
	2024*	2025*				
Δαπάνες ΚΠ (1+2+3)	44.089	46.494	5,5	73.742	79.871	8,3
Δαπάνες ΤΠ (1+2)	37.540	39.453	5,1	60.428	65.771	8,8
1.Πρωτογενείς δαπάνες ΤΠ	30.985	32.825	5,9	52.055	58.070	11,6
Παροχές σε εργαζόμενους	9.826	10.050	2,3	14.869	14.889	0,1
Κοινωνικές παροχές	124	125	0,8	340	425	25,0
Μεταβιβάσεις	18.838	20.562	9,2	32.598	34.741	6,6
(εκ των οποίων σε ΟΚΑ)	11.370	12.888	13,4	21.033	21.696	3,2
Αγορές αγαθών & υπηρεσιών	1.104	1.132	2,5	2.199	2.040	-7,2
Επιδότησεις	13	103	692,3	73	81	11,0
Λοιπές δαπάνες	94	10	-89,4	117	102	-12,8
Πιστώσεις υπό κατανομή	0	0	-	0	3.183	-
Αγορές παγίων	986	845	-14,3	1.857	2.610	40,5
2. Τόκοι (ακαθάριστη βάση)	6.555	6.628	1,1	8.373	7.701	-8,0
3. Δαπάνες ΠΔΕ ⁷	6.549	7.041	7,5	13.314	14.100	5,9

Πηγή: Μηνιαίο Δελτίο Εκτέλεσης Κρατικού Προϋπολογισμού Αύγουστου 2025, Υπουργείο Οικονομικών, Σεπτέμβριος 2025.

*Σε τροποποιημένη ταμειακή βάση. Σύμφωνα με τη νέα κατάταξη εσόδων που ισχύει από 01/01/2019

Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)

Τα συνολικά έσοδα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) και τα έσοδα του ΤΑΑ ανήλθαν σε €4.038 εκατ. παρουσιάζοντας αύξηση κατά €731 εκατ. ή 22,1% σε σχέση με πέρυσι. Η αύξηση οφείλεται στην πρόωπη εκταμίευση τον Δεκέμβριο του 2023 της δόσης του ΤΑΑ που οδήγησε σε χαμηλή εισροή εσόδων το 2024. Τα έσοδα του ΠΔΕ, ξεχωριστά, ανήλθαν σε €2.692 εκατ., μειωμένα κατά €393 εκατ. από τον στόχο (€3.085 εκατ.), που έχει περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού 2025 και κατά €456 εκατ. σε σχέση με πέρυσι.

Οι πληρωμές στο σκέλος των επενδυτικών δαπανών ανήλθαν στα €7.041 εκατ., μειωμένες κατά €106 εκατ. σε σχέση με τον στόχο, που έχει περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού 2025. Ταυτόχρονα παρουσιάζονται αυξημένες σε σχέση με τις αντίστοιχες πληρωμές του 2024 κατά €491 εκατ. ή 7,5%. Η αύξηση οφείλεται στις αυξημένες δαπάνες του ΤΑΑ που είναι υψηλότερες κατά €1.045 εκατ. σε σχέση με πέρυσι.

⁷ Η κατηγορία «δαπάνες ΠΔΕ» περιλαμβάνει πλέον και τις πληρωμές από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

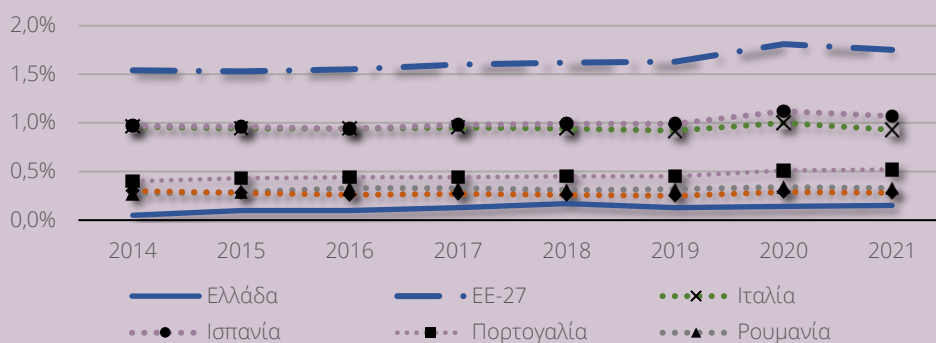
Ειδικό Πλαίσιο ενότητας 2.2.Β

Πρόσφατες και μελλοντικές τάσεις των δημοσίων δαπανών σε σχέση με την μακροχρόνια φροντίδα σε Ελλάδα και Ευρώπη

Η μακροχρόνια φροντίδα αφορά στην κάλυψη των αναγκών υγείας και καθημερινής υποστήριξης ατόμων, τα οποία λόγω χρόνιας ασθένειας, αναπηρίας ή γήρατος δεν μπορούν να αυτοεξυπηρετηθούν για παρατεταμένη χρονική περίοδο. Οι ανάγκες αυτές καλύπτονται συνήθως μέσω α) ιδρυματικής φροντίδας (π.χ. γηροκομεία, μονάδες αποκατάστασης, ιδρύματα χρονίως πασχόντων), β) κατ' οίκον φροντίδας (π.χ. βοήθεια στο σπίτι), γ) υπηρεσιών υποστήριξης (π.χ. νοσηλευτές, κοινωνικοί λειτουργοί, προσωπικοί βοηθοί), και δ) δαπανών υγείας (π.χ. φαρμακευτική αγωγή, νοσηλευτικές πράξεις, κ.ά.). Στις χώρες του ευρωπαϊκού Βορρά και κυρίως της Σκανδιναβίας, κύριος πάροχος μακροχρόνιας φροντίδας είναι το κράτος, μέσω των οικείων δημοσίων δαπανών του. Στον αντίποδα, στις περισσότερες χώρες του ευρωπαϊκού Νότου και της πρώην Ανατολικής Ευρώπης, ο ρόλος του κράτους ως μακροχρόνιου φροντιστή υποκαθίσταται σε μεγάλο βαθμό από παραδοσιακούς θεσμούς όπως η οικογένεια και η εκκλησία.

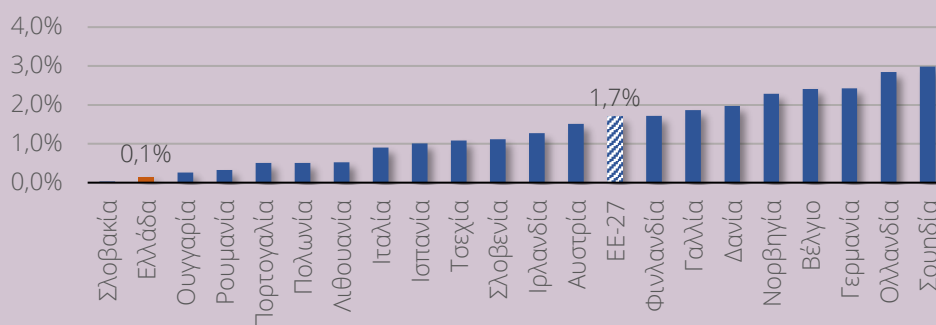
Διάγραμμα Π.2.2.1. Δαπάνες μακροχρόνιας φροντίδας (% ΑΕΠ)

Ελλάδας και επιλεγμένων χωρών 2014-2022

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Στην Ελλάδα οι δημόσιες δαπάνες για μακροχρόνια φροντίδα υστερούν συστηματικά σε σχέση με τον μ.ό. της ΕΕ-27, αλλά και συγκριτικά με τις χώρες του ευρωπαϊκού Νότου και των Βαλκανίων (βλ. διάγραμμα Π.2.2.1).

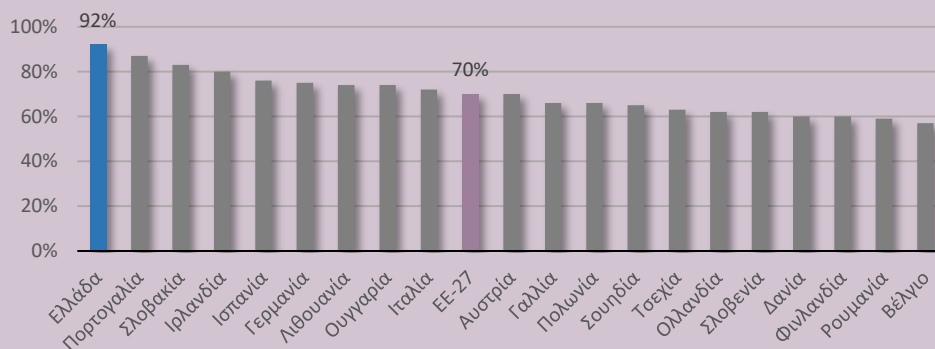
Διάγραμμα Π.2.2.2. Δαπάνες μακροχρόνιας φροντίδας (% ΑΕΠ) 2022

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

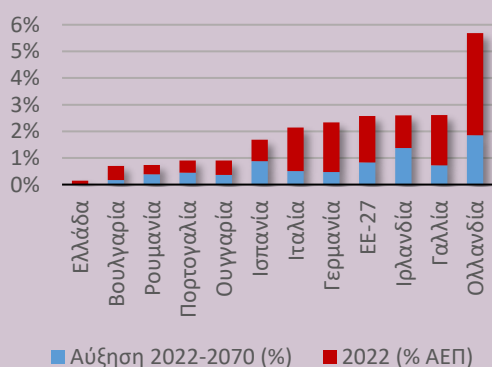
Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα δεδομένα, οι δημόσιες δαπάνες για μακροχρόνια φροντίδα στην Ελλάδα το 2022 αντιστοιχούσαν μόλις στο 0,1% του ΑΕΠ, κατατάσσοντας τη χώρα στη δεύτερη χαμηλότερη θέση μεταξύ των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (διάγραμμα Π.2.2.2), ενώ ο μ.ό. της ΕΕ-27 διαμορφώθηκε στο 1,7%. Υπογραμμίζεται η έντονη κοινωνική ζήτηση για ενίσχυση των σχετικών δαπανών, όπως αναδεικνύεται μέσα και από συγκριτική μελέτη μεταξύ των χωρών μελών της ΕΕ που εμβαθύνει στις τάσεις και πολιτικές στην εν λόγω θεματική (βλ., Facts and Figures on Healthy Ageing and Long-Term Care, European Centre for Social Welfare and Policy Research) με τη συντριπτική πλειοψηφία των Ελλήνων (92%, που αποτελεί το υψηλότερο ποσοστό στην ΕΕ) να επιθυμεί την σημαντική αύξησή τους (βλ. διάγραμμα Π.2.2.3).

Διάγραμμα Π.2.2.3. Βάσει των φόρων και των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης που ίσως χρειαστεί να πληρώσετε, θα θέλατε να δείτε την κυβέρνηση να δαπανά περισσότερα στον τομέα της μακροχρόνιας φροντίδας;

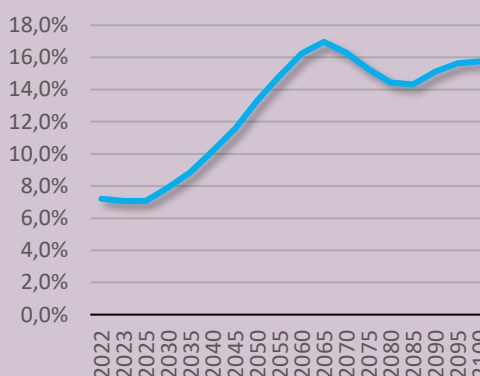
Πηγή: Special Eurobarometer 529 May-June 2022, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Διάγραμμα Π.2.2.4. Προβλεπόμενες δημόσιες δαπάνες μακροχρόνιας φροντίδας (2022-2070, % ΑΕΠ)

Πηγή: EC, Επεξεργασία δεδομένων: IOBE

Διάγραμμα Π.2.2.5. Εκτίμηση για μερίδιο πληθυσμού άνω των 80 ετών (% συνολικού)

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία δεδομένων: IOBE

Ωστόσο, πέρα από την ιστορικότητά τους, η μελλοντική τάση των ελληνικών δημοσίων δαπανών για μακροχρόνια φροντίδα διαφαίνεται δυσοίωνα καθώς, σύμφωνα με εκτιμήσεις της ΕΕ (βλ. 2024 Ageing Report – IP 279), προβλέπεται ισχυρή (έως και ανύπαρκτη) αύξησή τους μεταξύ 2022 και 2070 (Διάγραμμα Π.2.2.4), ενώ κατά το ίδιο χρονικό διάστημα οι ανάγκες αναμένεται ότι θα πολλαπλασιαστούν, καθώς προβλέπεται ότι το μερίδιο του πληθυσμού άνω των 80 ετών θα διπλασιαστεί, από 8% το 2022 σε 16% το 2070 (Διάγραμμα Π.2.2.5).

Συμπερασματικά, δεδομένης αφενός της προβλεπόμενης αύξησης της ζήτησης για μακροχρόνια φροντίδα (λόγω, π.χ., βελτίωσης του προσδόκιμου ζωής, έκτακτων αναγκών δημόσιας υγείας, κ.λπ.) και αφετέρου της φθίνουσας παροχής μη κρατικής φροντίδας (λόγω, π.χ., αλλαγών στη σύνθεση των νοικοκυριών και στη δομή της ελληνικής οικογένειας, ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας, κ.λπ.), αναμένεται εντεινόμενη η ανάγκη ενίσχυσης της δημόσιας χρηματοδότησης της μακροχρόνιας φροντίδας στην Ελλάδα. Μάλιστα, τα οφέλη αυτής της επένδυσης (όπως, π.χ., η τόνωση της απασχόλησης, η προώθηση της ισότητας των φύλων μέσω της ενίσχυσης της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας, η μείωση της εξάρτησης από την άτυπη φροντίδα, και η στήριξη της περιφερειακής ανάπτυξης) δύναται να υπερκεράσουν το δημοσιονομικό αποτύπωμά της, καθιστώντας την ουσιαστικά παραγωγική.

Γ. Χρηματοπιστωτικό σύστημα

- Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα διατήρησε αμετάβλητα τα βασικά επιτόκια το τρίτο τρίμηνο του 2025, σηματοδοτώντας αναστολή στην τάση μείωσης του κόστους χρήματος.
- Το κόστος νέου δανεισμού του δημοσίου τομέα σταθεροποιήθηκε τον Αύγουστο του 2025, στο 3,4% για το 10-ετές κρατικό ομόλογο, ενώ η απόκλισή του από το αντίστοιχο κόστος του Γερμανικού δημοσίου μειώθηκε στις 70 μ.β. από 85 μ.β. το πρώτο εξάμηνο του έτους.
- Το κόστος νέου δανεισμού του ιδιωτικού τομέα μειώθηκε το τρίτο τρίμηνο του 2025, με μείωση της απόκλισής του από το αντίστοιχο μέσο κόστος στην Ευρώπη.
- Οι ιδιωτικές τραπεζικές καταθέσεις κατέγραψαν σημαντική άνοδο το καλοκαίρι του 2025.
- Η πιστωτική επέκταση προς τις επιχειρήσεις διατηρήθηκε υψηλή στα μέσα του 2025, ενώ καταγράφηκε οριακή πιστωτική επέκταση προς τα νοικοκυριά, για πρώτη φορά έπειτα από 15 συναπτά έτη συρρίκνωσης.
- Τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια στους ισολογισμούς των ελληνικών τραπεζών κατέγραψαν περαιτέρω πτώση στο δεύτερο τρίμηνο του 2025, στο 3,6% των συνολικών δανείων.
- Η έκθεση των ελληνικών τραπεζών σε κρατικά ομόλογα στα μέσα του 2025 παρέμεινε υψηλότερη από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης.

Στο τρίτο τρίμηνο του 2025, οι τιμές των μετοχών στην εγχώρια κεφαλαιαγορά συνέχισαν να καταγράφουν σημαντική άνοδο, κατά 8,9%, η οποία σωρευτικά ξεπέρασε το 38,4% το πρώτο εννεάμηνο του έτους. Αντίστοιχα, ο τραπεζικός δείκτης κατέγραψε θεαματική επίδοση, καθώς αυξήθηκε κατά 18,2% το τρίτο τρίμηνο, με σωρευτική άνοδο άνω του 77,5% στο σύνολο του πρώτου εννεαμήνου του έτους. Παράλληλα, η δημόσια πρόταση εξαγοράς του Ελληνικού Χρηματιστηρίου που υπέβαλε η Euronext δημιουργεί νέα δεδομένα για την ελληνική κεφαλαιαγορά με προοπτική περαιτέρω εμβάθυνσης και καλύτερης δικτύωσης με τις αγορές της βόρειας Ευρώπης.

Από τα μέσα του 2024 έως τα μέσα του 2025, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) προχώρησε σε οκτώ διαδοχικές μειώσεις στα βασικά επιτόκια, σωρευτικά κατά τουλάχιστον 200 μονάδες βάσης. Το τρίτο τρίμηνο του 2025 η ΕΚΤ διατήρησε αμετάβλητα τα επιτόκια, με τις αγορές να αναμένουν σταθεροποιητική τάση το 2026. Ενδεικτικά, στις αγορές παραγώγων επιτοκίων, το Euribor 3 μηνών εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί στην περιοχή του 2,0% στα τέλη του 2025, από κοντά στο 2,7% στην αρχή του έτους. Ο ρυθμός πληθωρισμού έχει επιβραδυνθεί, με πτωτικές τάσεις στις διεθνείς ενεργειακές τιμές, ωστόσο με κινδύνους να ελλοχεύουν από τις πολιτικές επιβολής δασμών και τις συνεχιζόμενες γεωπολιτικές εντάσεις.

Μεταξύ των θετικών τάσεων στα θεμελιώδη μεγέθη των τραπεζών, συνεχίστηκε η υψηλή πιστωτική επέκταση προς τις επιχειρήσεις, καταγράφηκε πιστωτική επέκταση προς τα νοικοκυριά έπειτα από 15 έτη, άνοδο κατέγραψαν οι ιδιωτικές καταθέσεις, ενώ αποκλιμακώθηκε το κόστος δημόσιου και ιδιωτικού δανεισμού. Οι ιδιωτικές καταθέσεις καταγράφουν ήπια αυξητική πορεία, ενώ το περιθώριο επιτοκίου μειώθηκε αλλά παραμένει σε υψηλά επίπεδα.

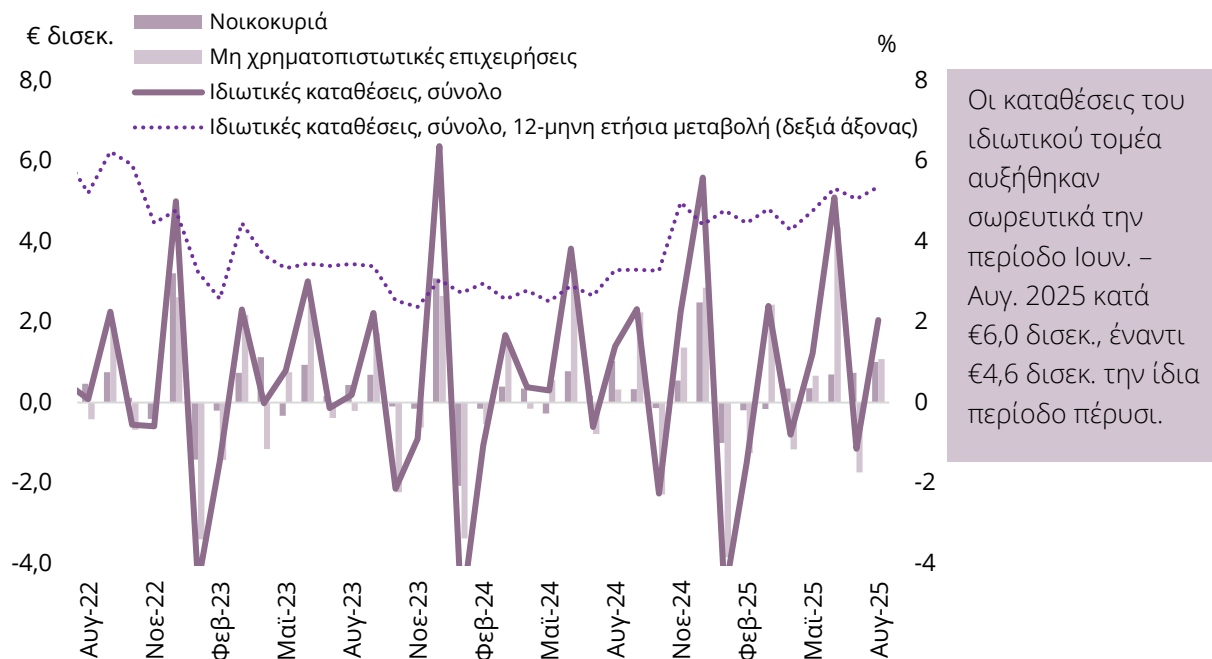
Μεταξύ των αρνητικών τάσεων και προκλήσεων στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, η ζήτηση για στεγαστικά δάνεια παραμένει αδύναμη, η έκθεση των τραπεζών σε κρατικά ομόλογα καταγράφεται υψηλότερη συγκριτικά με τις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές χώρες, το ποσοστό των κόκκινων δανείων εκτός τραπεζικών ισολογισμών παραμένει υψηλό, όπως και το μερίδιο

αναβαλλόμενης φορολογίας στα ίδια κεφάλαια των τραπεζών. Η αναθεώρηση του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το οποίο λήγει τον Ιούνιο του 2026, συνοδεύτηκε από καθυστερήσεις στην υλοποίηση ορισμένων δράσεων το πρώτο εννέαμηνο του 2025. Η έγκαιρη και αποτελεσματική εφαρμογή του δανειακού σκέλους αποτελεί ευκαιρία για τη χρηματοδότηση παραγωγικών επενδύσεων με ευνοϊκούς όρους.

Διάγραμμα 2.7

Μηνιαία καθαρή ροή ιδιωτικών καταθέσεων στις Ελληνικές τράπεζες

Οι καταθέσεις του ιδιωτικού τομέα αυξήθηκαν σωρευτικά την περίοδο Ιουν. – Αυγ. 2025 κατά €6,0 δισεκ., έναντι €4,6 δισεκ. την ίδια περίοδο πέρυσι.

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Στο σκέλος του παθητικού των τραπεζών, οι ιδιωτικές καταθέσεις αυξήθηκαν την περίοδο Ιουν. 2024 – Αυγ. 2025, με καθαρές νέες εισροές κατά €3,6 δισεκ από επιχειρήσεις και €2,4 δισεκ. από νοικοκυριά (Διάγραμμα 2.7). Σε ετήσια βάση, το απόθεμα ιδιωτικών καταθέσεων τον Αύγουστο παρέμεινε αυξημένο κατά €10,0 δισεκ.. Ο δωδεκάμηνος ρυθμός μεταβολής αντίστοιχα διαμορφώθηκε στο 5,4% τον Αύγουστο.

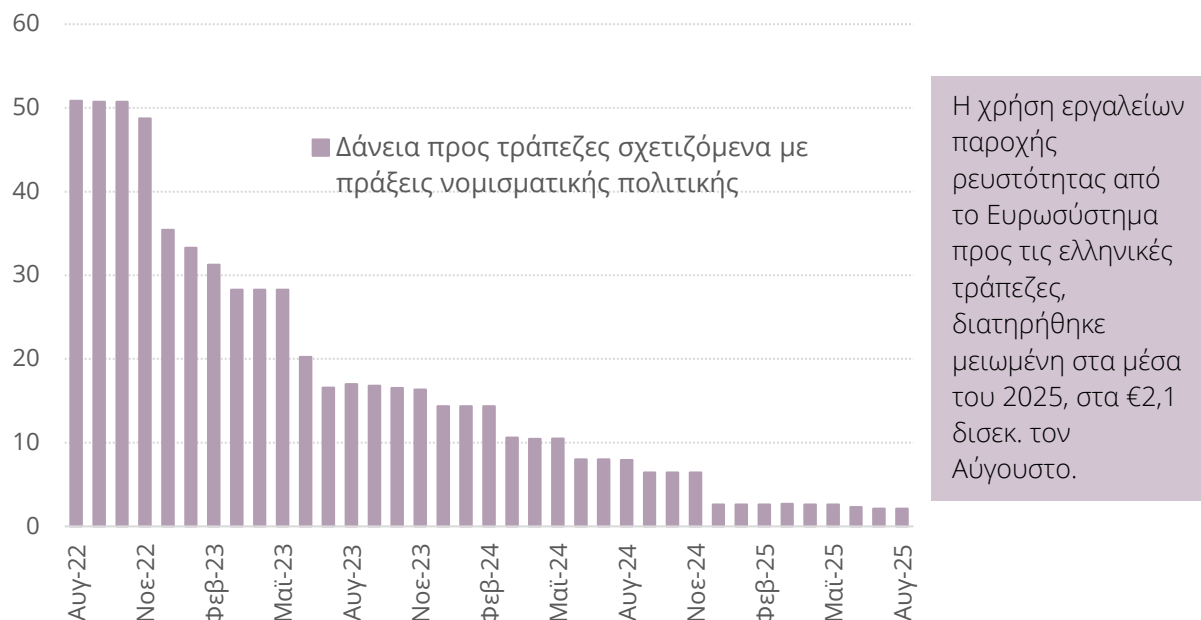
Για το 2026 αναμένεται ήπια ανοδική τάση στις ιδιωτικές καταθέσεις, ελαφρά υψηλότερη του πληθωρισμού. Καθώς το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών και η ιδιωτική κατανάλωση αυξάνονται ήπια σε πραγματικούς όρους, υπό την επίδραση και της επικείμενης μείωσης του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, αναμένεται μικρή ενίσχυση της αποταμίευσης νοικοκυριών και επιχειρήσεων, μέρος της οποίας θα αποτυπωθεί και στις καταθέσεις.

Το δεύτερο σκέλος του παθητικού των τραπεζών αφορά στη χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα. Η χρήση μακροπρόθεσμων εργαλείων χρηματοδότησης από το Ευρωσύστημα, όπως τα LTROs, έχει μειωθεί σημαντικά, σε μόλις €2,1 δισεκ. τον Αύγουστο του 2025, από €7,9 δισεκ. ένα έτος νωρίτερα (Διάγραμμα 2.8). Ταυτόχρονα, τα περιουσιακά στοιχεία του εγχώριου τραπεζικού συστήματος που είναι αποδεκτά από το Ευρωσύστημα ως εξασφάλιση για πράξεις νομισματικής πολιτικής, όπως αποτυπώνονται στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, μειώθηκαν στα €24,2 δισεκ. τον Αύγουστο του 2025, από σχεδόν €69 δισεκ. στα μέσα του 2022.

Διάγραμμα 2.8

Μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση των Ελληνικών τραπεζών από το Ευρωσύστημα (δισεκ. €)

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Στο τρίτο σκέλος του παθητικού των τραπεζών που αφορά στη χρηματοδότηση από τις αγορές κεφαλαίων, αφενός η περαιτέρω συστηματική βελτίωση της πιστοληπτικής αξιολόγησης για τα αξιόγραφα των τραπεζών, αφετέρου το περιβάλλον υψηλής ρευστότητας διεθνώς, δημιουργούν θετικές προοπτικές για το 2026.

Πίνακας 2.8

Εγχώρια τραπεζική χρηματοδότηση και μέσα επιτόκια ανά χαρτοφυλάκιο

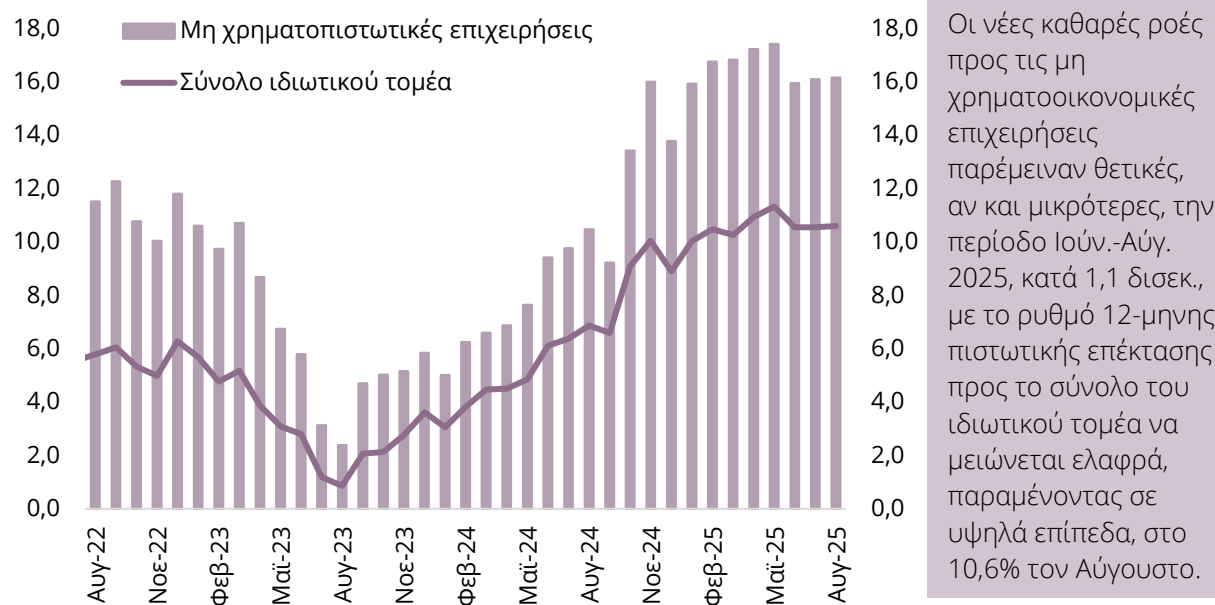
Τρίμηνο/Ετος	3/24	4/24	1/25	2/25	Ιούλ.25	Αύγ.25
Ετήσια % μεταβολή 12-μηνων ροών*						
Σύνολο ιδιωτικού τομέα	6,6	9,3	10,3	10,9	10,5	10,6
Νοικοκυριά & ΜΚΙ	-0,7	-0,6	-0,5	0,0	0,7	0,9
Καταναλωτική πίστη	6,0	6,2	5,7	5,7	6,2	6,3
Στεγαστική πίστη	-2,7	-2,7	-2,5	-1,8	-1,0	-0,8
Ελεύθεροι Επαγγελματίες	0,3	0,5	0,1	-0,3	-0,3	-0,5
Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	9,8	14,4	16,5	16,9	16,2	16,2
Μέσα επιτόκια ανά χαρτοφυλάκιο						
Καταναλωτική πίστη	11,0	10,8	10,7	10,5	10,5	10,7
Στεγαστική πίστη	3,86	3,71	3,69	3,63	3,52	3,58
Δάνεια προς μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	5,62	5,02	4,57	4,18	3,92	3,85
Μέσο περιθώριο επιτοκίου (margin, διαφορά μέσου επιτοκίου δανείων και καταθέσεων)	5,22	4,80	4,56	4,34	4,15	4,14

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

* Οι ροές προκύπτουν από τις μεταβολές των υπολοίπων διορθωμένες για τις διαγραφές δανείων, απομειώσεις αξίας χρεογράφων, τις συναλλαγματικές διαφορές και τις αναταξινομήσεις/μεταβιβάσεις δανείων

Διάγραμμα 2.9

Τραπεζική χρηματοδότηση του εγχώριου ιδιωτικού τομέα (ετήσια % μεταβολή 12-μηνων ροών*)

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

* Οι ροές προκύπτουν από τις μεταβολές των υπολοίπων διορθωμένες για τις διαγραφές δανείων, απομειώσεις αξίας χρεογράφων, τις συναλλαγματικές διαφορές και τις αναταξινομήσεις/μεταβιβάσεις δανείων.

Στην πλευρά του ενεργητικού των τραπεζών, ο 12-μηνος ρυθμός πιστωτικής επέκτασης προς τον εγχώριο ιδιωτικό τομέα παρέμεινε σε υψηλά επίπεδα, με μικρή μόνο μείωση, στο 10,6% τον Αύγουστο του 2025 (Πίνακας 2.10). Ο αντίστοιχος ρυθμός προς τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις (ΜΧΕ) καταγράφηκε σε 16,1% τον ίδιο μήνα (Διάγραμμα 2.9). Ενδεικτικά, οι συνολικές

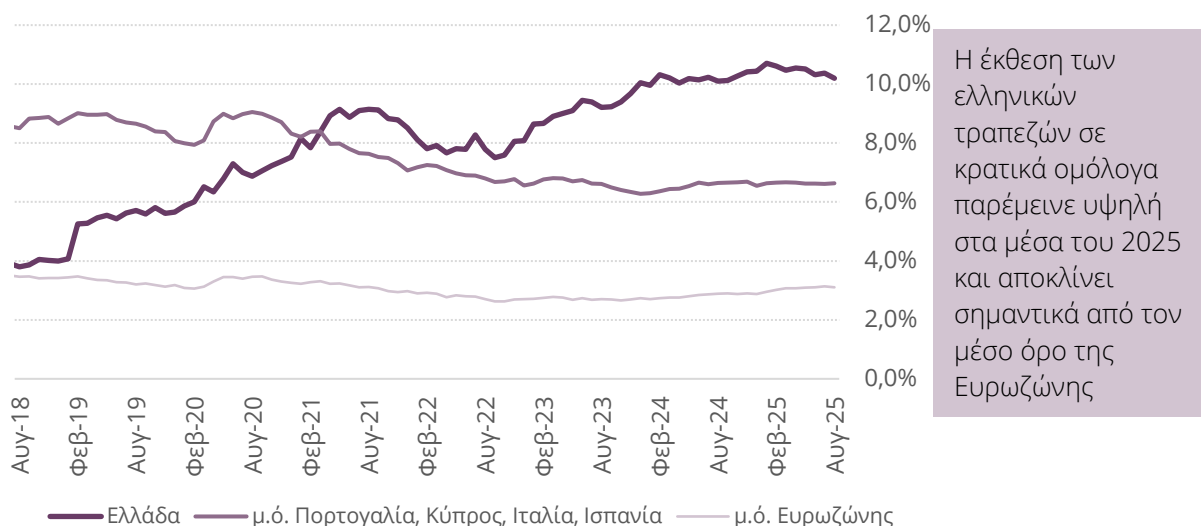
νέες καθαρές εισροές προς επιχειρήσεις το χρονικό διάστημα Ιαν.-Αυγ. 2025 κυμάνθηκαν στα €3,6 δισεκ., σε σύγκριση με €1,8 δισεκ. την ίδια περίοδο πέρυσι και €9,3 δισεκ. στο σύνολο του 2024. Παράλληλα, καταγράφηκε για πρώτη φορά έπειτα από 15 έτη οριακή πιστωτική επέκταση προς τα νοικοκυριά στο διάστημα Ιουν.Αυγ. 2025, με μικρές θετικές ροές προς ελεύθερους επαγγελματίες και ατομικές επιχειρήσεις, σε καταναλωτικά αλλά και στεγαστικά δάνεια.

Η χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα επηρεάζεται από μεταβολές στην προσφορά και τη ζήτηση δανείων, καθώς και από τις μεταβολές των επιτοκίων. Στην πλευρά της προσφοράς, οι υψηλοί δείκτες ρευστότητας των τραπεζών, το δανειακό σκέλος του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, καθώς και τα προγράμματα της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας για μικρομεσαίες επιχειρήσεις και ιδιώτες, αναδεικνύουν τη διαθεσιμότητα χρηματοδοτικών πόρων και προδιαγράφουν θετικές προοπτικές και για το 2026, ενδεχόμενα με ελαφρά μικρότερο ρυθμό.

Από την σκοπιά της ζήτησης δανείων, η έρευνα της Τράπεζας της Ελλάδος για τις τραπεζικές χορηγήσεις το δεύτερο τρίμηνο του 2025 κατέγραψε σημαντική ενίσχυση της ζήτησης νέων δανείων στην επιχειρηματική και καταναλωτική πίστη, αλλά μείωση στη στεγαστική πίστη, παρά την εφαρμογή προγραμμάτων όπως το «Σπίτι μου II». Η προσδοκία περαιτέρω ενίσχυσης της ζήτησης εντοπίζεται κυρίως στην επιχειρηματική πίστη, τόσο σε μεγάλες όσο και σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Τα πιστωτικά κριτήρια παρέμειναν αμετάβλητα στο δεύτερο τρίμηνο του 2025, ενώ δεν αναμένονται σημαντικές μεταβολές βραχυπρόθεσμα.

Διάγραμμα 2.10

Μερίδιο ενεργητικού τραπεζών σε κρατικά ομόλογα (ως % του συνολικού ενεργητικού)

Πηγή: ΕΚΤ

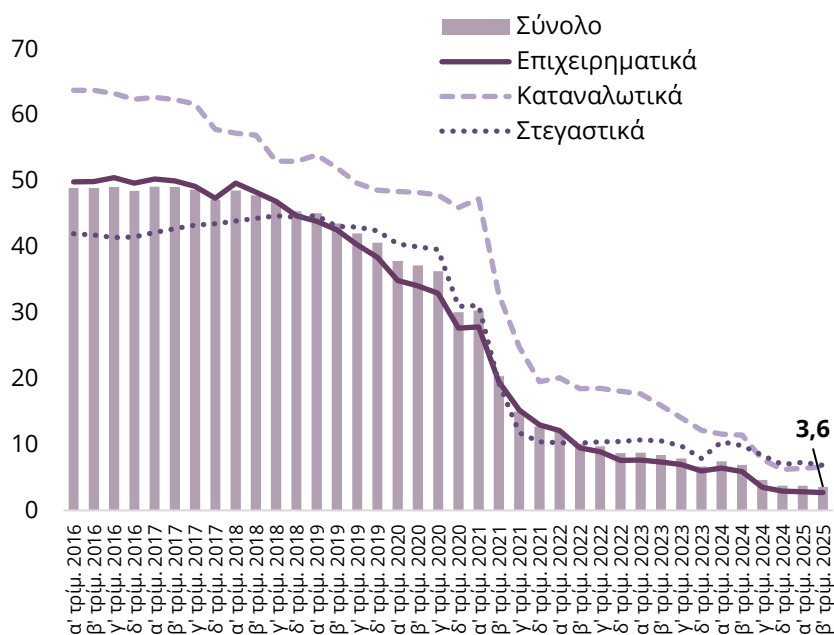
Στην πλευρά του ενεργητικού, η έκθεση των τραπεζών σε κρατικά χρεόγραφα παρέμεινε σε υψηλά επίπεδα το δεύτερο τρίμηνο του 2025, με αποτέλεσμα να διαμορφωθεί σε €33,6 δισεκ. τον Αύγουστο ή 10,2% του συνολικού ενεργητικού τους. Έτσι, το μερίδιο του συνολικού ενεργητικού των ελληνικών τραπεζών που έχει τοποθετηθεί σε κρατικά ομόλογα συνεχίζει να αποκλίνει από το αντίστοιχο μερίδιο των υπόλοιπων χωρών του «νότου» της Ευρωζώνης που κυμαίνεται στο 6,6%, πολύ υψηλότερα από το αντίστοιχο μερίδιο για τον μέσο όρο των χωρών της Ευρωζώνης, που κυμαίνεται μόλις σε 3,1% (Διάγραμμα 2.10).

Τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια (ΜΕΔ) στους ισολογισμούς των τραπεζών κατέγραψαν περαιτέρω μικρή πτώση το δεύτερο τρίμηνο του 2025, στο 3,6% των συνολικών δανείων των τραπεζών, στα €5,8 δισεκ., από €6,0 δισεκ. στο προηγούμενο τρίμηνο. Το συνολικό επίπεδο των ΜΕΔ έτσι συνεχίζει να καταγράφει ιστορικό χαμηλό από το 2002 (έτος από το οποίο δημοσιεύονται σχετικά στοιχεία) και έχει συγκλίνει με τις υπόλοιπες χώρες στην Ευρωζώνη. Στα στεγαστικά δάνεια, το ποσοστό των ΜΕΔ παραμένει υψηλότερο, σε 6,8%, στην επιχειρηματική πίστη κυμαίνεται σε 2,7% των σχετικών δανείων, ενώ στα καταναλωτικά δάνεια βρίσκεται στο 6,6%.

Διάγραμμα 2.11

Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια, % του συνόλου των δανείων των τραπεζών, ανά κατηγορία*

Το β' τρίμηνο του 2025, τα ΜΕΔ κατέγραψαν περαιτέρω μείωση, στο 3,6% του συνολικού δανειακού χαρτοφυλακίου των τραπεζών

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

* Δάνεια εντός ισολογισμού (προ προβλέψεων) σε ατομική βάση

Πέρα από τα ΜΕΔ στους ισολογισμούς των τραπεζών, υψηλός όγκος δανείων, πρώην τραπεζικών ΜΕΔ, καταγράφεται υπό διαχείριση από τις Εταιρίες Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (ΕΔΑΔΠ). Ενδεικτικά, το δεύτερο τρίμηνο του 2025 η συνολική ονομαστική αξία των δανείων υπό τις ΕΔΑΔΠ άγγιξε τα €79,7 δισεκ. Έτσι, το απόθεμα μη εξυπηρετούμενου ιδιωτικού χρέους, κυρίως εκτός ισολογισμών του τραπεζικού συστήματος, παραμένει πολύ υψηλό, με αρνητικές επιδράσεις στην αποτελεσματική κατανομή των οικονομικών πόρων και την ταχύτερη ανάκαμψη των παραγωγικών επενδύσεων.

Μεσοπρόθεσμα, η μείωση των ΜΕΔ αναμένεται να επικεντρωθεί στα στοιχεία ενεργητικού των ΕΔΑΔΠ. Για τον λόγο αυτό, είναι κρίσιμη η εύρυθμη λειτουργία της δευτερογενούς αγοράς απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις, καθώς και εργαλείων όπως ο εξωδικαστικός μηχανισμός ρύθμισης οφειλών.

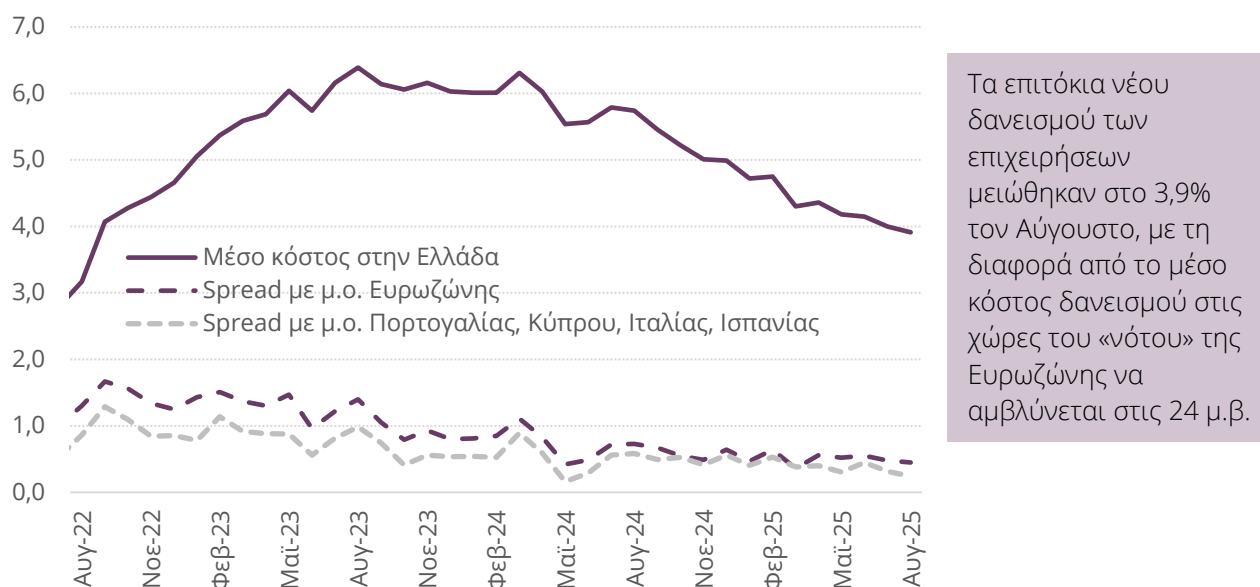
Ως προς τις νέες πιστώσεις το 2026, αφενός αναμένεται συνέχιση της πιστωτικής επέκτασης προς τις επιχειρήσεις, με την επιτάχυνση στην υλοποίηση του δανειακού σκέλους του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Αφετέρου, αναμένεται σταδιακή, ήπια πιστωτική ανάκαμψη προς τα νοικοκυριά, έπειτα από 15 έτη, κυρίως λόγω της ανάκαμψης της ζήτησης για στεγαστική πίστη.

Τα επιτόκια νέων καταθέσεων κατέγραψαν κάμψη στο δίμηνο Ιουλίου-Αυγούστου 2025, στο 0,43% και 0,29% για τις Μη Χρηματοπιστωτικές Επιχειρήσεις (ΜΧΕ) και τα νοικοκυριά αντίστοιχα. Στην ίδια περίοδο, το μέσο επιτόκιο νέων χορηγήσεων μειώθηκε στο 4,5%, διαμορφωμένο σε περίπου 5,7% για ιδιώτες και 3,9% για τις ΜΧΕ. Η διαφορά του μέσου επιτοκίου δανείων και καταθέσεων (περιθώριο επιτοκίου) παραμένει σε υψηλά επίπεδα, αν και μειώθηκε στο 4,1% την ίδια περίοδο, από μέσο περιθώριο 5,6% και 5,2% στο σύνολο του 2023 και 2024, αντίστοιχα.

Διάγραμμα 2.12

Σταθμισμένο μέσο κόστος τραπεζικού δανεισμού προς μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις (%)

Πηγή: ΕΚΤ

Το μέσο κόστος νέας τραπεζικής χρηματοδότησης των ΜΧΕ του ιδιωτικού τομέα μειώθηκε στο 3,9% τον Αύγουστο (Διάγραμμα 2.12). Επίσης, το κόστος χρηματοδότησης των ελληνικών επιχειρήσεων παραμένει υψηλότερο από το αντίστοιχο στις υπόλοιπες χώρες της Ευρωζώνης. Ενδεικτικά, σύμφωνα με το σταθμισμένο δείκτη κόστους τραπεζικού δανεισμού της ΕΚΤ, το κόστος για τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις τον Μάιο του 2025 διαμορφώθηκε σε 3,5% στην Ευρωζώνη, και 3,7% στις χώρες του «νότου» της Ευρωζώνης (Πορτογαλία, Ιταλία, Κύπρος, Ισπανία). Ακολουθώντας, το spread του κόστους δανεισμού για τις ελληνικές επιχειρήσεις σε σχέση με το μ.ό. της Ευρωζώνης και το μ.ό. του «νότου», καταγράφεται στις 45 μ.β. και 24 μ.β. αντίστοιχα. Συγκρίνοντάς το με το επίπεδο προ της δημοσιονομικής κρίσης του 2010, το spread του κόστους δανεισμού για τις ελληνικές επιχειρήσεις παραμένει υψηλότερο.

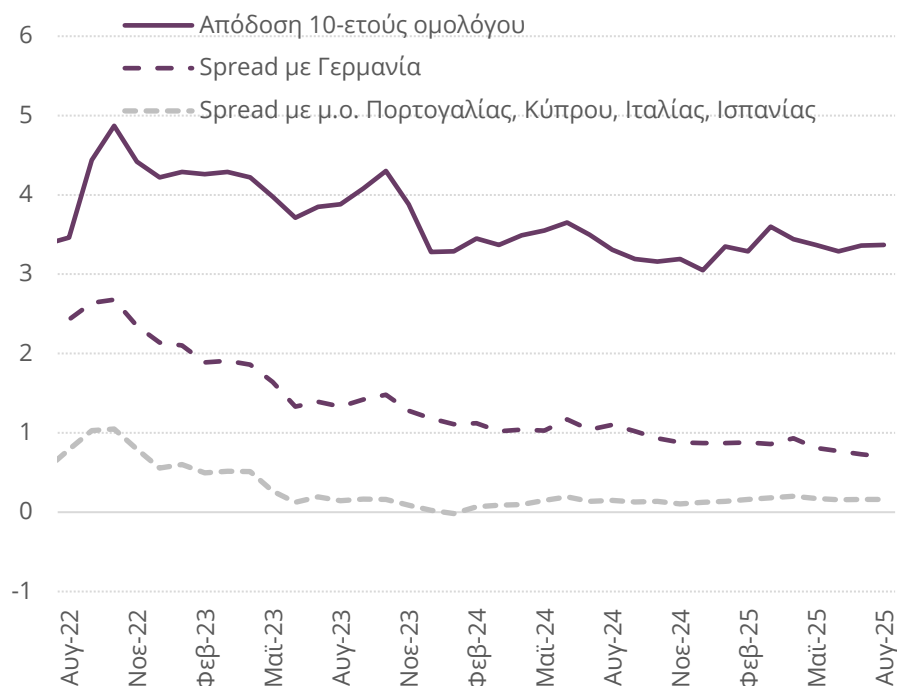
Οι αποδόσεις των ευρωπαϊκών κρατικών ομολόγων κατέγραψαν σταθερότητα στα μέσα του 2025, καθώς το διεθνές επενδυτικό κλίμα κράτησε στάση αναμονής και συγκρατημένης αισιοδοξίας, εν μέσω αβεβαιότητας για εμπορική πολιτική και την εξέλιξη των πολέμων σε Ουκρανία και Μέση Ανατολή. Στο πλαίσιο αυτό, σχετική σταθερότητα επέδειξαν και οι αποδόσεις των ελληνικών κρατικών ομολόγων, με οριακή περαιτέρω μείωση της απόκλισής τους από τα υπόλοιπα ευρωπαϊκά. Έτσι, τον Αύγουστο του 2025, η μέση απόδοση για το 10-ετές ομόλογο κυμάνθηκε στο 3,4%, παρόμοια με τον μέσο όρο στο πρώτο εξάμηνο του έτους. Η επιπλέον επιβάρυνση στο νέο κόστος 10-ετούς δανεισμού του ελληνικού Δημοσίου διαμορφώθηκε τον Αύγουστο του 2025 στις 70 μ.β. και 16 μ.β. σε σχέση με το γερμανικό ομόλογο και το μέσο όρο των χωρών του «νότου»

της Ευρωζώνης αντίστοιχα, από 85 μ.β. και 17 μ.β. στο πρώτο εξάμηνο του έτους (Διάγραμμα 2.13). Παρά την πρόοδο, το spread έναντι του Γερμανικού ομολόγου παραμένει υψηλότερα από τις μέσες τιμές τους την πρώτη δεκαετία της ένταξης της χώρας στην Ευρωζώνη (54 μ.β.).

Διάγραμμα 2.13

Απόδοση και spread 10-ετούς ομολόγου Ελληνικού Δημοσίου (%)

Η μέση απόδοση του κρατικού 10-ετούς ομολόγου παρέμεινε σταθερή στο 3,4% τον Αύγουστο του 2025, ενώ το μέσο spread έναντι του αντίστοιχου Γερμανικού ομολόγου μειώθηκε στις 70 μ.β. από 85 μ.β. το πρώτο εξάμηνο του έτους.

Πηγή: ΕΚΤ

Στο πλαίσιο της χρηματοδοτικής στρατηγικής του ελληνικού δημοσίου, ο ΟΔΔΗΧ αναφέρει ως στόχο άντλησης περίπου €8,0 δισεκ. από εκδόσεις ομολόγων το 2025. Τον Ιανουάριο του 2025 ολοκληρώθηκε η έκδοση ενός νέου 10-ετούς ομολόγου στην οποία το ελληνικό δημόσιο άντλησε €4,0 δισεκ. με επιτόκιο 3,6%, με δείκτη κάλυψης που ξεπέρασε το 10. Παράλληλα, ο ΟΔΔΗΧ έχει προχωρήσει σε επανεκδόσεις 10-ετών (δύο συνολικής άντλησης €0,5 δισεκ.) και 30-ετών ομολόγων (συνολικής άντληση €1,0 δισεκ.) το 2025 οι οποίες συνοδεύτηκαν με επίσης ιδιαίτερα ικανοποιητική ανταπόκριση της ζήτησης από την αγορά.

Η πιστοληπτική αξιολόγηση του ελληνικού αξιόγραφου κατατάσσεται σε «επενδυτική βαθμίδα» πλέον και από τους πέντε διεθνείς οίκους αξιολόγησης που αναγνωρίζει η ΕΚΤ (Moody's, DBRS, Scope, S&P και Fitch), ενώ ορισμένοι κατατάσσουν τη χώρα ένα σκαλοπάτι πάνω από το κατώφλι (π.χ. S&P) ή και δύο σκαλοπάτια παραπάνω (π.χ. R&I). Το ύψος του ελληνικού δημόσιου χρέους παραμένει από τα μεγαλύτερα διεθνώς ως ποσοστό του ΑΕΠ (152,5% στο α' τρίμηνο του 2025, όπως παρουσιάζεται στο Παράρτημα). Αντισταθμιστικά σε αυτό το ποσοτικό χαρακτηριστικό του, δρουν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του, όπως η μακρά μέση διάρκεια αποπληρωμής, και το μεγάλο μερίδιο σε σταθερό και χαμηλό επιτόκιο, όπως περιγράφεται στο Ειδικό Πλαίσιο της παρούσας ενότητας.

3 ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

3.1 Συνιστώσες του ΑΕΠ

Α. Πρόσφατες εξελίξεις

- Επιβράδυνση της μεγέθυνσης του ελληνικού ΑΕΠ στο +1,7% (y-o-y) το β' τρίμηνο του 2025, έναντι +2,2% το α' τρίμηνο, ενώ σε τριμηνιαία βάση καταγράφηκε ενίσχυση +0,6% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο.
- Η συνολική κατανάλωση αυξήθηκε στο +1,0% (y-o-y) το β' τρίμηνο του τρέχοντος έτους, αν και ο ρυθμός αύξησης βαίνει φθίνων συγκριτικά με το προηγούμενο τρίμηνο (+1,5%). Μείωση του ρυθμού αύξησης της ιδιωτικής κατανάλωσης στο +1,1% (από +1,8% το προηγούμενο τρίμηνο), παρά την ομολογουμένως σημαντική αύξηση της δημόσιας κατανάλωσης στο +0,7% (από -0,3% το προηγούμενο τρίμηνο).
- Οι πάγιες επενδύσεις ανέκαμψαν στο +6,5% σε σχέση με το α' τρίμηνο του 2025 (-2,3%), ενώ, αντίθετα, οι συνολικές επενδύσεις υποχώρησαν (-10,4% από +23,7%), οδηγούμενες κυρίως από την μείωση των αποθεμάτων.
- Στο εξωτερικό ισοζύγιο, η θετική επίδοση των συνολικών εξαγωγών (+1,9%) – αύξηση των εξαγωγών υπηρεσιών (+3,9%), μείωση των εξαγωγών αγαθών (-1,1%) – συνδυάστηκε με την υποχώρηση των συνολικών εισαγωγών (-3,2%) – μείωση των εισαγωγών αγαθών (-4,8%), αύξηση των εισαγωγών υπηρεσιών (+1,5%). Ως εκ τούτου, το έλλειμμα του εξωτερικού ισοζυγίου υποχώρησε κατά περίπου €1 δισεκ. σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Πρόσφατες μακροοικονομικές εξελίξεις στην Ελλάδα

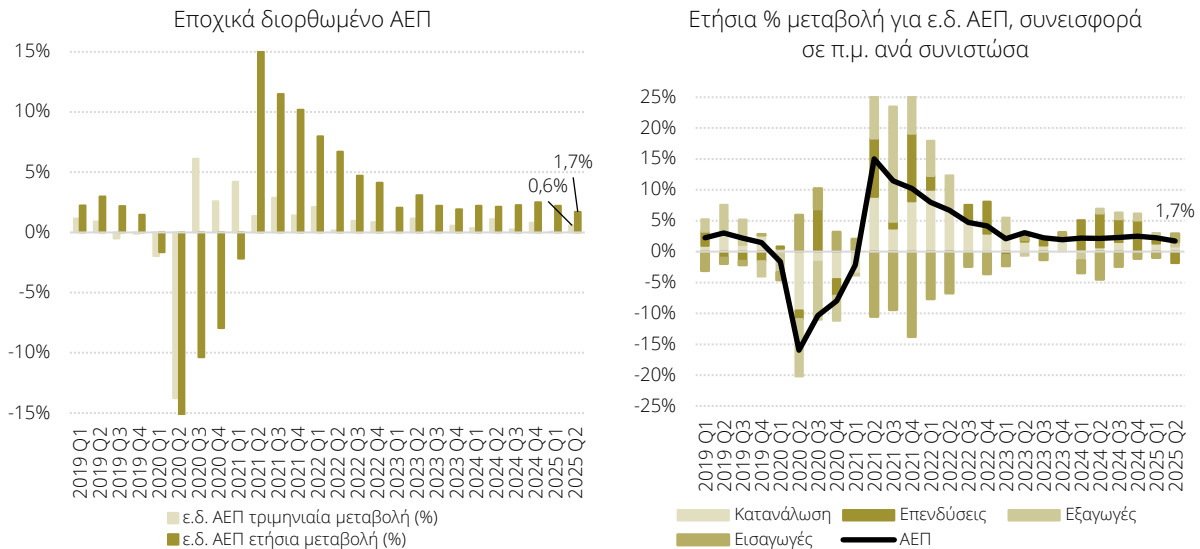
Η ελληνική οικονομία διατήρησε τη δυναμική της και το β' τρίμηνο του 2025, με τον ρυθμό ανάπτυξης να φθάνει στο +1,7%, χαμηλότερα σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο (+2,2%). Αξίζει να σημειωθεί ότι η ανάπτυξη αυτή συνεχίζει να υπερβαίνει, αν και με συγκλίνοντα ρυθμό, τον μέσο όρο της Ευρωζώνης (+1,4%). Βασικοί πυλώνες της μεγέθυνσης ήταν η συνολική κατανάλωση (ιδιωτική και δημόσια), καθώς και οι πάγιες επενδύσεις, οι οποίες ανέκαμψαν εντυπωσιακά συγκριτικά με το α' τρίμηνο του έτους. Παράλληλα, το εξωτερικό ισοζύγιο παρουσίασε βελτίωση χάρη στην αύξηση των εξαγωγών και την υποχώρηση των εισαγωγών (Διάγραμμα 3.1).

Ως προς τις επιμέρους συνιστώσες, η συνολική εγχώρια κατανάλωση αυξήθηκε ετησίως κατά +1,0% το β' τρίμηνο του 2025 (έναντι +1,5% το προηγούμενο τρίμηνο), εξέλιξη η οποία αποδίδεται στη μεγέθυνση τόσο της ιδιωτικής (+1,1% από +1,8%) όσο και της δημόσιας κατανάλωσης (+0,7% από -0,3%).

Διάγραμμα 3.1

Εξέλιξη ΑΕΠ και συνεισφορά συνιστωσών τους

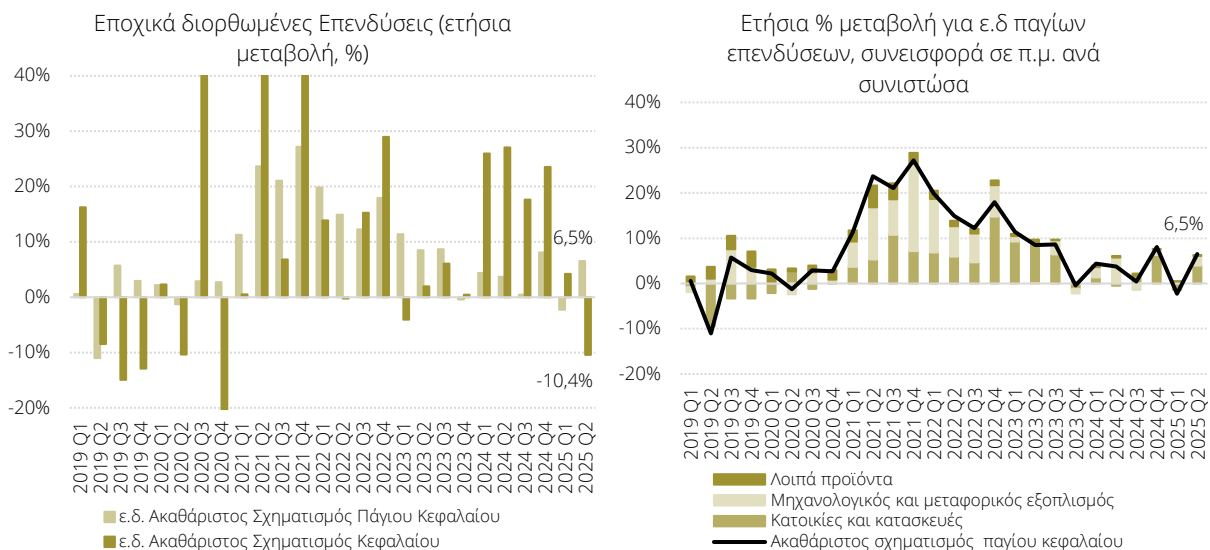

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων IOBE

Ανθεκτικότητα της συνολικής κατανάλωσης, ανάκαμψη των παγίων επενδύσεων και σημαντική βελτίωση του εξωτερικού ισοζυγίου, συνέτειναν στην ανάπτυξη του β' τριμήνου του 2025.

Διάγραμμα 3.2

Εξέλιξη επενδύσεων και συνεισφορά συνιστωσών τους

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων IOBE

Ανάκαμψη των παγίων επενδύσεων κατά το β' τρίμηνο του 2025, εν αντιθέσει με τις συνολικές επενδύσεις οι οποίες παρουσίασαν κάμψη λόγω μείωσης των αποθεμάτων.

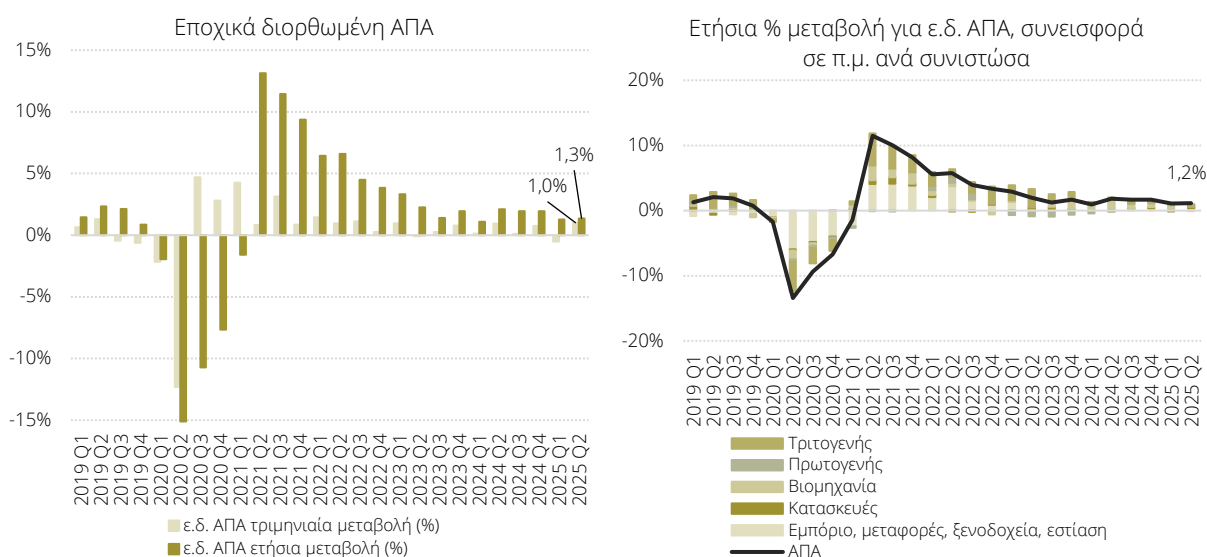

Οι πάγιες επενδύσεις παρουσίασαν σημαντική ανάκαμψη +6,5% σε σχέση με το α' τρίμηνο του 2025 (-2,3%), ενώ, αντίθετα, οι συνολικές επενδύσεις υποχώρησαν (-10,4% από +23,7%), οδηγούμενες από την μείωση των αποθεμάτων κατά περίπου -€1,6 δισεκ. (Διάγραμμα 3.2). Σημειώνεται ότι όλες οι επιμέρους κατηγορίες των επενδύσεων κατέγραψαν αύξηση: Κατασκευές (+10,6% από -4,0%), Μηχανολογικός και μεταφορικός εξοπλισμός (+4,7% από +0,7%), Λοιπά προϊόντα (+1,3% από +1,1%). Εστιάζοντας στους τομείς των παγίων επενδύσεων, άνοδο σημείωσαν οι έξι από τους επτά, προερχόντων του Μεταφορικού εξοπλισμού (+30,4% από -3,1%) και των Κατοικιών (+15,2% από +0,1%), με τις επενδύσεις σε Αγροτικά προϊόντα (+8,3% από +16,4%), Άλλες Κατασκευές (+7,7% από -6,3%), Μηχανολογικό εξοπλισμό (+3,1% από +6,4%) και Άλλα προϊόντα (+1,2% από +0,9%) να έπονται. Από την άλλη πλευρά, οι επενδύσεις σε Εξοπλισμό τεχνολογίας πληροφορικής και επικοινωνίας (-13,3% από -10,7%) είχαν αρνητική συνεισφορά για δεύτερο συνεχόμενο τρίμηνο.

Το εξωτερικό ισοζύγιο παρουσίασε σημαντική βελτίωση, καθώς η θετική επίδοση των συνολικών εξαγωγών (+1,9%) – με ώθηση από την αύξηση των εξαγωγών υπηρεσιών (+3,9%) και παρά τη μείωση των εξαγωγών αγαθών (-1,1%) – συνδυάστηκε με την αξιοσημείωτη κάμψη των συνολικών εισαγωγών (-3,2%) – λόγω της πτώσης των εισαγωγών αγαθών (-4,8%) και παρά την άνοδο των εισαγωγών υπηρεσιών (+1,5%). Ως αποτέλεσμα, το έλλειμμα του εξωτερικού ισοζυγίου σε εθνολογιστικούς όρους υποχώρησε κατά περίπου €1 δισεκ. σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Διάγραμμα 3.3

Εξέλιξη ΑΠΑ και συνεισφορά συνιστωσών τους

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων IOBE

Ενίσχυση όλων των τομέων της ΑΠΑ πλην της Βιομηχανίας η οποία υποχώρησε οριακά.

Στον τομέα της παραγωγής (Διάγραμμα 3.3), η εγχώρια ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (ΑΠΑ) αυξήθηκε για 17^ο συνεχόμενο τρίμηνο, καταγράφοντας ετήσια άνοδο +1,3% (από +1,3% το προηγούμενο τρίμηνο), παρά τη μείωση των επιδοτήσεων (-2,1% από -5,9%) και την αύξηση των φόρων (+3,0% από +7,1%).

Πίνακας 3.1

Εξέλιξη βασικών μακροοικονομικών μεγεθών–Εθνικοί Λογαριασμοί (εποχικά διορθωμένα στοιχεία, σταθερές τιμές 2015) προσωρινά στοιχεία

Τρίμηνο	ΑΕΠ		Τελική Κατανάλωση		Επενδύσεις		Εξαγωγές		Εισαγωγές	
	εκατ. €	Ετήσιος ρυθμός μεταβολής	εκατ. €	Ετήσιος ρυθμός μεταβολής	εκατ. €	Ετήσιος ρυθμός μεταβολής	εκατ. €	Ετήσιος ρυθμός μεταβολής	εκατ. €	Ετήσιος ρυθμός μεταβολής
2012	177314	-8.4%	160332	-8.3%	21352	-21.0%	46828	2.0%	51736	-5.5%
2013	173228	-2.3%	154072	-3.9%	20616	-3.4%	47650	1.8%	49869	-3.6%
2014	174746	0.9%	154157	0.1%	21698	5.3%	51595	8.3%	53278	6.8%
2015	174325	-0.2%	155165	0.7%	21925	1.0%	54295	5.2%	57635	8.2%
2016	174236	-0.1%	155663	0.3%	22784	3.9%	54080	-0.4%	58863	2.1%
2017	176714	1.4%	158472	1.8%	22073	-3.1%	58626	8.4%	63070	7.1%
2018	180187	2.0%	159983	1.0%	23780	7.7%	64039	9.2%	68274	8.3%
2019	184182	2.2%	163573	2.2%	22507	-5.4%	67139	4.8%	70199	2.8%
2020	167613	-9.0%	156987	-4.0%	22450	-0.3%	52692	-21.5%	65078	-7.3%
2021	181541	8.3%	164092	4.5%	28606	27.4%	65534	24.4%	76384	17.4%
2022	192151	5.8%	175124	6.7%	32582	13.9%	69864	6.6%	84759	11.0%
2023	196616	2.3%	178387	1.9%	32976	1.2%	71168	1.9%	85504	0.9%
α' 2024	49704	2.2%	44751	0.3%	9216	26.0%	17634	-4.1%	21988	4.5%
β' 2024	50249	2.1%	44929	0.8%	10198	27.1%	17984	2.2%	23016	9.8%
γ' 2024	50374	2.3%	45029	1.8%	10440	17.7%	18083	3.0%	22802	5.4%
δ' 2024	50776	2.5%	44896	-0.1%	10826	23.5%	18199	3.2%	22380	2.4%
2024	201104	2.3%	179605	0.7%	40680	23.4%	71900	1.0%	90185	5.5%
α' 2025	50807	2.2%	45411	1.5%	9607	4.2%	18087	2.6%	22478	2.2%
β' 2025	51102	1.7%	45358	1.0%	9133	-10.4%	18326	1.9%	22273	-3.2%

* προσωρινά στοιχεία

Πηγή: Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί, ΕΛ.ΣΤΑΤ., Σεπτέμβριος 2025

Σε επίπεδο κλάδων θετική συμβολή στη μεγέθυνση της ΑΠΑ κατά το β' τρίμηνο του 2025 προήλθε από τις Κατασκευές (+11,0% από -9,1%), τον Πρωτογενή τομέα (+5,5% από +8,8%), το Εμπόριο (+1,8% από +1,7%) και τον Τριτογενή τομέα (+0,6% από +0,1%), εν αντιθέσει με τη Βιομηχανία (-0,1% από +3,5%) η οποία υποχώρησε οριακά. Οι κλάδοι του Τριτογενούς τομέα που κατέγραψαν ετήσια αύξηση ήταν οι Τέχνες-Ψυχαγωγία (+8,9% από +2,6%), οι Επαγγελματικές-Επιστημονικές-Τεχνικές-Διοικητικές δραστηριότητες (+5,6% από +2,8%), οι Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες (+5,2% από +4,0%), η Ενημέρωση-Επικοινωνία (+1,3% από -0,6%), και η Διαχείριση ακίνητης περιουσίας (+0,5% από +0,4%). Αντίθετα, ο τομέας της Δημόσιας διοίκησης (-4,1% από -2,4%) υποχώρησε περαιτέρω.

Ανακεφαλαιώνοντας, στο β' τρίμηνο του 2025, η ελληνική οικονομία επέδειξε ανθεκτικότητα στη μεγέθυνσή της, υπερβαίνοντας, αν και με συγκλίνοντα ρυθμό, τον μέσο όρο της Ευρωζώνης. Η εξέλιξη αυτή πιστώνεται αφενός στην άνοδο της συνολικής κατανάλωσης, και αφετέρου στη ανάκαμψη των παγίων επενδύσεων και τη σημαντική βελτίωση του εξωτερικού ισοζυγίου.

Β. Παραδοχές και προβλέψεις

Μεσοπρόθεσμες προοπτικές

- Οι προοπτικές για την πορεία του ΑΕΠ την περίοδο 2025–2026 διαμορφώνονται από έναν συνδυασμό θετικών συγκυριών και προκλήσεων. Στην πλευρά των ευκαιριών, η επιτάχυνση της υλοποίησης του αναθεωρημένου Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και η αξιοποίηση των πόρων από το ιστορικά υψηλό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του 2026 αναμένεται να ενεργοποιήσουν τη ροή κεφαλαίων προς παραγωγικές και βιώσιμες επενδύσεις, ενισχύοντας το επενδυτικό δυναμικό και τη συνολική οικονομική δραστηριότητα. Παράλληλα, το χαμηλότερο κόστος χρηματοδότησης και τα μέτρα φοροελάφρυνσης των νοικοκυριών δημιουργούν ευνοϊκές συνθήκες για την τόνωση της κατανάλωσης και της αποταμίευσης, ενώ οι νέες ισορροπίες στο διεθνές εμπόριο ευνοούν την εξωστρέφεια και τις εξαγωγές υψηλότερης προστιθέμενης αξίας. Ωστόσο, η ενδεχόμενη κλιμάκωση του εμπορικού πολέμου, η όξυνση των γεωπολιτικών εντάσεων, και οι πολιτικοκοινωνικές αναταράξεις σε χώρες του πυρήνα της Ευρωζώνης εντείνουν την αβεβαιότητα, επηρεάζοντας την ανάπτυξη, τον πληθωρισμό και τα επιτόκια. Τέλος, το επίμονο υψηλό εξωτερικό έλλειμμα, με διαρθρωτικά χαρακτηριστικά, εξακολουθεί να αποτελεί παράγοντα ευπάθειας για την ελληνική οικονομία.
- Βάσει των ανωτέρω εξελίξεων, η πρόβλεψη για την εγχώρια οικονομική μεγέθυνση αναθεωρείται οριακά προς τα κάτω στο +2,1% για το 2025 και στο +2,2% για το 2026.
- Η ιδιωτική κατανάλωση αναμένεται να αυξηθεί κατά +1,9% το 2025 και +1,3% το 2026, ενώ η δημόσια κατανάλωση προβλέπεται να ενισχυθεί κατά +1,1% και +1,8% αντίστοιχα.
- Οι επενδύσεις παγίου κεφαλαίου αναμένεται να ανακάμψουν προς τα τέλη του 2025 και να καταγράψουν ισχυρή άνοδο το 2026, στηριζόμενες στην επιτάχυνση της υλοποίησης του Αναθεωρημένου Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, στο ευνοϊκό περιβάλλον χρηματοδότησης και στην αποτελεσματική αξιοποίηση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Ο ρυθμός αύξησής τους προβλέπεται σε +7,5% το 2025 και +10,0% το 2026, ενώ οι συνολικές επενδύσεις αναμένεται να υποχωρήσουν κατά -1,0% το 2025 (λόγω της μείωσης των αποθεμάτων) και να ενισχυθούν κατά +11,9% το 2026.
- Το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών αναμένεται να παραμείνει σε υψηλά επίπεδα την περίοδο 2025–2026, καθώς η παρατεταμένη διεθνής αβεβαιότητα και η ανατίμηση του ευρώ επιβαρύνουν την εξαγωγική δραστηριότητα και περιορίζουν την εξωτερική ζήτηση. Οι εξαγωγές εκτιμάται ότι θα αυξηθούν με σταθερό ρυθμό +2,4% και τα δύο έτη, ενώ οι εισαγωγές προβλέπεται να παρουσιάσουν οριακή άνοδο +0,2% το 2025 και εντονότερη αύξηση +4,9% το 2026.
- Ο ετήσιος πληθωρισμός (ΕνΔΤΚ) διατηρείται στα επίπεδα της προηγούμενης πρόβλεψης (+2,8% το 2025 και +2,3% το 2026), ενώ η ανεργία παρουσιάζει μείωση (+9,1% το 2025 και +8,8% το 2026).

Η ελληνική οικονομία αναμένεται να διατηρήσει τη δυναμική του 2025, με προοπτικές επιτάχυνσης το 2026, στηριζόμενη κυρίως στην εγχώρια ζήτηση και την ενίσχυση των επενδύσεων. Η δημόσια κατανάλωση εκτιμάται ότι θα αυξηθεί, αντισταθμίζοντας τη μέτρια επιβράδυνση της ιδιωτικής κατανάλωσης, ενώ η επιτάχυνση της υλοποίησης του Αναθεωρημένου Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ) και το χαμηλότερο κόστος χρηματοδότησης προβλέπεται να ενισχύσουν σημαντικά τις πάγιες επενδύσεις, με κορύφωση της ανοδικής τάσης

το 2026. Παράλληλα, η αξιοποίηση του ιστορικά υψηλού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και των μέτρων φοροελάφρυνσης των νοικοκυριών δύναται να στηρίξει την εγχώρια αποταμίευση και τη συνολική ζήτηση. Οι νέες ισορροπίες στο διεθνές εμπόριο, αν και περιορίζουν τις ροές λόγω των δασμών και της ανατίμησης του ευρώ, ενδέχεται να δημιουργήσουν ευκαιρίες ανακατανομής μεριδίων αγοράς υπέρ ελληνικών εξαγωγών υψηλής προστιθέμενης αξίας, ενισχύοντας τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της οικονομίας.

Οι κίνδυνοι, ωστόσο, παραμένουν ορατοί. Η ενδεχόμενη κλιμάκωση του εμπορικού πολέμου θα μπορούσε να επιβραδύνει την ανάπτυξη, να εντείνει τις πληθωριστικές πιέσεις και να δημιουργήσει αβεβαιότητα για τη μελλοντική πορεία της νομισματικής πολιτικής. Επιπρόσθετα, σε περίπτωση όξυνσης των γεωπολιτικών εντάσεων, τόσο η ενεργειακή ασφάλεια όσο και η σταθερότητα των εφοδιαστικών αλυσίδων θα τεθούν υπό αμφισβήτηση, ενώ πιθανές παρεμβάσεις στην ανεξαρτησία των κεντρικών τραπεζών και οι πολιτικοκοινωνικές αναταράξεις σε χώρες του πυρήνα της Ευρωζώνης (όπως η Γαλλία) θα επηρεάσουν αρνητικά το επενδυτικό κλίμα και την ομαλή λειτουργία των αγορών. Τέλος, το επίμονο υψηλό και διαρθρωτικού χαρακτήρα εξωτερικό έλλειμμα εξακολουθεί να αποτελεί παράγοντα ευπάθειας για την ελληνική οικονομία.

Ήπια αποκλιμάκωση του πληθωρισμού το 2025-2026, με διατήρηση πιέσεων από την εγχώρια ζήτηση και το διεθνές περιβάλλον

Κατά το α' εννεάμηνο του 2025, οι τιμές καταναλωτή κατέγραψαν αύξηση σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους, με τον μέσο ρυθμό μεταβολής του Εθνικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) να διαμορφώνεται στο +2,5%, έναντι +2,8% το 2024. Ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) παρουσίασε άνοδο +3,0%, ποσοστό αμετάβλητο σε σχέση με το α' εννεάμηνο του 2024, με τις υψηλότερες πληθωριστικές πιέσεις να καταγράφονται στους κλάδους των υπηρεσιών, ιδίως στη στέγαση, τη διαμονή και την εστίαση. Τον Σεπτέμβριο του τρέχοντος έτους, ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής του ΔΤΚ ανήλθε σε +1,9%, από +2,9% τον αντίστοιχο μήνα του 2024, ενώ ο ΕνΔΤΚ διαμορφώθηκε στο +1,8%, έναντι +3,1% ένα έτος νωρίτερα. Ο δομικός πληθωρισμός (ο οποίος δεν μετρά την επίδραση των τιμών της ενέργειας και των τροφίμων) διαμορφώθηκε τον Αύγουστο του 2025 στο +3,2%, ελαφρώς χαμηλότερα από το +3,4% του προηγούμενου έτους.

Όσον αφορά τους παράγοντες που επηρέασαν την πορεία του ΕνΔΤΚ, η άνοδος του δείκτη κατά +3,2% την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2025 οφείλεται κυρίως στη θετική επίδραση της εγχώριας ζήτησης, καθώς ο δείκτης με σταθερούς φόρους και χωρίς ενεργειακά αγαθά αυξήθηκε επίσης κατά +3,2%, όσο και ένα έτος πριν. Επιπρόσθετα, η έμμεση φορολογία συνέβαλε θετικά στις τιμές κατά 0,3 ποσοστιαίες μονάδες, έναντι 0,2 ποσοστιαίων μονάδων την αντίστοιχη περίοδο του 2024 (βλ. ενότητα 3.5 για αναλυτική παρουσίαση των εξελίξεων στον πληθωρισμό και στους παράγοντες που τον επηρεάζουν).

Κατά το α' εννεάμηνο του 2025, οι διεθνείς τιμές πετρελαίου σημείωσαν αισθητή υποχώρηση, με τη μέση τιμή του Brent να μειώνεται κατά -14,7%, στα \$71,3/βαρέλι από \$83,5/βαρέλι το προηγούμενο έτος. Σε όρους ευρώ, η μέση τιμή διαμορφώθηκε στα €64,2/βαρέλι, έναντι €77,1/βαρέλι το 2024, εξέλιξη στην οποία συνηγόρησε και η άνοδος της μέσης ισοτιμίας του ευρώ έναντι του δολαρίου κατά 2,5% σε σχέση με ένα έτος πριν.

Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή στην Ελλάδα αναμένεται να διαμορφωθεί σε 2,8% το 2025 και 2,3% το 2026, κυρίως λόγω της ενισχυμένης εγχώριας ζήτησης. Παρά τη σχετική αποκλιμάκωση, οι

αβεβαιότητες παραμένουν υψηλές, καθώς γεωπολιτικές εντάσεις, όπως ενδεχόμενη αναζωπύρωση στη Μέση Ανατολή, θα μπορούσαν να προκαλέσουν αύξηση των τιμών ενέργειας και νέες πληθωριστικές πιέσεις. Επιπρόσθετα, οι προστατευτικές εμπορικές πολιτικές και οι αυξημένοι δασμοί σε κρίσιμους κλάδους (όπως φάρμακα και ημιαγωγοί) ενδέχεται να οδηγήσουν σε άνοδο του κόστους παραγωγής και διαταραχές στις εμπορικές ροές. Οι καθυστερήσεις στις θαλάσσιες μεταφορές λόγω των αναταραχών στην Ερυθρά Θάλασσα εντείνουν περαιτέρω το κόστος. Αντίρροπα, η ενίσχυση του ευρώ αναμένεται να ασκήσει πτωτική πίεση στις τιμές, μειώνοντας το κόστος εισαγωγών και παραγωγής.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (Σεπτέμβριος 2025), ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη αναμένεται να εμφανίσει οριακά βραδύτερη αποκλιμάκωση τόσο το 2025 (+2,1% από +2,0% προηγούμενης πρόβλεψης) όσο και το 2026 (+1,7% από +1,6% προηγούμενης πρόβλεψης). Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή στην Ελλάδα αναμένεται να διαμορφωθεί σε 2,8% το 2025 και 2,3% το 2026, κυρίως λόγω της ενισχυμένης εγχώριας ζήτησης.

Αναθεωρήσεις προς τα πάνω για την παγκόσμια και ευρωπαϊκή ανάπτυξη το 2025, με ήπια επιβράδυνση το 2026 και αποκλιμάκωση του πληθωρισμού

Σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες εκτιμήσεις (Σεπτέμβριος 2025), ο ΟΟΣΑ αναθεωρεί προς τα πάνω την εκτίμησή του για παγκόσμια ανάπτυξη στο +3,2% το 2025 (από +2,9% τον Ιούνιο 2025) και διατηρεί αμετάβλητη την εκτίμηση του 2026 στο +2,9%. Η αναθεώρηση για το 2025 εδράζεται στην πιο ανθεκτική από το αναμενόμενο παγκόσμια δραστηριότητα κατά το α' εξάμηνο του έτους – ιδίως στις προηγμένες οικονομίες –, παρά τις αυξημένες εμπορικές εντάσεις και την αβεβαιότητα ως προς τη νομισματική πολιτική. Οι ΗΠΑ εκτιμάται ότι θα εμφανίσουν ρυθμό ανάπτυξης +1,8% το 2025 (ήπια βελτιωμένο σε σχέση με τις προβλέψεις του Ιουνίου) και +1,5% το 2026, χάρη στην ανθεκτική ιδιωτική κατανάλωση και τη σταδιακή χαλάρωση των χρηματοδοτικών συνθηκών. Για την Ευρωζώνη προβλέπεται οριακά ισχυρότερη ανάπτυξη το 2025, με το ΑΕΠ να αυξάνεται κατά +1,2% (έναντι +1,0% στην πρόβλεψη του Ιουνίου 2025), ενώ για το 2026 αναμένεται ελαφρώς χαμηλότερος ρυθμός μεγέθυνσης, στο +1,0% (από +1,2% προηγούμενως). Παρομοίως, η ανάπτυξη της Ινδίας αναθεωρείται προς τα πάνω το 2025 (+6,7% έναντι +6,3% προηγούμενης πρόβλεψης) και προς τα κάτω το 2026 (+6,2% από +6,4%), ενώ οι προβλέψεις για την Κίνα αναθεωρούνται αμφότερες προς τα πάνω (+4,9% από +4,7% για το 2025, και +4,4% από +4,3% για το 2026).

Η οικονομική δραστηριότητα στην Ευρωζώνη αυξήθηκε κατά +0,1% το β' τρίμηνο του 2025, οριακά χαμηλότερα συγκριτικά με τις προβλέψεις του Ιουνίου, μετά την ισχυρότερη του αναμενόμενου επίδοση του α' τριμήνου. Η ανάπτυξη στις αρχές του 2025 είχε υποστηριχθεί από την άμεση ενίσχυση των εξαγωγών στο πλαίσιο πιθανής επιβολής υψηλότερων δασμών από τις ΗΠΑ σε μεταγενέστερο χρόνο. Ωστόσο, το φαινόμενο αυτό αντιστράφηκε στο β' τρίμηνο, συμπαρασύροντας τη βιομηχανική παραγωγή η οποία επιβραδύνθηκε. Από την άλλη πλευρά, η ζήτηση για αγαθά συνέχισε να ανακάμπτει χάρη στη βελτίωση των πραγματικών εισοδημάτων, ενώ ο τομέας των υπηρεσιών διατήρησε τη θετική δυναμική του. Ο πληθωρισμός προβλέπεται να κινηθεί κάτω από το 2% καθ' όλη τη διάρκεια του 2026, αντανakλώντας τη χαμηλότερη πληθωριστική δυναμική στις υπηρεσίες και στα τρόφιμα, καθώς και των πτωτική πορεία των τιμών της ενέργειας (περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις μεταβολές των βασικών μακροοικονομικών μεγεθών των χωρών της ΕΕ και παγκοσμίως υπάρχουν στις ενότητες 2.1Α και 2.1Β). Η ΕΚΤ (Σεπτέμβριος 2025) αναθεωρεί προς τα πάνω την προηγούμενη πρόβλεψή της για

ανάπτυξη το 2025 (+1,2% έναντι +0,9% τον Ιούνιο 2025) και οριακά προς τα κάτω την εκτίμησή της για το 2026 (+1,0% έναντι +1,1% τον Ιούνιο 2025).

Σταθεροποίηση νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ – ήπια χαλάρωση στις ΗΠΑ

Η ΕΚΤ, στη συνεδρίαση του Σεπτεμβρίου 2025, διατήρησε αμετάβλητα τα τρία βασικά επιτόκια, καθώς ο πληθωρισμός κινείται κοντά στον μεσοπρόθεσμο στόχο του 2%. Η νομισματική στάση της ΕΚΤ καθορίζεται σε κάθε συνεδρίαση ξεχωριστά, βάσει των νεότερων οικονομικών και χρηματοοικονομικών δεδομένων, χωρίς προκαταβολική δέσμευση για την πορεία των επιτοκίων. Ταυτόχρονα, τα προγράμματα αγοράς τίτλων (APP και PEPP) συνεχίζουν να μειώνονται σταδιακά, καθώς δεν γίνονται πλέον επανεπενδύσεις. Τέλος, το Διοικητικό Συμβούλιο δηλώνει έτοιμο να χρησιμοποιήσει όλα τα διαθέσιμα εργαλεία για τη διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών και την ομαλή μετάδοση της νομισματικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ.

Κατά τη συνεδρίασή της τον Σεπτέμβριο του 2025, η FED μείωσε το βασικό επιτόκιο κατά 25 μονάδες βάσης, διαμορφώνοντας το εύρος του στο 4,00%-4,25%, μετά από περίοδο σταθερότητας. Η απόφαση αυτή ελήφθη εν μέσω ενδείξεων επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας και σταδιακής αποκλιμάκωσης του πληθωρισμού, ο οποίος ωστόσο παραμένει άνω του στόχου του 2%. Σύμφωνα με τις επικαιροποιημένες προβλέψεις, η αμερικανική οικονομία αναμένεται να αναπτυχθεί κατά 1,6% το 2025, με τον πληθωρισμό να διαμορφώνεται γύρω στο 3%, αντανακλώντας επίμονες στασιμοπληθωριστικές πιέσεις. Η Fed εξακολουθεί να προβλέπει δύο ακόμη μειώσεις επιτοκίων έως το τέλος του έτους, ωστόσο έχει περιορίσει τις προσδοκίες για περαιτέρω χαλάρωση το 2026 και το 2027, εκτιμώντας ότι το βασικό επιτόκιο θα κινηθεί γύρω στο 3,4% το 2027.

Τέλος, υποθέτουμε ότι τα επιτόκια ακολουθούν την τάση των σημερινών προθεσμιακών συμβολαίων, δηλαδή το Euribor σταδιακά υποχωρεί από κοντά στο 2,7% στην αρχή του έτους προς την περιοχή του 2,0% (από προσδοκία για 1,8% το προηγούμενο τρίμηνο) στα τέλη του 2025 και 2,04% στα τέλη του 2026.

Ισχυρή δημοσιονομική επίδοση και διατήρηση πρωτογενούς πλεονάσματος σε ένα αβέβαιο διεθνές περιβάλλον

Παρά το σύνθετο περιβάλλον που διαμορφώνεται από τις γεωπολιτικές εντάσεις, την οικονομική αβεβαιότητα, την ενίσχυση του εμπορικού προστατευτισμού, και τις κλιματικές προκλήσεις, η ελληνική οικονομία επέδειξε αξιοσημείωτη σταθερότητα και ισχυρή δημοσιονομική επίδοση κατά το διάστημα Ιανουαρίου – Αυγούστου 2025. Η εκτέλεση του Κρατικού Προϋπολογισμού κινήθηκε σε ιδιαίτερα θετική κατεύθυνση, με το πρωτογενές πλεόνασμα σε ταμειακή βάση να ανέρχεται στο +3,4% του ΑΕΠ και το συνολικό δημοσιονομικό ισοζύγιο να καταγράφει πλεόνασμα +0,8% του ΑΕΠ, αποτυπώνοντας τη συνετή δημοσιονομική διαχείριση και την ανθεκτικότητα των δημόσιων εσόδων.

Στα ανωτέρω θετικά αποτελέσματα καθοριστικό ρόλο κατείχε η θετική διεθνής συγκυρία, κυρίως μέσω της χαλάρωσης της νομισματικής πολιτικής, και την πτωτική τάση των τιμών των ενεργειακών αγαθών η οποία ενισχύεται από την υποτίμηση της αξίας του δολαρίου έναντι του ευρώ. Παράλληλα, οι εσωτερικές πολιτικές παρεμβάσεις υπήρξαν στοχευμένες και συνέτειναν στην ενίσχυση του διαθέσιμου εισοδήματος, των ηλεκτρονικών πληρωμών και την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την πορεία εκτέλεσης του Κρατικού Προϋπολογισμού, βλ. ενότητα 2.2B).

Το πρωτογενές πλεόνασμα προβλέπεται να ανέλθει στο +3,6% του ΑΕΠ το 2025 και στο +2,8% του ΑΕΠ το 2026, ενώ το ισοζύγιο του Κρατικού Προϋπολογισμού αναμένεται στο +0,6% και -0,1% του ΑΕΠ το 2025 και το 2026 αντίστοιχα.

Σταθερή αποκλιμάκωση του δημόσιου χρέους και ιστορικά χαμηλό ποσοστό μη εξυπηρετούμενων δανείων

Κατά το β' τρίμηνο του 2025, το δημόσιο χρέος ανήλθε στα €368,3 δισεκ. (ή 148,2% του ΑΕΠ), αυξημένο σε σχέση με το α' τρίμηνο του 2025 (€366,3 δισεκ. ή 147,4% του ΑΕΠ). Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σταθερότητας 2024, το χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ αναμένεται να συνεχίσει την πτωτική του πορεία, υποχωρώντας στο 145,4% έως το τέλος του 2025 και στο 137,6% το 2026, σε πλήρη εναρμόνιση με τους στόχους του αναθεωρημένου Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

Σύμφωνα με στοιχεία του Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΔΗΧ), το 47,0% του ετήσιου δανεισμού καλύφθηκε μέσω εκδόσεων ομολόγων, το 42,7% μέσω εντόκων γραμματίων, το 10,2% από το Ταμείο Ανάκαμψης, ενώ ένα πολύ μικρό ποσοστό (0,1%) προήλθε από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Η μέση σταθμική διάρκεια των νέων εκδόσεων διαμορφώθηκε στα 14,8 έτη, ενώ το μέσο κόστος δανεισμού ανήλθε στο 2,9%. Η σύνθεση του δημόσιου χρέους παραμένει ευνοϊκή, περιορίζοντας τους κινδύνους αναχρηματοδότησης, καθώς περίπου το 73% του συνολικού χρέους διακρατείται από θεσμικούς εταίρους, χαρακτηρίζεται από μακρά διάρκεια και χαμηλά, σταθερά επιτόκια. Ωστόσο, οι μελλοντικές χρηματοδοτικές ανάγκες θα επηρεαστούν από τις επερχόμενες αποπληρωμές δανείων που είχαν χορηγηθεί στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στήριξης.

Όσον αφορά το ιδιωτικό χρέος, τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια (ΜΕΔ) των ελληνικών τραπεζών υποχώρησαν στο 3,6% των συνολικών δανείων το β' τρίμηνο του 2025, από 3,8% το προηγούμενο τρίμηνο — επίδοση η οποία συνιστά το χαμηλότερο επίπεδο από το 2002, φέρνοντας το ποσοστό κοντά στον μέσο όρο της Ευρωζώνης (βλ. ενότητα 2.2Γ).

Ισχυρή ανάκαμψη των παγίων επενδύσεων με θετικές προοπτικές, αλλά και αυξημένους εξωτερικούς κινδύνους

Κατά το β' τρίμηνο του 2025, οι πάγιες επενδύσεις σημείωσαν ισχυρή ανάκαμψη (+6,5% έναντι -2,3% το προηγούμενο τρίμηνο), ενώ αντίθετα οι συνολικές επενδύσεις υποχώρησαν (-10,4% από +23,7%), κυρίως λόγω της μείωσης των αποθεμάτων. Όλες οι επιμέρους κατηγορίες των επενδύσεων κατέγραψαν αύξηση, προεξοχόντων των Κατασκευών και του Μηχανολογικού και μεταφορικού εξοπλισμού.

Για το 2025 και το 2026, η επενδυτική δραστηριότητα αναμένεται να ενισχυθεί από την επιτάχυνση στην υλοποίηση του αναθεωρημένου Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το χαμηλότερο κόστος χρηματοδότησης, την αξιοποίηση των πόρων του ιστορικά υψηλού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, καθώς και από μέτρα φοροελάφρυνσης των νοικοκυριών που στηρίζουν το διαθέσιμο εισόδημα και, κατ' επέκταση, την εγχώρια αποταμίευση. Εντούτοις, κίνδυνοι όπως η ενδεχόμενη κλιμάκωση του εμπορικού πολέμου, η αύξηση των επιτοκίων λόγω των πολιτικοκοινωνικών αναταράξεων σε χώρες του πυρήνα της Ευρωζώνης (βλ. Γαλλία), και η κλιμάκωση των γεωπολιτικών εντάσεων, ενδέχεται να περιορίσουν τη δυναμική των επενδύσεων.

Βελτίωση του εξωτερικού ισοζυγίου το 2025, με μείωση του ελλείμματος και σταθερή εξωστρέφεια της οικονομίας

Το εξωτερικό έλλειμμα της χώρας ανήλθε στο 8,0% του ΑΕΠ το β' τρίμηνο του 2025, καταγράφοντας βελτίωση τόσο σε ετήσια βάση όσο και συγκριτικά με το προηγούμενο τρίμηνο.

Ειδικότερα, η θετική επίδοση των συνολικών εξαγωγών (+1,9%) – με ώθηση από την αύξηση των εξαγωγών υπηρεσιών (+3,9%) και παρά τη μείωση των εξαγωγών αγαθών (-1,1%) – συνδυάστηκε με την αξιοσημείωτη κάμψη των συνολικών εισαγωγών (-3,2%) – λόγω της πτώσης των εισαγωγών αγαθών (-4,8%) και παρά την άνοδο των εισαγωγών υπηρεσιών (+1,5%). Ως αποτέλεσμα, το έλλειμμα του εξωτερικού ισοζυγίου σε εθνικολογιστικούς όρους υποχώρησε κατά περίπου €1 δισεκ. σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η εξωστρέφεια της ελληνικής οικονομίας, μετρούμενη ως το άθροισμα εξαγωγών και εισαγωγών ως ποσοστό του ΑΕΠ, παρέμεινε ουσιαστικά αμετάβλητη, διατηρούμενη γύρω στο 80%.

Κατά το πρώτο επτάμηνο του 2025, το έλλειμμα του Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών (ΙΤΣ) διαμορφώθηκε στα €7,6 δισεκ., σημειώνοντας σημαντική μείωση κατά €1,5 δισεκ. σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2024. Βελτίωση καταγράφηκε σε όλα τα επιμέρους ισοζύγια, με τη μεγαλύτερη συμβολή να προέρχεται από το ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, και να ακολουθούν εκείνα των υπηρεσιών, των αγαθών και των δευτερογενών εισοδημάτων (Βλ. ενότητα 3.3 για αναλυτική παρουσίαση των εξελίξεων στο εξωτερικό ισοζύγιο).

Εκ νέου βελτίωση της αγοράς εργασίας, ωστόσο με περιορισμένα περιθώρια περαιτέρω αποκλιμάκωσης της ανεργίας

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού της ΕΛΣΤΑΤ, το ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα υποχώρησε στο 8,6% το β' τρίμηνο του 2025, από 9,8% το αντίστοιχο τρίμηνο του 2024 (βλ. Παράρτημα, Διάγραμμα 7). Η βελτίωση αυτή οφείλεται κυρίως στη μείωση του αριθμού των ανέργων κατά περίπου 56 χιλιάδες άτομα, σε συνδυασμό με την αύξηση της απασχόλησης κατά 59 χιλιάδες άτομα (εκτενέστερη ανάλυση στην ενότητα 3.4).

Το βασικό μακροοικονομικό σενάριο, τόσο για το 2025 όσο και το 2026, είναι συμβατό με οριακή βελτίωση της αγοράς εργασίας, προσεγγίζοντας ωστόσο τα περιθώρια μη περαιτέρω περιορισμού της κυκλικής ανεργίας. Επιπρόσθετα, η επίμονη διαρθρωτική ανεργία και η χαμηλή συμμετοχή στο εργατικό δυναμικό εξακολουθούν να συνιστούν σημαντικές προκλήσεις για την αγορά εργασίας και τη δυναμική ανάπτυξη της οικονομίας.

Η απασχόληση αναμένεται να ενισχυθεί χάρη σε εγχώριους παράγοντες, όπως η επιτάχυνση της υλοποίησης του αναθεωρημένου Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, η περαιτέρω διεύρυνση των παγίων επενδύσεων και η συνεχιζόμενη θετική πορεία του τουρισμού. Παράλληλα, εξωτερικοί παράγοντες, όπως η αναθεωρημένη πρόβλεψη για ανάπτυξη της Ευρωζώνης και η αύξηση των εξαγωγών, αναμένεται να υποστηρίξουν την άνοδο της απασχόλησης.

Αντίθετα, μία ενδεχόμενη κλιμάκωση των εμπορικών εντάσεων, επιδείνωση των γεωπολιτικών εξελίξεων σε Ουκρανία και Μέση Ανατολή, ή/και πολιτικοκοινωνικές αναταράξεις σε χώρες του πυρήνα της Ευρωζώνης (όπως η Γαλλία) θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε μακροοικονομικές αναταράξεις, όπως επιβράδυνση της ανάπτυξης, αύξηση του πληθωρισμού και άνοδο των επιτοκίων, με δυσμενείς συνέπειες και για την αγορά εργασίας. Σύμφωνα με τις προβλέψεις του IOBE, η αγορά εργασίας εκτιμάται ότι θα βελτιωθεί περαιτέρω το 2025, συγκριτικά με το 2024, αν και τα περιθώρια επιπλέον βελτίωσης το 2026 αναμένεται να στενέψουν.

Σταθερή πορεία του τραπεζικού τομέα με ενίσχυση καταθέσεων και πιστωτική επέκταση

Ο τραπεζικός τομέας συνέχισε να παρουσιάζει θετικές επιδόσεις κατά το γ' τρίμηνο του 2025, παρά τη συνεχιζόμενη διεθνή αβεβαιότητα και την επιβράδυνση της νομισματικής χαλάρωσης. Η ΕΚΤ διατήρησε αμετάβλητα τα βασικά επιτόκια, σηματοδοτώντας παύση στην πορεία μείωσης του κόστους χρήματος. Το κόστος νέου δανεισμού του δημοσίου τομέα σταθεροποιήθηκε, με τη διαφορά από το γερμανικό 10ετές ομόλογο να περιορίζεται, ενώ το κόστος δανεισμού του ιδιωτικού τομέα υποχώρησε περαιτέρω, μειώνοντας την απόκλισή του από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης. Η πιστωτική επέκταση προς τις επιχειρήσεις διατηρήθηκε ισχυρή, ενώ σημειώθηκε μικρή αύξηση της δανειοδότησης προς τα νοικοκυριά — για πρώτη φορά από τις αρχές της δεκαετίας του 2010. Παράλληλα, οι ιδιωτικές καταθέσεις ενισχύθηκαν αισθητά το καλοκαίρι του 2025, αντανakλώντας τη βελτίωση της εμπιστοσύνης, ενώ τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια (ΜΕΔ) υποχώρησαν περαιτέρω, καταγράφοντας τη χαμηλότερη επίδοση των τελευταίων ετών. Ωστόσο, η ζήτηση για στεγαστικά δάνεια εξακολουθεί να κινείται σε χαμηλά επίπεδα και η έκθεση των τραπεζών σε κρατικά ομόλογα παραμένει σημαντικά υψηλότερη από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης, γεγονός το οποίο συνιστά παράγοντα χρηματοοικονομικής ευπάθειας.

Στην πλευρά του παθητικού, οι ιδιωτικές καταθέσεις σημείωσαν σωρευτική αύξηση την περίοδο Ιουνίου–Αυγούστου 2025, με τον ετήσιο ρυθμό μεταβολής τους να ενισχύεται, ενώ η χρήση ρευστότητας από το Ευρωσύστημα παρέμεινε μειωμένη. Για το 2026, προβλέπεται ήπια ανοδική τάση των καταθέσεων, με ρυθμό ελαφρώς υψηλότερο του πληθωρισμού. Η σταδιακή άνοδος του διαθέσιμου εισοδήματος και της ιδιωτικής κατανάλωσης σε πραγματικούς όρους, σε συνδυασμό με τη μείωση του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, εκτιμάται ότι θα οδηγήσουν σε περιορισμένη ενίσχυση της αποταμίευσης νοικοκυριών και επιχειρήσεων, μέρος της οποίας θα αποτυπωθεί στις τραπεζικές καταθέσεις.

Στην πλευρά του ενεργητικού, ο ετήσιος ρυθμός πιστωτικής επέκτασης προς τον ιδιωτικό τομέα επιβραδύνθηκε ελαφρώς το διάστημα Ιουνίου–Αυγούστου 2025, παραμένοντας ωστόσο σε σχετικά υψηλά επίπεδα. Οι καθαρές ροές δανείων προς τις μη χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις διατηρήθηκαν θετικές, αν και μειωμένες. Η έρευνα της Τράπεζας της Ελλάδος για το β' τρίμηνο του 2025 καταγράφει αύξηση της ζήτησης δανείων σε επιχειρηματική και καταναλωτική πίστη, αλλά μείωση στη στεγαστική, παρά τα προγράμματα στήριξης. Η αναμενόμενη άνοδος της ζήτησης επικεντρώνεται κυρίως στις επιχειρηματικές χορηγήσεις, τόσο για μεγάλες όσο και για μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ενώ τα πιστωτικά κριτήρια παραμένουν σταθερά. Τέλος, η έγκαιρη και αποτελεσματική υλοποίηση του δανειακού σκέλους του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (με ορίζοντα ολοκλήρωσης τον Ιούνιο 2026) δύναται να αποτελέσει μοχλό χρηματοδότησης παραγωγικών επενδύσεων με ευνοϊκούς όρους (για αναλυτική παρουσίαση των εξελίξεων στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, βλ. ενότητα 2.2Γ).

Επιβράδυνση της βιομηχανίας, σταθεροποίηση των κατασκευών και ανάκαμψη του εμπορίου και των υπηρεσιών

Κατά το α' εξάμηνο του 2025, ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής στην Ελλάδα παρουσίασε υποχώρηση κατά -0,1%, σε αντιδιαστολή με τον σημαντικά μεγαλύτερο ρυθμό της αντίστοιχης περιόδου του 2024 (+6,8%). Αντίθετη πορεία σημείωσε η βιομηχανική παραγωγή της Ευρωζώνης το ίδιο διάστημα, καταγράφοντας αύξηση κατά +1,5%, έναντι μείωσης κατά -3,6% το προηγούμενο έτος.

Ο κλάδος των κατασκευών διατήρησε θετικό πρόσημο (+1,7% στο α' εξάμηνο), αν και με σημαντική επιβράδυνση έναντι των δύο προηγούμενων ετών, σηματοδοτώντας σταδιακή ομαλοποίηση μετά

την περίοδο έντονης ανόδου. Στο λιανικό εμπόριο, ο δείκτης όγκου αυξήθηκε κατά +1,9% το επτάμηνο του 2025, με ενισχυμένη ζήτηση σε βασικές κατηγορίες προϊόντων, ενώ το χονδρικό εμπόριο σημείωσε ανάκαμψη (+4,7%), αντιστρέφοντας τη μεγάλη πτώση του 2024. Τέλος, στους τομείς των υπηρεσιών, ο κύκλος εργασιών ενισχύθηκε σε όλους σχεδόν τους κλάδους, με ιδιαίτερα ισχυρές επιδόσεις στον τουρισμό, την ακίνητη περιουσία και τις επαγγελματικές υπηρεσίες (αναλυτική παρουσίαση των εξελίξεων στους βασικούς τομείς της παραγωγής περιλαμβάνεται στην ενότητα 3.2).

Ήπια βελτίωση του οικονομικού κλίματος, με στασιμότητα στη βιομηχανία και εξασθένηση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης

Κατά το γ' τρίμηνο του 2025, ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος κατέγραψε ήπια ενίσχυση στις 108,4 μονάδες συγκριτικά με 106,7 μονάδες το προηγούμενο τρίμηνο. Η βελτίωση αυτή οφείλεται κυρίως στη θετική μεταβολή των επιχειρηματικών προσδοκιών στο λιανικό εμπόριο και στις κατασκευές, ενώ οι προσδοκίες στη βιομηχανία παρέμειναν σταθερές και στις υπηρεσίες κατέγραψαν μικρή επιδείνωση. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ο δείκτης οικονομικού κλίματος σημείωσε επίσης οριακή άνοδο, φτάνοντας τις 95,2 μονάδες στην ΕΕ (από 94,7) και τις 95,5 μονάδες στην Ευρωζώνη (από 94,4).

Ο Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης υποχώρησε ελαφρά την περίοδο Ιουλίου-Σεπτεμβρίου, στις -47,3 μονάδες από -45,5 το προηγούμενο τρίμηνο, παραμένοντας όμως οριακά υψηλότερος σε σχέση με ένα έτος πριν (-47,8 μονάδες). Αντίθετα, στην ΕΕ και την Ευρωζώνη καταγράφηκε μικρή βελτίωση, με τις τιμές να διαμορφώνονται σε -14,5 (από -15,1) και -15,0 (από -15,7) μονάδες αντίστοιχα.

Οι τάσεις στα επιμέρους ισοζύγια απαντήσεων ήταν κυρίως πτωτικές, καθώς οι καταναλωτές δήλωσαν αυξημένη απαισιοδοξία για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους το επόμενο 12μηνο, ενώ οι προσδοκίες για την πορεία της οικονομίας της χώρας παρέμειναν αμετάβλητες. Παράλληλα, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση επιδεινώθηκαν, ενώ η πρόθεση για σημαντικές αγορές στο προσεχές διάστημα εξασθένησε περαιτέρω. (Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη διαμόρφωση του οικονομικού κλίματος παρουσιάζονται στην ενότητα 2.2Α).

Μεσοπρόθεσμες προβλέψεις

Με βάση τις διεθνείς και εγχώριες οικονομικές εξελίξεις, τις επικρατούσες τάσεις στα βασικά μακροοικονομικά μεγέθη και ορισμένες θεμελιώδεις παραδοχές, διαμορφώνονται οι βραχυπρόθεσμες εκτιμήσεις για την πορεία των επιμέρους συνιστωσών του εγχώριου ΑΕΠ για τα έτη 2025 και 2026.

Όσον αφορά στην εσωτερική ζήτηση, αναμένεται διατήρηση της αναπτυξιακής δυναμικής της συνολικής κατανάλωσης το 2025 και ήπια επιβράδυνσή της το 2026. Η θετική αυτή δυναμική πλαισιώνεται από την προβλεπόμενη τόνωση της ζήτησης, η οποία θα προέλθει από την επιτάχυνση στην υλοποίηση του Ανανεωμένου Ελληνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το χαμηλότερο κόστος δανεισμού, την ενδεχόμενη αξιοποίηση των πόρων από το ιστορικά υψηλό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων για το 2026, καθώς και την υλοποίηση μέτρων φοροελάφρυνσης των νοικοκυριών στην κατεύθυνση της τόνωσης της εγχώριας αποταμίευσης μέσω της ενίσχυσης του διαθέσιμου εισοδήματος.

Εντούτοις, ορισμένοι παράγοντες προβλέπεται να περιορίσουν τη δυναμική της κατανάλωσης, όπως η πιο αργή αποκλιμάκωση της ανεργίας, το αρνητικό ποσοστό αποταμίευσης, καθώς και η

επιμονή των πληθωριστικών πιέσεων – ιδιαίτερα στον πυρήνα του πληθωρισμού – σε κατηγορίες όπως οι υπηρεσίες (π.χ., στέγαση και τουρισμός).

Εκτιμάται η αύξηση της ιδιωτικής και της δημόσιας κατανάλωσης κατά +1,9% και +1,1% αντίστοιχα το 2025, και κατά +1,3% και +1,8% το 2026.

Οι επενδύσεις παγίου κεφαλαίου εκτιμάται ότι θα ανακτήσουν την ανοδική πορεία τους προς τα τέλη του 2025 και θα ενισχυθούν σημαντικά το 2026, υποστηριζόμενες από την επιτάχυνση της υλοποίησης του Αναθεωρημένου Ελληνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ανεξάρτητο κατά μεγάλο βαθμό του οικονομικού κύκλου), το ευνοϊκό περιβάλλον χρηματοδότησης για τον ιδιωτικό τομέα, καθώς και την αποτελεσματική αξιοποίηση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Υπό αυτές τις συνθήκες, ο ρυθμός μεταβολής των παγίων επενδύσεων αναμένεται να διαμορφωθεί σε +7,5% το 2025 και +10,0% το 2026.

Το εξωτερικό έλλειμμα εκτιμάται ότι θα παραμείνει σε υψηλά επίπεδα τόσο το 2025 όσο και το 2026, καθώς η παρατεταμένη παγκόσμια αβεβαιότητα (βλ. εμπορικός πόλεμος) συνεχίζει να δυσχεραίνει τις εμπορικές ροές και να δημιουργεί ερωτηματικά για την πορεία της εξωτερικής ζήτησης. Παράλληλα, η ανατίμηση του ευρώ ασκεί πρόσθετες πιέσεις στην ανταγωνιστικότητα των εξαγωγών προς χώρες εκτός Ευρωζώνης. Προβλέπεται ότι ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής των εξαγωγών και των εισαγωγών θα διαμορφωθεί στο +2,4% και +0,2% αντίστοιχα το 2025, και +2,4% και +4,9% το 2026.

Λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερθέντα δεδομένα, **αναθεωρούμε ελαφρώς προς τα κάτω την προηγούμενη πρόβλεψή μας (Ιούλιος 2025) για ρυθμό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας στο +2,1% για το τρέχον έτος, και στο +2,2% για το 2026.**

Οι κίνδυνοι για τις οικονομικές προοπτικές παραμένουν αυξημένοι, αντανακλώντας ένα περιβάλλον έντονης αβεβαιότητας σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο. Μία ενδεχόμενη κλιμάκωση του εμπορικού πολέμου δύναται να προκαλέσει διαταραχές στους ρυθμούς ανάπτυξης, να ενισχύσει τις πληθωριστικές πιέσεις και να επηρεάσει τη σταθερότητα του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος, υπονομεύοντας την πορεία χαλάρωσης της νομισματικής πολιτικής. Παράλληλα, η πιθανή όξυνση των γεωπολιτικών εντάσεων σε Ουκρανία και Μέση Ανατολή ενδέχεται να ενισχύει τις ανησυχίες για την ενεργειακή ασφάλεια, τη σταθερότητα των αλυσίδων εφοδιασμού και τις διεθνείς τιμές ενέργειας, επηρεάζοντας δυνητικά τις ευρύτερες πολιτικές ισορροπίες. Επιπρόσθετα, παρεμβάσεις στην ανεξαρτησία των μεγάλων κεντρικών τραπεζών θα μπορούσαν να υπονομεύσουν την προβλεψιμότητα της νομισματικής πολιτικής, ενώ η υποχώρηση της ισοτιμίας ευρώ/δολαρίου, λόγω πολιτικοκοινωνικών αναταράξεων σε χώρες του πυρήνα της Ευρωζώνης, όπως η Γαλλία, πιθανόν να εντείνει τις αστάθειες στις αγορές. Τέλος, το επίμονο υψηλό εξωτερικό έλλειμμα, με διαρθρωτικά χαρακτηριστικά, εξακολουθεί να συνιστά πηγή ευπάθειας για την οικονομία.

Πλαίσιο 3.1

Παράγοντες των οποίων οι μεταβολές επηρεάζουν τις μακροοικονομικές προβλέψεις

Κίνδυνοι

- Κλιμάκωση του εμπορικού πολέμου, η οποία ενδέχεται να προκαλέσει διαταραχές στους ρυθμούς ανάπτυξης, να εντείνει τις πληθωριστικές πιέσεις και να επηρεάσει τη σταθερότητα του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος, δημιουργώντας αβεβαιότητα ως προς τον ρυθμό χαλάρωσης της νομισματικής πολιτικής.
- Η κλιμάκωση των γεωπολιτικών εντάσεων σε Ουκρανία και Μέση Ανατολή ενισχύει την αβεβαιότητα ως προς την ενεργειακή ασφάλεια, τη σταθερότητα των αλυσίδων εφοδιασμού, τις διεθνείς τιμές ενέργειας και τις ευρύτερες πολιτικές εξελίξεις.
- Η πορεία των επιτοκίων ενδέχεται να υπονομευθεί από παρεμβάσεις στην ανεξαρτησία νομισματικής πολιτικής μεγάλων κεντρικών τραπεζών.
- Υποχώρηση της ισοτιμίας ευρώ/δολαρίου λόγω πολιτικοκοινωνικών αναταράξεων σε χώρες του πυρήνα της Ευρωζώνης, όπως η Γαλλία.
- Υψηλό έλλειμμα στο εξωτερικό ισοζύγιο, με διαρθρωτικά χαρακτηριστικά.

Θετικές προοπτικές

- Η επιτάχυνση στην υλοποίηση του αναθεωρημένου Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας ενδέχεται να ενεργοποιήσει τη ροή διεθνών κεφαλαίων προς πιο παραγωγικές και βιώσιμες επενδύσεις με μακροπρόθεσμη προοπτική.
- Το χαμηλότερο κόστος χρήματος αποτελεί ευκαιρία για επιτάχυνση των επενδύσεων.
- Η χρήση των πόρων από το ιστορικά υψηλό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων για το 2026 αναμένεται να ενισχύσει σημαντικά το επενδυτικό δυναμικό και τη συνολική αναπτυξιακή δραστηριότητα.
- Η αξιοποίηση μέτρων φοροελάφρυνσης των νοικοκυριών στην κατεύθυνση της τόνωσης της εγχώριας αποταμίευσης μέσω της ενίσχυσης του διαθέσιμου εισοδήματος.
- Οι νέες ισορροπίες στις διεθνείς εμπορικές ροές δημιουργούν προοπτική για αύξηση των μεριδίων αγοράς σε επιμέρους ελληνικές εξαγωγές με αυξημένη προστιθέμενη αξία.

Πλαίσιο 3.2

Υποθέσεις βασικού σεναρίου

- Η οικονομία της Ευρωζώνης ακολουθεί το βασικό σενάριο της ΕΚΤ (Σεπτέμβριος 2025) για ανάπτυξη +1,2% το 2025 (έναντι +0,9% τον Ιούνιο 2025) και +1,0% το 2026 (έναντι +1,1% τον Ιούνιο 2025). Ήπια ενίσχυση του πληθωρισμού αναμένεται το 2025 (+2,1%), εν αντιθέσει με την αξιοσημείωτη αποκλιμάκωσή του το 2026 (+1,7%), και διατήρηση της ενισχυμένης ισοτιμίας του ευρώ έναντι του δολαρίου.
- Τα επιτόκια ακολουθούν την τάση των σημερινών προθεσμιακών συμβολαίων, δηλαδή το Euribor 3-μηνών σταδιακά υποχωρεί από κοντά στο 2,7% στην αρχή του έτους προς την περιοχή του 2,0% (από προσδοκία για 1,8% το προηγούμενο τρίμηνο) στα τέλη του 2025 και 2,04% στα τέλη του 2026.
- Οι διεθνείς τιμές των ενεργειακών αγαθών ακολουθούν το βασικό σενάριο της ΕΚΤ, με πτωτικές τάσεις τόσο το 2025 όσο και το 2026, οι οποίες ενισχύονται από την υποτίμηση της αξίας του δολαρίου έναντι του ευρώ.
- Παράταση της γεωπολιτικής έντασης στην Ουκρανία και τη Μέση Ανατολή, ωστόσο χωρίς περαιτέρω κλιμάκωση.
- Διατήρηση της οικονομικής αβεβαιότητας σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο λόγω επαναφοράς του εμπορικού προστατευτισμού (δασμοί και αντίποινα). Υποθέτουμε ότι η απόκριση της ΕΕ ως προς νέους δασμούς θα είναι μετριοπαθής και στοχευμένη.
- Η υλοποίηση του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας επιταχύνεται το 2026, με στόχο την ολοκλήρωση της πλειοψηφίας των προβλεπόμενων δράσεων εντός χρονοδιαγράμματος εντός του 2026.
- Ο εισερχόμενος τουρισμός για το 2026 αναμένεται να καταγράψει παρόμοια επίδοση με το προηγούμενο έτος σε πραγματικούς όρους.

Πίνακας 3.2

Σύγκριση προβλέψεων ανά οργανισμό για επιλεγμένους οικονομικούς δείκτες για τα έτη 2025 & 2026 (σε σταθερές αγοραίες τιμές, ετήσιες % μεταβολές)

	ΤΤΕ		ΥΠΟΙΚ		ΕΕ		ΙΟΒΕ		ΔΝΤ		ΟΟΣΑ	
	2025	2026	2025	2026	2025	2026	2025	2026	2025	2026	2025	2026
ΑΕΠ	2,2%	1,9%	2,2%	2,4%	2,3%	2,2%	2,1%	2,2%	2,1%	1,9%	2,0%	2,1%
Κατανάλωση	:	:	:	:	:	:	1,7%	1,4%	1,3%	1,2%	:	:
Ιδιωτική Κατανάλωση	2,1%	1,9%	1,9%	1,7%	1,9%	1,8%	1,9%	1,3%	1,6%	1,4%	1,2%	1,7%
Δημόσια Κατανάλωση	0,0%	0,5%	1,4%	0,7%	2,6%	1,1%	1,1%	1,8%	0,6%	0,3%	1,2%	0,8%
Ακαθ. Επενδ. Παγίου Κεφαλαίου	7,0%	7,9%	5,7%	10,2%	7,8%	7,3%	7,5%	10,0%	9,3%	7,3%	9,3%	8,1%
Εξαγωγές	2,9%	2,6%	2,2%	4,5%	3,1%	3,2%	2,4%	2,4%	2,6%	1,8%	2,0%	1,5%
Εισαγωγές	3,4%	3,8%	0,9%	4,6%	4,2%	3,5%	0,2%	4,9%	3,6%	2,6%	0,9%	2,6%
ΕνΔΤΚ (%)	3,1%	2,6%	3,0%	2,2%	2,8%	2,3%	2,8%	2,3%	2,5%	2,1%	2,5%	2,0%
Ανεργία (% εργατικού δυναμικού)	9,4%	8,8%	9,1%	8,6%	9,3%	8,7%	9,1%	8,8%	9,4%	9,0%	9,4%	9,1%
Πρωτογενές Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	2,4%	2,4%	3,6%	2,8%	0,7%	1,4%	:	:	2,5%	2,4%	2,1%	2,2%
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-5,8%	-5,4%	:	:	-8,2%	-7,9%	:	:	-6,6%	-6,1%	-5,1%	-5,0%

Πηγές: Note on the Greek economy – Σεπτέμβριος 2025 – Τράπεζα της Ελλάδος (ΤΤΕ), Προσχέδιο Κρατικού Προϋπολογισμού 2026 – Οκτώβριος 2025 – Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, European Economic Forecast Spring 2025 – Μάιος 2025 – Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΚ), Η Ελληνική Οικονομία 03/25 – Οκτώβριος 2025 – ΙΟΒΕ (FEIR), 2025 Article IV Consultation-Press Release, – Απρίλιος 2025 – ΔΝΤ (IMF), Economic Outlook – Ιούνιος 2025 – ΟΟΣΑ (OECD).

3.2 Τάσεις σε βασικούς τομείς

- Οριακή υποχώρηση της βιομηχανικής παραγωγής κατά 0,1% στο οκτάμηνο του 2025, αντί αύξησης κατά 6,8% - αύξηση στη βιομηχανική παραγωγή της Ευρωζώνης.
- Μικρή αύξηση της οικοδομικής δραστηριότητας κατά 1,7% στο πρώτο εξάμηνο του 2025 – σημαντική επιβράδυνση σε σχέση με το 2024 (+18,3%).
- Αύξηση του όγκου πωλήσεων στο Λιανικό Εμπόριο κατά 1,9% στο επτάμηνο του 2025 αντί μείωσης κατά 1,0% την αντίστοιχη περίοδο του 2024.
- Αύξηση στον κύκλο εργασιών στους τομείς των Υπηρεσιών, μικτή εικόνα στις προσδοκίες.

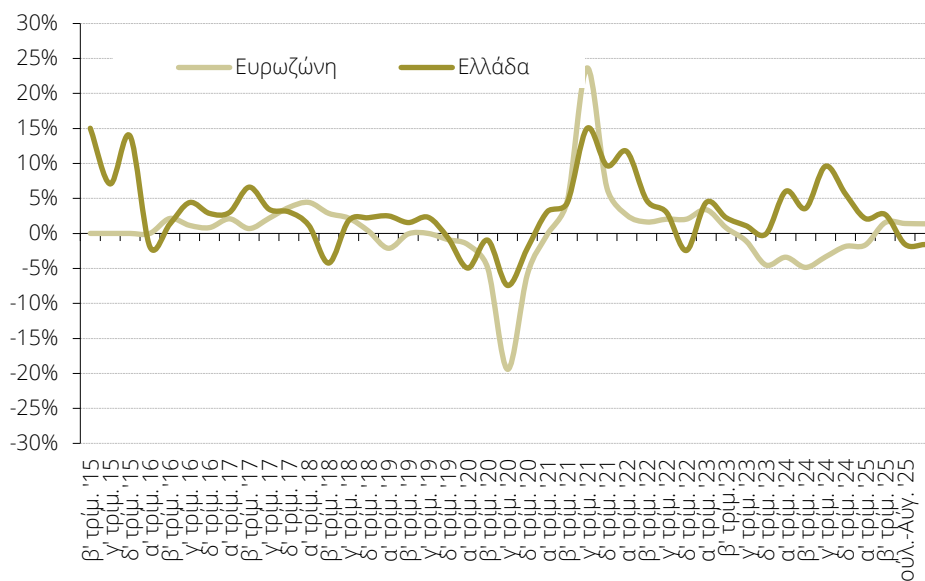
Βιομηχανία

Στο οκτάμηνο του 2025, ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής στην Ελλάδα υποχώρησε οριακά κατά 0,1%, ανατρέποντας την έντονα ανοδική πορεία που είχε καταγραφεί την αντίστοιχη περίοδο του 2024 (+6,8%). Στην Ευρωζώνη, αντιθέτως, η βιομηχανική παραγωγή σημείωσε αύξηση κατά 1,5%, έναντι μείωσης κατά 3,6% το προηγούμενο έτος.

Την ίδια περίοδο, ο γενικός δείκτης τιμών παραγωγού στη μεταποίηση υποχώρησε κατά 3,8%, αντιστρέφοντας την ήπια άνοδο της αντίστοιχης περιόδου του 2024 (+1,1%). Η αποκλιμάκωση των τιμών προήλθε κυρίως από τις πωλήσεις στη διεθνή αγορά (-7,5%, μετά από πτώση 10,0% το 2024) και σε μικρότερο βαθμό από την εγχώρια αγορά (-1,8%, έναντι αύξησης 0,9%). Παράλληλα, ο κύκλος εργασιών της ελληνικής βιομηχανίας μειώθηκε κατά 1,9% στο επτάμηνο του 2025, έναντι αύξησης 4,9% ένα έτος πριν, εξέλιξη που αντανακλά επιβράδυνση της ζήτησης τόσο στην εγχώρια όσο και στις διεθνείς αγορές.

Διάγραμμα 3.4

Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής στην Ελλάδα και στην Ευρωζώνη, Π.Μ. (%) ως προς το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους

Μείωση του γενικού δείκτη κατά 0,1 % στο οκτάμηνο του 2025

Αύξηση καταγράφηκε στους περισσότερους βασικούς κλάδους της ελληνικής βιομηχανίας κατά το οκτάμηνο του 2025, σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2024. Η παραγωγή αυξήθηκε στα Ενδιάμεσα αγαθά (+3,4% έναντι +5,0%), στα Κεφαλαιουχικά αγαθά (+9,9% έναντι +1,0%) και στα Μη διαρκή καταναλωτικά αγαθά (+0,4% έναντι +5,1%). Αντίθετα, μείωση σημειώθηκε στην Ενέργεια (-5,2% έναντι +11,2%) και στα Διαρκή καταναλωτικά αγαθά (-3,8% έναντι +10,0%), αντανακλώντας επιβράδυνση της ζήτησης σε κλάδους υψηλής ενεργειακής έντασης και διαρκών προϊόντων.

Κατασκευές

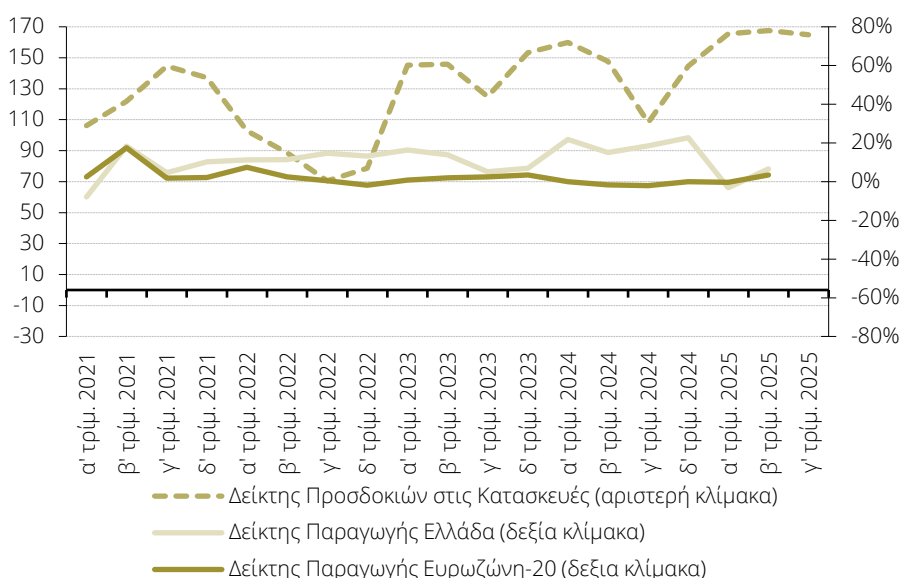
Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2025, ο δείκτης παραγωγής στον τομέα των Κατασκευών αυξήθηκε κατά 1,7%, με τον ρυθμό ανόδου να επιβραδύνεται σημαντικά σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2024 (+18,3%) και του 2023 (+15,0%). Η επιβράδυνση αυτή υποδηλώνει μερική εξομάλυνση της έντονα ανοδικής πορείας που είχε προηγηθεί την τελευταία τριετία, μετά τη δυναμική ανάκαμψη του κλάδου από την πανδημία. Την ίδια περίοδο στην Ευρωζώνη, η παραγωγή των κατασκευών αυξάνεται κατά 1,6% αντί μείωσης 0,9% ένα χρόνο νωρίτερα.

Στην Ελλάδα, ο δείκτης έργων Πολιτικού Μηχανικού ενισχύθηκε κατά 5,1% αντί ισχυρότερης αύξησης κατά 20,6% το 2024. Το παραπάνω αντανάκλαται και στην έκδοση νέων οικοδομικών αδειών η οποία περιορίζεται (16,3% αντί +17,8% το 2024).

Παρά τη μερική επιβράδυνση της δραστηριότητας, οι προσδοκίες στον τομέα των Κατασκευών κατά το πρώτο εννιάμηνο του 2025, όπως αποτυπώνονται στους πρόδρομους δείκτες οικονομικής συγκυρίας του IOBE, παραμένουν ενισχυμένες σε σχέση με το 2024. Η εξέλιξη αυτή υποδηλώνει ότι οι επιχειρήσεις του κλάδου εξακολουθούν να προεξοφλούν αύξηση της δραστηριότητας τους επόμενους μήνες.

Διάγραμμα 3.5

Δείκτης Παραγωγής στις Κατασκευές και Δείκτης Επιπέδου Εργασιών

Μείωση του δείκτη παραγωγής στο πρώτο εξάμηνο κατά 1,7% - σταθεροποίηση των προσδοκιών σε νέα αυξημένα επίπεδα

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, IOBE

Λιανικό Εμπόριο

Κατά το πρώτο επτάμηνο του 2025, ο δείκτης όγκου στο λιανικό εμπόριο αυξήθηκε κατά 1,9%, ανακάμπτοντας από τη μείωση του 2024 (-1,0%). Εξαιρουμένων των καυσίμων και λιπαντικών αυτοκινήτων, η άνοδος είναι εντονότερη (+3,2%), αντανακλώντας βελτίωση της καταναλωτικής δαπάνης σε βασικούς κλάδους.

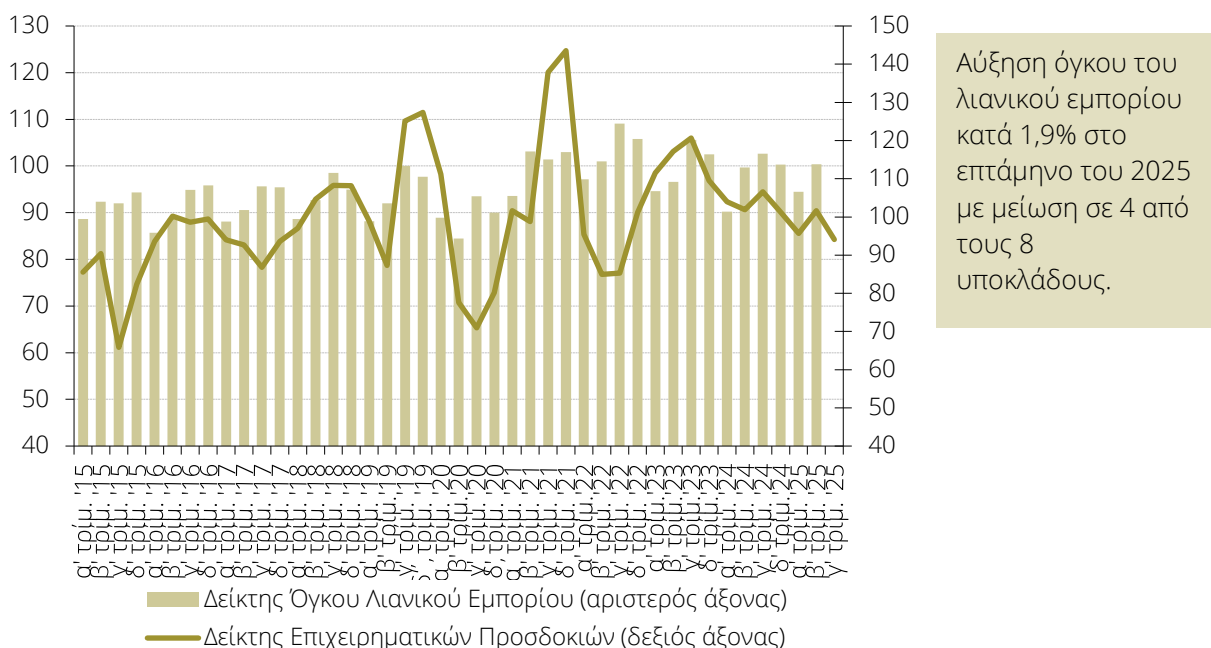
Σε επιλεγμένους υποκλάδους, η μεγαλύτερη αύξηση καταγράφηκε στα Φαρμακευτικά-Καλλυντικά (+9,5% έναντι +5,4% το 2024) και στα Βιβλία-Χαρτικά-Λοιπά είδη δώρων (+7,4% έναντι -3,4%). Ανοδικά κινήθηκαν επίσης τα Μεγάλα καταστήματα τροφίμων (+3,3%) και τα Τρόφιμα-Ποτά-Καπνός (+3,4%). Αντίθετα, πτώση σημειώθηκε στα Πολυκαταστήματα (-1,8%), στα Καύσιμα και λιπαντικά αυτοκινήτων (-1,0%), στην Ένδυση-Υπόδηση (-4,5%) και στα Έπιπλα-Ηλεκτρικά είδη-Οικιακός εξοπλισμός (-4,2%).

Ο πρόδρομος δείκτη προσδοκιών του IOBE στο πρώτο εννεάμηνο του 2025 ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο λιανικό εμπόριο υποχώρησε περαιτέρω κατά 8,3 μονάδες σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2024, καταδεικνύοντας αυξημένη επιφυλακτικότητα των επιχειρήσεων του κλάδου για το προσεχές διάστημα.

Αναλυτικότερα, οι προσδοκίες επιδεινώθηκαν στους περισσότερους επιμέρους τομείς του λιανικού εμπορίου. Η μεγαλύτερη μείωση σημειώθηκε στα Υφάσματα-Ένδυση-Υπόδηση (-31,6 μονάδες), στα Είδη Οικιακού Εξοπλισμού (-26,6 μονάδες) και στα Οχήματα-Ανταλλακτικά (-16,4 μονάδες). Αντίθετα, άνοδο παρουσίασαν τα Πολυκαταστήματα (+10,7 μονάδες) και τα Τρόφιμα-Ποτά-Καπνός (+11,3 μονάδες), αντανακλώντας διαφοροποιήσεις στη ζήτηση ανά κατηγορία προϊόντων.

Διάγραμμα 3.6

Δείκτης Όγκου Λιανικού Εμπορίου (2021=100) και Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών Λιανικού Εμπορίου (2000-2010=100)

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ, IOBE

Ειδικότερα ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών για τα Αυτοκίνητα – Οχήματα διαμορφώθηκε στις 94,4 μονάδες στο τρίτο τρίμηνο του 2025, έναντι 110,6 μονάδων στο αντίστοιχο διάστημα του 2024, μειωμένος κατά 14,7%, έναντι πτώσης 6,8% στο προηγούμενο τρίμηνο. Το ισοζύγιο των τρεχουσών πωλήσεων υποχώρησε σημαντικά στις -17 μονάδες, έναντι οριακά θετικής τιμής το 2024, με σημαντικότερη την πτώση του ποσοστού όσων εκτιμούσαν μειωμένες τις πωλήσεις. Στα αποθέματα καταγράφεται διόγκωση, με το σχετικό ισοζύγιο να αυξάνεται στις 43 μονάδες, έναντι 14 μονάδων το 2024, με μεγάλη αύξηση όσων θεωρούν υψηλά τα αποθέματα. Σε αντίθεση με τις τρέχουσες τάσεις πωλήσεων, στις παραγγελίες το ισοζύγιο γίνεται πλέον θετικό, στις 10 μονάδες, έναντι -26 μονάδων το 2024, με αύξηση του ποσοστού όσων αναμένουν ότι οι παραγγελίες θα αυξηθούν. Το ισοζύγιο για τις προσδοκίες πωλήσεων παραμένει θετικό, στις 30 μονάδες, έναντι 27 μονάδων το 2024, με μείωση του ποσοστού των επιχειρήσεων που αναμένουν μείωση πωλήσεων το επόμενο διάστημα. Στο σκέλος της απασχόλησης και των τιμών κυριαρχούν οι σταθεροποιητικές τάσεις.

Πίνακας 3.3

Μεταβολές του Δείκτη Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο

Κατηγορίες καταστημάτων λιανικού εμπορίου	Δείκτης Όγκου (2010=100)				
	α' επτάμ. 2023	α' επτάμ. 2024	α' επτάμ. 2025	Μεταβολή 2024/2023	Μεταβολή 2025/2024
Γενικός Δείκτης	97,1	96,2	98,0	-1,0%	1,9%
Γενικός Δείκτης (εκτός καυσίμων και λιπαντικών αυτοκινήτων)	97,1	96,5	99,7	-0,6%	3,2%
Επιμέρους Κατηγορίες Καταστημάτων					
Μεγάλα καταστήματα τροφίμων	92,0	94,0	97,1	2,3%	3,3%
Πολυκαταστήματα	105,6	103,7	101,8	-1,8%	-1,8%
Καύσιμα και Λιπαντικά Αυτοκινήτων	98,5	100,7	99,7	2,2%	-1,0%
Τρόφιμα-Ποτά-Καπνός	95,7	90,5	93,6	-5,4%	3,4%
Φαρμακευτικά-Καλλυντικά	102,8	108,3	118,6	5,4%	9,5%
Ένδυση-Υπόδηση	100,4	102,6	98,0	2,2%	-4,5%
Έπιπλα-Ηλεκτρικά Είδη-Οικιακός Εξοπλισμός	113,6	98,7	102,8	-13,2%	4,2%
Βιβλία-Χαρτικά-Λοιπά είδη δώρων	105,5	101,8	109,3	-3,4%	7,4%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Πίνακας 3.4

Κλαδικοί Δείκτες Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο (2000-2010=100)

	α'εννεάμ. 2023	α'εννεάμ. 2024	α'εννεάμ. 2025	Μεταβ. 2024/2023	Μεταβ. 2025/2024
Τρόφιμα-Ποτά-Καπνός	107,9	89,3	100,6	-18,6	11,3
Υφάσματα-Ένδυση-Υπόδηση	116,2	121,0	89,4	4,8	-31,6
Είδη Οικιακού Εξοπλισμού	111,4	116,2	89,6	4,8	-26,6
Οχήματα-Ανταλλακτικά	126,6	114,3	97,9	-12,3	-16,4
Πολυκαταστήματα	109,1	103,2	113,9	-5,9	10,7
Σύνολο Λιανικού Εμπορίου	116,4	105,4	97,1	-11,0	-8,3

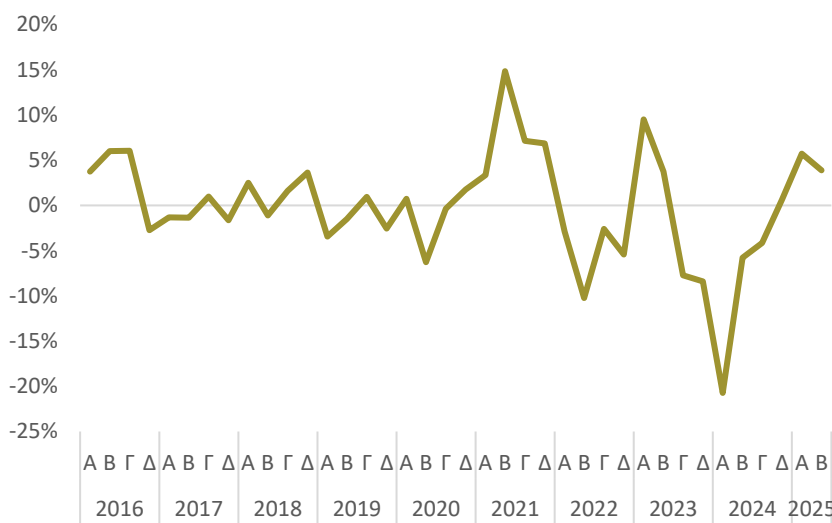
Πηγή: IOBE

Χονδρικό εμπόριο

Η ανοδική πορεία που καταγράφεται στο λιανικό εμπόριο φαίνεται να επεκτείνεται και στο χονδρικό εμπόριο. Ο δείκτης όγκου του κλάδου αυξήθηκε κατά 4,7% το πρώτο εξάμηνο του 2025, αντιστρέφοντας τη σημαντική πτώση του 2024 (-13,3%). Παράλληλα, ο δείκτης κύκλου εργασιών, που αποτυπώνει και την επίδραση των τιμών, κατέγραψε άνοδο κατά 2,0%, έναντι μείωσης 7,9% ένα έτος νωρίτερα. Η εξέλιξη αυτή υποδηλώνει σταδιακή επαναφορά της δραστηριότητας του κλάδου, σε συνθήκες σταθεροποίησης της εγχώριας ζήτησης και αποκλιμάκωσης του κόστους.

Διάγραμμα 3.7

Εξέλιξη του Δείκτη Όγκου στο Χονδρικό Εμπόριο (2021=100)

Ετήσια αύξηση του όγκου πωλήσεων στο Χονδρικό Εμπόριο κατά 4,7% στο πρώτο μισό του 2025, αντί μείωσης κατά 13,3% την ίδια περίοδο του 2024.

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Υπηρεσίες

Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2025, ο κύκλος εργασιών αυξήθηκε σε όλους τους βασικούς τομείς των υπηρεσιών σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2024. Τη μεγαλύτερη άνοδο κατέγραψαν οι υπηρεσίες Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας (+28,7% έναντι -4,4% το 2024) και ο Τουρισμός (+24,2% έναντι +8,3%). Ακολούθησαν οι Επαγγελματικές, Επιστημονικές και Τεχνικές Υπηρεσίες (+20,1% έναντι +0,3%) και οι Διοικητικές Υπηρεσίες (+10,4% έναντι +17,4%). Οι Μεταφορές ενισχύθηκαν κατά 5,4% (έναντι +7,5%), ενώ οι Υπηρεσίες Επικοινωνίας παρουσίασαν αύξηση 2,9%, συγκρατημένη σε σχέση με το 3,8% ένα έτος νωρίτερα.

Κατά το πρώτο εννιάμηνο του 2025, οι πρόδρομοι δείκτες από τις έρευνες οικονομικής συγκυρίας του IOBE καταδεικνύουν επιβράδυνση των επιχειρηματικών προσδοκιών στον τομέα των υπηρεσιών, με τον συνολικό δείκτη να μειώνεται κατά 7,1 μονάδες, έπειτα από άνοδο 13,3 μονάδων το 2024. Η υποχώρηση αυτή προέρχεται κυρίως από τη μείωση των προσδοκιών στα Ξενοδοχεία – Εστιατόρια – Τουριστικά Γραφεία (πτώση κατά 8,2 μονάδες) και στην Πληροφορική (πτώση κατά 15,7 μονάδες), αντανakλώντας την εξομάλυνση της έντονα θετικής πορείας του προηγούμενου έτους. Αντίθετα, άνοδο κατέγραψαν οι δείκτες προσδοκιών στους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς (άνοδος κατά 13,8 μονάδες) και στις Διάφορες Υπηρεσίες προς

Επιχειρήσεις (κατά 2,9 μονάδες), γεγονός που υποδηλώνει σταθερότερη εικόνα σε κλάδους που συνδέονται με τη χρηματοδότηση και την επιχειρηματική υποστήριξη.

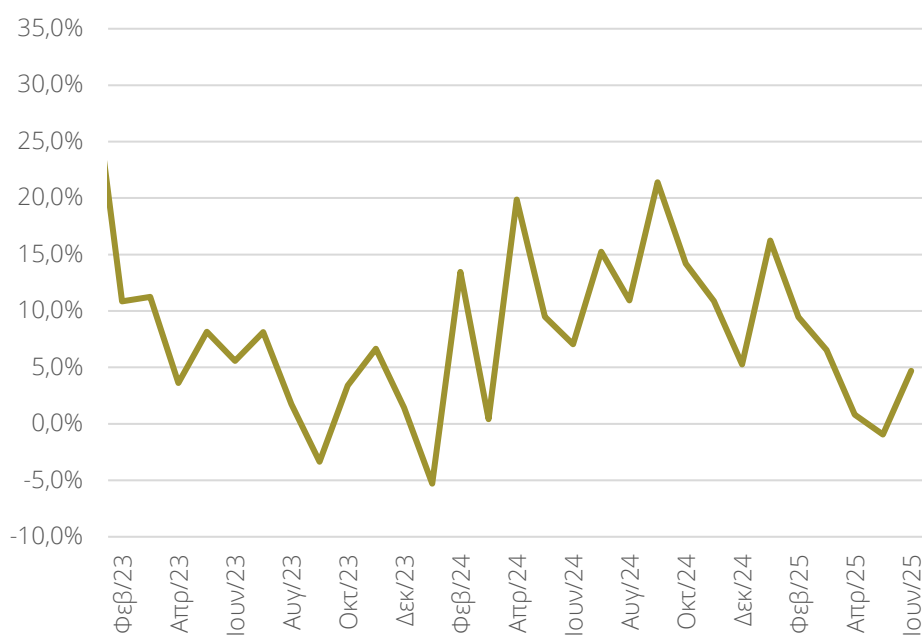
Πίνακας 3.5

Κλαδικοί Δείκτες Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες (2000-2010=100)

	α' ενεάμ. 2023	α' ενεάμ. 2024	α' ενεάμ. 2025	Μεταβ. 2024/2023	Μεταβ. 2025/2024
Ξενοδοχεία - Εστιατόρια - Τουριστικά Γραφεία	132,4	140,8	132,6	8,4	-8,2
Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί	117,6	142,8	156,6	25,2	13,8
Διάφορες Υπηρεσίες προς Επιχειρήσεις	109,3	114	116,9	4,7	2,9
Πληροφορική	103,9	121,7	106	17,8	-15,7
Σύνολο Υπηρεσιών	108,3	121,6	114,5	13,3	-7,1

Διάγραμμα 3.8

Ετήσια Μεταβολή του δείκτη Κύκλου Εργασιών στον τομέα των Μεταφορών

Αύξηση κατά 5,4% στο εξάμηνο του 2025 αντί 7,5% ένα χρόνο νωρίτερα

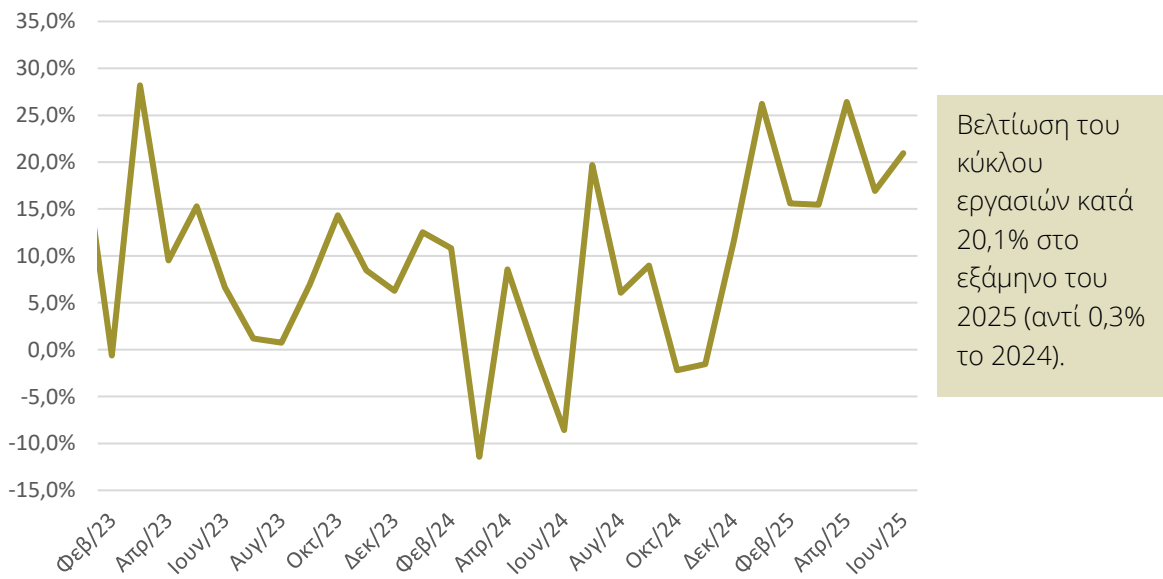
Διάγραμμα 3.9

Ετήσια Μεταβολή του δείκτη Κύκλου Εργασιών στον τομέα της Ενημέρωσης & Επικοινωνίας

Διάγραμμα 3.10

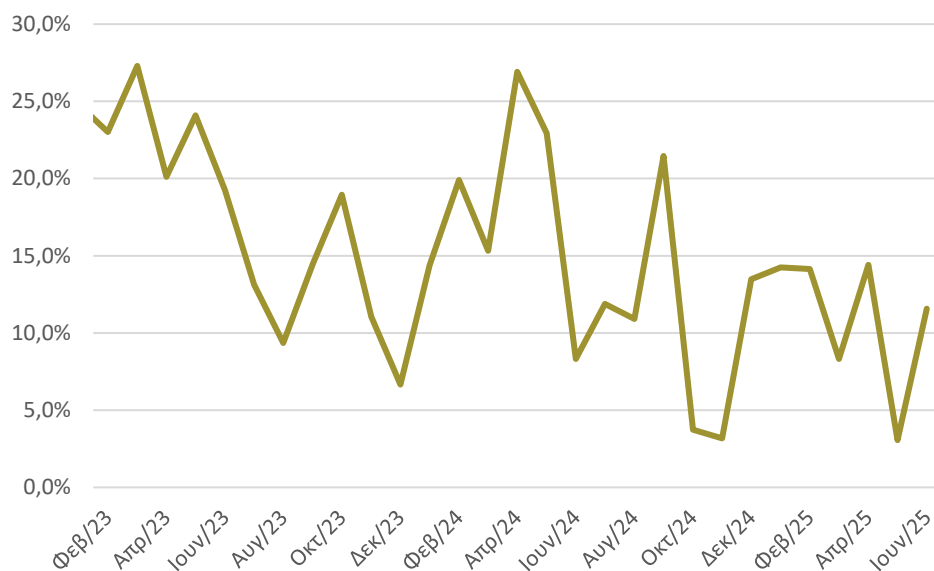
Ετήσια Μεταβολή του δείκτη Κύκλου Εργασιών στον τομέα των Επαγγελματικών, Επιστημονικών και Λοιπών Υπηρεσιών

Διάγραμμα 3.11

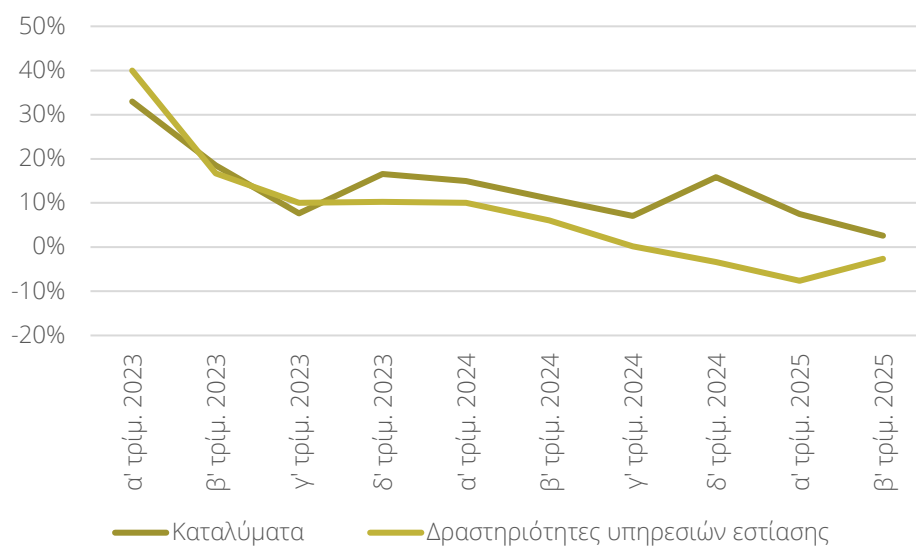
Ετήσια Μεταβολή του δείκτη Κύκλου Εργασιών στον τομέα των Διοικητικών Υπηρεσιών

Αύξηση 13,6% το 2024 σε συνέχεια βελτίωσης 16,3% ένα έτος πριν.

Διάγραμμα 3.12

Εξέλιξη του κύκλου εργασιών στους κλάδους Καταλυμάτων και υπηρεσιών Εστίασης

Αύξηση του κύκλου εργασιών στα Καταλύματα κατά 3,2% το πρώτο εξάμηνο του 2025, έναντι 11,5% την αντίστοιχη περίοδο του 2024. Αντίθετα, στην Εστίαση καταγράφεται μείωση 4,7%, έναντι αύξησης 7,6% το 2024.

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

3.3 Εξωτερικό ισοζύγιο

A. Ανάλυση εξαγωγών και εισαγωγών από εθνικούς λογαριασμούς

- Υποχώρηση εξαγωγών αγαθών σε ονομαστικούς όρους το επτάμηνο του 2025, με ρυθμό 5,3% κυρίως λόγω της πτώσης των ενεργειακών τιμών, άνοδος των εξαγωγών εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών και πλοίων (4,9%).
- Μείωση των εισαγωγών αγαθών την περίοδο Ιανουάριος-Ιούλιος 2025, κατά 3,3% σε τρέχουσες τιμές, καθώς διαμορφώθηκαν σε €48,0 δισεκ., από €49,6 δισεκ. ένα χρόνο νωρίτερα.
- Ετήσια μείωση ελλείμματος εμπορικού ισοζυγίου το επτάμηνο του 2025 κατά €0,3 δισεκ., σε €19,5 δισεκ.
- Μικτές τάσεις στις κατηγορίες εξαγωγών προϊόντων, με την μεγαλύτερη αύξηση να σημειώνεται στα Αγροτικά προϊόντα (+10,7%), αλλά υποχώρηση για Καύσιμα (-26,3) και Πρώτες ύλες (-3,2%).
- Αύξηση της ζήτησης από τις χώρες της Ευρωζώνης (+4,6% ή -€546,0 εκατ.), και υποχώρηση από τις χώρες της Μ.Ανατολής & Β.Αφρικής (-12,0% ή €412,6 εκατ.) και της Ασίας (-9,6% ή €128,2).

Οι εξαγωγές αγαθών διαμορφώθηκαν την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουλίου 2025 στα €28,5 δισεκ., έναντι €30,1 δισεκ. πριν ένα χρόνο, σημειώνοντας υποχώρηση 5,3%, σε τρέχουσες τιμές. Εξαιρουμένων των εξαγωγών πετρελαιοειδών-πλοίων, οι υπόλοιπες εξαγωγές ενισχύθηκαν κατά 4,9%, στα €22,0 δισεκ., από €21,0 δισεκ. το 2024. Οι εισαγωγές αγαθών κατέγραψαν υποχώρηση το επτάμηνο του 2025, κατά 3,3% σε τρέχουσες τιμές, και διαμορφώθηκαν σε €48,0 δισεκ., από €49,6 δισεκ. ένα χρόνο νωρίτερα. Εξαιρουμένων των εισαγωγών πετρελαιοειδών-πλοίων, οι υπόλοιπες εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 3,9%, στα €38,4 δισεκ., από €37,0 δισεκ. το 2024. Ως αποτέλεσμα των παραπάνω τάσεων στις βασικές συνιστώσες του εξωτερικού ισοζυγίου προϊόντων, το εμπορικό έλλειμμα διαμορφώθηκε €57,3 εκατ. χαμηλότερα από ότι το 2024 (-0,3%), στα €19,48 δισεκ., από €19,54 δισεκ. Ακολούθως, η αξία των εξαγωγών προϊόντων της ελληνικής οικονομίας το επτάμηνο του 2025 αντιστοιχούσε στο 59,4% των εισαγωγών της, ενώ ένα έτος νωρίτερα έφθανε το 60,6%.

Αναλυτικά, οι εξαγωγές στα Αγροτικά Προϊόντα ενισχύθηκαν κατά 10,7% σε τρέχουσες τιμές την περίοδο Ιανουαρίου – Ιουλίου 2025, στα €7,0 δισεκ., από €6,3 δισεκ. το 2024. Στις εξαγωγές Καυσίμων σημειώθηκε ονομαστική μείωση, κατά 26,3%, με αποτέλεσμα να διαμορφωθούν στα €7,0 δισεκ., από €9,5 δισεκ. το 2024. Οι εξαγωγές των δύο συγκεκριμένων κατηγοριών αντιστοιχούν το 2025 στο 49,1% της αξίας των εγχώριων εξαγωγών προϊόντων, από 52,5% ένα χρόνο νωρίτερα.

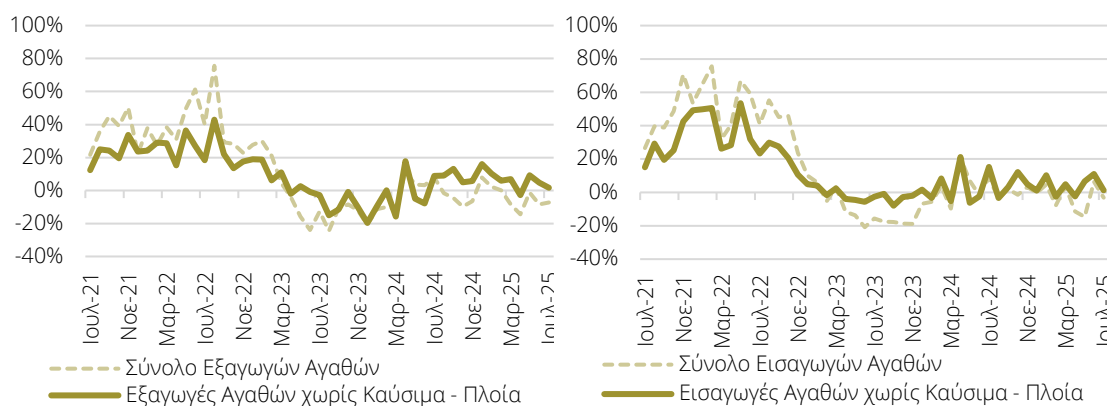
Οι εξαγωγές Βιομηχανικών Προϊόντων ενισχύθηκαν το επτάμηνο του 2025 (+1,9%), με την αξία τους να αγγίζει τα €13,4 δισεκ., από €13,2 δισεκ. το 2024. Αυτή η εξέλιξη προήλθε κυρίως από την αύξηση που σημειώθηκε στις εξαγωγές για Βιομηχανικά Είδη Ταξινομημένα κατά Πρώτη Ύλη, κατά 2,8%, με αποτέλεσμα από τα €4,4 δισεκ. να φτάσουν τα €4,6 δισεκ. το 2025. Αντιθέτως, μείωση της διεθνούς ζήτησης σημειώθηκε για τα Μηχανήματα και Υλικό Μεταφορών, κατά 1,8%, με την αξία τους να διαμορφώνεται στα €2,8 δισεκ. ενώ αυξήθηκαν οι εξαγωγές στα Διάφορα βιομηχανικά είδη κατά 4,4%, με την αξία τους να διαμορφώνεται στα €2,2 δισεκ. από €2,1 δισεκ. την ίδια περίοδο το 2024. Τα Χημικά προϊόντα και συναφή ενισχύθηκαν κατά 2,2%, στα €3,8 δισεκ.

Οι εξαγωγές των Ειδών & συναλλαγών μη ταξινομημένα κατά κατηγορίες ενισχύθηκαν το επτάμηνο του 2025 (+17,5%), με την αξία τους να αγγίζει τα €79,2 δισεκ., από €67,4 δισεκ. το 2024.

Διάγραμμα 3.13

Συνολικές εξαγωγές-εισαγωγές προϊόντων και εξαγωγές-εισαγωγές προϊόντων χωρίς καύσιμα-πλοία (τρέχουσες τιμές)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία: IOBE

Οι εξαγωγές εκτός πετρελαιοειδών – πλοίων διαμορφώθηκαν την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουλίου 2025 στα €21,9 δισεκ., 4,9% υψηλότερα από το 2024. Οι εισαγωγές εκτός πετρελαιοειδών – πλοίων διαμορφώθηκαν την ίδια περίοδο στα €38,3 δισεκ., 3,9% υψηλότερα από το 2024.

Σε ότι αφορά τις τάσεις των εξαγωγών προϊόντων ανά γεωγραφική περιοχή, αυξήθηκαν το επτάμηνο 2025 προς τις χώρες της Ευρωζώνης, κατά 4,6%, προσεγγίζοντας τα €12,4 δισεκ., από €11,8 δισεκ. το 2024. Προς την ΕΕ συνολικά σημειώθηκε ετήσια μείωση 0,5% ή €89,2 εκατ., με τις εξαγωγές προς αυτή την περιφέρεια να φθάνουν τα €16,5 δισεκ., από €16,6 δισεκ. ένα χρόνο νωρίτερα. Μεταξύ των χωρών της Ευρωζώνης που απορροφούν το μεγαλύτερο τμήμα των ελληνικών εξαγωγών, σημειώθηκε αύξηση προς την Γαλλία κατά 5,4%, από €898,5 εκατ. σε €947,4 εκατ., και αύξηση προς την Γερμανία, κατά 6,9%, από τα €2,1 δισεκ. σε €2,3 δισεκ. Μείωση παρουσίασαν οι εξαγωγές αγαθών και προς το σημαντικότερο προορισμό, την Ιταλία, κατά 12,9%, με αποτέλεσμα να διαμορφωθούν σε €2,7 δισεκ. το 2025 από €3,1 δισεκ. το 2024.

Μεταξύ των υπόλοιπων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προς τις οποίες οι συνολικές εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 12,2% ή €543,7 εκατ., φθάνοντας τα €5,0 δισεκ., η Βουλγαρία εξακολούθησε να αποτελεί τον κυριότερο εξαγωγικό προορισμό, με αύξηση των εκροών προϊόντων προς αυτή σε σχέση με το 2024 κατά 2,0% ή €34,6 εκατ. Αυξητικές τάσεις σημειώθηκαν προς δύο άλλες χώρες οι οποίες απορροφούν σημαντικό μερίδιο των ελληνικών εξαγωγών, τη Ρουμανία (+16,1% ή €164,9 εκατ. στα €1,2 δισεκ.) και την Πολωνία +16,3% ή €108,7 εκατ., στα €774,7 εκατ. αντίστοιχα.

Υποχώρηση της ζήτησης ελληνικών εξαγωγών σημειώθηκε προς τις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης, κατά 14,8%, από €6,1 δισεκ. το 2024 σε €5,2 δισεκ. ένα χρόνο μετά. Αυτή εκδηλώθηκε πρωτίστως από την Τουρκία, προς την οποία οι εξαγωγές μειώθηκαν κατά 25,6%, από 1,1 δισεκ. σε €815,7 εκατ., και δευτερευόντως από την Ουκρανία, με μείωση κατά 44,1%, από τα €785,6 εκατ. το 2024 στα €438,8 εκατ. το 2025.

Οι εξαγωγές προς τις χώρες της Βόρειας Αμερικής δεν είχαν κάποια σημαντική διαφοροποίηση. Αύξηση των εξαγωγών προς τις ΗΠΑ κατά 0,7%, από €1,36 δισεκ. το 2024 σε €1,37 δισεκ. το 2025. Ομοίως, αύξηση παρουσίασαν οι εξαγωγές προς τον Καναδά κατά 3,4% ή 6,2 εκατ. στα €187,7 εκατ. και υποχώρηση προς το Μεξικό (-15,9%) στα €79,6 εκατ. από €94,7 εκατ.

Πίνακας 3.6

Εξαγωγές κατά μονοψήφια κατηγορία σε τρέχουσες τιμές, Ιανουάριος – Ιούλιος (εκατ. €)*

ΠΡΟΪΟΝ	ΑΞΙΑ		%ΜΕΤΑΒΟΛΗ	% ΣΥΝΘΕΣΗ	
	2025	2024	25/24	2025	2024
ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7.010,7	6.332,4	10,7%	24,6%	21,1%
Τρόφιμα και Ζώα Ζωντανά	5.432,0	4.857,5	11,8%	19,1%	16,2%
Ποτά και Καπνός	927,5	854,1	8,6%	3,3%	2,8%
Λάδια και Λίπη Ζωικής ή Φυτικής Προέλευσης	651,2	620,9	4,9%	2,3%	2,1%
ΠΡΩΤΕΣ ΎΛΕΣ	999,0	1.032,4	-3,2%	3,5%	3,4%
Πρώτες Ύλες μη Εδωδιμες εκτός από Καύσιμα	999,0	1.032,4	-3,2%	3,5%	3,4%
ΚΑΥΣΙΜΑ	6.974,2	9.462,6	-26,3%	24,5%	31,5%
Ορυκτά. Καύσιμα. Λιπαντικά κ.λπ.	6.974,2	9.462,6	-26,3%	24,5%	31,5%
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	13.408,7	13.164,3	1,9%	47,1%	43,8%
Χημικά Προϊόντα και Συναφή (μ.α.κ.)	3.838,2	3.755,0	2,2%	13,5%	12,5%
Βιομηχανικά Είδη Ταξινομημένα κατά Πρώτη Ύλη	4.562,6	4.438,7	2,8%	16,0%	14,8%
Μηχανήματα και Υλικό Μεταφορών	2.843,2	2.896,2	-1,8%	10,0%	9,6%
Διάφορα βιομηχανικά είδη	2.164,8	2.074,4	4,4%	7,6%	6,9%
ΛΟΙΠΑ	79,2	67,4	17,5%	0,3%	0,2%
Είδη & Συναλλαγές μη Ταξινομημένα σε Κατηγορίες	79,2	67,4	17,5%	0,3%	0,2%
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ	28.471,8	30.059,1	-5,3%	100,0%	100,0%

* Προσωρινά στοιχεία

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία: IOBE

Υποχώρηση κατά 9,6% εμφάνισαν την περίοδο Ιανουάριος-Ιούλιος 2025 οι εξαγωγές προς τις αγορές των χωρών της Κεντρικής-Λατινικής Αμερικής, με την αξία τους να διαμορφώνεται στα €208,5 εκατ. από €230,7 εκατ. το 2024. Η μείωση των εξαγωγών προς τις χώρες της συγκεκριμένης περιοχής οφείλεται κυρίως στην υποχώρηση της ζήτησης ελληνικών προϊόντων από την Βραζιλία, κατά 16,8%, που διαμόρφωσε την αξία τους στα €32,4 εκατ. από €38,9 εκατ. ένα χρόνο νωρίτερα.

Οι εξαγωγές προς τις χώρες της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής παρουσίασαν μείωση, κατά 12,0%, στα €3,5 δισεκ. από €3,0 δισεκ., κυρίως λόγω της μείωσης των εξαγωγών προς την Αίγυπτο (-37,2%), όπου οι εξαγωγές διαμορφώθηκαν το επτάμηνο Ιανουαρίου – Ιουλίου 2025 στα €342,3 εκατ., έναντι €545,3 εκατ. ένα χρόνο νωρίτερα, αλλά και προς την Λιβύη (-34,6%), όπου μειώθηκαν κατά €204,9 εκατ. το 2025 σε σχέση με το 2024 και άγγιξαν τα €388,0 εκατ. Προς δύο επίσης σημαντικούς εξαγωγικούς προορισμούς στη Μέση Ανατολή, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα οι εξαγωγές υποχώρησαν κατά 11,2%, στα €191,4 εκατ., ενώ και προς τη Σαουδική Αραβία οι εξαγωγές υποχώρησαν κατά 36,2%, στα €173,6 εκατ.

Μείωση της ζήτησης των ελληνικών αγαθών σημειώθηκε προς τις χώρες της Ασίας, προς τις οποίες οι εξαγωγές υποχώρησαν το επτάμηνο του 2025 κατά 9,6%, στα €1,2 δισεκ. Αυτή η εξέλιξη οφείλεται κυρίως στην μείωση των εξαγωγών κατά 7,8% προς την Νότια Κορέα, από €305,3 εκατ. το 2024 στα €96,1 εκατ. το 2025. Αντιθέτως, αύξηση της ζήτησης σημειώθηκε από την Κίνα (+54,0%), στα €346,7 εκατ. από €225,0 εκατ. το 2024.

Μειωμένη, κατά 14,9%, ήταν η ροή των εξαγωγών ελληνικών προϊόντων προς την Ωκεανία, με την αξία τους το 2025 να διαμορφώνεται στα €121,0 εκατ. από €142,1 εκατ. ένα χρόνο νωρίτερα. Η μείωση προήλθε από την παρόμοια σε κατεύθυνση τάση προς την Αυστραλία, προς την οποία οι εξαγωγές υποχώρησαν με ρυθμό 14,4% και διαμορφώθηκαν στα €109,0 εκατ. από €127,2 εκατ. το 2024. Ομοίως, μείωση σημειώθηκε και προς την Νέα Ζηλανδία (-19,3%) στα €12,0 εκατ. από €14,9 εκατ. το 2024.

Ανακεφαλαιώνοντας, η υποχώρηση των εξαγωγών προϊόντων της Ελλάδας την περίοδο Ιανουάριος-Ιούλιος 2025 κατά 5,3% σε τρέχουσες τιμές, προήλθε κυρίως από την μείωση των καυσίμων (-26,3%) και των πρώτων υλών (-3,2%). Οι πέντε πρώτες χώρες με την μεγαλύτερη ζήτηση των ελληνικών προϊόντων είναι η Ιταλία, η Γερμανία, η Κύπρος η Βουλγαρία και οι ΗΠΑ. Από την άλλη πλευρά, οι εισαγωγές υποχώρησαν κατά 3,3%, περιορίζοντας το έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο στα €19,5 δισεκ. (-0,3%). Οι πέντε χώρες με το μεγαλύτερο μερίδιο εισαγωγών προϊόντων για επτάμηνο του 2025 είναι η Γερμανία, η Ιταλία, η Κίνα, η Ολλανδία και η Γαλλία. Η τάση με την αύξηση των εξαγωγών χωρίς τα πετρελαιοειδή (+4,9%) σε συνδυασμό με τον περιορισμό του εμπορικού ελλείματος στο επτάμηνο αποτελούν μια αισιόδοξη εξέλιξη και δείχνει πως το υπόλοιπο του 2025 μπορεί να κλείσει με θετικό πρόσημο, υπό την προϋπόθεση ότι θα ενισχυθεί η εξωστρέφεια προς νέες αγορές, ενώ προς σε αυτήν την κατεύθυνση βοηθάει και η βελτίωση του ισοζυγίου με τις ΗΠΑ (οι ελληνικές εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 0,7% φτάνοντας τα €1,37 δισεκ., ενώ οι εισαγωγές μειώθηκαν κατά -13,8% στα €1,42 δισεκ.).

Πίνακας 3.7

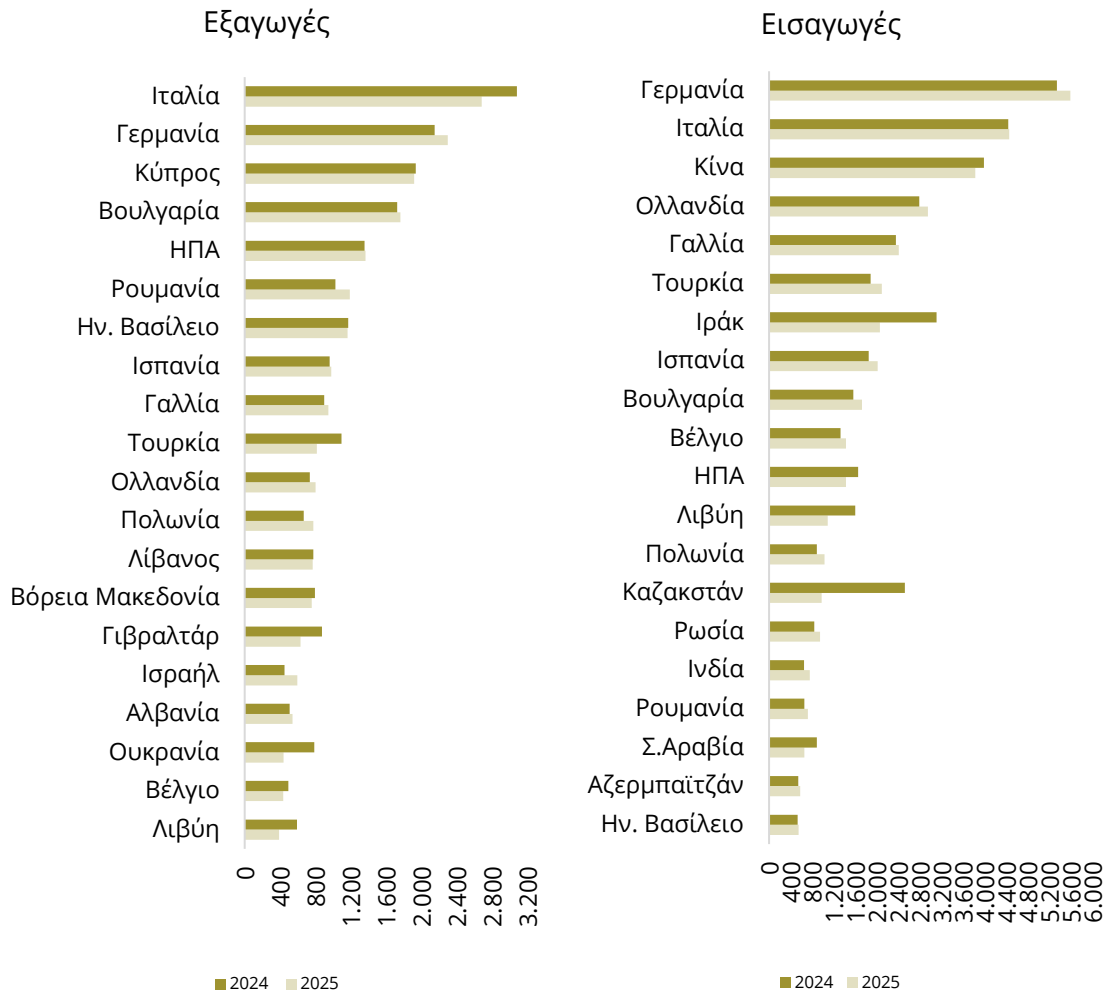
Εξαγωγές ανά προορισμό, Ιανουάριος- Ιούλιος 2025 (εκατ. €)*

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ-ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ		% ΜΕΤΑΒΟΛΗ
	2025	2024	
Ε.Ε. (27)	16.470,5	16.559,7	-0,5%
Ευρωζώνη	12.356,0	11.810,0	4,6%
G7	8.824,9	8.984,0	-1,8%
Βόρεια Αμερική	1.632,4	1.631,7	0,0%
Χώρες BRICS	543,6	428,7	26,8%
Μ. Ανατολή & Β. Αφρική	3.039,1	3.451,7	-12,0%
Ωκεανία	121,0	142,1	-14,9%
Κεντρική-Λατινική Αμερική	208,5	230,7	-9,6%
Ασία	1.209,7	1.337,9	-9,6%

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία: IOBE, * Προσωρινά στοιχεία

Διάγραμμα 3.14

Χώρες με το μεγαλύτερο μερίδιο στις ελληνικές εξαγωγές-εισαγωγές προϊόντων, Ιανουάριος – Ιούλιος 2025 (εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία: IOBE

Μεγαλύτερη αύξηση εξαγωγών προϊόντων το επτάμηνο του 2025 σε απόλυτους όρους προς την Ρουμανία (+€164,9 εκατ.). Μεγαλύτερη πτώση προς την Ιταλία (-€398,5 εκατ.). Το μερίδιο της Ιταλίας (9,4%) στις εξαγωγές παραμένει το υψηλότερο. Μεγαλύτερη αύξηση εισαγωγών το 2025 σε απόλυτους όρους από την Ρωσία (+€252,1 εκατ.), μεγαλύτερη μείωση από το Καζακστάν (-€1,5 δισεκ.).

Β. Ισοζύγιο Πληρωμών

- Στο 7μηνο Ιανουαρίου-Ιουλίου του 2025, το Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (ΙΤΣ) διαμορφώθηκε σε έλλειμμα €7,6 δισεκ., έναντι €9,1 δισεκ. το 2024.
- Βελτίωση σημειώθηκε σε όλα τα επιμέρους ισοζύγια, με το ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων να καταγράφει τη μεγαλύτερη μεταβολή, ενώ ακολούθησαν το ισοζύγιο υπηρεσιών και αγαθών.

Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών

Ιανουάριος – Ιούλιος 2025

Στο πρώτο 7μηνο του 2025, το έλλειμμα στο Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (ΙΤΣ) διαμορφώθηκε σε €7,6 δισεκ., σημαντικά μειωμένο κατά €1,5 δισεκ. σε σύγκριση με το 2024. Σε όλα τα επιμέρους ισοζύγια σημειώθηκε βελτίωση, με το ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων να καταγράφει τη μεγαλύτερη, ενώ ακολουθούν το ισοζύγιο υπηρεσιών, αγαθών και δευτερογενών εισοδημάτων.

Αναλυτικά, το έλλειμμα του Ισοζυγίου Αγαθών διαμορφώθηκε στα €19,8 δισεκ. το 2025, μειωμένο κατά €347 εκατ. σε σύγκριση με το 2024, λόγω μεγαλύτερης πτώσης των εισαγωγών έναντι των εξαγωγών. Οι εξαγωγές αγαθών μειώθηκαν στα €27,8 δισεκ., (-€1,4 δισεκ.)⁸, λόγω της μείωσης των εξαγωγών καυσίμων κατά €2,4 δισεκ., ενώ αντίθετα οι εξαγωγές λοιπών αγαθών αυξήθηκαν κατά €993 εκατ., έναντι πτώσης το αντίστοιχο διάστημα του 2024. Οι εισαγωγές αγαθών επίσης μειώθηκαν στα €47,6 δισεκ. (-€1,8 δισεκ.), και πάλι λόγω της ισχυρής μείωσης των εισαγωγών καυσίμων κατά €3,0 δισεκ., η οποία αντισταθμίστηκε εν μέρει από την αύξηση των εισαγωγών λοιπών αγαθών κατά €1,2 δισεκ. Το ισοζύγιο αγαθών χωρίς καύσιμα και πλοία επιδεινώθηκε κατά 177 εκατ. και διαμορφώθηκε στα €16,3 δισεκ. έλλειμμα.

Το πλεόνασμα στο Ισοζύγιο Υπηρεσιών αυξήθηκε στο πρώτο 7μηνο του 2025 κατά €452 εκατ. και διαμορφώθηκε στα €11,9 δισεκ., έναντι αντίστοιχης σχεδόν αύξησης το 2024. Οι συνολικές εισπράξεις από Υπηρεσίες διαμορφώθηκαν στα €28,3 δισεκ., αυξημένες κατά €275 εκατ. σε σύγκριση με το 2024, ενώ οι πληρωμές ανήλθαν στα €16,4 δισεκ., με μείωση κατά €177 εκατ. Οι εισπράξεις από ταξιδιωτικές υπηρεσίες διαμορφώθηκαν στα €12,2 δισεκ., σημαντικά αυξημένες σε σύγκριση με το 2024, κατά €1,4 δισεκ. και με συνεχή βελτίωση την περίοδο Μαΐου-Ιουλίου, ενώ μείωση καταγράφηκε στις μεταφορικές υπηρεσίες οι οποίες έφτασαν τα €10,9 δισεκ. (-€1,5 δισεκ.). Οι εισπράξεις από λοιπές υπηρεσίες έφτασαν τα €5,2 δισεκ., ενισχυμένες κατά €364 εκατ. Οι πληρωμές για ταξιδιωτικές υπηρεσίες αυξήθηκαν στα €2,0 δισεκ. (+€379 εκατ.) και οι λοιπές διαμορφώθηκαν στα €4,8 δισεκ., με αύξηση κατά €396 εκατ., ενώ αντίστροφα κινήθηκαν οι πληρωμές για μεταφορικές υπηρεσίες οι οποίες υποχώρησαν στα €9,6 δισεκ. (-€953 εκατ.).

Το έλλειμμα Πρωτογενών Εισοδημάτων μειώθηκε στο πρώτο 7μηνο του 2025 στα €2,3 δισεκ., έναντι ελλείμματος €2,9 δισεκ. στο αντίστοιχο διάστημα του 2024. Οι εισπράξεις υποχώρησαν στα €6,8 δισεκ., με πτώση κατά €376 εκατ., ενώ οι πληρωμές κατέγραψαν πτώση -€996 εκατ. και διαμορφώθηκαν στα €9,1 δισεκ., κυρίως λόγω της πτώσης των πληρωμών για επενδύσεις (κέρδη, μερίσματα, τόκοι).

⁸ Τα ποσά σε παρένθεση εκφράζουν την απόλυτη μεταβολή σε σχέση με το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του προηγούμενου έτους, σε τρέχουσες τιμές, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά.

Το Ισοζύγιο Δευτερογενών Εισοδημάτων βελτιώθηκε το 2025, στα €2,7 δισεκ. έναντι €2,6 δισεκ. το 2024, με αύξηση εισπράξεων στα €5,7 δισεκ. (+€425 εκατ.) και πληρωμών στα €3,0 δισεκ. (+€345 εκατ.).

Ισοζύγιο Κεφαλαίων

Το Ισοζύγιο Κεφαλαίων⁹ διαμορφώθηκε σε πλεόνασμα €1,3 εκατ., έναντι ελλείμματος €565 εκατ. το 2024, με αύξηση των εισπράξεων στα €1,8 δισεκ., (+€1,5 εκατ.) λόγω των εισροών κεφαλαίων από τον RRF, ενώ οι πληρωμές μειώθηκαν στα €509 εκατ., (-€295 εκατ.). Τέλος, το Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών και Κεφαλαίων, που αντανακλά τη σχέση δανειστή ή δανειζόμενου μιας οικονομίας με το εξωτερικό, ήταν ελλειμματικό, στα €6,3 δισεκ., έναντι €9,6 δισεκ. το 2024.

Διάγραμμα 3.15

Εισαγωγές-Εξαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών (Ιανουάριος – Ιούλιος), 2002-2025

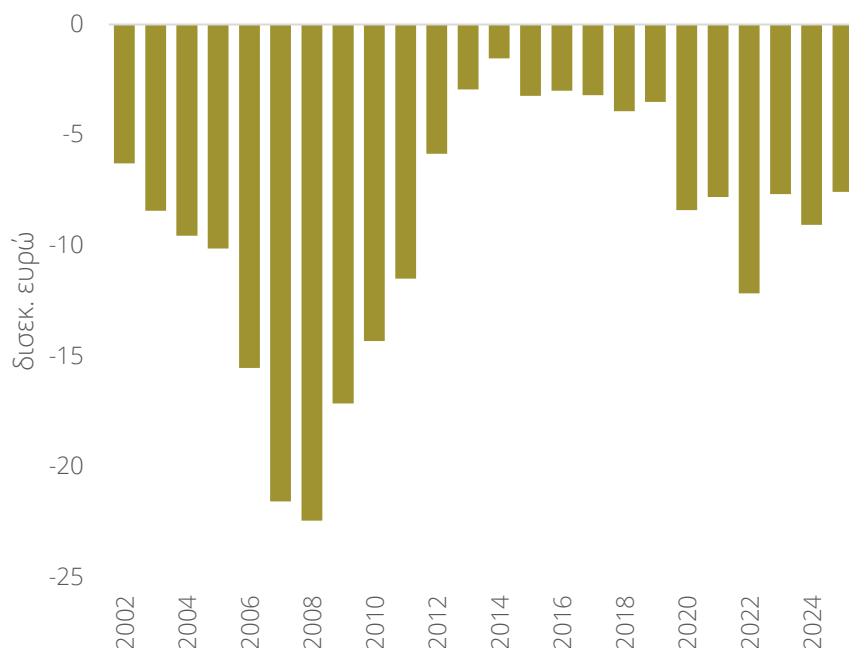
Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

⁹ Το ισοζύγιο κεφαλαίων απεικονίζει τις μεταβιβάσεις κεφαλαίου, δηλαδή τις μονομερείς εισπράξεις και πληρωμές μεταξύ κατοίκων και μη κατοίκων που συνδέονται με επενδύσεις παγίου κεφαλαίου. Οι μεταβιβάσεις κεφαλαίου περιλαμβάνουν κυρίως ένα μέρος των μεταβιβάσεων (εισπράξεων) από τον κοινοτικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Γενική Κυβέρνηση (απολήψεις από τα διαρθρωτικά ταμεία – πλην του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου – και το Ταμείο Συνοχής βάσει των ΚΠΣ).

Διάγραμμα 3.16

Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (Ιανουάριος – Ιούλιος), 2002-2025

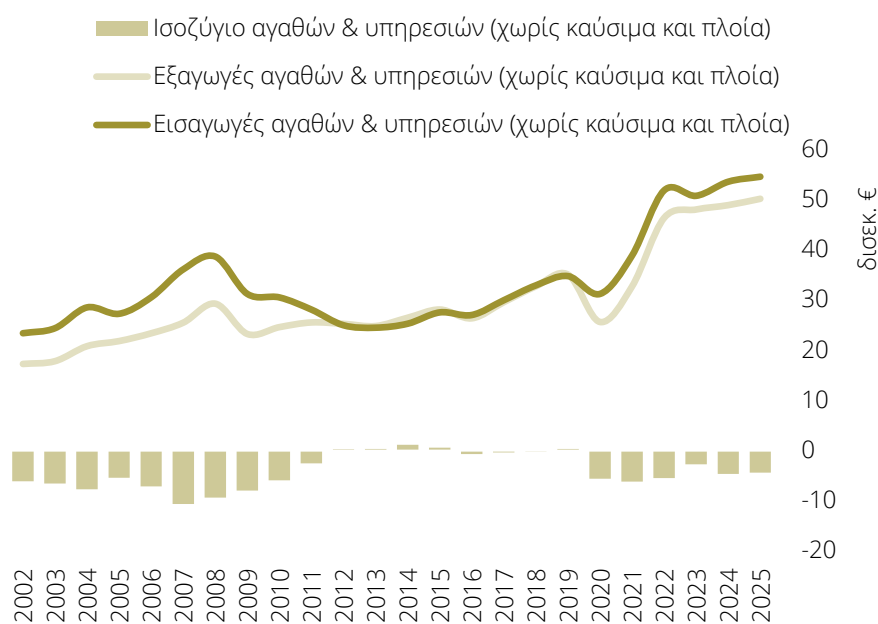

Στα €7,6 δισεκ. το έλλειμμα του Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών στο 7μηνο του 2025, έναντι €9,1 δισεκ.

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Διάγραμμα 3.17

Εισαγωγές-Εξαγωγές αγαθών & υπηρεσιών χωρίς καύσιμα και πλοία (Ιανουάριος – Ιούλιος), 2002-2025

Συρρίκνωση του ελλείμματος Αγαθών και Υπηρεσιών (χωρίς καύσιμα και πλοία) στα €4,4 δισεκ. το 2025, έναντι €4,7 δισεκ. το 2024

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Ισοζύγιο Χρηματοοικονομικών Συναλλαγών

Το Ισοζύγιο Χρηματοοικονομικών Συναλλαγών διαμορφώθηκε σε έλλειμμα €5,5 δισεκ. στο πρώτο 7μηνο του 2025, έναντι €8,0 δισεκ. το 2024.

Στους επιμέρους λογαριασμούς, οι καθαρές απαιτήσεις των κατοίκων από άμεσες επενδύσεις από το εξωτερικό αυξήθηκαν κατά €2,2 δισεκ. στο πρώτο 7μηνο του 2025, ενώ οι καθαρές υποχρεώσεις σε μη κατοίκους (επενδύσεις μη κατοίκων στη χώρα) ενισχύθηκαν κατά €3,4 δισεκ.

Στην κατηγορία των επενδύσεων χαρτοφυλακίου, οι απαιτήσεις των κατοίκων έναντι του εξωτερικού μειώθηκαν κατά €1,9 δισεκ, λόγω της υποχώρησης των τοποθετήσεων κατοίκων σε ομόλογα και έντοκα γραμμάτια του εξωτερικού, ενώ οι υποχρεώσεις σε μη κατοίκους ενισχύθηκαν κατά €9,5 δισεκ., κυρίως λόγω της ανόδου των τοποθετήσεων σε ελληνικά ομόλογα, έντοκα γραμμάτια και μετοχές. Στην κατηγορία των λοιπών επενδύσεων, οι απαιτήσεις από κατοίκους έναντι του εξωτερικού αυξήθηκαν κατά €4,3 δισεκ., ενώ οι υποχρεώσεις μειώθηκαν κατά €2,7 δισεκ.

Τέλος, τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας διαμορφώθηκαν στα τέλη Ιουλίου του 2025 στα €15,8 δισεκ., έναντι €13,5 δισεκ. το 2024.

Πίνακας 3.8. Ισοζύγιο Πληρωμών (εκατ. €)

		Ιανουάριος – Ιούλιος			Ιούλιος		
		2023	2024	2025	2023	2024	2025
I	ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝΓΩΝ (I.A + I.B + I.Γ + I.Δ)	-7.666,2	-9.057,6	-7.559,1	753,4	66,4	938,4
	ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (I.A + I.B)	-7.052,6	-8.762,4	-7.964,2	1.708,1	1.214,8	1.577,7
I.A	ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΑΓΑΘΩΝ (I.A.1 – I.A.2)	-18.038,1	-20.181,0	-19.834,5	-2.657,3	-2.844,8	-2.917,5
	ΙΣΟΖΥΓΙΟ καυσίμων	-4.278,3	-4.000,6	-3.327,8	-627,0	-325,2	-466,9
	ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΑΓΑΘΩΝ χωρίς καύσιμα	-13.759,8	-16.180,4	-16.506,7	-2.030,3	-2.519,6	-2.450,6
	ΙΣΟΖΥΓΙΟ πλοίων	-50,7	-92,7	-241,6	-27,0	5,0	-21,9
	ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΑΓΑΘΩΝ χωρίς πλοία	-17.987,5	-20.088,3	-19.592,8	-2.630,3	-2.849,8	-2.895,6
	ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΑΓΑΘΩΝ χωρίς καύσιμα και πλοία	-13.709,2	-16.087,7	-16.265,0	-2.003,3	-2.524,7	-2.428,7
I.A.1	Εξαγωγές αγαθών	29.965,9	29.214,9	27.786,5	4.262,7	4.520,7	4.285,1
	Καύσιμα	8.282,6	8.199,4	5.826,5	1.137,1	1.218,9	792,9
	Πλοία (πωλήσεις)	152,0	132,2	84,3	10,3	25,6	21,3
	Αγαθά χωρίς καύσιμα και πλοία	21.531,3	20.883,2	21.875,8	3.115,3	3.276,2	3.471,0
I.A.2	Εισαγωγές αγαθών	48.004,1	49.395,9	47.621,0	6.920,0	7.365,5	7.202,6
	Καύσιμα	12.560,9	12.200,0	9.154,3	1.764,1	1.544,0	1.259,8
	Πλοία (αγορές)	202,7	224,9	325,9	37,3	20,6	43,2
	Αγαθά χωρίς καύσιμα και πλοία	35.240,4	36.970,9	38.140,8	5.118,6	5.800,9	5.899,7
I.B	ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (I.B.1 – I.B.2)	10.985,6	11.418,6	11.870,3	4.365,4	4.059,6	4.495,2
I.B.1	Εισπράξεις	26.520,6	28.033,4	28.308,1	6.605,1	6.677,3	6.964,7
	Ταξιδιωτικό	10.375,2	10.831,2	12.188,3	4.208,8	3.932,7	4.523,9
	Μεταφορές	11.878,5	12.346,6	10.900,0	1.718,1	1.952,2	1.601,3
	Λοιπές υπηρεσίες	4.266,9	4.855,5	5.219,8	678,3	792,4	839,4
I.B.2	Πληρωμές	15.535,0	16.614,8	16.437,8	2.239,7	2.617,8	2.469,5
	Ταξιδιωτικό	1.369,7	1.617,1	1.996,4	256,8	273,1	344,3
	Μεταφορές	10.174,9	10.580,9	9.628,4	1.400,4	1.670,0	1.377,8
	Λοιπές υπηρεσίες	3.990,4	4.416,8	4.813,0	582,5	674,7	747,4
I.Γ	ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΠΡΩΤΟΓΕΝΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ (I.Γ.1 – I.Γ.2)	-1.991,0	-2.936,0	-2.316,0	-760,7	-966,6	-407,7
I.Γ.1	Εισπράξεις	6.257,1	7.200,5	6.824,2	749,6	1.064,7	941,2
	Από εργασία (αμοιβές, μισθοί)	123,2	136,3	153,7	15,9	22,4	20,2
	Από επενδύσεις (τόκοι, μερίσματα, κέρδη)	3.544,5	4.910,5	4.384,7	641,8	897,2	758,0
	Λοιπά πρωτογενή εισοδήματα	2.589,4	2.153,7	2.285,7	91,8	145,1	163,0
I.Γ.2	Πληρωμές	8.248,1	10.136,5	9.140,2	1.510,2	2.031,3	1.348,9
	Από εργασία (αμοιβές, μισθοί)	769,6	794,2	778,9	108,0	117,5	106,5
	Από επενδύσεις (τόκοι, μερίσματα, κέρδη)	7.146,6	9.072,7	8.052,9	1.366,1	1.875,7	1.200,2
	Λοιπά πρωτογενή εισοδήματα	331,9	269,6	308,5	36,1	38,1	42,1
I.Δ	ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ (I.Δ.1 – I.Δ.2)	1.377,3	2.640,8	2.721,1	-194,1	-181,8	-231,6
I.Δ.1	Εισπράξεις	3.761,6	5.265,2	5.690,7	169,5	211,6	217,4
	Γενική κυβέρνηση	2.239,1	789,3	1.367,6	30,6	48,4	54,3
	Λοιποί τομείς	1.522,5	4.475,9	4.323,1	138,9	163,2	163,0
I.Δ.2	Πληρωμές	2.384,3	2.624,4	2.969,6	363,6	393,4	448,9
	Γενική κυβέρνηση	1.339,1	1.527,6	1.748,0	204,5	215,7	238,8
	Λοιποί τομείς	1.045,2	1.096,8	1.221,5	159,1	177,6	210,1
II	ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (II.1 – II.2)	1.851,7	-564,8	1.263,4	-39,8	1,2	84,5
II.1	Εισπράξεις	2.149,4	239,5	1.772,2	13,9	22,9	122,0
	Γενική κυβέρνηση	1.640,3	88,8	1.341,1	8,4	0,1	0,4
	Λοιποί τομείς	509,1	150,7	431,1	5,5	22,8	121,6
II.2	Πληρωμές	297,6	804,3	508,9	53,7	21,7	37,5
	Γενική κυβέρνηση	4,1	4,2	4,0	0,6	0,6	0,7
	Λοιποί τομείς	293,5	800,0	504,9	53,2	21,1	36,9
	ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝΓΩΝ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (I + II)	-5.814,5	-9.622,4	-6.295,7	713,6	67,6	1.022,9
III	ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ (III.A+III.B+III.Γ+III.Δ)	-4.346,4	-7.977,7	-5.456,8	969,6	582,4	1.463,7
III.A	ΑΜΕΣΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ *	-2.154,3	-1.219,7	-1.184,2	-955,4	-338,5	-71,0
	Απαιτήσεις	825,1	1.375,5	2.170,6	-286,9	149,4	360,4
	Υποχρεώσεις	2.979,4	2.595,2	3.354,7	668,5	488,0	431,4
III.B	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ *	47,6	-3.890,3	-11.343,4	-2.764,8	-847,6	-1.677,6
	Απαιτήσεις	5.131,5	3.995,1	-1.836,4	-655,8	-487,6	-1.035,6
	Υποχρεώσεις	5.083,9	7.885,4	9.507,0	2.109,0	360,1	642,1
III.Γ	ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ *	-2.983,7	-2.680,2	7.010,2	4.554,1	1.683,4	3.125,5
	Απαιτήσεις	-2.371,4	-3.879,0	4.338,5	-755,9	-211,5	1.500,6
	Υποχρεώσεις	612,2	-1.198,8	-2.671,7	-5.310,0	-1.894,9	-1.624,9
	(Δάνεια γενικής κυβέρνησης)	852,5	1.390,9	596,0	0,7	2.291,6	-231,2
III.Δ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ **	743,9	-187,5	60,6	135,8	85,2	86,8
IV	ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΤΕΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (I + II – III + IV=0)	1.468,1	1.644,6	838,9	256,0	514,8	440,8
	ΥΦΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ***				12.203	13.539	15.772

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

* (+) αύξηση (-) μείωση – Σύμφωνα με τη νέα μεθοδολογία κατάρτισης του ισοζυγίου πληρωμών BPM6, η αύξηση των απαιτήσεων παρουσιάζεται με θετικό πρόσημο, ενώ η μείωση των απαιτήσεων με αρνητικό πρόσημο. Αντίστοιχα, η αύξηση των υποχρεώσεων εμφανίζεται με θετικό πρόσημο, ενώ η μείωση των υποχρεώσεων με αρνητικό πρόσημο.

** (+) αύξηση (-) μείωση – Σύμφωνα με τη νέα μεθοδολογία κατάρτισης του ισοζυγίου πληρωμών BPM6, η αύξηση των συναλλαγματικών διαθεσίμων παρουσιάζεται πλέον με θετικό πρόσημο, ενώ η μείωση των συναλλαγματικών διαθεσίμων με αρνητικό πρόσημο.

*** Τα συναλλαγματικά διαθέσιμα, σύμφωνα με τον ορισμό της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, περιλαμβάνουν μόνο το νομισματικό χρυσό, τη "συναλλαγματική θέση" στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, τα "ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα" και τις απαιτήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος σε ξένο νόμισμα έναντι κατοίκων χωρών εκτός της ζώνης του ευρώ. Αντίθετα, δεν περιλαμβάνουν τις απαιτήσεις σε ευρώ έναντι κατοίκων χωρών εκτός της ζώνης του ευρώ, τις απαιτήσεις σε συνάλλαγμα και σε ευρώ έναντι κατοίκων χωρών της ζώνης του ευρώ και τη συμμετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος στο κεφάλαιο και στα συναλλαγματικά διαθέσιμα της ΕΚΤ

3.4 Αγορά εργασίας

- Μείωση του ποσοστού ανεργίας το β' τρίμ. του 2025 στο 8,6% από 9,8% το β' τρίμ. του 2024.
- Η ετήσια μείωση του ποσοστού ανεργίας ήταν αποτέλεσμα της μείωσης του αριθμού των ανέργων (-55,9 χιλ.), και ταυτόχρονης αύξησης του αριθμού των απασχολούμενων (+59,0 χιλ.).
- Μεγαλύτερη ετήσια άνοδος της απασχόλησης το β' τρίμ. 2025 σε Χονδρικό και Λιανικό Εμπόριο, Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων και Μοτοσικλετών (+53,6 χιλ. απασχολούμενοι), Κατασκευές (+25,0 χιλ. απασχολούμενοι) και Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες (+22,7 χιλ. απασχολούμενοι).
- Ισχυρότερη ετήσια πτώση της απασχόλησης στον τομέα της Γεωργίας, Δασοκομίας και Αλιείας (-64,8 χιλ. απασχολούμενοι).
- Θετικό και υψηλότερο το ισοζύγιο προσλήψεων-αποχωρήσεων στον ιδιωτικό τομέα το β' τρίμ. του 2025, κατά 287,4 χιλ. άτομα, έναντι θετικού ισοζυγίου το β' τρίμ. του 2024 (+282,9 χιλ.).
- Το ποσοστό απασχόλησης του ηλικιακά ενεργού πληθυσμού αυξήθηκε σε ετήσια βάση το β' τρίμηνο του 2025, μειώνοντας την απόκλιση από τον μέσο Ευρωπαϊκό όρο σε 5,9 π.μ.. Αύξηση επίσης κατέγραψε το μερίδιο της πλήρους απασχόλησης έναντι της μερικής.
- Αύξηση στο ποσοστό συμμετοχής στην αγορά εργασίας το β' τρίμ. του 2025 (48,7% για τους άνω των 15 ετών), παρουσιάζοντας άνοδο κατά 0,7 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με πέρυσι.
- Αυξημένος ο εποχικά διορθωμένος δείκτης μισθολογικού κόστους το β' τρίμ. του 2025 κατά 8,7% συγκριτικά με το ίδιο τρίμηνο του 2024.

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα δεδομένα της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού της ΕΛΣΤΑΤ, το ποσοστό ανεργίας το β' τρίμ. του 2025 μειώθηκε κατά 1,2 ποσοστιαίες μονάδες σε ετήσια βάση, στο 8,6% από το 9,8% το ίδιο τρίμηνο του 2024. Την ίδια περίοδο ο αριθμός των ανέργων μειώθηκε στους 411,7 χιλ., παρουσιάζοντας μείωση κατά 55,9 χιλ. άτομα ή κατά 12,0%, ενώ ο αριθμός των απασχολούμενων αυξήθηκε κατά 1,4% ή κατά 59,0 χιλ. στους 4386,8 χιλ. Επομένως η μείωση του ποσοστού ανεργίας οφείλεται στην μείωση του αριθμού των ανέργων (-55,9 χιλ.) και στην ενίσχυση της απασχόλησης (+59,0 χιλ.). Σημειώνεται ότι, με βάση τα μηνιαία στοιχεία, οι δείκτες στην αγορά εργασίας βελτιώνονται κατά την διάρκεια του 2025, καθώς το εποχικά προσαρμοσμένο ποσοστό ανεργίας τον Αύγουστο εκτιμάται ότι μειώθηκε περαιτέρω, στο 8,1%. Σύμφωνα με τα στοιχεία του πληροφοριακού συστήματος ΕΡΓΑΝΗ για τις ροές μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα (στοιχεία Ιανουαρίου-Ιουλίου), το σωρευτικό ισοζύγιο προσλήψεων-αποχωρήσεων ήταν θετικό κατά 319,8 χιλ. θέσεις εργασίας, υπερβαίνοντας το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2024 (304,2 χιλ. θέσεις εργασίας).

Σε ότι αφορά στην εξέλιξη της ανεργίας στην Ευρωζώνη το β' τρίμ. του 2025, σε 12 χώρες παρουσιάζεται αύξηση του ποσοστού ανεργίας και σε 8 χώρες μείωση. Το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας παρουσιάζει η Ισπανία στην οποία στο β' τρίμ. του 2025 κατήλθε στο 10,3% από το 11,3% ένα έτος πριν (-1,0 ποσοστιαία μονάδα) με δεύτερη την Φινλανδία όπου το ποσοστό ανεργίας ανήλθε σε 10,2% από 9,3% (+0,9 ποσοστιαίες μονάδες). Αντίθετα, το χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας το β' τρίμ. του 2025 παρουσιάστηκε στη Μάλτα (2,9%), τη Σλοβενία (3,2%), την Γερμανία και την Ολλανδία (3,7%). Σημειώνεται ότι η ισχυρότερη ετήσια άνοδος του ποσοστού ανεργίας εντοπίζεται στην Φινλανδία, ενώ η ισχυρότερη μείωση παρουσιάστηκε στην Ελλάδα (-1,2

ποσοστιαίες μονάδες, από 9,8% σε 8,6%). Στη Ευρωζώνη, το ποσοστό ανεργίας την υπό εξέταση περίοδο άγγιξε το 6,3%.

Σχετικά με την εξέλιξη του ποσοστού ανεργίας με βάση το φύλο στην Ελλάδα, παραμένει υψηλότερο στις γυναίκες. Πιο αναλυτικά, το ποσοστό ανεργίας των γυναικών κατήλθε στο 10,3% το β' τρίμ. του 2025 από 12,3% το ίδιο τρίμηνο του 2024 παρουσιάζοντας πτώση 2,0 ποσοστιαίες μονάδες, ενώ στους άνδρες κατήλθε στο 7,2% από 7,7% (-0,5 ποσοστιαίες μονάδες). Σημειώνεται ότι την ίδια περίοδο στην Ευρωζώνη το ποσοστό ανεργίας των γυναικών περιορίστηκε στο 6,4% από 6,6% (-0,2 ποσοστιαίες μονάδες) και στους άνδρες αυξήθηκε στο 6,1% από 6,0% (+0,1 ποσοστιαίες μονάδες).

Αναφορικά με την κατανομή και εξέλιξη του ποσοστού ανεργίας με βάση την ηλικία, αυτό είναι χαμηλότερο όσο η ηλικία αυξάνεται. Το β' τρίμ. του 2025 το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε σε όλες τις ηλικιακές ομάδες. Η ισχυρότερη μείωση κατά 16,1 ποσοστιαίες μονάδες παρουσιάστηκε στα άτομα ηλικίας 15-19 ετών όπου περιορίστηκε στο 25,6% από το 41,7%. Ακολουθούν τα άτομα ηλικίας 25-29 ετών όπου το ποσοστό ανεργίας περιορίστηκε κατά 4,3 ποσοστιαίες μονάδες στο 17,2% από το 21,5% ενώ η ηπιότερη μείωση του ποσοστού ανεργίας στην ηλικιακή ομάδα των 65 ετών και άνω (-0,1 ποσοστιαίες μονάδες, από 5,5% σε 5,4%). Τέλος, τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας παρουσιάστηκαν στις ηλικιακές κατηγορίες 45-64 ετών (6,6%) και άνω των 65 ετών (5,4%).

Σε σχέση με τη διάρκεια της ανεργίας, το ποσοστό των μακροχρόνια ανέργων αυξήθηκε ενώ ο αριθμός τους μειώθηκε. Το ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας αυξήθηκε το β' τρίμ. του 2025 στο 57,0% (ως ποσοστό των ανέργων) από 53,2% το ίδιο τρίμηνο του 2024 (+3,8 ποσοστιαίες μονάδες), ενώ ο αριθμός των μακροχρόνια ανέργων κατήλθε στους 234,6 χιλ. από τους 248,6 χιλ. (-14,0 χιλ. ή -5,6%).

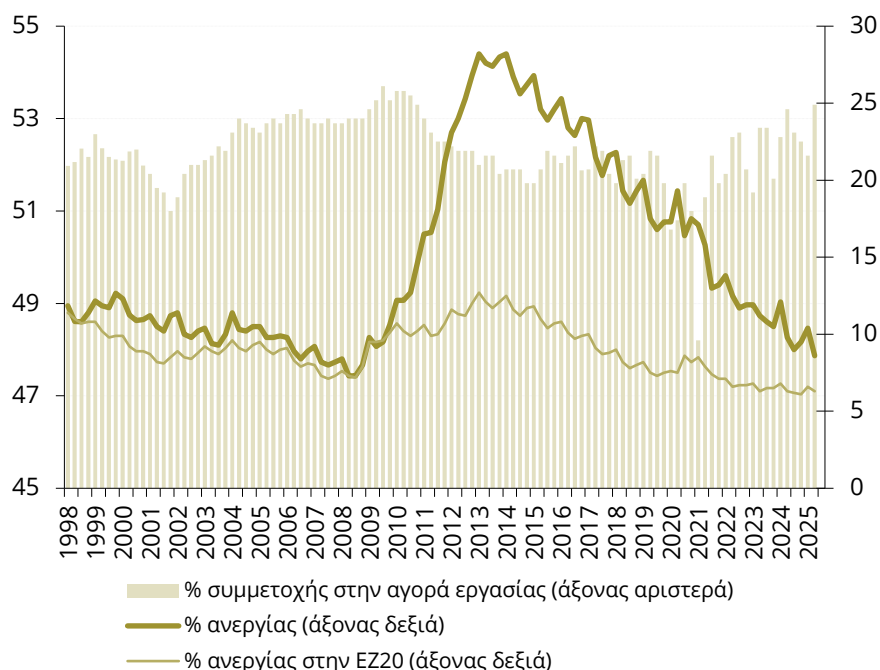
Σχετικά με την κατανομή και εξέλιξη του ποσοστού ανεργίας με βάση το επίπεδο εκπαίδευσης, αυτό μειώνεται καθώς το επίπεδο εκπαίδευσης βελτιώνεται. Το β' τρίμ. του 2025 το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης με εξαίρεση τους κατόχους πτυχίου Ανωτάτων Σχολών και τους κατόχους Απολυτήριου 3-τάξης Μέσης Εκπαίδευσης. Η ισχυρότερη μείωση της ανεργίας κατά 14,3 ποσοστιαίες μονάδες παρουσιάστηκε στα άτομα που έχουν φοιτήσει σε μερικές τάξεις του δημοτικού ή δεν πήγαν καθόλου σχολείο όπου το ποσοστό ανεργίας κατήλθε στο 11,0% από 25,3% το ίδιο τρίμηνο του 2024. Αντίθετα, οριακή αύξηση του ποσοστού ανεργίας κατά 0,9 ποσοστιαίες μονάδες παρουσιάστηκε στους κατόχους Απολυτήριου 3-τάξης Μέσης Εκπαίδευσης με το σχετικό ποσοστό να διαμορφώνεται στο 10,4% από 9,5%. Το χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας παρουσιάζουν τα άτομα με διδακτορικό ή μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών. Στην κατηγορία αυτή το ποσοστό ανεργίας κατήλθε στο 4,2% από 5,6% (-1,4 ποσοστιαίες μονάδες).

Αναφορικά με τις τάσεις στην περιφερειακή διάσταση της ανεργίας, το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε σε 10 περιφέρειες ενώ σε 3 περιφέρειες αυξήθηκε. Το υψηλότερο μη εποχικά διορθωμένο ποσοστό ανεργίας καταγράφηκε στην περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας όπου ανήλθε στο 14,3% από 14,0% το β' τρίμ. του 2024 (+0,3 ποσοστιαίες μονάδες). Το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό ανεργίας παρατηρείται στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας όπου κατήλθε το β' τρίμ. του 2025 στο 11,7% από 12,1% το β' τρίμ. του 2024 (-0,4 ποσοστιαίες μονάδες). Το χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας την ίδια περίοδο εντοπίζεται στην περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου όπου διαμορφώθηκε σε 3,8% από 5,4% (-1,6 ποσοστιαίες μονάδες). Η ισχυρότερη μείωση κατά 4,6 ποσοστιαίες μονάδες παρουσιάζεται στην περιφέρεια των Ιονίων Νησιών όπου κατήλθε σε 8,7%

από 13,3%. Αντίθετα, η ισχυρότερη αύξηση κατά 2,9 ποσοστιαίες μονάδες παρουσιάζεται στην περιφέρεια Πελοποννήσου που ανήλθε σε 9,0% από 6,1%.

Διάγραμμα 3.18

Εξέλιξη ποσοστού (%) εργατικού δυναμικού στον πληθυσμό και ποσοστού ανέργων στο εργατικό δυναμικό

Μείωση του ποσοστού ανεργίας στην Ελλάδα το β' τρίμ. του 2025 στο 8,6%, από 9,8% το β' τρίμ. 2024. Το μερίδιο του ενεργού πληθυσμού άνω των 15 ετών υπερβαίνει οριακά το 53%.

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ – Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, Eurostat

Σε σχέση με την εξέλιξη της απασχόλησης με βάση τη θέση στο επάγγελμα, υπήρξε μείωση της απασχόλησης σε όλες τις θέσεις με εξαίρεση τους μισθωτούς. Η μεγαλύτερη ετήσια μείωση της απασχόλησης κατά 22,3% ή 35,2 χιλ. άτομα υπήρξε στην κατηγορία των βοηθών στην οικογενειακή επιχείρηση (122,6 χιλ. εργαζόμενοι το β' τρίμ. του 2025), ενώ, μείωση κατά 7,3% ή 61,7 χιλ. άτομα καταγράφηκε και στους αυτοαπασχολούμενους χωρίς προσωπικό (784,2 χιλ. εργαζόμενοι το β' τρίμ. του 2025). Έπονται οι αυτοαπασχολούμενοι με προσωπικό παρουσιάζοντας μείωση κατά 1,9% ή 6,2 χιλ. άτομα (318,8 χιλ. εργαζόμενοι το β' τρίμ. του 2025) Αντίθετα, αύξηση της απασχόλησης παρουσιάζεται στους μισθωτούς που ανήλθαν σε 3161,3 χιλ. με ετήσια αύξηση 5,4% ή 162,2 χιλ. άτομα.

Οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης το β' τρίμ. του 2025 αυξήθηκαν κατά 90,4 χιλ. άτομα ή κατά 2,2% συγκριτικά με το ίδιο τρίμηνο του 2024, και ανήλθαν στους 4.129,1 χιλ., ενώ οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης μειώθηκαν κατά 32,4 χιλ. άτομα ή κατά 11,6% στους 247,2 χιλ.

Σε σχέση με την εξέλιξη της απασχόλησης αναφορικά με την επαγγελματική κατηγορία, σε 6 κατηγορίες επαγγελμάτων παρουσιάστηκε αύξηση της απασχόλησης και σε 4 μείωσή της. Η ισχυρότερη άνοδος σε απόλυτους αριθμούς (κατά 39,9 χιλ. απασχολούμενους) σημειώθηκε στην κατηγορία των ανειδίκευτων εργατών, χειρωνακτών και μικροεπαγγελματιών με αποτέλεσμα να ανέλθουν στα 314,0 χιλ. άτομα το β' τρίμ. του 2025 σε σχέση με 274,1 χιλ. άτομα το ίδιο χρονικό διάστημα του 2024. Επίσης σε απόλυτους αριθμούς, έπεται η άνοδος της απασχόλησης σε

υπαλλήλους γραφείου και ασκούντες σε συναφή επαγγέλματα κατά 29,5 χιλ. απασχολούμενους (από 462,4 χιλ. το β' τρίμ. του 2024 σε 491,9 χιλ. άτομα το ίδιο χρονικό διάστημα του 2025). Η ισχυρότερη μείωση σε απόλυτους αριθμούς παρουσιάστηκε το β' τρίμ. του 2025 σε ειδικευμένους γεωργούς, κτηνοτρόφους, δασοκόμους και αλιείς όπου ο αριθμός τους κατήλθε σε 367,9 χιλ. από τους 431,5 χιλ. το αντίστοιχο τρίμηνο του 2024 (-63,6 χιλ.). Έπεται η μείωση σε ειδικευμένους τεχνίτες και ασκούντες σε συναφή τεχνικά επαγγέλματα όπου ο αριθμός τους κατήλθε σε 412,5 χιλ. από τους 417,4 χιλ. το αντίστοιχο τρίμηνο του 2024 (-4,9 χιλ.).

Ως προς την τάση της απασχόλησης σε επίπεδο βασικών τομέων, σημειώθηκε ετήσια άνοδος της απασχόλησης στο Δευτερογενή και Τριτογενή τομέα και μείωση στον Πρωτογενή τομέα. Σε απόλυτους αριθμούς η ισχυρότερη άνοδος παρουσιάστηκε στον Τριτογενή τομέα όπου η απασχόληση ενισχύθηκε κατά 90,3 χιλ. άτομα ή κατά 2,9%, στους 3.257,1 χιλ. Στον Δευτερογενή τομέα η απασχόληση ενισχύθηκε κατά 30,5 χιλ. άτομα ή κατά 4,5%, στους 712,5 χιλ. το β' τρίμ. του 2025. Τέλος, στον Πρωτογενή τομέα η απασχόληση μειώθηκε κατά 64,8 χιλ. ή 13,8% άτομα με αποτέλεσμα ο αριθμός τους να διαμορφωθεί σε 411,9 χιλ.

Σε επίπεδο επιλεγμένων τομέων οικονομικής δραστηριότητας, σε 12 σημειώθηκε άνοδος της απασχόλησης, ενώ, σε 9 σημειώθηκε πτώση. Σε απόλυτους αριθμούς, η ισχυρότερη άνοδος της απασχόλησης το β' τρίμ. του 2025 παρουσιάστηκε στο χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών και έπονται οι κατασκευές. Στον πρώτο, ο αριθμός των απασχολούμενων αυξήθηκε κατά 53,6 χιλ. άτομα (ή κατά 7,6%) στους 759,9 χιλ. από τους 706,3 χιλ. ενώ στο δεύτερο κατά 25,0 χιλ. άτομα (ή κατά 14,2%) στους 200,5 χιλ. από τους 175,5 χιλ. Επίσης, αξιοσημείωτη σε απόλυτους αριθμούς ήταν η αύξηση της απασχόλησης σε Επαγγελματικές, Επιστημονικές και Τεχνικές Δραστηριότητες (κατά 22,7 χιλ. εργαζόμενους ή κατά 7,8%) από τους 289,7 χιλ. στους 312,4 χιλ. Από την άλλη πλευρά, η ισχυρότερη μείωση της απασχόλησης παρουσιάζεται στον τομέα της Γεωργίας, Δασοκομίας και Αλιείας όπου η απασχόληση περιορίστηκε στα 411,9 χιλ. άτομα από τα 476,7 χιλ. (-64,8 χιλ. ή -13,6%).

Συμπερασματικά, από τα στοιχεία απασχόλησης σε κλαδικό επίπεδο, προκύπτει ότι η άνοδός της το β' τρίμ. του 2025 συγκριτικά με το ίδιο τρίμηνο του 2024 προήλθε κυρίως από την άνοδό της στους εξής τομείς:

- Χονδρικό και Λιανικό Εμπόριο, Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων και Μοτοσικλετών (+53,6 χιλ. απασχολούμενοι),
- Κατασκευές (+25,0 χιλ. απασχολούμενοι),
- Επαγγελματικές, Επιστημονικές και Τεχνικές Δραστηριότητες (+22,7 χιλ. απασχολούμενοι).

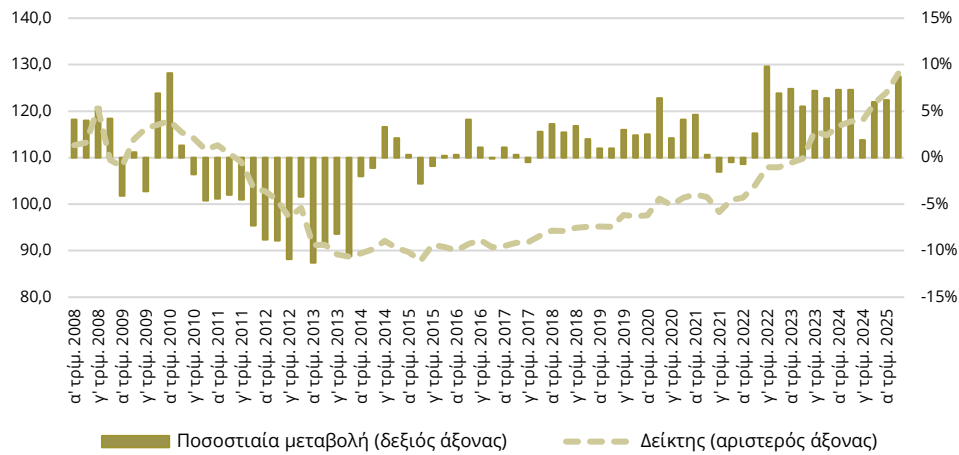
Επιπρόσθετα, το ποσοστό απασχόλησης των ατόμων άνω των 15 ετών για το β' τρίμ. του 2025 ανέρχεται σε 48,7% από 48,0% το β' τρίμ. του 2024 παρουσιάζοντας άνοδο κατά 0,7 ποσοστιαίες μονάδες. Σε ότι αφορά στην εξέλιξη του ποσοστού απασχόλησης στην Ευρωζώνη για το β' τρίμ. του 2025 αυξήθηκε σε 54,6% από 54,3% για το ίδιο τρίμηνο του 2024, δηλαδή, κατά 0,3 ποσοστιαίες μονάδες. Συγκριτικά, το ποσοστό απασχόλησης της Ελλάδας είναι σημαντικά χαμηλότερο από το μέσο όρο της Ευρωζώνης, παρουσιάζοντας απόκλιση κατά 5,9 ποσοστιαίες μονάδες για το β' τρίμ. του 2025, από 6,3 ποσοστιαίες μονάδες για το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2024.

Ως προς την τάση του εποχικά διορθωμένου δείκτη μισθολογικού κόστους στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας, παρουσίασε το β' τρίμ. του 2025 άνοδο κατά 8,7% σε σύγκριση με τον αντίστοιχο δείκτη του β' τρίμ. του 2024.

Διάγραμμα 3.19

Εξέλιξη εποχικά διορθωμένου δείκτη μισθολογικού κόστους

Αυξήθηκε το μισθολογικό κόστος το β' τρίμ. του 2025 κατά 8,7% συγκριτικά με το ίδιο τρίμηνο του 2024.

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ & Eurostat

Πίνακας 3.9

Πληθυσμός ηλικίας 15 ετών και άνω, ανά κατάσταση απασχόλησης (σε χιλ.)

Περίοδος αναφοράς	Γενικό Σύνολο	Ποσοστό συμμετοχής (% του πληθυσμού)	Απασχολούμενοι	Ποσοστό απασχόλησης (% του πληθυσμού)	Άνεργοι	Ποσοστό ανεργίας (% του εργατικού δυναμικού)
2015	9.246,6	52,0	3.610,7	39,0	1.197,0	24,9
2016	9.212,8	52,1	3.673,6	39,9	1.130,9	23,5
2017	9.176,9	52,1	3.752,7	40,9	1.027,1	21,5
2018	9.140,2	51,9	3.828,0	41,9	915,0	19,3
2019	9.103,5	52,0	3.911,0	43	818,9	17,3
α' τρίμ. 2020	9.083,8	50,6	3.852,6	42,4	745,1	16,2
β' τρίμ. 2020	9.080,5	50,8	3.844,0	42,3	768,3	16,7
γ' τρίμ. 2020	9.077,3	51,6	3.926,8	43,3	756,4	16,2
δ' τρίμ. 2020	9.074,2	51,0	3.878,5	42,7	750,1	16,2
2020	9.079,0	51,0	3.878,5	42,7	755,0	16,3
α' τρίμ. 2021	9.070,8	48,2	3.625,1	40,0	745,4	17,1
β' τρίμ. 2021	9.067,1	51,3	3.915,3	43,2	732,5	15,8
γ' τρίμ. 2021	9.063,5	52,2	4.118,3	45,4	615,4	13,0
δ' τρίμ. 2021	9.060,0	51,6	4.053,3	44,7	617,4	13,2
2021	9.065,4	50,8	3.928,0	43,3	677,7	14,7
α' τρίμ. 2022	9.055,8	51,8	4.044,0	44,7	647,2	13,8
β' τρίμ. 2022	9.051,9	52,6	4.167,2	46,0	591,6	12,4
γ' τρίμ. 2022	9.048,2	52,7	4.216,0	46,6	555,6	11,6
δ' τρίμ. 2022	9.044,7	51,9	4.135,2	45,7	558,4	11,9
2022	9.050,2	52,3	4.140,6	45,8	588,2	12,4
α' τρίμ. 2023	9.041,4	51,4	4.098,0	45,3	550,5	11,8
β' τρίμ. 2023	9.038,4	52,8	4.236,5	46,9	533,3	11,2
γ' τρίμ. 2023	9.035,5	52,8	4.256,2	47,1	514,6	10,8
δ' τρίμ. 2023	9.032,7	51,7	4.183,1	46,3	488,7	10,5
2023	9.037,0	52,2	4.193,5	46,4	521,8	11,1
α' τρίμ. 2024	9.025,7	52,6	4.173,4	46,2	574,1	12,1
β' τρίμ. 2024	9.020,5	53,2	4.327,8	48,0	467,6	9,8
γ' τρίμ. 2024	9.015,4	52,7	4.323,9	48,0	428,4	9,0
δ' τρίμ. 2024	9.010,6	52,5	4.278,7	47,5	449,1	9,5
2024	9.018,1	52,8	4.276,0	47,4	479,8	10,1
α' τρίμ. 2025	9.006,6	52,2	4.216,8	46,8	488,1	10,4
β' τρίμ. 2025	9.003,6	53,3	4.386,8	48,7	411,7	8,6

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού

Μεσοπρόθεσμες εκτιμήσεις

Στο βασικό μακροοικονομικό σενάριο αναμένεται περαιτέρω βελτίωση στην αγορά εργασίας το 2025 και το 2026, με σημάδια ωστόσο επιβράδυνσης της θετικής τάσης. Τα περιθώρια περαιτέρω μείωσης της κυκλικής ανεργίας στενεύουν, ενώ πρόκληση αποτελεί η μείωση της διαρθρωτικής ανεργίας και η αύξηση της συμμετοχής στην εργασία.

Θετική επίδραση στην απασχόληση για το 2026 αναμένεται να έχει η προβλεπόμενη ενίσχυση των επενδύσεων. Σε αυτή την ενίσχυση συμβάλουν τρεις παράγοντες. Αφενός το μειωμένο κόστος

χρηματοδότησης, αφετέρου η υψηλή πιστωτική επέκταση, σχετιζόμενη και με την επιτάχυνση της υλοποίησης του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Η προσδοκία για ανθεκτική κατανάλωση, συνιστώσα για την οποία αναμένεται αύξηση, αν και με βραδύτερο ρυθμό το 2026, θα επιδράσει ήπια θετικά στην απασχόληση. Η πρόβλεψη για αύξηση των εξαγωγών, αν και ηπιότερη από τις προηγούμενες εκτιμήσεις λόγω αυξανόμενου εμπορικού προστατευτισμού διεθνώς, αναμένεται να έχει επίσης θετικές επιδράσεις στην απασχόληση το 2026. Η στάση της νομισματικής πολιτικής αναμφίβολα επηρεάζει τις παραπάνω τάσεις, με την προοπτική για σταθεροποίηση των επιτοκίων να έχει ουδέτερη επίδραση στις βραχυπρόθεσμες προοπτικές επενδύσεων, κατανάλωσης, και εξαγωγών.

Από τομεακή σκοπιά, σύμφωνα και με τα αποτελέσματα από τις έρευνες συγκυρίας, καταγράφεται ανάκαμψη των προοπτικών απασχόλησης στον τομέα της βιομηχανίας και του εμπορίου, εξασθένιση της δυναμικής σε κατασκευές και υπηρεσίες. Η επίδραση του τουριστικού τομέα στην αύξηση της απασχόλησης αναμένεται μικρότερη το 2026. Τέλος, ο δημόσιος τομέας αναμένεται να συνεχίσει να στηρίζει την απασχόληση μέσω προγραμματισμένων προσλήψεων στο επόμενο έτος.

Αναφορικά με τους κινδύνους, η γεωπολιτική αστάθεια και ο εμπορικός προστατευτισμός παραμένουν και αναμένεται να επιμείνουν το 2026, τόσο στο περιφερειακό όσο και στο διεθνές επίπεδο. Επιπλέον, οι διεθνείς τιμές των ενεργειακών αγαθών κυμαίνονται μεν σε χαμηλότερο επίπεδο, ωστόσο η αβεβαιότητα γύρω από την εξέλιξή τους παραμένει, ενώ ο εγχώριος πληθωρισμός θα συνεχιστεί το 2026 να κυμαίνεται σε υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με το μ.ό. της Ευρωζώνης. Σημαντικό εμπόδιο για την ανταγωνιστικότητα, και συνεπώς για τη συνολική απασχόληση, αποτελεί ο σχετικά υψηλός δομικός πληθωρισμός της ελληνικής οικονομίας.

Με βάση τις εκτιμήσεις IOBE για επιβράδυνση της κατανάλωσης το 2026, αναμένεται αντίστοιχα επιβράδυνση της θετικής δυναμικής στον τομέα της απασχόλησης. Παράλληλα με τη μείωση της κυκλικής ανεργίας, προτεραιότητα τίθεται στην αντιμετώπιση της εναπομένουσας διαρθρωτικής ανεργίας και της ανεργίας τριβής.

Λαμβάνοντας υπόψη τις παραπάνω επιδράσεις στην αγορά εργασίας, το ποσοστό ανεργίας αναμένεται να διαμορφωθεί στην περιοχή του 9,1% το 2025 και 8,8% το 2026.

Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία Ερευνών Συγκυρίας του IOBE, κατά το τρίμηνο Ιουλίου-Σεπτεμβρίου του 2025 σε σχέση με το β' τρίμηνο του 2025, καταγράφεται μικρή ενίσχυση ως προς τις προβλέψεις για τις βραχυπρόθεσμες προοπτικές της απασχόλησης στη Βιομηχανία και στο Λιανικό εμπόριο, ενώ στις Κατασκευές οι προβλέψεις υποχωρούν έντονα και στις Υπηρεσίες ηπιότερα. Σε σχέση με την ίδια περίοδο του 2024, σημειώθηκε μικρή βελτίωση στις Υπηρεσίες και στη Βιομηχανία, ενώ ήπια ήταν η υποχώρηση στις Κατασκευές και εντονότερη στο Λιανικό εμπόριο. Αναλυτικότερα:

Στη Βιομηχανία, το μέσο ισοζύγιο του γ' τριμήνου του 2025 βελτιώθηκε ήπια σε σχέση με το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο κατά 3 μονάδες. Σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή επίδοση, ο μέσος τριμηνιαίος δείκτης είναι υψηλότερος κατά 4 μονάδες περίπου. Το εξεταζόμενο τρίμηνο, το ποσοστό των βιομηχανικών επιχειρήσεων που προβλέπει πτώση της απασχόλησής του το προσεχές χρονικό διάστημα διαμορφώνεται στο 5%, ενώ παράλληλα εξασθενεί στο 19% (από 22%) το ποσοστό εκείνων που αναμένουν αύξηση στον αριθμό των θέσεων εργασίας τους. Ωστόσο, η μεγάλη πλειονότητα των επιχειρήσεων του τομέα (76%) προβλέπει σταθερότητα σε όρους απασχόλησης.

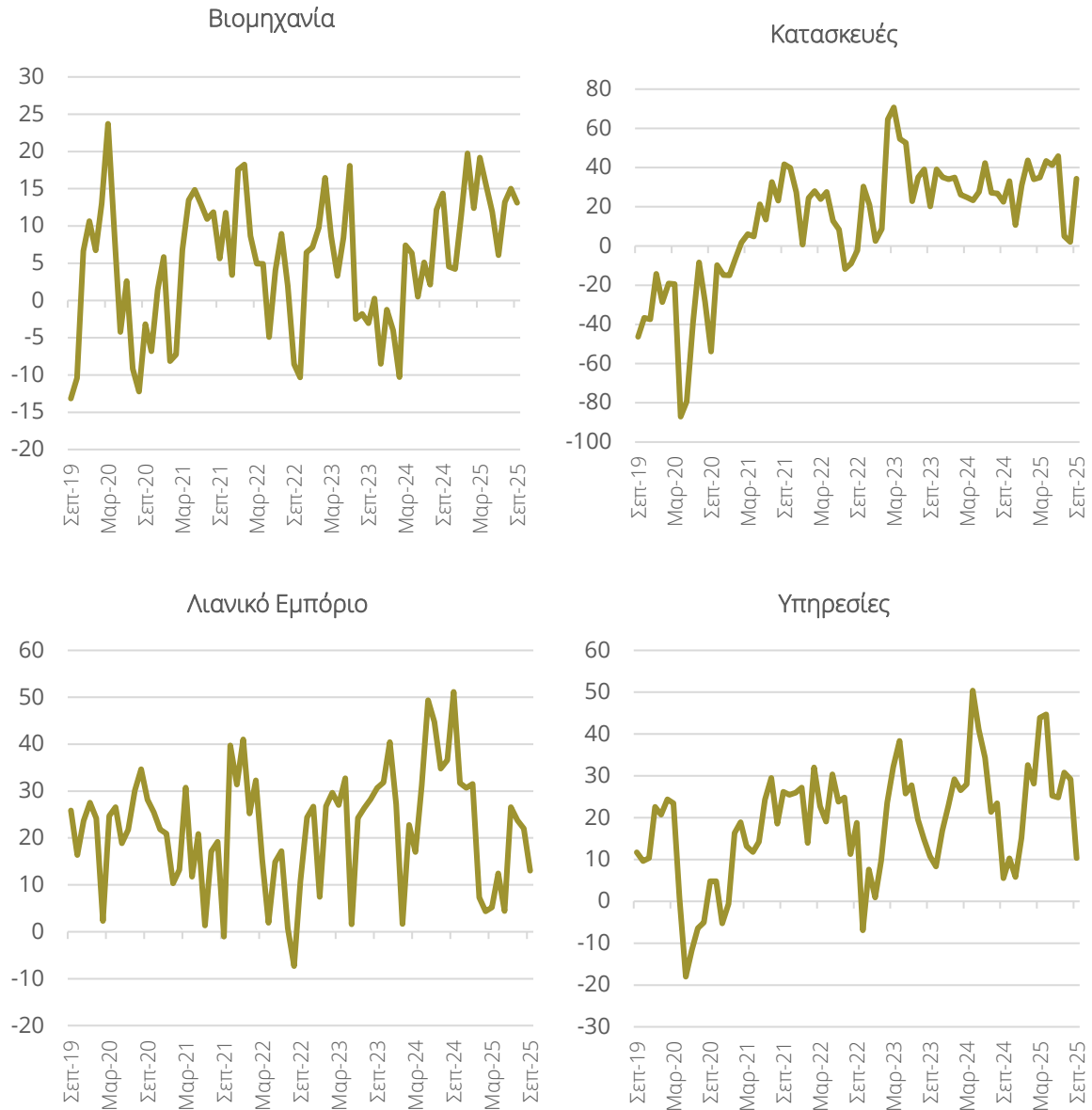
Στις Κατασκευές, οι σχετικές προβλέψεις υποδηλώνουν έντονη υποχώρηση στο ισοζύγιο της απασχόλησης του τομέα, το οποίο εξασθένησε στις +14 (από +43) μονάδες, σε ήπια χαμηλότερο επίπεδο σε σύγκριση με το ίδιο χρονικό διάστημα του 2024 (+25 μονάδες). Στο εξεταζόμενο τρίμηνο, το 20% (από μόλις 2%) των επιχειρήσεων του τομέα προβλέπουν λιγότερες θέσεις εργασίας, ενώ εξασθενεί στο 34% (από 46%) το ποσοστό των ερωτηθέντων που αναμένουν άνοδο της απασχόλησης. Σε επίπεδο επιμέρους κλάδων, παρατηρείται σημαντική βελτίωση του σχετικού δείκτη στις Ιδιωτικές Κατασκευές (+61 από +44 μον.) με τον σχετικό δείκτη στα Δημόσια Έργα (-22 από +41 μον.) να εξασθενεί κατακόρυφα.

Ο δείκτης των προβλέψεων για την απασχόληση στο Λιανικό Εμπόριο βελτιώθηκε ήπια κατά το γ' τρίμηνο του τρέχοντος έτους σε σχέση με το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο, στις +20 μονάδες (από +14), επίδοση έντονα χαμηλότερη σε σχέση με την αντίστοιχη του 2024 (+41). Το 11% των επιχειρήσεων του τομέα αναμένει μείωση των θέσεων εργασίας από 4% το προηγούμενο τρίμηνο, ενώ το 31% (από 18%) προβλέπει άνοδο της απασχόλησης, με όσους αναμένουν σταθερότητα να κινούνται στο 58% του συνόλου. Στους επιμέρους εξεταζόμενους κλάδους σημειώνεται αισθητή εξασθένηση του σχετικού ισοζυγίου σε όλους τους εξεταζόμενους κλάδους, πλην των Τροφίμων-Ποτών-Καπνού όπου το σχετικό ισοζύγιο ενισχύεται σημαντικά.

Στις Υπηρεσίες οι σχετικές προβλέψεις το εξεταζόμενο τρίμηνο υποδηλώνουν μικρή υποχώρηση σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο, και αντίθετα ήπια βελτίωση σε σχέση με το αντίστοιχο περυσινό χρονικό διάστημα. Έτσι, το σχετικό ισοζύγιο του γ' τριμήνου 2025, υποχώρησε κατά 8 μονάδες στις +23 μονάδες το εξεταζόμενο τρίμηνο, ενώ σε σχέση με το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2024 ενισχύθηκε κατά 7 μονάδες. Από τις επιχειρήσεις του τομέα, το 5% αναμένει μείωση της απασχόλησης, με το ποσοστό εκείνων που προβλέπουν αύξηση να διαμορφώνεται στο 29% (από 37%). Σε κλαδικό επίπεδο, η τάση είναι πτωτική σε όλους σχεδόν τους επιμέρους κλάδους, με εξαίρεση τις Χερσαίες μεταφορές και την Πληροφορική, όπου το σχετικό ισοζύγιο ενισχύεται ήπια.

Διάγραμμα 3.20

Προβλέψεις για την απασχόληση (ισοζύγιο απαντήσεων διαφορά θετικών – αρνητικών απαντήσεων)

Πηγή: IOBE

Κατά το γ' τρίμηνο 2025, σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο καταγράφεται μικρή ενίσχυση ως προς τις προβλέψεις για τις βραχυπρόθεσμες προοπτικές της απασχόλησης στη Βιομηχανία και στο Λιανικό εμπόριο, ενώ στις Κατασκευές οι προβλέψεις υποχωρούν έντονα και στις Υπηρεσίες ηπιότερα.

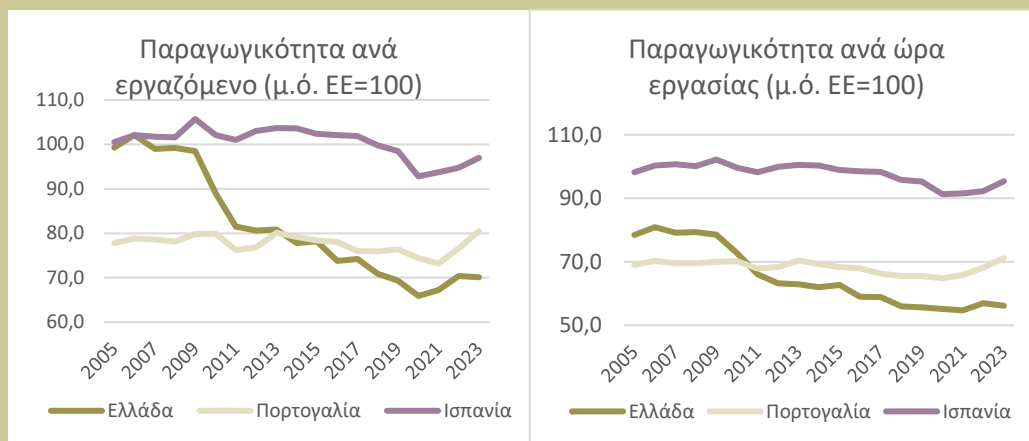
Ειδικό Πλαίσιο ενότητας 3.4.

Συσχέτιση μεταξύ παραγωγικότητας, κατά κεφαλήν ΑΕΠ και ωρών εργασίας σε Ελλάδα και ΕΕ

Η παραγωγικότητα της εργασίας μετρά την προστιθέμενη αξία αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται ανά εργαζόμενο ή ανά ώρα εργασίας. Μπορεί να υπολογιστεί με βάση το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) εκφρασμένο σε όρους ισοδύναμης αγοραστικής δύναμης (ΙΑΔ) ή την Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ), προς τον αριθμό των απασχολούμενων ή προς τον αριθμό των ωρών εργασίας.

Το ΑΕΠ ανά απασχολούμενο δίνει μια γενική και συνολική εικόνα της παραγωγικότητας μιας χώρας σε σχέση με τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Eurostat κατασκευάζει έναν δείκτη που επιτρέπει τη σύγκριση με τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο. Εάν ο δείκτης μιας χώρας είναι υψηλότερος από 100, το επίπεδο του ΑΕΠ ανά απασχολούμενο της χώρας είναι υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ και αντίστροφα. Τα στοιχεία εκφράζονται σε όρους ΙΑΔ, δηλαδή ένα κοινό υποθετικό νόμισμα που εξαλείφει τις διαφορές στα επίπεδα τιμών μεταξύ των χωρών, επιτρέποντας συγκρίσεις του ΑΕΠ μεταξύ χωρών. Στους απασχολούμενους συμπεριλαμβάνονται οι εργαζόμενοι τόσο πλήρους όσο και μερικής απασχόλησης. Η παραγωγικότητα της εργασίας ανά ώρα εργασίας υπολογίζεται ως το πραγματικό ΑΕΠ ανά ώρα εργασίας (μετρούμενη με τον συνολικό αριθμό ωρών εργασίας). Η μέτρηση της παραγωγικότητας της εργασίας ανά ώρα εργασίας παρέχει πιο πλήρη εικόνα των εξελίξεων της παραγωγικότητας στην οικονομία, καθώς εξαλείφει τις διαφορές στη σύνθεση πλήρους/μερικής απασχόλησης του εργατικού δυναμικού μεταξύ χωρών και ετών.

Διάγραμμα Π.3.4.1. Παραγωγικότητα της εργασίας¹⁰ σε σχέση με τον μ.ό. της ΕΕ (σε όρους ΙΑΔ, τρέχουσες τιμές), 2005-2023

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

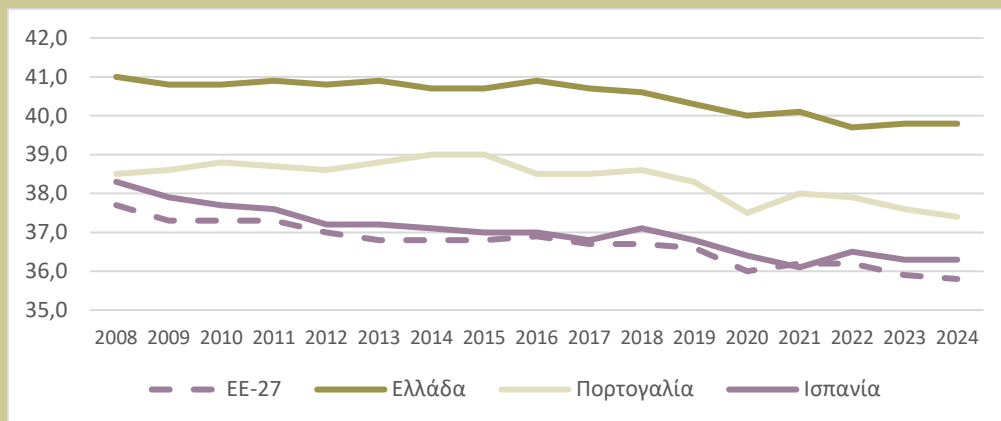
Βάσει του πρώτου ορισμού (παραγωγικότητα ανά απασχολούμενο), η Ελλάδα υπολείπεται του Ευρωπαϊκού μέσου όρου σε όρους παραγωγικότητας σε όλη τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου, με εξαίρεση το 2006. Από το 2005 έως το 2010, βρισκόταν κοντά στον Ευρωπαϊκό μέσο όρο ενώ από το 2010 και έπειτα παρατηρείται σημαντική πτώση. Η πτωτική πορεία συνεχίστηκε έως το 2020. Το 2023, βρισκόταν στο 70% του μέσου όρου της ΕΕ-27. Από το 2020 και μετά, καταγράφεται ελαφρά ανοδική πορεία. Η Ισπανία, χώρα του Ευρωπαϊκού νότου όπως η Ελλάδα, βρισκόταν λίγο πάνω από

¹⁰ Μετράται χρησιμοποιώντας το ΑΕΠ ανά εργαζόμενο ή ώρα εργασίας, αντίστοιχα.

τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο έως το 2017. Έκτοτε έχει σημειώσει ελαφρά πτώση. Η Πορτογαλία, επίσης χώρα του «νότου», βρισκόταν σε πιο χαμηλά επίπεδα σε σχέση με την Ελλάδα έως το 2013 αλλά έκτοτε την έχει ξεπεράσει, κυρίως λόγω της πτωτικής πορείας που ακολούθησε η Ελλάδα.

Βάσει του δεύτερου ορισμού (παραγωγικότητα ανά ώρα εργασίας), η Ελλάδα υπολείπεται σημαντικά του Ευρωπαϊκού μέσου όρου σε όλη τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου. Κατ' αναλογία με τον πρώτο ορισμό, παρατηρείται πτωτική πορεία από το 2010 και έπειτα με την πτώση να ανακόπτεται για πρώτη φορά το 2022. Η Ισπανία κινούνται πλησίον του μέσου όρου της ΕΕ έως το 2017. Έκτοτε έχει σημειώσει μικρή πτώση. Η Πορτογαλία έχει σχετικά σταθερή πορεία σε αυτή την περίοδο. Βρισκόταν σε επίπεδα χαμηλότερα σε σχέση με την Ελλάδα έως το 2010. Όλες οι χώρες του Ευρωπαϊκού νότου κατέγραψαν χαμηλότερα επίπεδα παραγωγικότητας της εργασίας βάσει του δεύτερου ορισμού σε σχέση με τον πρώτο ορισμό, γεγονός που εγείρει ερωτήματα σχετικά με τον αριθμό των ωρών εργασίας.

Διάγραμμα Π.3.4.2. Μέσες εβδομαδιαίες ώρες εργασίας, ανά χώρα της ΕΕ, 2008-2024

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Οι ώρες εργασίας ξεπερνούν τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο και στις τρεις χώρες που εξετάζονται. Η Ισπανία έχει ακολουθήσει καθοδική πορεία στη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου και έχει συγκλίνει με τον μέσο όρο της Ευρώπης. Η Πορτογαλία ακολουθούσε ανοδική πορεία έως το 2014. Από το 2015 και έπειτα, καταγράφει πτώση και έχει μειώσει την απόσταση της από την ΕΕ-27. Η Ελλάδα καταλαμβάνει την πρώτη θέση μεταξύ των χωρών-μελών της ΕΕ-27 σε εβδομαδιαίες ώρες εργασίας καταγράφοντας πάνω από δύο ώρες διαφορά σε σχέση με τον μέσο όρο σε όλη τη διάρκεια της περιόδου. Η πορεία είναι επίσης καθοδική, ειδικά από το 2016 και έπειτα, ωστόσο δεν έχει υπάρξει σύγκλιση καθώς ο Ευρωπαϊκός μέσος όρος καταγράφει πτώση με παρόμοιο ρυθμό.

Η συσχέτιση μεταξύ του δείκτη παραγωγικότητας και των εβδομαδιαίων ωρών εργασίας είναι αρνητική για τις χώρες της Ευρώπης το 2023 (το έτος με τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα δεδομένα¹¹). Οι χώρες με την υψηλότερη παραγωγικότητα, όπως η Νορβηγία, η Ιρλανδία, το Λουξεμβούργο, το Βέλγιο, η Δανία και η Ολλανδία μπορούν και καταγράφουν κατά μέσο όρο λιγότερες εβδομαδιαίες ώρες εργασίας, από 30,9 στην Ολλανδία έως και 35,2 στο Λουξεμβούργο.

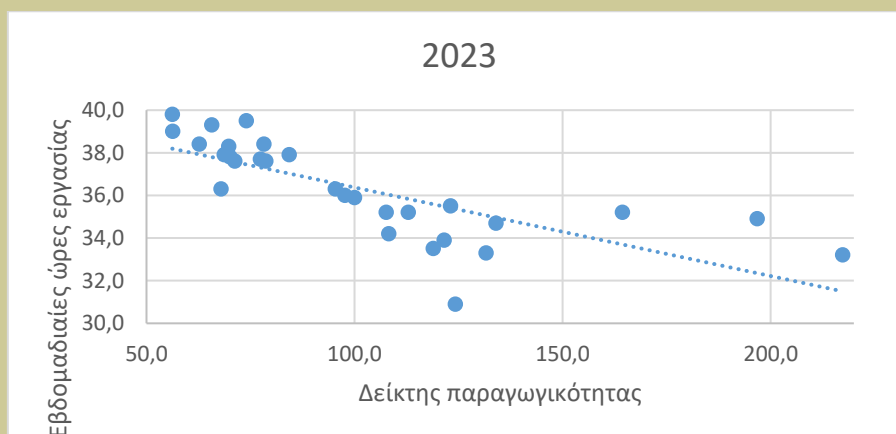
Η Ολλανδία είναι η χώρα που καταγράφει τον χαμηλότερο αριθμό μέσων εβδομαδιαίων ωρών εργασίας το 2023, με 30,9. Ακολουθούν η Νορβηγία, με 33,2 αντίστοιχα, και η Δανία με 33,3

¹¹ Για κάποιες χώρες τα τελευταία διαθέσιμα δεδομένα αφορούν το 2022.

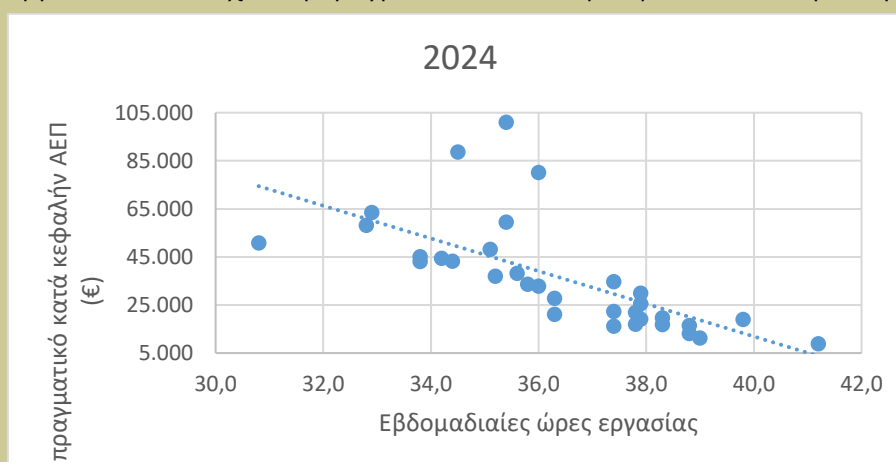
αντίστοιχα. Η Ελλάδα κατέγραψε τις περισσότερες ώρες εργασίας το 2023, με 39,8. Ακολούθησαν η Ρουμανία και η Πολωνία με 39,5 και 39,3 αντίστοιχα. Η χώρα με τη χαμηλότερη παραγωγικότητα το 2023 ήταν η Ελλάδα, με δείκτη 56,2. Έπονταν η Βουλγαρία και η Λετονία με δείκτες 56,3 και 62,7 αντίστοιχα. Το 2023, τη μέγιστη παραγωγικότητα κατέγραψαν η Νορβηγία, η Ιρλανδία και το Λουξεμβούργο με δείκτες 217,3, 196,8 και 1564,4 αντίστοιχα.

Διάγραμμα Π.3.4.3. Συσχέτιση παραγωγικότητας¹² και ωρών εργασίας

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Διάγραμμα Π.3.4.4. Συσχέτιση πραγματικού κατά κεφαλήν ΑΕΠ¹³ και ωρών εργασίας

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Παρόμοια αρνητική συσχέτιση παρατηρείται και μεταξύ των εβδομαδιαίων ωρών εργασίας και του πραγματικού κατά κεφαλήν ΑΕΠ για το 2024 (το έτος με τα πλέον διαθέσιμα δεδομένα). Σε χώρες με υψηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ, όπως το Λουξεμβούργο, η Ιρλανδία και η Ελβετία, το εργατικό δυναμικό απασχολείται κατά μέσο όρο λιγότερες ώρες εβδομαδιαίως.

Συμπερασματικά, η παραγωγικότητα της εργασίας στην Ελλάδα, εντελώς διαφορετική έννοια από την εντατικότητα της εργασίας, είναι πιο χαμηλή σε σχέση με αυτή στις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης,

¹²Η παραγωγικότητα εδώ υπολογίζεται ως το πραγματικό ΑΕΠ ανά ώρα εργασίας.

¹³ Σε σταθερές τιμές του 2020.

χωρίς να δείχνει ουσιαστική σύγκλιση μετά την κρίση. Το 2023, μάλιστα, ήταν στην τελευταία θέση στη σχετική κατάταξη ενώ η πορεία που ακολουθούσε έως το 2021 ήταν πτωτική. Ταυτόχρονα, η Ελλάδα βρίσκεται σταθερά στις πρώτες θέσεις στην κατάταξη των χωρών της ΕΕ ως προς αριθμό των μέσων εβδομαδιαίων ωρών εργασίας, ενώ το 2023 βρισκόταν στην κορυφή της σχετικής κατάταξης. Η αρνητική συσχέτιση μεταξύ παραγωγικότητας και ωρών εργασίας στην Ευρώπη, καθώς και πραγματικού κ.κ. ΑΕΠ και ωρών εργασίας, ευρήματα που χαίρουν στήριξης και στη βιβλιογραφία, δημιουργεί προβληματισμούς σχετικά με την αποτελεσματική χρήση τόσο των απασχολούμενων όσο και του χρόνου εργασίας στην Ελλάδα. Κρίνεται σκόπιμο η οικονομική πολιτική να δώσει προτεραιότητα σε μέτρα που τονώνουν την παραγωγικότητα και την αποτελεσματικότητα κάθε μονάδας εργασίας, όπως κίνητρα για επενδύσεις σε πάγιο κεφάλαιο, αξιοποίηση τεχνολογίας από τον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα, βελτίωση των διοικητικών πρακτικών και των μηχανισμών κατάρτισης του στελεχιακού δυναμικού των επιχειρήσεων και καλύτερη σύνδεση εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας.

3.5 Τιμές καταναλωτή και παραγωγού

- ο Άνοδος του ΕνΔΤΚ (ΔΤΚ) το α' εννεάμηνο του 2025, στο 3,0% (2,5%) έναντι ίδιου πληθωρισμού 3,0% (2,8%) ένα έτος πριν. Άνοδος τιμών κυρίως από την αυξητική επίδραση στις τιμές των μη ενεργειακών αγαθών, ειδικά των υπηρεσιών.
- ο Ρυθμός μεταβολής ΕνΔΤΚ με σταθερούς φόρους και χωρίς την ενέργεια, στο 3,2% το α' οκτάμηνο φέτος, από άνοδο 3,5% ένα έτος πριν, με ιδιαίτερη άνοδο τιμών σε κλάδους υπηρεσιών, όπως η στέγαση, καταλύματα και εστίαση.
 - ο Για το 2025 προβλέπεται ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή θα ενισχυθεί με ρυθμό στην περιοχή του 2,8%. Βασικές υποθέσεις:
 - ο η καταναλωτική ζήτηση θα σημειώσει ενίσχυση στην περιοχή του 1,9%.
 - ο η τιμή του πετρελαίου Brent θα υποχωρήσει σε ετήσια βάση, με τις εξελίξεις αναφορικά με τα μέτρα προστατευτισμού να ασκούν περαιτέρω καθοδικές πιέσεις στην αγορά ενέργειας
 - ο Για το 2026 προβλέπεται ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή θα ενισχυθεί με ρυθμό στην περιοχή του 2,3%. Βασικές υποθέσεις:
 - ο η καταναλωτική ζήτηση θα σημειώσει ενίσχυση στην περιοχή του 1,3%
 - ο η τιμή του πετρελαίου Brent θα υποχωρήσει περαιτέρω σε ετήσια βάση, με τις εξελίξεις γύρω από την αγορά ενέργειας να διατηρούν τις καθοδικές πιέσεις στις τιμές των ενεργειακών αγαθών

Πρόσφατες εξελίξεις

Το α' εννεάμηνο του 2025 σημειώθηκε άνοδος των τιμών σε σχέση με ένα έτος πριν, με το μέσο ρυθμό μεταβολής του Εθνικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) να διαμορφώνεται σε 2,5%, από 2,8% ένα έτος νωρίτερα. Ενίσχυση, κατά 3,0%, σημείωσε ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) το ίδιο χρονικό διάστημα φέτος, από επίσης άνοδο 3,0% το α' εννεάμηνο του 2024, με υψηλότερη πληθωριστική πίεση σε κλάδους υπηρεσιών, όπως η στέγαση, διαμονή και εστίαση. Τον Σεπτέμβριο του τρέχοντος έτους ο ρυθμός μεταβολής του Εθνικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) ανήλθε στο 1,9% από 2,9% τον αντίστοιχο μήνα του 2024. Ανοδική τάση καταγράφηκε και στον ΕνΔΤΚ, με το ρυθμό μεταβολής του να διαμορφώνεται στο 1,8% τον Σεπτέμβριο του 2025 από 3,1% τον ίδιο μήνα πέρυσι. Σημειώνεται ότι τον Αύγουστο του 2025, όπου υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία ο δομικός πληθωρισμός στην Ελλάδα διαμορφώθηκε στο 3,2% από 3,4% ένα έτος νωρίτερα.

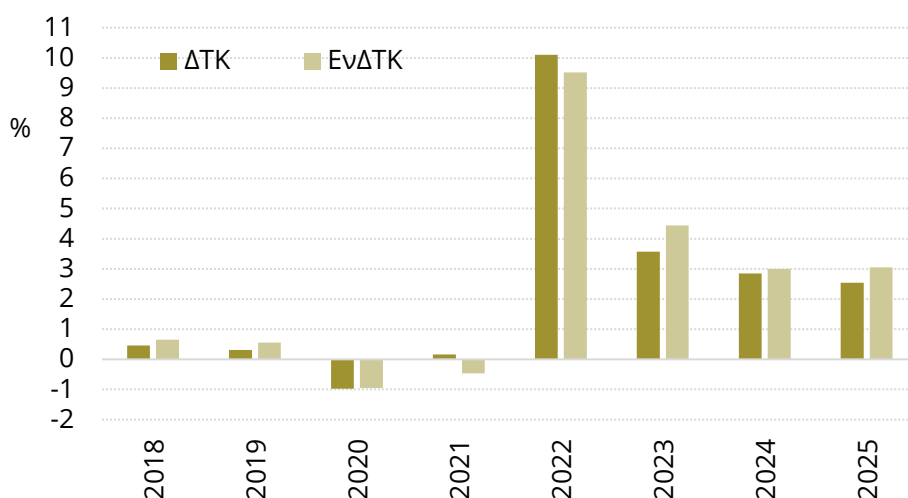
Αναφορικά με τις επιδράσεις των συνιστωσών του ΕνΔΤΚ στην τάση του, η άνοδος του εναρμονισμένου δείκτη την περίοδο Ιανουαρίου – Αυγούστου του 2025, κατά 3,2% οφείλεται στη θετική επίδραση της εγχώριας ζήτησης, καθώς η ποσοστιαία μεταβολή του δείκτη με σταθερούς φόρους και χωρίς τα ενεργειακά αγαθά διαμορφώθηκε σε 3,2%, όσο και ένα έτος πριν. Η έμμεση φορολογία επίδρασε θετικά στις τιμές, κατά 0,3 π.μ. το εξεταζόμενο χρονικό διάστημα, έναντι επίδρασης (0,2 π.μ.) ένα έτος πριν.

Ως προς τις πρόσφατες τάσεις στις τιμές των ενεργειακών αγαθών και την επίδρασή τους στον ΕνΔΤΚ, η μέση διεθνής τιμή του πετρελαίου το χρονικό διάστημα Ιανουαρίου – Αυγούστου του 2025 σημείωσε εξασθένιση συγκριτικά με ένα έτος πριν. Συγκεκριμένα, η μέση τιμή του πετρελαίου Brent διαμορφώθηκε στα \$71,3/βαρέλι από \$83,5/βαρέλι ένα έτος πριν, σημειώνοντας υποχώρηση 14,7%. Η άνοδος της μέσης ισοτιμίας του ευρώ έναντι του δολαρίου

το α' εννεάμηνο του 2025, κατά 2,5% σε σχέση με ένα έτος πριν, ενίσχυσε τη μείωση της τιμής του πετρελαίου σε ευρώ, με τη μέση τιμή του να διαμορφώνεται στα €64,2/βαρέλι, από €77,1/βαρέλι το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2024. Επομένως, η επίδραση των τιμών των ενεργειακών αγαθών, στο ρυθμό μεταβολής του ΕνΔΤΚ εγχωρίως την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου του 2025, ήταν αρνητική, 0,3 π.μ. έναντι επίσης αρνητικής επίδρασης 0,4% το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2024.

Διάγραμμα 3.21

Ετήσια μεταβολή εγχώριου ΔΤΚ και Εναρμονισμένου ΔΤΚ στην Ελλάδα (περίοδος Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου, %)

Άνοδος 2,5% του εγχώριου ΔΤΚ το α' εννεάμηνο 2025 σε σχέση με ένα έτος πριν, από 2,8% ένα έτος νωρίτερα.

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, επεξεργασία στοιχείων IOBE

Η άνοδος του ΕνΔΤΚ στην Ελλάδα το α' εννεάμηνο του 2025, κατατάσσει τη χώρα στις υψηλές θέσεις της κατάταξης μεταξύ των χωρών της Ευρωζώνης ως προς το ρυθμό μεταβολής, υψηλότερα του σταθμισμένου μέσου όρου (2,2%, βλέπε Παράρτημα). Την περίοδο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2025, ο μέσος όρος μεταβολής του ΕνΔΤΚ στην Ευρωζώνη ανήλθε στο 2,2%, από 2,4% ένα έτος πριν. Η εγχώρια ζήτηση φαίνεται ότι αποτέλεσε τον κυριότερο παράγοντα αύξησης των τιμών στην Ευρωζώνη, καθώς ο δείκτης τιμών με σταθερούς φόρους και χωρίς τα ενεργειακά αγαθά στο α' οκτάμηνο, όπου υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία ενισχύθηκε κατά 2,74%, από άνοδο 2,7% ένα έτος νωρίτερα.

Αναφορικά με τις τάσεις στις επιμέρους κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών οι οποίες περιλαμβάνονται στον εγχώριο Γενικό Δείκτη Τιμών, η εντονότερη άνοδος το α' εννεάμηνο 2025 σημειώθηκε στα Ξενοδοχεία. Η αύξηση των τιμών στην κατηγορία των Ξενοδοχείων διαμορφώθηκε σε 6,1%, από επίσης αύξηση 6,0% ένα έτος νωρίτερα. Σε χαμηλότερα επίπεδα, ήταν η μεταβολή στην κατηγορία της Ένδυσης όπου οι τιμές ενισχύθηκαν κατά 5,7%, από άνοδο 4,6%, ενώ ακολούθησε η Στέγαση, με άνοδο 4,7%, σε συνέχεια αύξησης 1,0%, αντίστοιχα, ένα έτος πριν. Στην Εκπαίδευση καταγράφηκε άνοδος 2,6% σε συνέχεια ανόδου 3,5% το α' εννεάμηνο του 2025.

Διάγραμμα 3.22

Μηνιαία εξέλιξη ΔΤΚ στην Ελλάδα (ετήσιες ποσοστιαίες μεταβολές, %)

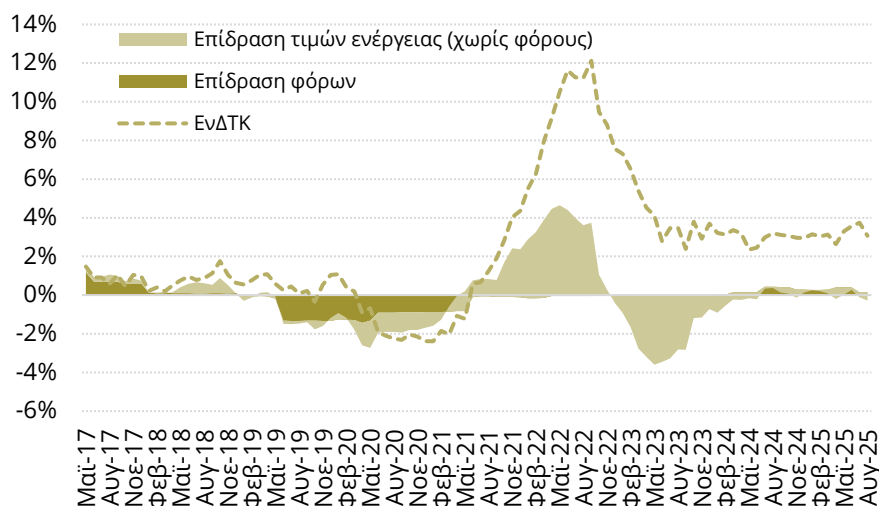

Ηπιότερη αύξηση του εγχώριου ΔΤΚ τον Σεπτεμβρίου του 2025 (1,9% από 2,9% ένα μήνα πριν). Σε ηπιότερα επίπεδα ο ρυθμός μεταβολής από τον αντίστοιχο μήνα του 2024 (2,9%).

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, επεξεργασία στοιχείων IOBE

Διάγραμμα 3.23

Ετήσιος ρυθμός μεταβολής ΕνΔΤΚ στην Ελλάδα και επίδραση τιμών ενεργειακών προϊόντων και αλλαγών στη φορολογία

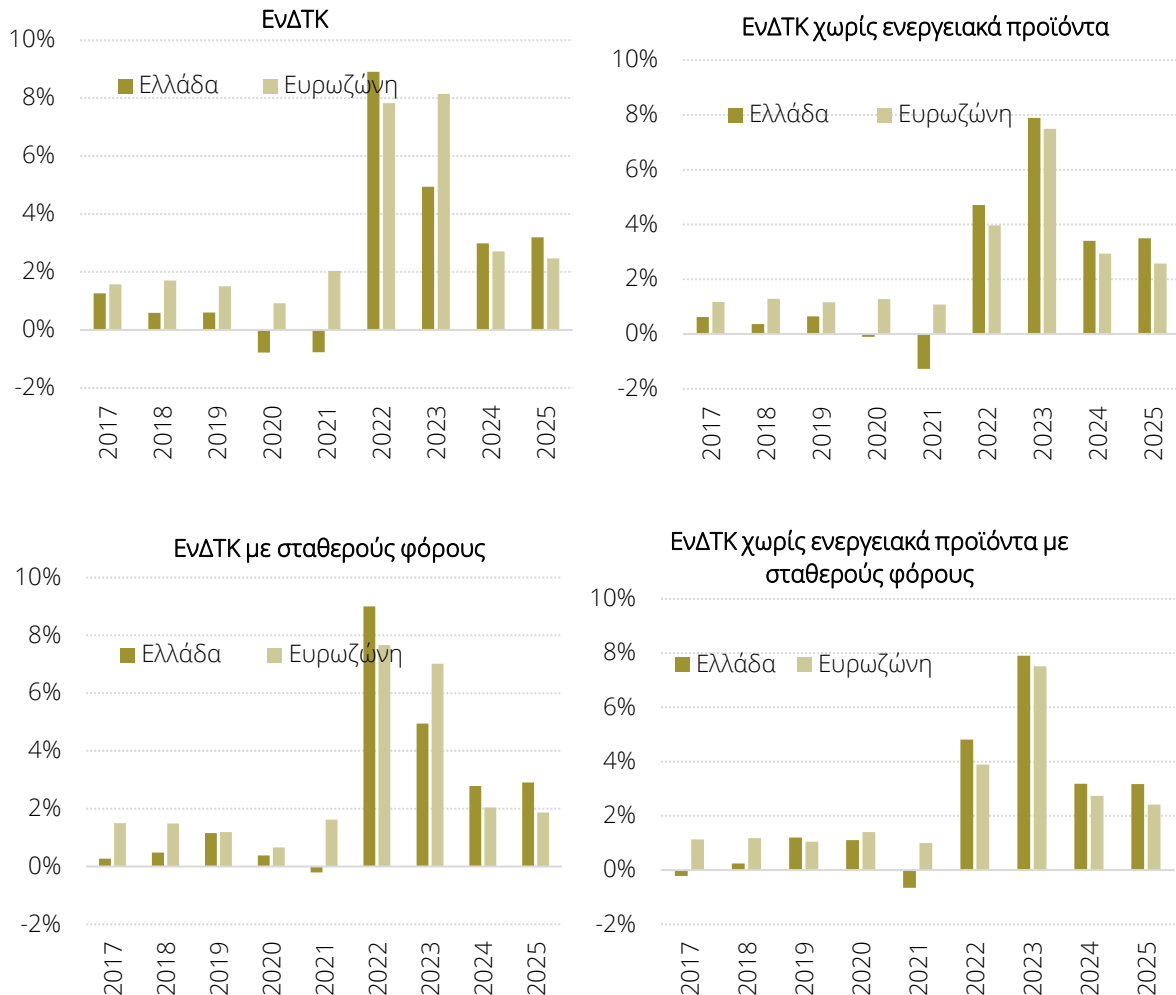
Η αύξηση του ΕνΔΤΚ το α' οκτάμηνο του 2025 οφείλεται στις τιμές των μη ενεργειακών αγαθών, και ειδικά των υπηρεσιών, όπως στέγαση, διαμονή και εστίαση, με την επίδραση των φόρων πλέον να είναι ήπια θετική.

Πηγή: Eurostat, επεξεργασία στοιχείων IOBE

Άνοδος τιμών σημειώθηκε στην Υγεία και τις Επικοινωνίες, κατά 1,8%, αμφότερα από άνοδο 3,4% και μείωση 0,9%, αντίστοιχα ένα έτος πριν. Η ενίσχυση των τιμών στη Διατροφή και τα Αλκοολούχα ποτά διαμορφώθηκε σε 1,7% και 1,2%, αντίστοιχα, από 4,3% και 1,8%, αντίστοιχα, ένα έτος νωρίτερα, ενώ στην Αναψυχή και τα Άλλα αγαθά οι τιμές αυξήθηκαν κατά 1,0% και 0,9%, αντίστοιχα από 2,1% και 2,0% το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2024. Αντίθετα, αμετάβλητες παρέμειναν οι τιμές στα Διαρκή αγαθά και τις Μεταφορές, το εξεταζόμενο χρονικό διάστημα από άνοδο 0,1% και 1,9%, αντίστοιχα ένα έτος πριν.

Διάγραμμα 3.24

Ετήσια μεταβολή ΕνΔΤΚ σε Ελλάδα και Ευρωζώνη (περίοδος Ιανουαρίου- Αυγούστου)

Πηγή: Eurostat, επεξεργασία στοιχείων IOBE

Ενίσχυση τιμών εγχωρίως στο α' οκτάμηνο του 2025 υψηλότερη από τον μ.ό. της Ευρωζώνης, με την πληθωριστική επίδραση των μη ενεργειακών αγαθών και υπηρεσιών (3,3 ποσοστιαίες μονάδες) να είναι υψηλότερη από τον μ.ό. της Ευρωζώνης (2,4 π.μ.).

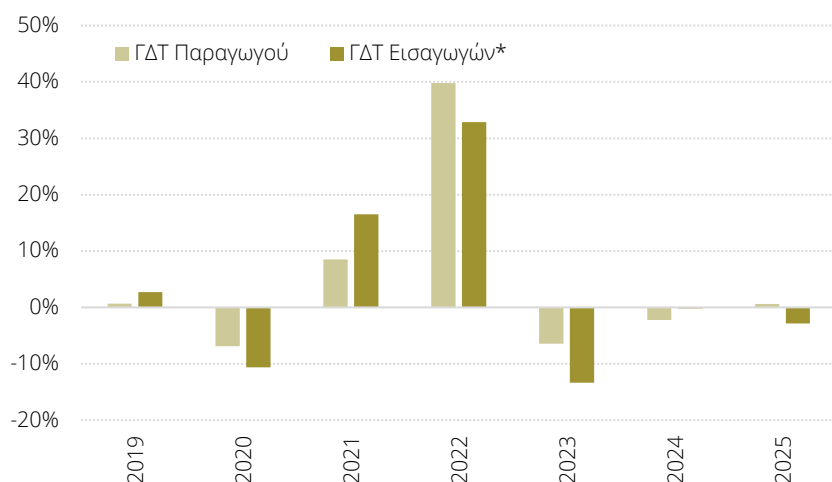
Αναφορικά με την εξέλιξη των τιμών στην πλευρά της παραγωγής την περίοδο Ιανουαρίου - Αυγούστου του 2025, ο Γενικός Δείκτης Τιμών Παραγωγού (ΓΔΤΠ), εγχώριας και εξωτερικής αγοράς συνολικά, κατέγραψε οριακή άνοδο σε σύγκριση με το ίδιο χρονικό διάστημα του 2024 (0,6%), καθώς η άνοδος των βιομηχανικών προϊόντων εκτός ενέργειας μετρίασε σημαντικά την υποχώρηση των ενεργειακών τιμών. Αναλυτικά, ο ΓΔΤΠ χωρίς την ενέργεια ενισχύθηκε στο α' οκτάμηνο του τρέχοντος έτους κατά 1,5%, έναντι αύξησης 1,8% ένα έτος πριν. Ο ΓΔΤΠ για τα Ορυχεία-Λατομεία και Μεταποίηση μειώθηκε 2,85% σε συνέχεια ανόδου 1,2% ένα έτος νωρίτερα.

Σχετικά με την εξέλιξη του Γενικού Δείκτη Τιμών Εισαγωγών (ΓΔΤΕ) την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουλίου του τρέχοντος έτους, σημειώθηκε ετήσια υποχώρηση, 2,9%, έναντι ηπιότερης μείωσης, 0,2% ένα έτος πριν. Η μείωση των τιμών εισαγωγών εγχωρίως κατά 2,9% το α' επτάμηνο φέτος κατατάσσει την Ελλάδα στην τελευταία θέση, ως προς την αύξηση τους μεταξύ δεκατεσσάρων χωρών της Ευρωζώνης για τις οποίες υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία στη συγκεκριμένη περίοδο. Η μεγαλύτερη άνοδος στις τιμές εισαγωγών καταγράφηκε στην Ολλανδία και την Σλοβακία κατά 2,1% και 1,6%, αντίστοιχα έναντι υποχώρησης 3,8% και επίσης μείωσης 5,3%, αντίστοιχα, ένα έτος πριν. Εξασθένιση του ίδιου δείκτη σημειώθηκε στην Ευρωζώνη, κατά 0,2%, έναντι μείωσης 2,9% τον αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2024. Αντίθετα, μείωση των τιμών εισαγωγών καταγράφηκε στην Μάλτα και την Πορτογαλία, κατά 2,4% και 1,3%, αντίστοιχα.

Διάγραμμα 3.25

Ετήσια μεταβολή ΓΔΤΠ και ΓΔΤΕ στην Ελλάδα (Ιανουάριος - Αύγουστος)

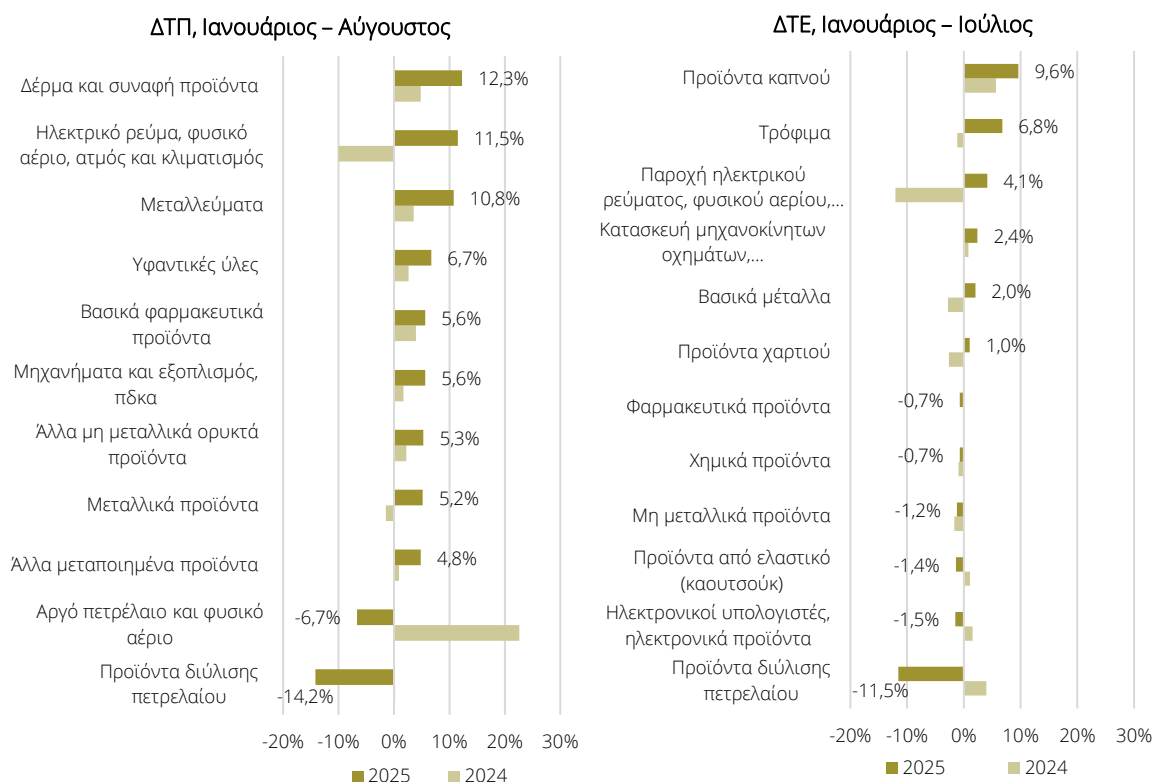

Υποχώρηση τιμών εισαγωγών (-2,9%) το α' επτάμηνο του 2025, κυρίως λόγω αρνητικής επίδρασης των τιμών των ενεργειακών αγαθών. Άνοδος στις τιμές παραγωγού το α' οκτάμηνο (10,6%).

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, επεξεργασία στοιχείων IOBE. *Η ετήσια μεταβολή των τιμών εισαγωγών αφορά στο χρονικό διάστημα Ιανουαρίου - Ιουλίου για το 2025.

Διάγραμμα 3.26

Ετήσιες μεταβολές ΔΤΠ και ΔΤΕ σε επιμέρους κατηγορίες αγαθών στην Ελλάδα

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, επεξεργασία στοιχείων IOBE.

Μεσοπρόθεσμες εκτιμήσεις

Αναλύοντας τις βασικές συνιστώσες του εγχώριου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή κατά το α' εννεάμηνο του τρέχοντος έτους, προέκυψε ότι η άνοδός του οφείλεται στην θετική επίδραση των τιμών των μη ενεργειακών αγαθών και υπηρεσιών. Η ήπια αρνητική επίδραση των ενεργειακών αγαθών στο εξεταζόμενο χρονικό διάστημα αντισταθμίστηκε από την ήπια θετική επίδραση των φόρων.

Σημειώνεται ότι, τον Ιούλιο του τρέχοντος έτους, τα κράτη μέλη της ΕΕ, σε απάντηση στις υβριδικές απειλές από τη Ρωσία, ενέκριναν την 18η δέσμη κυρώσεων, η οποία περιλαμβάνει ατομικά και οικονομικά περιοριστικά μέτρα. Συγκεκριμένα, προβλέπεται μείωση του ανώτατου ορίου τιμών για το ρωσικό αργό πετρέλαιο στα \$47,6/βαρέλι και απαγόρευση εισαγωγών προϊόντων διύλισης από τρίτες χώρες. Παράλληλα, απαγορεύεται η πρόσβαση σε λιμένες για 105 επιπλέον ρωσικά πλοία, αναστέλλονται συναλλαγές που σχετίζονται με τους αγωγούς Nord Stream 1 και 2, και επεκτείνονται οι χρηματοοικονομικοί περιορισμοί σε 22 επιπλέον ρωσικές τράπεζες και στο Ρωσικό Ταμείο Άμεσων Επενδύσεων. Τέλος, επιβάλλονται νέοι εξαγωγικοί περιορισμοί για αγαθά και τεχνολογίες, καθώς και περαιτέρω απαγορεύσεις εξαγωγών σε προϊόντα στρατηγικής σημασίας.

Αναφορικά με τις τιμές των ενεργειακών αγαθών, η μέση διεθνής τιμή του πετρελαίου το α' εννεάμηνο του 2025 σημείωσε μείωση συγκριτικά με ένα έτος πριν. Συγκεκριμένα, η μέση τιμή του πετρελαίου Brent διαμορφώθηκε στα \$70,9/βαρέλι, από \$82,5/βαρέλι ένα έτος πριν,

καταγράφοντας μείωση 14,0%. Η άνοδος της μέσης ισοτιμίας του ευρώ έναντι του δολαρίου το εξεταζόμενο χρονικό διάστημα, κατά 2,9% σε σχέση με ένα έτος πριν, ενίσχυσε περαιτέρω τη μεταβολή της τιμής του πετρελαίου σε ευρώ, με τη μέση τιμή του να διαμορφώνεται στα €63,4/βαρέλι.

Επίδραση ζήτησης

Ως προς τις αναμενόμενες εξελίξεις στην καταναλωτική ζήτηση, και για το τρέχον έτος η αναμενόμενη αύξηση της απασχόλησης και η νέα αύξηση του κατώτατου μισθού, η οποία πλέον με το νέο σύστημα αμοιβών επηρεάζει και το μισθολόγιο των δημοσίων υπαλλήλων και το επίδομα ανεργίας, καθώς και το νέο ειδικό μισθολόγιο ένστολων αναμένεται να τονώσουν το διαθέσιμο εισόδημα, και ακολούθως και την εγχώρια ζήτηση. Επιπρόσθετα η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών, κατά 1%, η κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος για τους ελεύθερους επαγγελματίες, τους αυτοαπασχολούμενους και τις ατομικές επιχειρήσεις, καθώς και η μείωση ΕΝΦΙΑ για κατοικίες που ασφαλίζονται για φυσικές καταστροφές εκτιμάται ότι θα ενισχύσουν το διαθέσιμο εισόδημα, και ακολούθως θα τονώσουν περαιτέρω την εγχώρια ζήτηση. Τέλος, ενισχυτικά στο διαθέσιμο εισόδημα για το τρέχον έτος, αναμένεται να επιδράσουν μέτρα, όπως η απαλλαγή από το φόρο ασφαλιστρού συμβολαίων υγείας για παιδιά έως 18 ετών, ενώ η κατάργηση τέλους σταθερής τηλεφωνίας (5%) για συνδέσεις με οπτική ίνα.

Στο πλαίσιο των αλλαγών που ανακοινώθηκαν στην ΔΕΘ, από τον Οκτώβριο του τρέχοντος έτους, και για το επόμενο έτος, οι νέες αυξήσεις στα ειδικά μισθολόγια και στα επιδόματα επικινδυνότητας αναμένεται να ενισχύσουν το διαθέσιμο εισόδημα. Για το επόμενο έτος και από τον Απρίλιο 2026 η οριζόντια αναπροσαρμογή του βασικού μισθού των δημοσίων υπαλλήλων, θα συμβάλει στην αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος.

Επιπλέον, ως προς τις αλλαγές στη φορολογία εισοδήματος, και για το επόμενο έτος η μείωση των συντελεστών φορολογίας για τα μεσαία εισοδήματα, το πακέτο παροχών το οποίο περιλαμβάνει τη σταδιακή κατάργηση του ΕΝΦΙΑ για κύριες κατοικίες σε οικισμούς έως 1.500 κατοίκους, την εισαγωγή ενδιάμεσου συντελεστή 25% στη φορολόγηση εισοδήματος από ενοίκια, καθώς και η μείωση των τεκμηρίων διαβίωσης, με ειδική μέριμνα για νέους, αλλά και για κατοίκους σε μικρούς οικισμούς αναμένεται να τονώσουν το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών.

Τέλος, από το επόμενο έτος οι συντάξεις αναμένεται να αυξηθούν με βάση τον πληθωρισμό και την πορεία του ΑΕΠ, αλλάζει ο τρόπος συμψηφισμού της προσωπικής διαφοράς, καθώς και η Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων δεν θα υπολογίζεται πλέον επί της προσαύξησης της σύνταξης που προέρχεται από εργασία.

Συνεπώς, και λαμβάνοντας υπόψη τους παραπάνω παράγοντες εκτιμάται ότι η συνολική καταναλωτική ζήτηση αναμένεται να ενισχυθεί στην περιοχή του 1,9% και 1,3% το 2025 και 2026 αντίστοιχα, συντηρώντας σε ένα βαθμό τις υψηλές τιμές.

Επίδραση φόρων

Αναφορικά προς τις αναμενόμενες επιδράσεις των παρεμβάσεων έμμεσης φορολογίας, στο τρέχον έτος αναμένεται αυτές να είναι μηδαμινές στις μεταβολές του δείκτη τιμών. Αναλυτικά, η επαναφορά του συντελεστή ΦΠΑ στα σερβιριζόμενα μη αλκοολούχα ποτά (αναψυκτικά, μπύρες χωρίς αλκοόλ, αεριούχα νερά), στο 24%, δεν αναμένεται να επιδράσει στις τιμές το 2^ο εξάμηνο του τρέχοντος έτους, καθώς έχει παρέλθει ένα έτος από την εφαρμογή του μέτρου. Ομοίως, οι μειωμένοι συντελεστές ΦΠΑ σε ορισμένα αγαθά και υπηρεσίες (μεταφορές, γυμναστήρια, σχολές

χορού, θεάματα αναψυχής) που παραμένουν για όλο το 2025, όπως και τα μέτρα στήριξης στα ακίνητα έως τον Δεκέμβριο του 2025 δεν αναμένεται να έχουν καμία επίδραση καθώς έχει παρέλθει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους από την εφαρμογή τους.

Το 2026, η μείωση των συντελεστών ΦΠΑ κατά 30% στα νησιά της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, στον Έβρο και στα Δωδεκάνησα με πληθυσμό έως 20.000 κατοίκους, διευρύνοντας ουσιαστικά το ειδικό φορολογικό καθεστώς που ίσχυε έως σήμερα για τα πέντε νησιά πρώτης γραμμής του προσφυγικού (Λέσβο, Σάμο, Χίο, Λέρο και Κω). Συγκεκριμένα, ο βασικός συντελεστής ΦΠΑ θα μειωθεί από 24% σε 17%, ο μειωμένος συντελεστής από 13% σε 9% και ο υπερμειωμένος συντελεστής από 6% σε 4%. Η μείωση των συντελεστών αναμένεται να επιδράσει αρνητικά στις τιμές βασικών αγαθών και υπηρεσιών — όπως τρόφιμα, φάρμακα, εστίαση, μεταφορές και τουριστικές υπηρεσίες στις συγκεκριμένες περιοχές.

Επίδραση ενεργειακών αγαθών

Σχετικά με τις πρόσφατες εξελίξεις στα ενεργειακά αγαθά, η διεθνής τιμή του πετρελαίου Brent διαμορφώθηκε κατά μέσο όρο τον Σεπτέμβριο του 2025 στα \$67,9 ανά βαρέλι, σημειώνοντας υποχώρηση 8,2% σε σχέση με ένα έτος πριν. Η ισοτιμία ευρώ/δολαρίου τον ίδιο μήνα ανήλθε στο 1,17, υψηλότερα κατά 5,6% από ότι τον αντίστοιχο μήνα του 2024. Ακολουθώντας, η μέση τιμή του πετρελαίου σε ευρώ διαμορφώθηκε σε €57,9 ανά βαρέλι, σημειώνοντας υποχώρηση της τάξης του 13,1% σε σχέση με ένα έτος νωρίτερα.

Σύμφωνα με τα πρόσφατα στοιχεία του OPEC+, η συνολική παραγωγή πετρελαίου τον Σεπτέμβριο του 2025 αυξήθηκε κατά 630.000 βαρέλια ημερησίως σε σχέση με τον Αύγουστο, φτάνοντας τα 43,05 εκατ. βαρέλια ημερησίως. Η αύξηση της παραγωγής οφείλεται κυρίως στην ενίσχυση της παραγωγής από τη Σαουδική Αραβία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, καθώς και στη μερική άρση των περικοπών που είχαν εφαρμοστεί νωρίτερα μέσα στο έτος. Παράλληλα, αντανάκλα την απόφαση του ΟΠΕΚ+ να επιστρέψει σταδιακά στις περικοπές παραγωγής ύψους 2,2 εκατ. βαρελίων ημερησίως που είχαν εφαρμοστεί από τον Απρίλιο του 2025, με στόχο την αποκατάσταση του μεριδίου αγοράς και την ενίσχυση των τιμών του πετρελαίου.

Κατά την τελευταία συνεδρίαση τους τον Οκτώβριο του 2025 τα μέλη του OPEC+, συμπεριλαμβανομένου και της Ρωσίας συμφώνησαν να προχωρήσουν σε αύξηση της παραγωγής κατά 137.000 βαρέλια ημερησίως από τον Νοέμβριο του τρέχοντος έτους. Η απόφαση αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο της σταδιακής άρσης των περικοπών παραγωγής που είχαν εφαρμοστεί από το 2023, με στόχο την αποκατάσταση του μεριδίου αγοράς του ΟΠΕΚ+ έναντι ανταγωνιστών όπως οι ΗΠΑ. Συνολικά, η παραγωγή πετρελαίου από τις χώρες του ΟΠΕΚ+ αναμένεται να αυξηθεί κατά 0,6 εκατ. βαρέλια/ημέρα το 2025 και το 2026.

Η αύξηση της παραγωγής πετρελαίου το 2025 θα προέλθει κυρίως από χώρες εκτός του ΟΠΕΚ, λόγω της συνεχιζόμενης συγκράτησης της παραγωγής εκ μέρους του ΟΠΕΚ+. Σύμφωνα με εκτιμήσεις αναλυτών¹⁴, η αύξηση της παραγωγής από χώρες εκτός ΟΠΕΚ+, αναμένεται περίπου σε 2,0 εκατ. βαρέλια ημερησίως το 2025 και σε 0,7 εκατ. βαρέλια το 2026.

Αναλυτικά, η παγκόσμια παραγωγή πετρελαίου εκτός του ΟΠΕΚ+ εκτιμάται ότι θα αυξηθεί κατά 2,7 εκατ. β/ημέρα το 2025, και επιπλέον 1,3 εκατ. β/ημέρα το 2026, με το μεγαλύτερο μέρος της προβλεπόμενης αύξησης να προέρχεται από τις χώρες της αμερικάνικης ηπείρου και συγκεκριμένα από τις Ηνωμένες Πολιτείες. Οι ΗΠΑ εξακολουθούν να παράγουν περισσότερο

¹⁴ Energy International Agency, Short-Term Energy Outlook, Οκτώβριος 2025

πετρέλαιο από οποιαδήποτε άλλη χώρα, με την αύξηση της ημερήσιας παραγωγής τους να εκτιμάται σε 0,6 εκατ. β/ημέρα το 2025. Σε ετήσια βάση, η παραγωγή αργού πετρελαίου στις ΗΠΑ αναμένεται να ανέλθει κατά μέσο όρο σε 13,5 εκατ. βαρέλια ημερησίως το 2025 και το 2026. Επιπρόσθετα, η ημερήσια παραγωγή πετρελαίου στον Καναδά αναμένεται να αυξηθεί κατά 0,3 εκατ. βαρέλια ημερησίως το τρέχον έτος, και κατά 0,2 εκατ. βαρέλια το 2026, ενώ στη Βραζιλία αναμένεται αύξηση κατά 0,1 εκατ. βαρέλια ημερησίως το 2025 και κατά 0,2 εκατ. βαρέλια ημερησίως το 2026, φτάνοντας τα 4,1 εκατ. βαρέλια ημερησίως, κυρίως λόγω της ανάπτυξης νέων πλωτών μονάδων παραγωγής (FPSO) στα κοιτάσματα του Σάντος.

Σύμφωνα με διεθνείς αναλυτές¹⁵ η αύξηση της παραγωγής αναμένεται να υπερβεί την αύξηση της ζήτησης, η οποία εκτιμάται σε 700.000 βαρέλια ημερησίως για το 2025 και το 2026. Ακολουθώντας, τα αποθέματα πετρελαίου θα αυξηθούν κατά 730.000 βαρέλια ημερησίως το 2025 και κατά 930.000 βαρέλια ημερησίως το 2026.

Συνοψίζοντας, η επακόλουθη αύξηση της παραγωγής του ΟΠΕΚ+ και η συνεχιζόμενη αύξηση της προσφοράς εκτός του ΟΠΕΚ+ θα οδηγήσουν σε μέση αύξηση των αποθεμάτων κατά 3,0 εκατ. βαρέλια ημερησίως το 2025 και κατά 2,4 εκατ. βαρέλια ημερησίως το 2026. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στην ενίσχυση της παραγωγής από χώρες εκτός του ΟΠΕΚ+, καθώς και στην επιστροφή της ημερήσιας παραγωγής του ΟΠΕΚ+ στα προγραμματισμένα επίπεδα. Η υπερπροσφορά αναμένεται να ασκήσει πτωτική πίεση στις τιμές του πετρελαίου.

Παγκόσμια ζήτηση

Οι προοπτικές της παγκόσμιας ανάπτυξης το 2025 φαίνεται να βελτιώνονται σύμφωνα με τις μακροοικονομικές προβλέψεις διεθνών οργανισμών¹⁶. Ειδικότερα, η άνοδος του παγκόσμιου ΑΕΠ αναμένεται να διαμορφωθεί σε περίπου 3,2% το 2025, υψηλότερα από τον ρυθμό που προβλεπόταν τον Ιούνιο του 2025 (2,9%), λόγω της ανθεκτικότητας πολλών αναδυόμενων αγορών και της σταθερής δυναμικής των Ηνωμένων Πολιτειών. Η βιομηχανική παραγωγή και το διεθνές εμπόριο ενισχύθηκαν, εν μέρει, από την προκαταβολική αύξηση αγορών εν όψει μελλοντικών δασμών. Η άνοδος του παγκόσμιου ΑΕΠ το 2026 αναμένεται σε χαμηλότερα επίπεδα σε σχέση με το τρέχον έτος, στο 2,9%, αντανakλώντας κυρίως τις προβλέψεις για επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας σε μεγάλες οικονομίες, όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες, ο Καναδάς, το Μεξικό και η Κίνα.

Η ετήσια αύξηση του ΑΕΠ στις Η.Π.Α. αναμένεται να διαμορφωθεί σε 1,8% το 2025 (ΟΟΣΑ, Σεπτέμβριος 2025), υψηλότερα από την προηγούμενη πρόβλεψη κατά 0,2 π.μ. τον Ιούνιο του 2025, λόγω των εξελίξεων αναφορικά με τα μέτρα εμπορικού προστατευτισμού, και σε 1,5% το 2026. Σε χαμηλότερα επίπεδα εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί ο ρυθμός ανάπτυξης στην Ευρωζώνη σε 1,2% το 2025, με τις αυξημένες εμπορικές τριβές και τη γεωπολιτική αβεβαιότητα να αντισταθμίζονται εν μέρει από τις ισχυρότερες δημόσιες επενδύσεις και τις ευνοϊκότερες πιστωτικές συνθήκες, ενώ για το 2026 προβλέπεται άνοδος 1,0%. Η ανάπτυξη στην Κίνα αναμένεται να υποχωρήσει στο 4,9% το 2025, λόγω κυρίως της υποτονικής καταναλωτικής ζήτησης, ενώ το 2026 ο ρυθμός ανάπτυξης αναμένεται να διαμορφωθεί στο 4,4%.

Οι προοπτικές της παγκόσμιας ανάπτυξης αποδυναμώνονται εν μέσω αυξανόμενων δασμών, γεωπολιτικής αβεβαιότητας και επιβράδυνσης της βιομηχανικής δραστηριότητας. Η ενίσχυση των εμπορικών φραγμών περιορίζει τις ροές επενδύσεων και εμπορίου, ενώ η γεωπολιτική

¹⁵ Energy International Agency, Short-Term Energy Outlook, Οκτώβριος 2025

¹⁶ OECD Economic Outlook, Interim Report «Finding the Right Balance in Uncertain Times», Σεπτέμβριος 2025

αστάθεια εντείνει το κόστος συναλλαγών και την αβεβαιότητα στις αγορές. Παρά τη μείωση των τιμών της ενέργειας, ο πληθωρισμός παραμένει επίμονος, ιδίως στις υπηρεσίες και στα τρόφιμα, περιορίζοντας την αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών. Ταυτόχρονα, οι αυστηρότερες χρηματοοικονομικές συνθήκες καθιστούν το διεθνές οικονομικό περιβάλλον πιο ευάλωτο σε αναταράξεις.

Η αυξημένη αβεβαιότητα και η αναδιάρθρωση των εφοδιαστικών αλυσίδων επιδρούν ανασχετικά στην επενδυτική δραστηριότητα. Αν και οι επενδύσεις στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης στις ΗΠΑ και η δημοσιονομική στήριξη στην Κίνα παρέχουν πρόσκαιρη ώθηση, η ιδιωτική κατανάλωση επιβραδύνεται σε πολλές οικονομίες, ενώ οι δασμοί και οι αρνητικές προσδοκίες επηρεάζουν αρνητικά τις επιχειρηματικές αποφάσεις για νέες επενδύσεις. Από την άλλη πλευρά, μια έγκαιρη άρση των πρόσφατων εμπορικών περιορισμών, καθώς και η οριστική παύση των γεωπολιτικών διαταραχών θα μπορούσε να ενισχύσει την οικονομική δραστηριότητα και να συμβάλει στην αποκλιμάκωση του πληθωρισμού.

Σε αυτό το πλαίσιο εξελίξεων, και σύμφωνα με τις προβλέψεις διεθνών οργανισμών¹⁷ γίνεται υπόθεση ότι η μέση τιμή του πετρελαίου το 2025 θα διαμορφωθεί στα \$69/βαρέλι, σημειώνοντας μείωση στην περιοχή του 14,3% σε σχέση με το 2024, κυρίως λόγω της μείωσης της παγκόσμιας ζήτησης. Αντίστοιχα, γίνεται υπόθεση¹⁸ ότι η ισοτιμία ευρώ/δολαρίου θα διαμορφωθεί στο 1,13 κατά μέσο όρο το 2025, ενισχυμένη κατά 4,4% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Ακολουθώντας, η μέση τιμή του πετρελαίου σε ευρώ αναμένεται να ανέλθει στα €61,1/βαρέλι, μειωμένη κατά 18% σε σχέση με το 2024.

Για το 2026 προβλέπεται ότι η μέση τιμή του πετρελαίου θα διαμορφωθεί στα \$65/βαρέλι, καταγράφοντας υποχώρηση της τάξης του 5,8% σε σχέση με το 2025, κυρίως λόγω της περαιτέρω αύξησης των αποθεμάτων και της προσφοράς πετρελαίου. Αντίστοιχα, η ισοτιμία ευρώ/δολαρίου αναμένεται να διαμορφωθεί στο 1,16 κατά μέσο όρο το 2026, ενισχυμένη κατά 2,7% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Ακολουθώντας, η μέση τιμή του πετρελαίου σε ευρώ αναμένεται να ανέλθει στα €56/βαρέλι, μειωμένη κατά 8,2% σε σχέση με το 2025.

Συνεκτιμώντας τις παραπάνω τάσεις και εξελίξεις στους κυριότερους παράγοντες οι οποίοι επηρεάζουν τις τιμές καταναλωτή **προβλέπεται πως ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή θα ενισχυθεί ήπια το τρέχον έτος, με ρυθμό στην περιοχή του 2,8%, λόγω κυρίως της τόνωσης της εγχώριας ζήτησης.** Για το 2026 **προβλέπεται πως ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή θα ενισχυθεί ήπια, με ρυθμό στην περιοχή του 2,3%, λόγω κυρίως της θετικής επίδρασης της εγχώριας ζήτησης.**

Ωστόσο, οι αβεβαιότητες γύρω από την εξέλιξη των τιμών το τρέχον έτος είναι ιδιαίτερα έντονες. Η συμφωνία για εκεχειρία μεταξύ Γάζας και Ισραήλ περιορίζει προσωρινά τον κίνδυνο κλιμάκωσης των συγκρούσεων, με αποτέλεσμα να μετριαζονται οι πιέσεις στις αγορές ενέργειας και στον πληθωρισμό. Παρά ταύτα, μια ενδεχόμενη νέα ένταση στη Μέση Ανατολή θα μπορούσε να αποσταθεροποιήσει εκ νέου τις αγορές ενέργειας, οδηγώντας σε αύξηση των τιμών του πετρελαίου και περαιτέρω άνοδο του πληθωρισμού.

Παράλληλα, η αύξηση δασμών σε διμερές επίπεδο, ιδίως σε αγαθά όπως φάρμακα και ημιαγωγούς, καθώς και οι προστατευτικές πολιτικές των Ηνωμένων Πολιτειών και η επιβολή νέων δασμών σε χώρες όπως η Κίνα και η Ε.Ε., θα μπορούσαν να εντείνουν την αβεβαιότητα στο διεθνές

¹⁷ "ECB staff macroeconomic projections for the euro area" ECB, Σεπτέμβριος 2025

¹⁸ "ECB staff macroeconomic projections for the euro area" ECB, Σεπτέμβριος 2025

εμπορικό περιβάλλον, επιφέροντας αύξηση στο κόστος παραγωγής και τις τελικές τιμές. Οι δασμοί – είτε επιβάλλονται είτε προαναγγέλλονται – συχνά μετακυλίνουν στους καταναλωτές, εντείνοντας τις πληθωριστικές πιέσεις, διαταράσσοντας τις εμπορικές ροές και επηρεάζοντας αρνητικά τις επενδύσεις, και τη δυναμική της παγκόσμιας οικονομίας.

Τέλος, οι αναταραχές στην Ερυθρά Θάλασσα επιβραδύνουν τη μεταφορά εμπορευμάτων προς την Ευρώπη, αυξάνοντας το μεταφορικό κόστος και εντείνοντας την πίεση στις τιμές.

Αντίθετα, η περαιτέρω ενίσχυση του ευρώ μπορεί να ασκήσει πτωτική πίεση στις τιμές, καθώς η μείωση του κόστους των εισαγόμενων αγαθών θα μειώσει το κόστος παραγωγής για τις εγχώριες επιχειρήσεις, οδηγώντας ενδεχομένως σε χαμηλότερες τιμές.

Σημαντική πληροφόρηση για την εξέλιξη των τιμών το επόμενο χρονικό διάστημα παρέχουν και τα αποτελέσματα των μηνιαίων ερευνών οικονομικής συγκυρίας του IOBE, τα οποία συνιστούν πρόδρομες ενδείξεις για την εξέλιξή τους από την πλευρά της προσφοράς.

Οι τάσεις στις προβλέψεις μεταβολών των τιμών είναι κυρίως πτωτικές κατά το γ' τρίμηνο του 2025 έναντι του β' τριμήνου του τρέχοντος έτους. Οι προβλέψεις των τιμών κινούνται ήπια πτωτικά στο Λιανικό εμπόριο, εντονότερα στις Υπηρεσίες και τις Κατασκευές, ενώ αντίθετα σημειώνεται οριακή αύξηση στη Βιομηχανία. Ως προς την αντίστοιχη περυσινή τριμηνιαία περίοδο, οι προσδοκίες για την εξέλιξη των τιμών κατέγραψαν έντονα πτωτική μεταβολή στις Ιδιωτικές Κατασκευές και στο Λιανικό εμπόριο, ενώ κινήθηκαν οριακά ανοδικά στη Βιομηχανία και εντονότερα στις Υπηρεσίες. Αναλυτικότερα:

Στη Βιομηχανία, οι προβλέψεις της πορείας των τιμών το γ' τρίμηνο του έτους ενισχύθηκαν ήπια σε σχέση με το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο. Συγκεκριμένα, ο δείκτης διαμορφώθηκε στις +5 μονάδες από +2 μονάδες το προηγούμενο τρίμηνο, ενώ βελτιώθηκε οριακά κατά μία μονάδα σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2024. Από τις επιχειρήσεις του τομέα, το 7% αναμένει πτώση τιμών βραχυπρόθεσμα, ενώ εξασθενεί οριακά στο 12% το ποσοστό όσων προβλέπουν άνοδό τους, με το υπόλοιπο 81% να αναμένει σταθερότητα.

Στο Λιανικό Εμπόριο, το ισοζύγιο των +18 μονάδων στις τιμές των επιχειρήσεων του τομέα κατά το προηγούμενο τρίμηνο εξασθενεί κατά 4 μονάδες, ενώ παράλληλα βρέθηκε 11 μονάδες χαμηλότερα σε σχέση με το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2024. Από τις επιχειρήσεις του τομέα, το 2% αναμένει πτώση τιμών βραχυπρόθεσμα, ενώ υποχωρεί στο 16% (από 24%) το ποσοστό όσων προβλέπουν άνοδό τους, με το υπόλοιπο 82% να αναμένει σταθερότητα. Στους επιμέρους κλάδους του Λιανικού Εμπορίου, οι μεταβολές στις προβλέψεις των τιμών το γ' τρίμηνο του 2025 σε σύγκριση με το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο ήταν κυρίως πτωτικές στους επιμέρους εξεταζόμενους κλάδους. Στον κλάδο Τροφίμων -Ποτών, στα Υφάσματα-Ένδυση-Υπόδηση και στα Είδη Οικιακού εξοπλισμού το ισοζύγιο των τιμών κινήθηκε έντονα πτωτικά, ενώ αντίθετα στους κλάδους Οχημάτων-Ανταλλακτικών και στα Πολυκαταστήματα ο σχετικός δείκτης κινήθηκε ήπια ανοδικά.

Ο μέσος δείκτης πρόβλεψης της μεταβολής των τιμών στις Υπηρεσίες το εξεταζόμενο τρίμηνο υποχώρησε αισθητά σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο και διαμορφώθηκε στις +12 (από +25) μονάδες, ενώ αντίθετα κινήθηκε έντονα υψηλότερα σε σχέση με την αντίστοιχη μέση επίδοση του γ' τρίμ. 2024 (-4 μον.). Το εξεταζόμενο τρίμηνο, το 5% των επιχειρήσεων του κλάδου αναμένει μείωση τιμών, ενώ αντίθετα το 17% από 26% το προηγούμενο τρίμηνο αναμένει άνοδο. Στους επιμέρους εξεταζόμενους κλάδους, ο σχετικός δείκτης υποχώρησε έντονα στον κλάδο

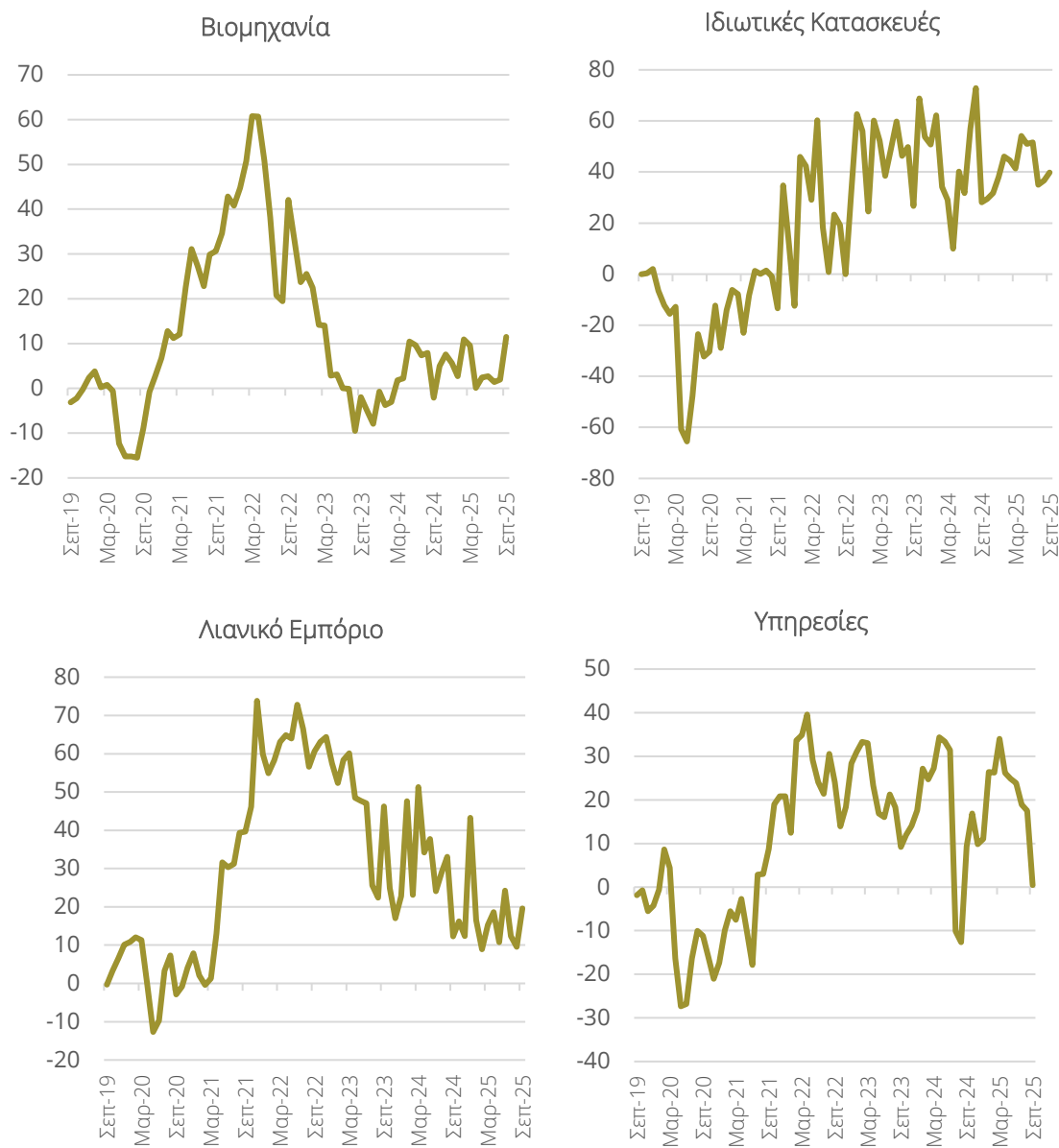
Ξενοδοχείων-Τουριστικών Πρακτορείων, ενώ ήπια ανοδικά κινήθηκε στους υπόλοιπους κλάδους σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο.

Τέλος, στον τομέα των Ιδιωτικών Κατασκευών, το θετικό ισοζύγιο των +52 μονάδων του προηγούμενου τριμήνου εξασθένησε σημαντικά στις +37 μονάδες, έχοντας παράλληλα υποχωρήσει σημαντικά σε σύγκριση με το αντίστοιχο επίπεδο του 2024 (+52 μον.). Επιπλέον, μόλις το 2% των επιχειρήσεων του τομέα προβλέπει υποχώρηση των τιμών του κλάδου, ενώ το ποσοστό εκείνων που αναμένουν άνοδο διαμορφώνεται στο 39% (από 54%), με το υπόλοιπο 59% (από 44%) να προβλέπει σταθερότητα τιμών.

Διάγραμμα 3.27

Προβλέψεις για εξέλιξη τιμών στο επόμενο τρίμηνο (ισοζύγιο απαντήσεων = διαφορά θετικών – αρνητικών απαντήσεων)

Πηγή: IOBE

Οι τάσεις στις προβλέψεις μεταβολών των τιμών είναι κυρίως πτωτικές κατά το γ' τρίμηνο του 2025 έναντι του β' τριμήνου του τρέχοντος έτους. Οι προβλέψεις των τιμών κινούνται ήπια πτωτικά στο Λιανικό εμπόριο, εντονότερα στις Υπηρεσίες και τις Κατασκευές, ενώ αντίθετα σημειώνεται οριακή αύξηση στη Βιομηχανία.

4 Τάσεις, προκλήσεις και προοπτικές των Κατασκευών στην Ελλάδα¹⁹

- Η αποκατάσταση της σταθερότητας και τα βήματα προόδου που συντελέστηκαν στην ελληνική οικονομία τα τελευταία χρόνια, η διασφάλιση σημαντικού ύψους δημόσιων και ευρωπαϊκών πόρων για αναπτυξιακά έργα και η ανάκαμψη της ιδιωτικής οικοδομικής δραστηριότητας είχαν ιδιαίτερα θετική επίδραση στις Κατασκευές.
- Η αξία παραγωγής των κατασκευαστικών έργων υποδομών και κατοικιών έφτασε το 2024 τα 15,7 δισ. ευρώ, έχοντας υπερδιπλασιαστεί από το 2020, ενώ εκτιμάται ότι θα παραμείνει σε ανοδική τροχιά και την περίοδο 2025–2026.
- Στις ευρύτερες προκλήσεις για τον κλάδο περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων ζητήματα που σχετίζονται με το ανθρώπινο δυναμικό και τη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων του κλάδου, την προοπτική των Κατασκευών μετά την ολοκλήρωση του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας το 2026, το θεσμικό πλαίσιο του συστήματος παραγωγής δημοσίων έργων και τον εθνικό σχεδιασμό για τις υποδομές, την ενσωμάτωση τεχνολογίας και τη ψηφιοποίηση των Κατασκευών, την προσαρμογή του κλάδου στην κλιματική αλλαγή και, τέλος, την υιοθέτηση των προτύπων ESG από τις κατασκευαστικές επιχειρήσεις.

¹⁹ Το κεφάλαιο βασίζεται σε πρόσφατη [μελέτη](#) που εκπονήθηκε από το IOBE, με την υποστήριξη του ΤΜΕΔΕ.

Μεγέθη και τάσεις του τομέα των Κατασκευών στην Ελλάδα

Η αξία παραγωγής των Κατασκευών έχει ενισχυθεί σημαντικά με παράλληλη βελτίωση της λειτουργικής κερδοφορίας και της συμβολής του κλάδου στην ελληνική οικονομία. Ειδικότερα, η συνολική αξία παραγωγής του κλάδου των Κατασκευών εκτιμάται ότι έφτασε το 2024 τα 15,7 δισ. ευρώ, έχοντας υπερδιπλασιαστεί μετά το 2020. Εκτιμάται επίσης ότι περίπου το 60% της αξίας παραγωγής του κλάδου αφορά σε κατασκευές κτηρίων και έργων πλην κατοικιών (9,59 δισ. ευρώ το 2024) και το υπόλοιπο 40% σε κατασκευές κατοικιών (6,16 δισ. ευρώ το 2024).

Η απασχόληση στις Κατασκευές ανήλθε σε 210 χιλ. εργαζόμενους το 2024, ενισχυμένη κατά 8,8% έναντι του 2023 (+17 χιλ. εργαζόμενοι), καλύπτοντας ένα μέρος των αυξημένων αναγκών του κλάδου σε εργατικό δυναμικό. Στις δραστηριότητες Αρχιτεκτόνων και Μηχανικών η απασχόληση έφτασε τα 90 χιλ. άτομα το 2024, παρουσιάζοντας σημαντική αύξηση από το 2020 (+21%).

Η Ελλάδα καταγράφει το χαμηλότερο ποσοστό επενδύσεων σε κατασκευές ως ποσοστό του ΑΕΠ μεταξύ των χωρών της ΕΕ, κυρίως εξαιτίας της υστέρησης των επενδύσεων σε κατοικίες. Οι επενδύσεις σε κατασκευές αντιπροσώπευαν το 6,0% του ΑΕΠ το 2024, έναντι 16,3% το 2007, ενώ η απόκλιση για το 2024 σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ-27 ήταν 4,9 ποσοστιαίες μονάδες.

Από τις αρχές του 2020 το κόστος κατασκευής έχει αυξηθεί σημαντικά. Αυτή η μεταβολή οφείλεται κυρίως στις αυξήσεις του κόστους υλικών, αρχικά λόγω προβλημάτων στις αλυσίδες εφοδιασμού διεθνώς και στη συνέχεια ως αποτέλεσμα της ενεργειακής κρίσης, η οποία οδήγησε σε κατακόρυφη αύξηση των τιμών αρκετών πρώτων υλών και δομικών προϊόντων. Η αύξηση του κόστους κατασκευής συνεχίστηκε το 2024, παρά την εξασθένιση των πιέσεων στις τιμές ενέργειας.

Μετά από μια περίοδο σημαντικής αύξησης του πλήθους των δημοπρασιών και του συνολικού προϋπολογισμού των δημοσίων έργων αλλά και αποκλιμάκωσης του μέσου ποσοστού έκπτωσης, σημειώθηκε υποχώρηση το 2024, η οποία υποδεικνύει τη συγκράτηση της σχετικής κατασκευαστικής δραστηριότητας αν συνεχιστεί η τάση αυτή και τα επόμενα χρόνια.

Το ανεκτέλεστο υπόλοιπο των μεγαλύτερων εταιριών του κλάδου (με υπογεγραμμένες συμβάσεις) ανήλθε το 2024 σε 13,07 δισ. ευρώ, σημαντικά αυξημένο κατά 6,6% έναντι του προηγούμενου έτους και περίπου διπλάσιο συγκριτικά με τον μέσο όρο της περιόδου 2018-2022. Μαζί με τις προς υπογραφή συμβάσεις, το ανεκτέλεστο υπόλοιπο των εν λόγω κατασκευαστικών ομίλων ανέρχεται σε 17,36 δισ. ευρώ. Η έγκαιρη εκτέλεση των έργων αυτών αποτελεί μια πρόκληση για τις κατασκευαστικές εταιρίες, καθώς απαιτούνται μεταξύ άλλων επάρκεια σε ανθρώπινο δυναμικό, ισχυρή ρευστότητα, πρόσβαση σε πόρους χρηματοδότησης και ταχείες διαδικασίες από την πλευρά των φορέων του δημοσίου.

Πορεία εθνικού σχεδιασμού υποδομών και προγραμμάτων χρηματοδότησης κατασκευαστικών έργων

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία αναφορικά με την πορεία υλοποίησης του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης - ΕΠΑ 2021-2025 (Απρίλιος 2025), ο συνολικός προϋπολογισμός με υπερδέσμευση ανήλθε σε 17,06 δισ. ευρώ, ενώ ο προϋπολογισμός των ενταγμένων έργων έφτασε τα 14,05 δισ. ευρώ (ποσοστό 82% του συνολικού προϋπολογισμού). Ο προϋπολογισμός των νομικών δεσμεύσεων ήταν 9,48 δισ. ευρώ, ήτοι το 67% του προϋπολογισμού των ενταγμένων έργων. Εντός του 2025 αναμένεται ο νέος νόμος για το ΕΠΑ της προγραμματικής περιόδου 2026-

2030, ο οποίος θα αποσκοπεί στην απλούστευση και τον εκσυγχρονισμό των διαδικασιών για την κατάρτιση, διαχείριση και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων, τη θέσπιση κανόνων για οικονομικές υποχρεώσεις έργων και όρια πληρωμών και την ενδυνάμωση των φορέων συντονισμού και διαχείρισης με καθορισμένη δομή και αρμοδιότητες.

Με βάση την ανάλυση των δράσεων του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΕΣΑΑ) εκτιμάται ότι τη διετία 2025-2026 επιχορηγήσεις και δάνεια ύψους 6,3 δισ. ευρώ θα κατευθυνθούν σε έργα που έχουν άμεση σχέση με τις Κατασκευές, κινητοποιώντας συνολικούς πόρους ύψους 8,7 δισ. ευρώ.

Οικοδομική δραστηριότητα

Από το 2018 μέχρι το 2024 εκδόθηκαν οικοδομικές άδειες που συνολικά αντιπροσώπευαν 191 χιλ. κατοικίες, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της προσφοράς νέων κατοικιών. Το 2024 ο αριθμός των νέων κατοικιών σύμφωνα με τις εκδοθείσες οικοδομικές άδειες ανήλθε σε 46,9 χιλ. σημειώνοντας αύξηση κατά 32% έναντι του προηγούμενου έτους. Ωστόσο, η ανοδική τάση στην έκδοση οικοδομικών αδειών αντιστράφηκε τους πρώτους μήνες του 2025 (μείωση κατά 51% στο πλήθος και κατά 49% στην επιφάνεια των νέων κατοικιών έναντι του αντίστοιχου διαστήματος του προηγούμενου έτους) εξαιτίας της αβεβαιότητας που προκλήθηκε από τις ρυθμίσεις του Ν.Ο.Κ. που ακυρώθηκαν από το Συμβούλιο της Επικρατείας (ΣτΕ) και της αναστολής έκδοσης οικοδομικών αδειών που έκαναν χρήση των κινήτρων αυτών.

Οι αποφάσεις του ΣτΕ και οι ρυθμίσεις που προσαρμόζουν την εθνική νομοθεσία θα έχουν επιπτώσεις στην οικοδομική δραστηριότητα (π.χ. κόστος αλλαγής οικονομικών όρων συμβάσεων και πιθανές ζημιές των αντισυμβαλλόμενων, πιθανή αναβολή κατασκευής οικοδομών, ανάληψη κόστους αναθεώρησης μελετών, κόστος περιβαλλοντικού ισοδύναμου).

Ως προς την εξέλιξη της οικοδομικής δραστηριότητας στη μελέτη εξετάστηκαν δύο σενάρια:

- Στο αισιόδοξο σενάριο έχει θεωρηθεί επίπτωση στο 18% των αδειών νέων κατοικιών που εκδόθηκαν το 2024 (που αντιπροσωπεύουν το ποσοστό των αδειών για νέες κατοικίες τους μήνες Νοέμβριο και Δεκέμβριος), η οποία θα επηρεάσει την οικοδομική δραστηριότητα εντός του 2025, καθώς και συνολική επίπτωση κατά -20% στις κατασκευές κατοικιών το 2026, λόγω αντίστοιχης μείωσης στις εκδοθείσες οικοδομικές άδειες νέων κατοικιών εντός του 2025.
- Το απαισιόδοξο σενάριο διαφοροποιείται μόνο για τις επενδύσεις σε κατοικίες το έτος 2026, λόγω υψηλής αβεβαιότητας ως προς τις επιπτώσεις των ρυθμίσεων που αφορούν στην ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα (Ν.Ο.Κ. και πολεοδομικές αλλαγές που αφορούν στην εκτός σχεδίου δόμηση), και υποθέτει μεγαλύτερη μείωση των οικοδομικών αδειών για κατοικίες κατά 40% το 2025 (σε όρους επιφάνειας)-που θα επηρεάσει ανάλογα τη δραστηριότητα κατασκευής κτηρίων το 2026.

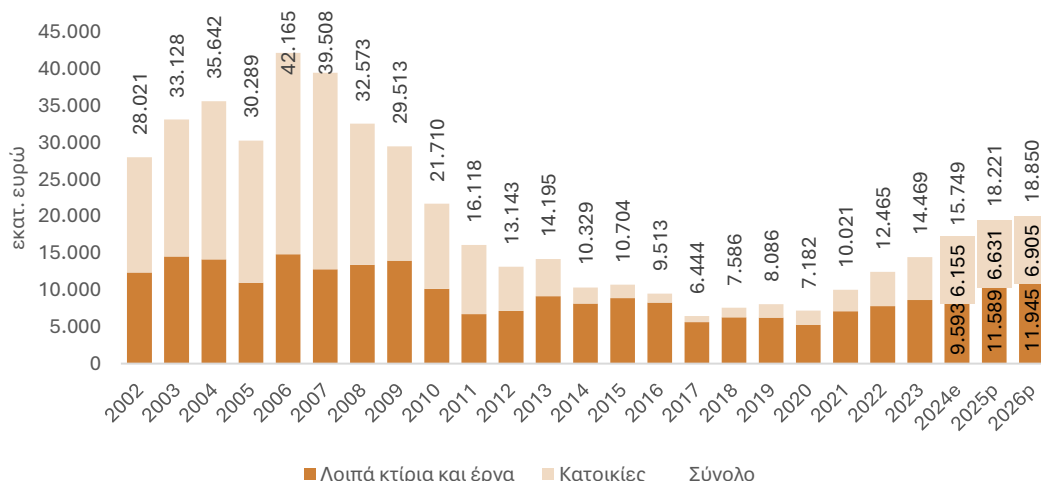
Στο αισιόδοξο σενάριο, οι συνολικές επενδύσεις σε Κατασκευές –κυρίως σε έργα υποδομών– εκτιμάται ότι θα ενισχύσουν το μερίδιό τους στο ΑΕΠ, σε 7,5% του ΑΕΠ το 2026 από 6,0% το 2024. Εκτιμάται, επίσης, ότι η αξία παραγωγής των κατασκευαστικών έργων υποδομών και κατοικιών θα αυξηθεί την περίοδο 2025-2026, ξεπερνώντας τα 18 δισ. ευρώ (από 15,8 δισ. ευρώ το 2024) (Διάγραμμα 4.1). Η αξία παραγωγής στον τομέα των κατασκευαστικών εργασιών που σχετίζονται με τις κατοικίες εκτιμάται ότι θα ενισχυθεί κατά 12% συγκριτικά με το επίπεδο που καταγράφηκε

το 2024. Αντιστοίχως, η ετήσια αξία παραγωγής στις δραστηριότητες Αρχιτεκτόνων και Μηχανικών εκτιμάται ότι θα μπορούσε να πλησιάσει τα 4,3 δισ. ευρώ μέχρι το 2026, από 3,7 δισ. ευρώ το 2024.

Στο απαισιόδοξο σενάριο οι επενδύσεις σε κατοικίες υποχωρούν το 2026 σε 2,4% του ΑΕΠ (από 2,8% στο αισιόδοξο σενάριο) και συνολικά οι επενδύσεις σε Κατασκευές σε 7,2% του ΑΕΠ (από 7,5% στο αισιόδοξο σενάριο). Η αξία παραγωγής στις κατασκευές κατοικιών το 2026 εκτιμάται χαμηλότερη κατά 12,9% έναντι του αισιόδοξου σεναρίου (6 δισ. ευρώ έναντι 6,9 δισ. ευρώ) και συνολικά για τις Κατασκευές κατά 4,7% (17,96 δισ. ευρώ έναντι 18,85 δισ. ευρώ). Αντιστοίχως, η αξία παραγωγής στις δραστηριότητες αρχιτεκτόνων και μηχανικών εκτιμάται σε 4,1 δισ. ευρώ από 4,3 δισ. ευρώ στο αισιόδοξο σενάριο.

Διάγραμμα 4.1

Προβολή της αξίας παραγωγής Κατασκευών, 2002-2026

Πηγή: Eurostat Επεξεργασία στοιχείων: IOBE, εκτιμήσεις για 2025-2026.

Προκλήσεις για τον τομέα των Κατασκευών

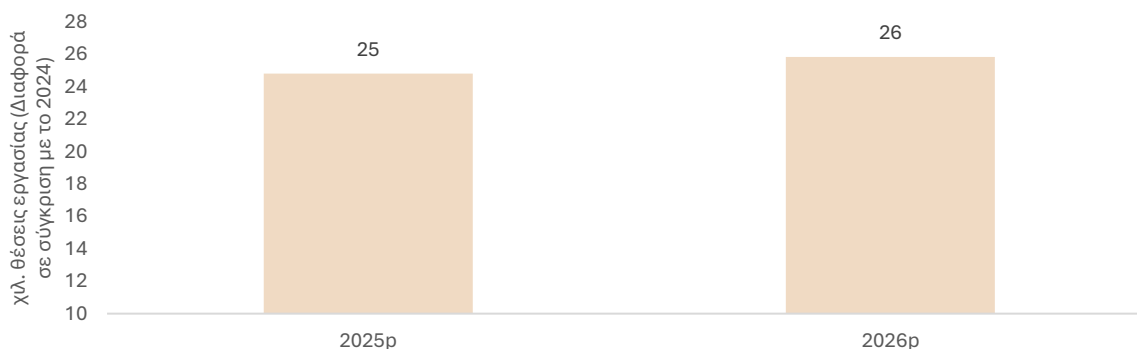
Οι προοπτικές για την ανάπτυξη των Κατασκευών και τη μεγιστοποίηση της συμβολής τους στην ελληνική οικονομία είναι θετικές. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν ευρύτερες προκλήσεις για τον κλάδο. Σε αυτές περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων ζητήματα που σχετίζονται με το ανθρώπινο δυναμικό και τη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων του κλάδου, την προοπτική των Κατασκευών μετά την ολοκλήρωση του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας το 2026, το θεσμικό πλαίσιο του συστήματος παραγωγής δημοσίων έργων και τον εθνικό σχεδιασμό για τις υποδομές, την ενσωμάτωση τεχνολογίας και τη ψηφιοποίηση των Κατασκευών, ώστε να ενισχυθεί η παραγωγικότητα του κλάδου, την προσαρμογή του κλάδου στην κλιματική αλλαγή και, τέλος, την υιοθέτηση των προτύπων ESG από τις κατασκευαστικές επιχειρήσεις.

Ειδικότερα, οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού προβάλλουν ως το βασικό εμπόδιο ανάπτυξης και το 2024, ενώ και οι δυσκολίες χρηματοδότησης είχαν επίπτωση στην κατασκευαστική δραστηριότητα. Η εκτιμώμενη ανάπτυξη της εγχώριας κατασκευαστικής δραστηριότητας τα επόμενα χρόνια θα δημιουργήσει πρόσθετες ανάγκες σε εργατικό δυναμικό διαφόρων ειδικοτήτων. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της μελέτης, το σύνολο των εργαζόμενων στις

Κατασκευές θα μπορούσε να αυξηθεί την περίοδο 2025-2026 σε περίπου 236 χιλ. εργαζόμενους, επίπεδο που είναι κατά 26 χιλ. εργαζόμενους υψηλότερο σε σύγκριση με το σύνολο της απασχόλησης στις Κατασκευές το 2024 (210 χιλ. εργαζόμενοι) (Διάγραμμα 4.2).

Διάγραμμα 4.2

Εκτίμηση αναγκών θέσεων εργασίας στις Κατασκευές

Πηγή: Ανάλυση IOBE (p: Προβολή)

Η προοπτική περαιτέρω αύξησης των κατασκευαστικών έργων τα επόμενα χρόνια δημιουργεί ανάγκες πρόσθετης χρηματοδότησης, περιλαμβανομένων των εγγυήσεων για τη συμμετοχή και την καλή εκτέλεση των έργων. Τις ανάγκες αναζήτησης πρόσθετης χρηματοδότησης και ρευστότητας επιτείνουν οι καθυστερήσεις πληρωμών των κατασκευαστικών επιχειρήσεων, κυρίως στον τομέα των δημοσίων έργων. Οι δυσκολίες στη χρηματοδότηση και το χρηματοδοτικό κενό μπορεί να αμβλυνθούν με τη χρήση διάφορων χρηματοδοτικών εργαλείων (π.χ. εγγυητικά κεφάλαια, επιδότηση επιτοκίου, μικροχρηματοδότηση, κ.ά.), ώστε αντίστοιχα να υλοποιηθούν απρόσκοπτα οι δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις σε κατασκευαστικά έργα.

Η ολοκλήρωση των έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας το 2026 ενδέχεται να δημιουργήσει ένα «κενό» στην εγχώρια κατασκευαστική δραστηριότητα. Υπάρχει ωστόσο ένα απόθεμα έργων υποδομών ύψους περίπου 10 δισ. ευρώ στους τομείς των οδικών, σιδηροδρομικών, ενεργειακών και τηλεπικοινωνιακών δικτύων, καθώς και άλλα έργα με τη μέθοδο ΣΔΙΤ, τα οποία θα ολοκληρωθούν μετά το 2026 (περίοδος 2027-2030) συγκρατώντας τη σχετική κατασκευαστική δραστηριότητα. Τα έργα αυτά θα πρέπει να συμπληρωθούν από πλήθος άλλων δημόσιων και ιδιωτικών έργων.

Στον τομέα της κατοικίας και των άλλων κτιριακών έργων, η σταδιακή ομαλοποίηση της αγοράς των ιδιωτικών οικοδομικών έργων μετά τη νομοθετική ρύθμιση σχετικά με την κατάργηση των κινήτρων δόμησης, θα μπορούσε να επαναφέρει σε υψηλότερο επίπεδο (έναντι του πρώτου διμήνου του 2025) την κατασκευαστική δραστηριότητα. Σημαντική ώθηση στην κατασκευαστική δραστηριότητα που σχετίζεται με τα κτήρια μετά το 2026 μπορεί να δώσουν και οι ανακαινίσεις και ενεργειακές αναβαθμίσεις λόγω της ευρωπαϊκής και εθνικής πολιτικής για την πράσινη μετάβαση. Ωστόσο η υψηλή αβεβαιότητα ως προς τις επιπτώσεις των ρυθμίσεων που αφορούν στην ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα (Ν.Ο.Κ. και πολεοδομικές αλλαγές που αφορούν στην εκτός σχεδίου δόμηση), θα μπορούσε να επηρεάσει ιδιαίτερα αρνητικά τη δραστηριότητα

κατασκευής κτηρίων το 2026, απαιτώντας ενδεχομένως παρεμβάσεις για την εξομάλυνση της σχετικής αγοράς.

Σε σχέση με το θεσμικό πλαίσιο, και με βάση την εμπειρία των προηγούμενων ετών όπου σημειώθηκαν μεγάλες αυξήσεις στο κόστος κατασκευής, αναδείχθηκε η ανάγκη συστηματικής λειτουργίας του μηχανισμού καθορισμού των συντελεστών αναθεώρησης των τιμών που θα καλύπτει όλο το φάσμα των επιμέρους στοιχείων κόστους, ώστε να περιορίζεται η αβεβαιότητα για τους συμμετέχοντες σε διαγωνισμούς δημοσίων έργων και τα σχετικά προβλήματα που μπορεί να ανακύψουν στη διάρκεια υλοποίησης των έργων, αλλά και να διαμορφώνονται προϋπολογισμοί έργων που θα στηρίζονται στις συνθήκες κόστους στην αγορά, ενσωματώνοντας και τον κλιματικό κίνδυνο στις προδιαγραφές των έργων. Σε αυτό θα συμβάλλει η ανάπτυξη, λειτουργία και διαχείριση του Ενιαίου Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων και Μελετών και του Ηλεκτρονικού Συστήματος Προσδιορισμού Κόστους Συντελεστών Παραγωγής Τεχνικών Έργων, η οποία δεν έχει ακόμα υλοποιηθεί.

Τα χαμηλά ποσοστά ψηφιοποίησης, συνυπολογίζοντας και τις αλλαγές που φέρνει η εφαρμογή της τεχνητής νοημοσύνης, αποτελούν μείζονα πρόκληση καθώς συνδέονται με τον βαθμό ανθεκτικότητας και ανταγωνιστικότητας του τομέα. Καθώς ο τομέας αποτελείται κυρίως από μικρομεσαίες επιχειρήσεις, τα περιθώρια για επενδύσεις σε καινοτόμες τεχνολογίες είναι γενικά χαμηλά και η ανάγκη για χρηματοδοτική στήριξη και παροχή άλλων οικονομικών κινήτρων είναι υψηλή. Η πρόσφατη ανακοίνωση της Εθνικής Στρατηγικής και του οδικού χάρτη για την εφαρμογή του Building Information Modelling (BIM) στην Ελλάδα, αποτελεί θετική εξέλιξη.

Η κλιματική αλλαγή έχει επιπτώσεις και στις Κατασκευές, καθώς επηρεάζει τόσο την κατασκευαστική δραστηριότητα, όσο και τη σχεδίαση, υλοποίηση και συντήρηση των υποδομών και των κτηρίων. Γενικότερα, οδηγεί σε αναδιαμόρφωση του τομέα των Κατασκευών, ο οποίος θα πρέπει να προσαρμοστεί καταλλήλως στις νέες συνθήκες, ενσωματώνοντας την κλιματική ανθεκτικότητα στον βασικό σχεδιασμό των έργων.

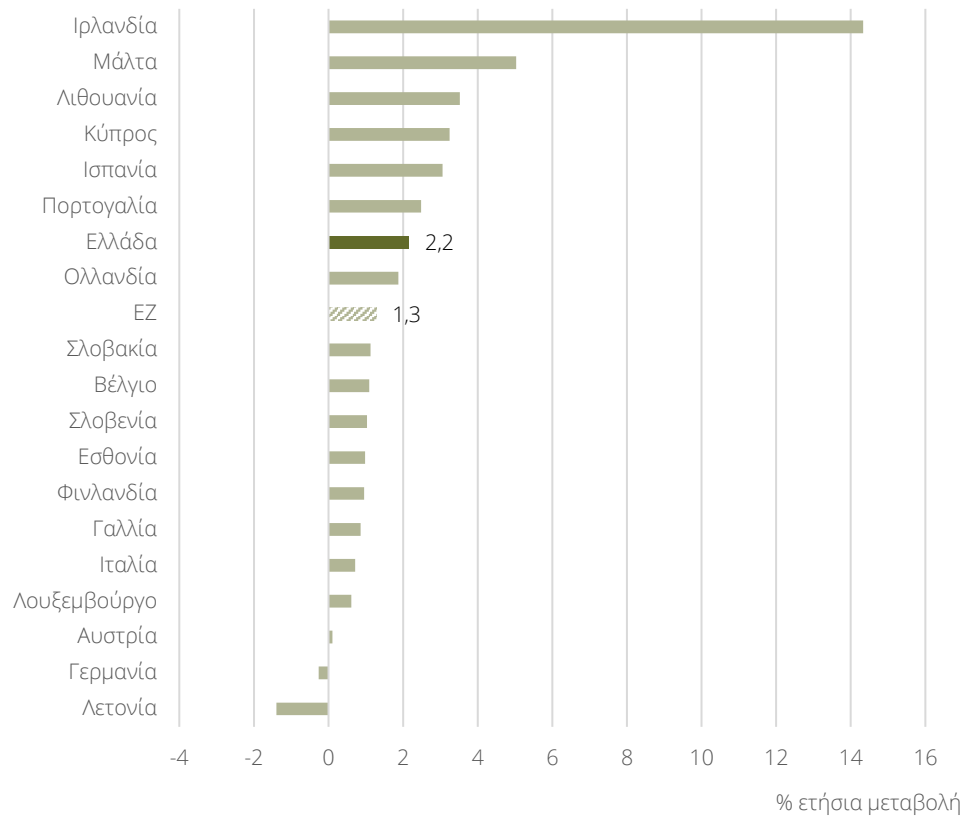
Η διαχείριση των θεμάτων περιβάλλοντος, κοινωνίας και εταιρικής διακυβέρνησης (ESG) είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των κατασκευαστικών επιχειρήσεων σε επενδυτικά και χρηματοδοτικά κεφάλαια. Τα δυνητικά οφέλη από την υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών με κριτήρια ESG περιλαμβάνουν επίσης τη βελτίωση των περιβαλλοντικών τους επιδόσεων και την αποφυγή τυχόν δυσμενών οικονομικών επιπτώσεων, την ενίσχυση της φήμης τους, την ευκολότερη προσαρμογή στο νομοθετικό πλαίσιο, την ενσωμάτωση των αρχών της κυκλικής οικονομίας και την ενδυνάμωση της συνεργασίας με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη (τοπικές κοινωνίες, πελάτες, επενδυτές, προσωπικό, κ.ά.).

Τέλος, επισημαίνεται η ανάγκη σύνταξης Εθνικού Στρατηγικού Σχεδιασμού Υποδομών και Κατασκευών, στον οποίο θα τίθενται προτεραιότητες, θα καθορίζονται οι προγραμματισμένες και προβλεπόμενες επενδύσεις σε μεγάλες οικονομικές και κοινωνικές υποδομές, θα εξειδικεύονται οι πόροι χρηματοδότησης για κρίσιμα έργα υποδομής, περιλαμβανομένης της συντήρησής τους και θα προσδιορίζονται οι ανάγκες εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων για την υλοποίησή τους. Το εθνικό σχέδιο υποδομών θα παρέχει σημαντική υποστήριξη στον κατασκευαστικό τομέα, βοηθώντας τον τεκμηριωμένο επιχειρησιακό σχεδιασμό και την υλοποίηση των απαιτούμενων επενδύσεων σε δεξιότητες και βελτίωση της παραγωγικότητας, ενώ παράλληλα θα βοηθήσει στη συγκράτηση του κόστους υλοποίησης και στη μείωση των χρόνων παράδοσης των έργων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Διάγραμμα 1

Ρυθμός Μεταβολής ετήσιου πραγματικού ΑΕΠ, β' τριμ. 2025 (*)

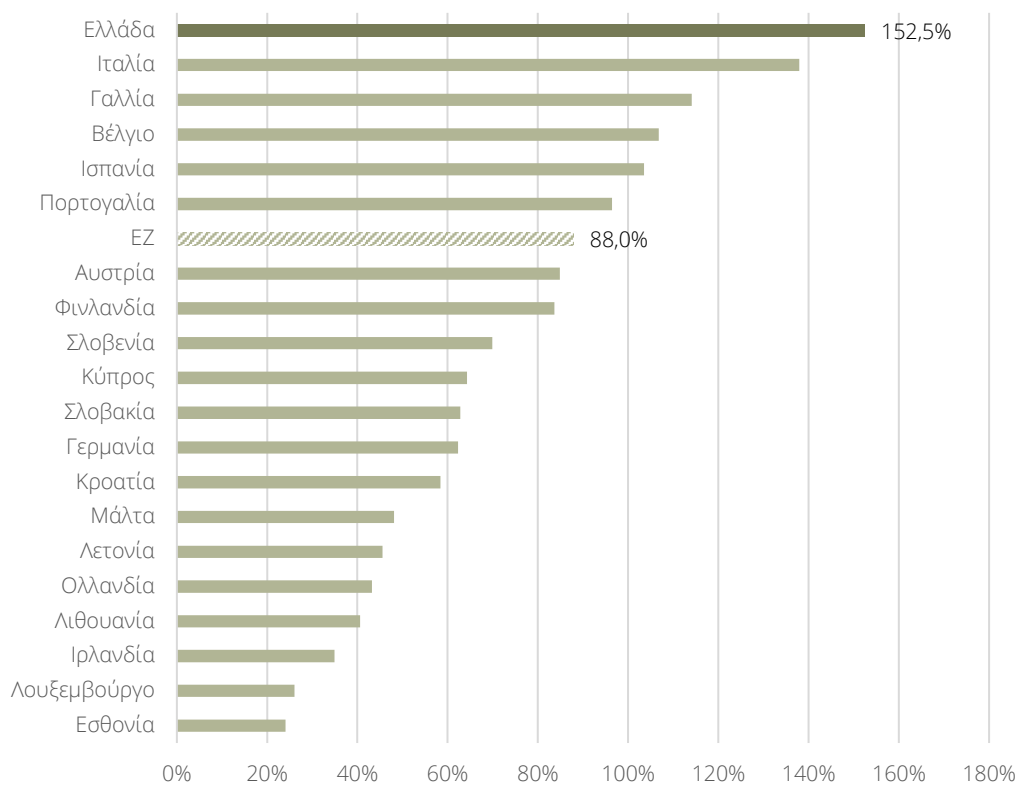

(*) Ετησιοποιημένα στοιχεία ΑΕΠ (κινητός μέσος όρος 4 τριμήνων, έως και το β' τρίμ. 2025)

Πηγή: Eurostat

Διάγραμμα 2

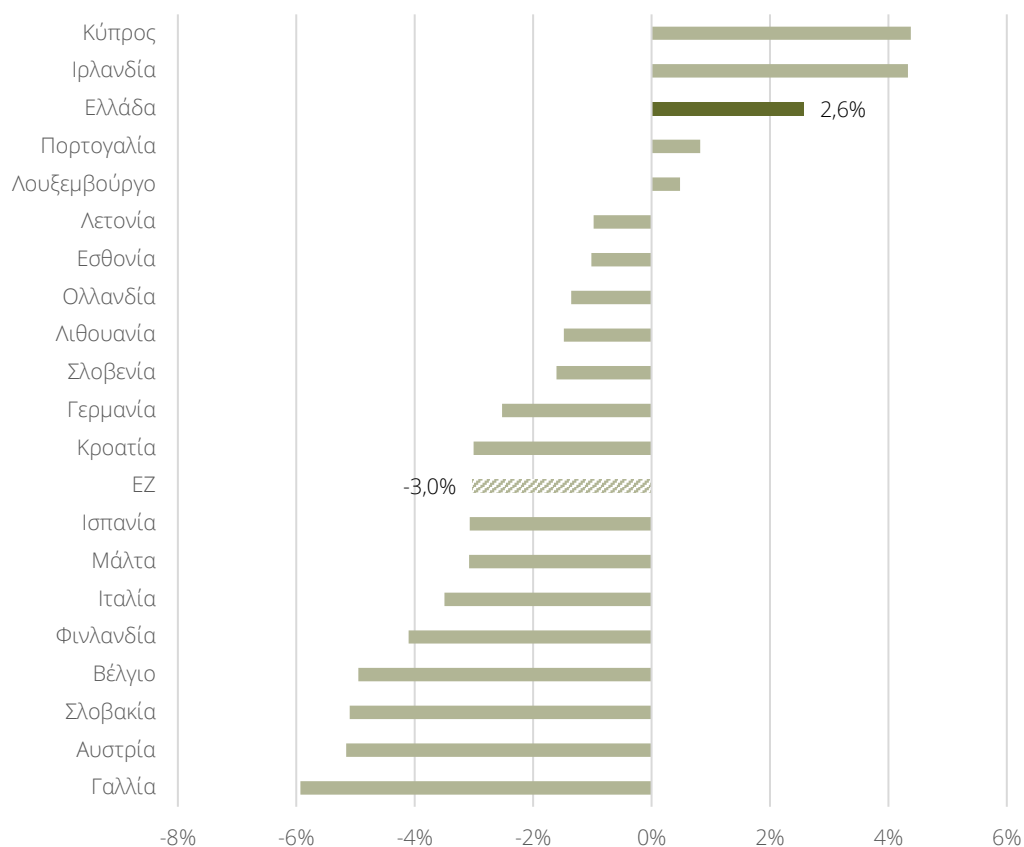
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης ως % του ΑΕΠ, α' τρίμ. 2025

Πηγή: Eurostat

Διάγραμμα 3

Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης ως % του ΑΕΠ, α' τρίμ. 2025 (*)

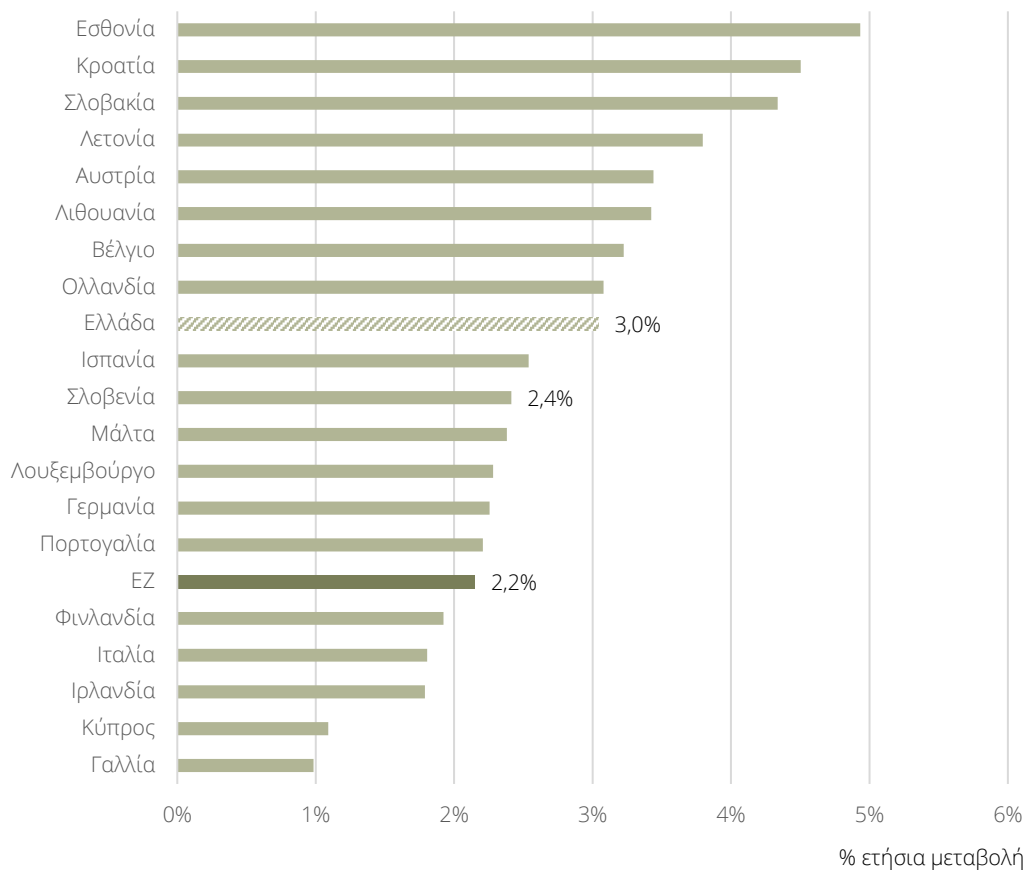

(*) Ετησιοποιημένα στοιχεία (κινητός μέσος όρος 4 τριμήνων, έως και το α' τρίμ. 2025)

Πηγή: Eurostat

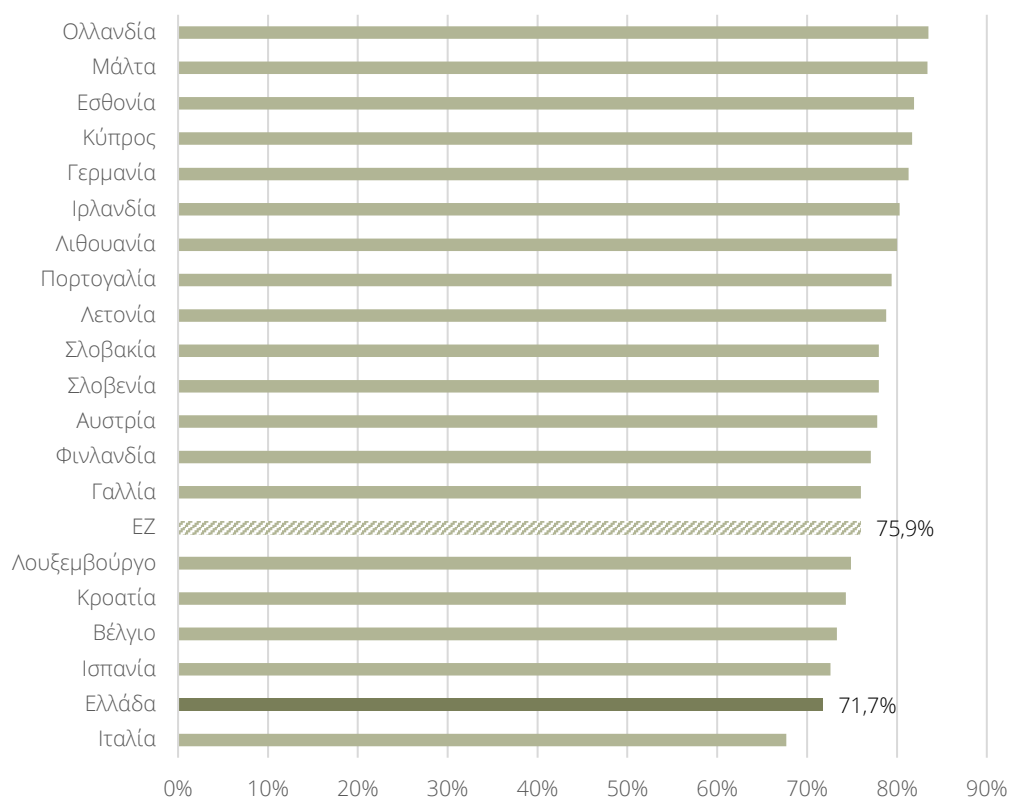
Διάγραμμα 4

Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή, Ιανουάριος – Σεπτέμβριος 2025

Πηγή: Eurostat

Διάγραμμα 5
Απασχόληση, β' τρίμ. 2025 (*)

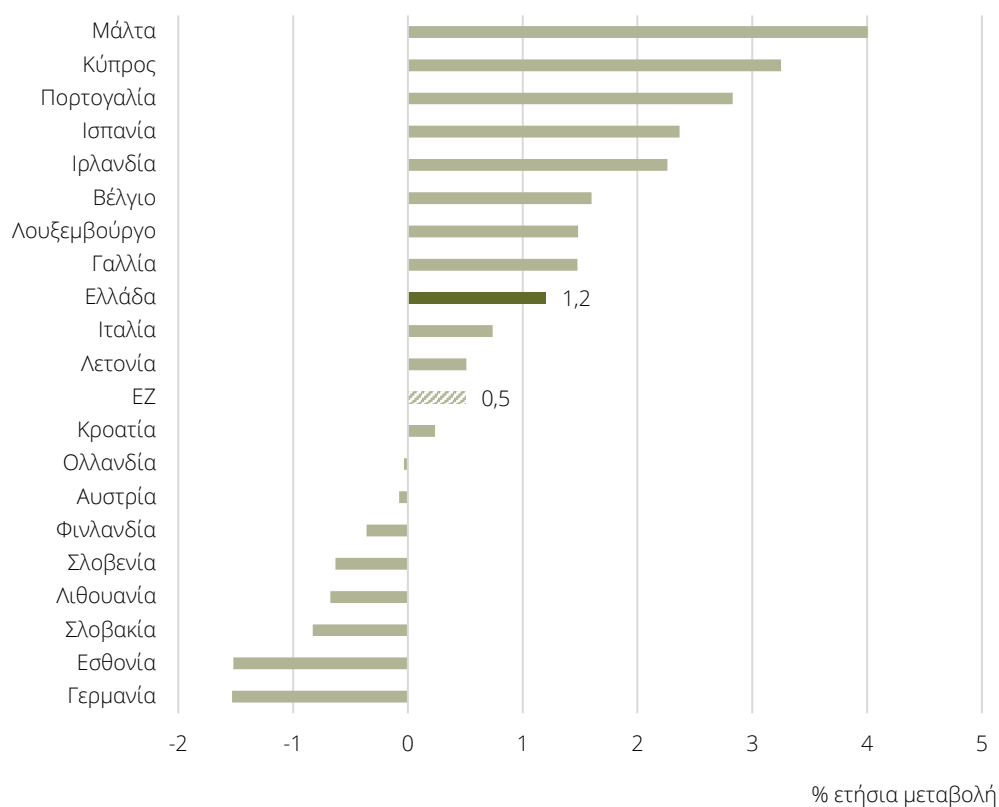

(*) % απασχολούμενων ηλικίας 20-64 ετών στο σύνολο του αντίστοιχου πληθυσμού

Πηγή: Eurostat

Διάγραμμα 6

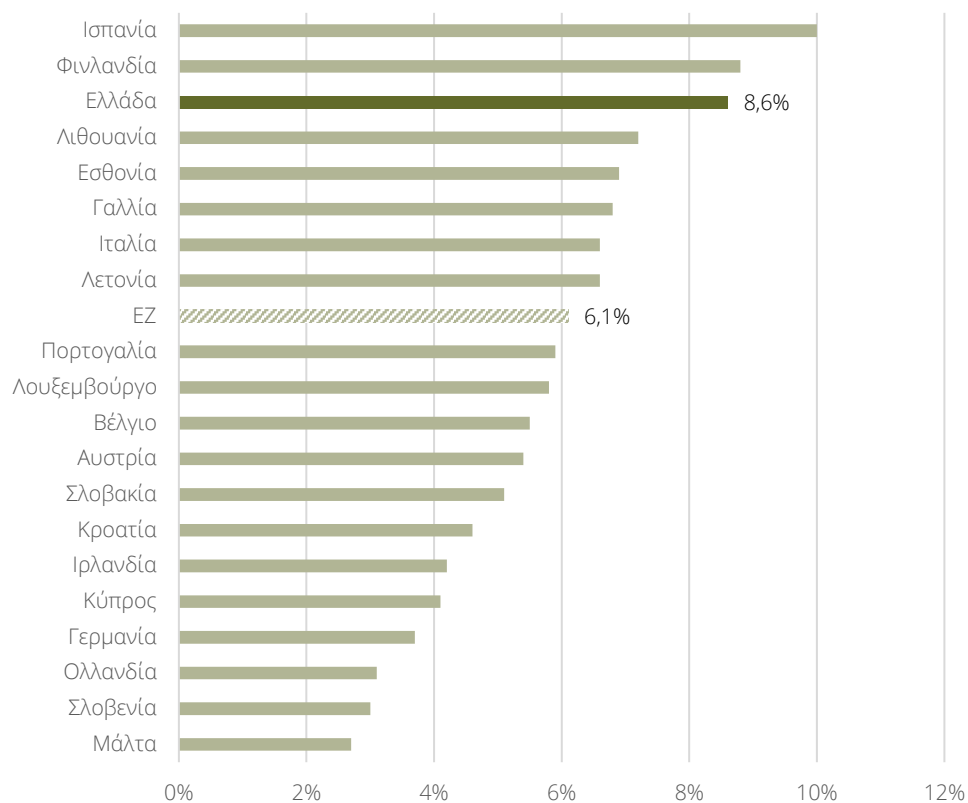
Μεταβολή απασχόλησης, β' τρίμ. 2025 (*)

(*) αφορά απασχολούμενους ηλικίας 20-64 ετών

Πηγή: Eurostat

Διάγραμμα 7
Ανεργία, β' τρίμ. 2025 (*)

(*) % ανέργων ηλικίας 20-64 ετών στο σύνολο του αντίστοιχου ενεργού πληθυσμού, μη εποχικά διορθωμένα στοιχεία

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, Eurostat